

PHILIP K. DICK

viseaza androizii
oi electrice?

NAUTILUS

NAUTILUS
science fiction

PHILIP K. DICK s-a născut la 16 decembrie 1928 în Chicago. După ce părinții săi au divorțat când el avea numai cinci ani, a intrat în custodia mamei (pe numele de familie Kindred, de la care Dick a împrumutat inițiala K.) și s-a stabilit în Berkeley, unde a urmat liceul și a început cursurile universitare, pe care însă le-a abandonat. Prin 1950 s-a apucat să scrie texte science fiction și în 1952 i-a apărut în revista Planet Stories prima povestire. Cu ajutorul lui Anthony Boucher, editor și mentor SF, a început să publice povestiri cu o viteză impresionantă. Între 1955 și 1970, a scris în medie două romane pe an și peste o sută de povestiri editate în reviste ca Galaxy, Amazing, Fantasy and Science Fiction și Worlds of If. Cu toate acestea, cariera sa literară nu i-a oferit o situație financiară lipsită de griji.

Mare parte a ficțiunilor sale se desfășoară în California, iar Dick a împrumutat idei din cabala, budism, gnosticism și taoism, dar s-a folosit în același timp și de elementele clasice ale genului – roboți, nave spațiale, extraterestri, precum și de fenomene extrasenzoriale. A fost privit întotdeauna cu respect de fanii SF și de colegii de breaslă, deși n-a ajuns niciodată să egaleze vânzările celor mai populari scriitori science fiction americani ai epocii: Isaac Asimov, Robert Heinlein și Frank Herbert. A fost recompensat cu Premiul Hugo în 1963 pentru romanul Omul din castelul înalt (Editura Nemira, 2006), Premiul John W. Campbell Memorial în 1975 pentru Flow My Tears, The Policeman Said, Premiul British SF în 1979 pentru Substanța M (Editura Nemira, 2007)

și Premiul Kurd Lasswitz (Germania) în 1985 pentru VALIS.

În memoria sa, în 1983 a fost înființat premiul care-i poartă numele, pentru cea mai valoroasă lucrare SF inedită publicată pentru prima dată în SUA în paperback (inițiatorul premiului, Thomas M. Disch, a dorit să-l onoreze pe Dick care și-a publicat în acest format majoritatea romanelor). Premiul este sponsorizat de Philadelphia Science Fiction Society și se acordă anual, în luna martie, la Convenția Norwescon.

PHILIP k. DICK

visează androizii
oi electrice?

Ediția a III-a

Traducere din limba engleză

ȘTEFAN GHIDOVEANU

N E M I R A

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DICK, PHILIP K.

Visează androizii oi electrice? / Philip K. Dick ; trad.: Ștefan Ghidoveanu. - Ed. a 3-a - București: Nemira Publishing

House, 2014

ISBN print: 978-606-579-750-5

ISBN epub: 978-606-758-331-1

ISBN mobi: 978-606-758-332-8

I. Ghidoveanu, Ștefan (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Philip K. Dick

DO ANDROIDS DREAM OF ELECTRIC SHEEP?

© 1968 by Philip K. Dick

www.philipkdick.com

© Nemira, 1996, 2006, 2014

Coperta: Cristian FLORESCU

Lector: Nicoleta GHEMENT

Tehnoredactor: Irina POPESCU

Tehnoredactor ebooks: Mihai Eftimescu

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

CUPRINS

- [Despre autor](#)
- [1](#)
- [2](#)
- [3](#)
- [4](#)
- [5](#)
- [6](#)
- [7](#)
- [8](#)
- [9](#)
- [10](#)
- [11](#)
- [12](#)
- [13](#)
- [14](#)
- [15](#)
- [16](#)
- [17](#)
- [18](#)
- [19](#)
- [20](#)
- [21](#)
- [22](#)
- [Note](#)

*And still I dream he treads the lawn
Walking ghostly in the dew,
Pierced by my glad singing through.*

Y_{EATS}

(AUCKLAND) *O broască-țestoasă, dăruită în 1777 de căpitanul Cook regelui din Tonga, a murit ieri. Avea vârsta de aproape două sute de ani.*

Animalul, al cărui nume era Tu'imalila, și-a dat sfârșitul în parcul palatului regal de la Alofa, pe Insula Nuku.

Populația arhipelagului îi acorda aceeași cinste ca unei căpetenii și îngrijitori speciali fuseseră desemnați să aibă grijă de ea. Cu câțiva ani mai devreme, broasca-țestoasă își pierduse vederea într-un incendiu.

Carapacea lui Tu'imalila, a anunțat postul de radio din Tonga, va fi trimisă la Muzeul din Auckland, Noua Zeelandă.

(Agenția Reuter, 1966)

1

Un impuls electric, scurt și rapid, generat de alarma automată a orgii de senzații, amplasate lângă pat, îl deșteptă din somn pe Rick Deckard. Surprins – întotdeauna îl surprindea trezirea pe neașteptate –, se dădu jos din așternut și se întinse să-și dezmoștească mădulele, îmbrăcat așa cum era, în pijamaua lui multicoloră. Din patul alăturat, Iran, nevastă-sa, deschise niște ochi cenușii și triști, clipi, apoi mormăi ceva și-i închise la loc.

– Ți-ai potrivit orga la o intensitate prea mică, îi spuse bărbatul. Am să ți-o reglez eu, ai să te trezești și...

– Ia mâna de pe comenzi! Vocea ei aducea cu un șuierat plin de obidă. *Nu vreau* să fiu trezită!

Așezându-se pe pat, alături de Iran, Rick îi explică pe ton domol:

– Dacă-ți vei regla impulsul la o intensitate suficient de ridicată, atunci ai să fii mulțumită că te trezești; asta-i toată chestiunea. O bătău ușurel pe umărul gol, lipsit de culoare.

– Saltă-ți labele de polițai de pe mine! se răsti Iran.

– Nu sunt polițai! Rick simțea crescând în el iritarea, deși nu formase nicio comandă în acest sens.

– Ești mai rău de-atât, rosti nevastă-sa, continuând să țină ochii închiși. Ești un asasin plătit de polițiști!

– N-am ucis în viața mea o făptură omenească!

Iritarea i se accentuase acum, devenind ostilitate fățișă.

– Cu excepția nenorociților ălor de androizi! îl persiflă Iran.

– Observ, în schimb, că tu n-ai avut nicio ezitare să cheltuiești pe tot soiul de fleacuri de moment banii primiți drept recompensă! Se ridică în picioare și, cu pași mari, se îndreaptă spre consola orgii de senzații, continuând: Asta în loc să facem economii, să putem cumpăra și noi o oaie adevărată, cu care să înlocuim imitația electrică de pe acoperiș... un animal fals, pentru care am dat întregul meu câștig obținut prin trudă de-a lungul anilor!

Ezită între a forma pe consolă denumirea unui inhibitor talamic (destinat să-i supprime mânia) sau, dimpotrivă, pe aceea a unui stimulator de același fel (ce l-ar fi înfuriat îndeșul încât să iasă învingător din discuție).

– Dacă formezi codul pentru o iritare crescută, spuse Iran, cu ochii deschiși și atenția la pândă, atunci am să fac și eu ca tine. Am să dau aparatul la maximum și să vezi bătaie! Certurile de până acum au fost o nimica toată... Pune-mă, numai, la încercare și-o să te convingi!

Dintr-un salt fu lângă consola propriei sale orgi de senzații unde rămase în picioare, uitându-se la el și așteptând. Bărbatul oftă, învins de amenințare.

– Voi forma starea prevăzută în programul de astăzi. Examinându-și agenda pentru ziua de 3 ianuarie 1992, văzu că-i era necesară o atitudine de profesionist în afaceri. Dacă am să procedez conform programului, întrebă el, precaut, ai să faci și tu la fel?

Rămase în așteptare, suficient de isteț ca să nu se oblige la nimic până când nevastă-sa nu-și dădea, la rândul ei, acordul.

– Trăirile mele de azi cuprind o stare depresivă, combinată cu un complex de vinovăție, pe durata a șase ore, zise Iran.

– Poftim?! Cum așa? Opțiunea ei dădea peste cap întreaga menire a orgii de senzații. Nici n-am știut că poți forma una ca asta! rosti, sumbru.

– Ședeam aici într-o după-amiază, începu Iran să povestească, și ca de obicei mă uitam la televizor, la Matahala Prietenoasă și Prietenii ei Prietenoși. Tocmai povesteau ceva despre un număr colosal, nou-nouț, pe care urmează să-l înceapă curând, când deodată a apărut iar reclama aia îngrozitoare, pe care-o urăsc atât de mult; știi care, cea pentru Suspensoarele de Plumb Mountibank... Așa că pentru câteva clipe am închis sonorul. Și-atunci, *am auzit* clădirea. Clădirea asta... Am auzit...

Se întrerupse, gesticulând.

– ...apartamentele goale, completă Rick. Uneori, noaptea, când ar fi trebuit să doarmă, le auzea și el. Și totuși, în acele vremuri, un edificiu pe jumătate ocupat avea o poziție privilegiată în schema densității populației; în zonele unde înainte de război se aflaseră suburbiile puteai găsi o mulțime de construcții nelocuite. Cel puțin așa auzise... iar pentru el, știrea rămăsese un simplu zvon; ca

majoritatea oamenilor, de altfel, nu se îngrijise s-o verifice direct.

– În momentul acela, își continuă Iran relatarea, abia formasem starea 382. Cu toate că, pe cale rațională, realizam pustiul ce mă înconjura, de simțit, nu-l simțeam. Prima reacție pe care am avut-o a fost una de recunoștință pentru faptul că ne putem permite o orgă de senzații, marca Penfield. După aceea, însă, am realizat cât de nesănătoasă era lipsa de reacție în fața absenței vieții, nu numai în această clădire, ci pretutindeni în altă parte, pricepi? Nu, nu cred că pricepi... Situația amintită este considerată de obicei drept un semn de boală psihică, i s-a spus „absența afectului adecvat”. Drept urmare, am închis televizorul, m-am așezat în fața orgii și-am început să caut. Am găsit, în final, o combinație pentru disperare.

Chipul negricios, cu trăsături obraznice, al femeii, oglindea satisfacția, ca și cum ar fi obținut un bun de preț:

– Mi-am programat-o, așadar, în schema personală de trăiri, de două ori pe lună; mă gândesc că e un interval rezonabil ca să resimt lipsa de speranță în general, dar mai ales pe aceea legată de rămânerea noastră pe Pământ, după ce toți tipii cât de cât deștepți au emigrat, nu crezi?

– Dar dintr-o asemenea stare, protestă Rick, se iese foarte greu. Disperarea cu privire la întreaga realitate se perpetuează de la sine.

– Programez o decuplare automată după trei ore, rosti mieroasă nevastă-sa. Starea 481. Conștientizarea variatelor posibilități pe care ți le oferă viitorul. Speranța reînnoită că...

– Știu și eu starea 481, o întrerupse el. Formase de nenumărate ori combinația respectivă, considerând-o drept una de bază. Ascultă, îi spuse, așezându-se și trăgând-o de mână, lângă el, pe pat, chiar și cu întrerupere automată este periculos să experimentezi un proces depresiv, indiferent de natura lui. Uită de programul ăsta și eu am să fac la fel cu al meu. Mai bine formăm amândoi starea 104. După aceea tu n-ai decât să ți-o păstrezi, iar eu mă voi reprograma pentru atitudinea cerută de obicei în afaceri. În felul ăsta o să doresc să trag o fugă pe acoperiș, să văd ce mai face oaia, apoi să mă duc la slujbă; între timp aş fi sigur că nu stai aici cuprinsă de melancolie la absența televizorului.

Dădu drumul degetelor ei lungi și subțiri, traversă apartamentul spațios, până în sufrageria care mai păstra încă mirosul slab al țigărilor din ziua precedentă și deschise aparatul TV.

Din dormitor, vocea lui Iran îl urmă:

– Închide-l! Nu pot să-i sufăr imaginile înainte de micul dejun!

– Formează 888, spuse Rick, așteptând să se încălzească circuitele. Dorința de a urmări programele de televiziune, indiferent de conținut!

– În clipa asta nu simt nevoia să formez nimic.

– Bine, atunci formează 3.

– Dar ți-am mai spus, nu pot să formez o comandă care-mi stimulează cortexul tocmai spre a forma! Dacă nu vreau să formez, atunci cu atât mai mult nu vreau să formez *asta*, căci atunci *aș vrea* să formez, și a vrea să formez este pentru mine lucrul cel mai străin cu putință în clipa de față! Tot ce-mi doresc e să stau întinsă pe pat și să mă uit în tavan.

Glasul îi deveni ascuțit, cu nuanțe de deprimare, în vreme ce sufletul îi îngheță și ea încetă să se mai miște, ca și cum o greutate imensă, instinctivă și omniprezentă, semn al unei inerții aproape absolute, o luase în stăpânire.

Bărbatul învârti butonul de sunet al televizorului și vocea tunătoare a Matahalei Prietenoase umplu încăperea:

– ...hei, hei, oameni buni, e timpul să vă prezentăm prognoza vremii pentru ziua de astăzi. Satelitul *Mangusta* transmite că precipitațiile radioactive vor fi mai pronunțate în special către ora prânzului, după care vor slăbi în intensitate, așa încât aceia dintre voi, oameni buni, care se vor aventura în exterior...

Apărută pe neașteptate lângă el, cu lungă-i cămașă de noapte răsucită precum o funie, Iran închise televizorul.

– Foarte bine, renunț! Am să formez combinația pe care-o vrei. Am să formez orice combinație – minunata exaltare sexuală sau... Mă simt atât de rău, încât aș îndura chiar și-așa ceva. La dracu'! Cu ce schimbă asta lucrurile?

– Am să formez atunci eu, pentru amândoi – spuse Rick și o conduse înapoi în dormitor. Acolo acționează pentru ea starea 594: recunoașterea de bunăvoie a înțelepciunii superioare a bărbatului, indiferent de domeniu. Iar pe propria lui consolă tastă combinația pentru o atitudine nouă, plină de creativitate, față de slujba pe care-o îndeplinea. Deși nu prea era nevoie: Și fără o orgă de senzații marca Penfield, această atitudine constituia modul său obișnuit de a aborda lucrurile.

După un mic dejun luat în grabă – pierduse timp din cauza discuției cu nevastă-sa – Rick Deckard urcă îmbrăcat în echipamentul de protecție pentru exterior, până la pășunea de pe acoperiș, unde „păștea” oaia lui electrică. Acolo, sofisticata piesă de hardware rumega cu o mulțumire prefăcută, inducându-i în eroare pe ceilalți locatari ai clădirii.

Bineînțeles că multe dintre animalele acestora erau, la rândul lor, niște falsuri pline de circuităraie electronică; nu-și băgase însă niciodată nasul în asemenea chestii, după cum nici vecinii nu se interesaseră de adevăratul mod „de viață” al oii sale. Nimic nu putea fi mai nepolitic. A întreba: „Oaia dumneavoastră este naturală?” constituia o încălcare a manierelor mult mai gravă decât chestionarea cuiva asupra autenticității dinților, părului sau organelor sale interne.

Aerul dimineții, înțesat cu praf radioactiv, cenușiu și opac, se revărsa peste el, asaltându-i nările. Fără să vrea, inspiră adânc infecția mortală. Mă rog, termenul era cam exagerat, decise, apropiindu-se de parcela de iarbă care-i aparținea în aceeași măsură ca și apartamentul nejustificat de mare de dedesubt. Moștenirea lăsată de Sfârșitul Războiului Mondial începuse să-și cam piardă din putere; cei ce nu rezistaseră în fața prafului radioactiv trecuseră de mult în neființă. Iar pulberea, mai puțin nocivă acum și având de-a face cu niște supraviețuitori mai puternici, afecta în prezent doar creierul și proprietățile genetice ale organismului. Fără îndoială însă că în ciuda suspensorului de plumb, praful pătrundea până la el și *în el*, depunându-și zilnic mica încărcătură infestantă. Cel puțin câtă vreme nu avea să emigreze, așa urmau să se petreacă lucrurile. Până acum, controalele medicale efectuate în fiecare lună îi confirmaseră o stare normală: un bărbat care, în limitele de toleranță admise de lege, putea

procrea. Cu toate acestea, același examen, efectuat lunar de doctorii de la Departamentul Poliției din San Francisco, ar putea dezvălui contrariul. Încontinuu, noi persoane cu statut de „special“ își vedeau existența, prin transformarea „normalilor“, grație acțiunii omniprezentei pulberi radioactive. Sloganul inserat în mod curent în afișe, reclame de televiziune sau prospecte publicitare glăsuia, de altfel, cam așa: „Emigrați sau degenerați! Alegerea vă aparține!“ Foarte adevărat, își spuse Rick, în vreme ce deschidea poarta către mica lui pășune și se apropia de oaia electrică. Numai că eu nu pot să emigrez. Din pricina slujbei...

Proprietarul pajiștii alăturate și vecinul său de apartament Bill Barbour îl salută; ca și Rick purta pe el hainele de lucru, dar se opriese totuși din drum ca să-și verifice animalul.

– Iapa mea e gravidă – declară Barbour, radios. Arată spre marele Percheron ¹ care se holba în gol, cu o privire tâmpă. Ce spui de asta?

– Spun că în curând o să ai doi cai, răspunse Rick. Ajunsesse acum lângă oaia ce zăcea întinsă și rumega, cu ochii vioi ațintiți asupra lui, pentru eventualitatea că i-ar fi adus vreo legătură cu paie de ovăz. Pretinsa oaie conținea un circuit de detectare a ovăzului; la vederea unei asemenea cereale, animalul obișnuia să se ridice foarte convingător pe cele patru labe și să meargă în buiestru.

– Cine ți-a lăsat iapa gravidă? îl întreabă Rick pe Barbour. Vântul?

– Am cumpărat niște plasmă fertilizantă, de cea mai bună calitate care există în California! îl informă Barbour. Evident, totul datorită relațiilor pe care le am la Comitetul de Stat pentru

Administrarea Animalelor. Îți mai amintești de săptămâna trecută, când inspectorul lor a venit aici și a examinat-o pe Judy? Sunt dornici să-i ia mânzul, căci maică-sa e un specimen fără pereche...

Cu mișcări afectuoase, Barbour lovi de câteva ori cu palma gâtul iepei și aceasta își plecă botul înspre el.

– Te-ai gândit vreodată să-ți vinzi calul? întrebă Rick. Dorea mai mult decât orice pe lume să aibă un cal, de fapt orice animal. Posedarea și întreținerea unei copii avea darul de a te demoraliza, încetul cu încetul. Și totuși, din punct de vedere social, era necesar și așa ceva, dată fiind absența articolului real. Nu exista, prin urmare, altă variantă, decât să continue ca și până atunci. Chiar dacă lui nu-i păsa prea mult, mai era și nevastă-sa. Și lui Iran îi păsa. *Foarte mult.*

– Ar fi imoral să-mi vând iapa, răspunse Barbour.

– În cazul ăsta, vinde-ți mânzul. Să ai două animale e mai lipsit de morală decât să nu ai niciunul.

– Ce vrei să spui? întrebă Barbour, uimit. O mulțime de oameni posedă două, trei, ba chiar patru animale, iar Fred Washborne, proprietarul fabricii de alge unde lucrează fratele meu, are, nici mai mult, nici mai puțin, decât cinci exemplare! N-ai văzut în ziarul *Chronicle*, de ieri, articolul despre rața lui? Se spune că este cel mai mare și mai greu exemplar de pe toată Coasta de Vest...

La gândul unei asemenea posesiuni, ochii lui Barbour începură să strălucească; încetul cu încetul, păru să cadă în transă.

Cercetându-se prin buzunarele hainei, Rick dădu peste exemplarul soios al suplimentului din acea lună la Catalogul de Păsări și Animale, emis de firma *Sydney's*. Privi indexul, găsi mânjii (vezi la cal, progenitură) și imediat avu la îndemână prețul practicat în mod curent pe scară națională.

– Cu cinci mii de dolari pot să cumpăr un mânz de rasă Percheron de la cei de la *Sydney's*! rosti el, cu voce tare.

– Nu, nu poți! replică Barbour. Uită-te din nou pe listă: totul e trecut cu italice. Asta înseamnă că nu au niciun exemplar în stoc, dar că acela ar fi prețul, în cazul în care ar avea.

– Să presupunem, zise Rick Deckard, că ți-aș plăti câte cinci sute de dolari pe lună, timp de zece luni. La prețul de catalog!

Barbour îi aruncă o privire compătimitoare:

– Deckard, nu înțelegi cum stau lucrurile în cazul cailor! Există un motiv special pentru care *Sydney's* nu are nici măcar un singur Percheron în stoc: mânjii din rasa asta nu se vând. Nici măcar la prețul de catalog; sunt prea rari, chiar și cei relativ inferiori. Se aplecă, gesticulând, peste îngrăditura ce separa cele două țarcuri: O am pe Judy de cel puțin trei ani și în tot acest răstimp n-am văzut altă iapă Percheron de calitate ei. Ca s-o obțin, a trebuit să fac un drum cu avionul tocmai până în Canada. Iar la întoarcere, am însoțit-o personal până aici, ca să fiu sigur că nu-mi va fi furată. Du un asemenea animal oriunde în Colorado sau în Wyoming și te vor omorî ca să ți-l ia. Și știi de ce? Pentru că înainte de Sfârșitul Războiului Mondial existau sute ca el...

– Dar faptul că tu ai doi cai și eu niciunul, îl întrerupse Rick, violează întreaga structură de

bază, teologică și morală, a doctrinei Mercerismului!

– Ai o oaie! Dacă n-ai avea-o, hai să zicem, aş mai înţelege logica poziţiei dumitale. Sigur, dacă eu aş fi proprietarul a două animale, iar dumneata al niciunuia, ar însemna că te ajut să te lipseşti de adevărata contopire cu Mercer. Dar în clădirea noastră fiecare familie – ia să vedem, în jur de cincizeci, după numărătoarea mea – fiecare avem, deci, câte un animal. Graveson are cocoşul de colo. Oakes și cu nevastă-sa au namila aia de dulău roșcat, care latră noaptea. Rămase câteva clipe pe gânduri: Și cred că Ed Smith ține în apartament o pisică. Cel puțin așa spune el, fiindcă nimeni nu a văzut-o vreodată. Posibil să se prefacă numai...

Apropiindu-se de oaie, Rick se aplecă și caută în lâna albă și groasă – părul, cel puțin, era autentic – până când descoperi ce căuta: panoul de control al mecanismului. Sub privirile lui Barbour, deschise brusc ușa panoului, lăsându-l descoperit privirii.

– Vezi? întrebă el. Înțelegi acum de ce-mi doresc cu atâta ardoare mânzul dumitale?

Urmă un interval de tăcere.

– Bietul de dumneata! zise, după un timp, Barbour. Întotdeauna ai fost în situația asta?

– Nu, răspunse Rick, închizând la loc ușa tabloului de comandă. Se ridică în picioare, se întoarse și-și privi vecinul drept în față. Inițial am avut o oaie adevărată. Ne-a lăsat-o socrul meu, înainte de a emigra. Apoi, cu vreun an în urmă... Îți aduci aminte de perioada când am dus-o la veterinar – erai aici, pe acoperiș, în dimineața aceea când am venit și am găsit-o zăcând într-o rână, fără să se mai poată scula...

– Ai pus-o pe picioare, își aminti Barbour, încuviințând din cap. Da, da, ai reușit s-o ridici, dar după ce s-a învârtit în loc un minut sau două, a căzut iarăși...

– Oile iau uneori niște boli ciudate. Sau, pentru a pune altfel problema, iau o mulțime de boli, dar simptomele sunt întotdeauna aceleași: oaia nu se mai poate ridica. Și nu ai niciun mijloc să-ți dai seama cât de gravă e afecțiunea, dacă-i vorba de-o fractură sau dacă nu cumva animalul a murit de tetanos. Așa s-a prăpădit oaia mea: a contractat tetanos.

– Aici, sus? exclamă Barbour, uimit. Pe acoperiș?

– De la fân, explică Rick. N-am desfăcut cum trebuie sârma de la balot; a mai rămas o bucată și Groucho – așa o numeam atunci – a căpătat o zgârietură prin care au pătruns microbii. Am dus-o la veterinar, dar cu toate acestea a murit și multă vreme nu m-am gândit decât la ea. În cele din urmă, am luat legătura cu un atelier care produce animale artificiale și le-am arătat fotografia lui Groucho. Mi-au făcut *asta!*

Arată spre copia animalului, care continua să stea tolănită și să rumege cu atenție, urmărind precaută apariția ovăzului.

– E o lucrare de mână întâi. Am cheltuit tot atât timp și concentrare cu îngrijirea ei, ca pe vremea când era vie. Dar...

Dădu din umeri.

– ...nu-i același lucru, nu? sfârși celălalt.

– E pe-aproape! Simți exact aceleași trăiri în legătură cu ceea ce faci; trebuie s-o supraveghezi ca și cum ar fi adevărată. Pentru că se defectează

și-atunci toți locatarii din bloc află că e o imitație. Pe-a mea am dus-o la reparat de șase ori, în majoritatea cazurilor pentru defecțiuni mărunte, dar dacă cineva le descoperă – odată, de pildă, banda conținând înregistrarea vocii s-a rupt sau s-a înfășurat și creatura nu s-a mai putut opri apoi din behăit – atunci toată lumea le recunoaște drept o defecțiune *mecanică*. Sigur, camionul firmei de reparații poartă inscripția „Spitalul veterinar *Cutare*“. Iar șoferul arată întocmai ca un veterinar, îmbrăcat complet în alb...

Brusc, aruncă o privire la ceas, amintindu-și că timpul trecea.

– Trebuie să mă duc la slujbă, îi spuse el lui Barbour. Ne vedem diseară!

Pe când se îndrepta spre aeroglisor, Barbour îl strigă din urmă, precipitat:

– Să știi că n-o să le povestesc nimic din ce mi-ai spus celor din clădire!

Ezitând, Rick vru la început să-i mulțumească. Apoi, ceva aducând cu bătaia ușoară a disperării de care-i vorbise Iran, nu cu multă vreme în urmă, îi atinse umărul și-atunci zise:

– Nu știi... Poate că n-are importanță dacă-o faci sau nu...

– Dar te vor disprețui! Nu toți, doar unii dintre ei... Știi cum sunt oamenii când e vorba de nepăsarea față de animale: consideră asta drept imoral și antiempatic. Vreau să spun că, formal, nu mai este o crimă cum era imediat după Sfârșitul Războiului Mondial, dar sentimentul rămâne totuși...

– Dumnezeu, se lamentă Rick, agitându-și zadarnic mâinile goale. Eu *vreau* să am un animal, încerc în permanență să-mi cumpăr unul. Dar la salariul meu, la cât câștigă un funcționar municipal...

Numai de-aș avea iarăși noroc în munca mea..., gândi el. Cum am avut în urmă cu doi ani, când am reușit să „retrag“ patru androizi într-o singură lună. Dacă-aș fi știut atunci că Groucho o să moară... Dar asta fusese înainte de tetanos. Înainte de ivirea sârmei ăleia de împachetat, lungă de cinci centimetri, și ruptă, și ascuțită ca un ac de seringă hipodermică...

– Ai putea să-ți cumperi o pisică! insistă Barbour. Pisicile sunt ieftine; uită-te în catalogul de la *Sydney's*!

– Nu vreau un animal mărunț, rosti Rick liniștit. Vreau ceea ce-am avut la început, un animal mare. O oaie sau, dacă am să fac rost de bani, o vacă, un tăuraș ori ce ai dumneata: un cal. Recompensa cuvenită pentru „retragerea“ a cinci androizi ar fi suficientă, realizează el. O mie de dolari pe bucată, în plus față de leafa mea... Apoi aș găsi eu la cineva ceea ce-mi trebuie, chiar dacă pe lista de la *Sydney's* prețul e trecut cu italice. Cinci mii de dolari... Mai întâi însă, își spuse Rick, ar fi necesar ca androizii să vină pe Pământ de pe vreo planetă colonizată. Dar nu pot aranja așa ceva, nu-i pot determina pe cinci dintre ei să vină aici, și chiar dacă aș putea, în lume mai există și alți vânători de recompense, de la alte agenții de poliție. Androizii ar trebui să-și stabilească în mod expres reședința în California de Nord, iar vânătorul de recompense titular al zonei, Dave Holden, ar trebui să moară sau să iasă la pensie.

– Cumpără-ți un greiere de casă! sugeră Barbour, glumeț. Sau un șoarece. Chiar, pentru douăzeci și cinci de dolari, poți să-ți cumperi unul adult!

Rick se înfurie.

– Iapa dumitale ar putea să moară pe neașteptate, la fel ca Groucho a mea. Seara, când vii de la slujbă, ai putea avea surpriza s-o găsești zăcând pe spate, cu picioarele în aer, aidoma unui gândac. Sau, cum spuneai, a unui greiere...

Se îndepărtă cu pași mari, ținând în mână cheile aeroglisorului.

– Scuză-mă dacă te-am jignit! zise Barbour cuprins de nervozitate.

Rick Deckard deschise în tăcere portiera vehiculului. Nu mai avea nimic de discutat cu vecinul său. Gândul îi zburase deja la slujbă, la ziua ce abia începea...

2

Într-o clădire uriașă, goală și dărăpănată, care odinioară adăpostise mii de locatari, un televizor stingher își revărsa programul către o încăpere nelocuită.

Înainte de Sfârșitul Războiului Mondial această ruină fără stăpân fusese o casă bine întreținută și supravegheată. Aici se înălțaseră suburbiile orașului San Francisco – nu prea departe, cale de o scurtă plimbare cu monoraiul de tranzit. Aidoma unui pom cu vrăbii, peninsula fremătase de viață, de păreri și nemulțumiri; acum, însă, grijuliii proprietari fie că muriseră, fie că emigraseră spre vreo colonie din spațiu. Mai ales prima variantă era cea mai frecventă; războiul se dovedise costisitor, în pofida previziunilor optimiste emise de Pentagon și de corporația Rand, slujitoarea lui plină de ifose, care-și avusese sediul nu departe de acel loc. Ca și proprietarii de apartamente, corporația plecase la rândul ei, pentru totdeauna. Dar nimeni nu-i simțea lipsa.

În plus, nimeni nu-și mai amintea astăzi de ce izbucnise războiul, nici cine (dacă exista cineva!) îl câștigase. Praful care contaminase cea mai mare parte a planetei provenea de pretutindeni și de nicăieri, în același timp; nici măcar adversarii din timpul confruntării nu-l prevăzuseră. Lucru ciudat, la început muriseră bufnițele. Pe vremea aceea, păruse de-a dreptul caraghios să vezi păsările albe, înfoiate și dolofane, zăcând ici și colo, în curți ori

pe străzi; neieșind la iveală mai devreme de miezul nopții, așa cum făceau când erau vii, bufnițele scăpau observației. Epidemiile de ciumă ale Evului Mediu se manifestaseră oarecum similar, sub forma a numeroși șobolani morți. De data asta, însă, molima coborâse din cer.

După bufnițe, urmară desigur celelalte păsări, dar pe atunci misterul fusese deja pătruns și înțeles. Înainte de război, guvernele inițiaseră un program de colonizare, e-adevărat, insuficient, dar acum, când soarele încetase să mai strălucească pe cerul Pământului, colonizarea intrase într-o fază cu totul nouă. Legat de aceasta, fusese modificată una dintre armele folosite în timpul conflagrației: Luptătorul Sintetic. Capabil să funcționeze pe lumi diferite de Terra, robotul umanoid – mai precis, androidul organic – devenise motorul întregului program de colonizare. Conform unei legi a Națiunilor Unite, fiecare emigrant obținea în mod automat titlul de proprietate asupra unui android din subtipul dorit, iar prin 1990 diversitatea subtipurilor depășise orice închipuire, ceva în maniera automobilelor americane din anii '60.

Acesta fusese imboldul final al emigrației: androidul servind drept momeală, urmat de cenușa radioactivă folosită drept amenințare. Națiunile Unite făcuseră totul pentru a ușura emigrarea, îngreunând în același timp, până la limita imposibilului, rămânerea pe Pământ. Adoptarea unei asemenea soluții însemna în cele mai multe dintre cazuri o posibilă clasificare a propriei persoane în rândul celor inacceptabili biologic, o amenințare la adresa eredității primare a speciei. Odată categorisit drept „special“, un cetățean – chiar dacă accepta sterilizarea – ieșea din istorie. El înceta de a mai fi o parte a umanității. Cu toate acestea, din loc în loc, undele persoane refuzaseră să plece – faptul, chiar și pentru cei implicați în

problemă, constituind o absurditate uimitoare. Logic vorbind, „normalii“ ar fi trebuit să emigreze deja. Dar se vede treaba că Pământul, așa mutilat cum era, rămânea încă suficient de familiar ca să te simți legat de el. Ori poate că non-emigranții și-au imaginat că în cele din urmă covorul de praf se va așterne. În orice caz, mii de persoane au rămas locului, majoritatea în zonele urbane, unde se puteau zări fizic una pe alta, prezența fiecăreia îmbărbătându-le reciproc. Cei rămași păreau a fi cei relativ sănătoși. Când și când, pe lângă aceștia, ciudate entități întâmplătoare rămăneau ca un surplus dubios, în suburbiile efectiv abandonate ale orașelor.

John Isidore – care se bărbiera în baie și al cărui chip se reflecta acum în ecranul televizorului din sufragerie – era o astfel de entitate.

Se aventurase pe acolo imediat după război. În acele timpuri cumplite, nimeni nu mai știa ce face cu adevărat. Grupuri răzlețe, pe care înfruntarea le rupsese de locurile natale, se așezau temporar întâi într-o regiune, apoi în alta. Pe vremea aceea, căderile de praf radioactiv erau sporadice și de intensitate variabilă; unele state nici nu făcuseră cunoștință cu ele, altele ajunseseră la saturație. Populațiile dezrădăcinate se mutau odată cu praful. La început, peninsula de la sud de San Francisco păruse lipsită de pulberi radioactive și un mare număr de persoane se grăbiseră să-și instaleze acolo reședința. Când, în cele din urmă praful își făcuse apariția, unele muriseră, altele plecaseră. J.R. Isidore rămăsese.

Iar acum televizorul răcnea: „...imită zilele fericite ale Sudului american dinainte de războiul civil! Fie ca servitor, fie ca mână de lucru neobosită, robotul umanoid lucrat de comandă – special conceput pentru NEVOILE DUMNEAVOASTRĂ

UNICE, PENTRU DUMNEAVOASTRĂ ȘI NUMAI PENTRU DUMNEAVOASTRĂ! – vă este oferit la sosire gratuit, cu echipamentul complet, așa cum ați cerut la plecarea de pe Pământ! În cea mai măreață, mai cutezătoare aventură născocită de om în istoria modernă, acest tovarăș credincios, scutit de boli va asigura...“ Și tot așa, iar și iar...

N-oi fi întârziat la lucru? se întrebă John Isidore, în vreme ce se bărbiera. Nu avea ceas deșteptător; de obicei afla ora exactă de la televizor. Dar nu și astăzi, de Ziua Orizonturilor Interspațiale. Oricum, televiziunea susținea că aceasta ar fi a cincea (sau a șasea?) aniversare a fondării Noii America, principala colonie a Statelor Unite pe Marte. Aparatul lui fiind însă parțial defect, prindea numai canalul naționalizat în timpul războiului și rămas încă proprietate de stat. Singurul sponsor pe care John Isidore se vedea nevoit să-l asculte era, prin urmare, guvernul de la Washington, cu programul lui referitor la colonizare.

– S-o auzim acum pe doamna Maggie Klugman, îi sugeră crainicul lui John Isidore, care voia doar să știe cât e ceasul. De curând emigrată pe Marte, doamna Klugman, într-o înregistrare făcută în New New York, ne-a declarat: Doamnă Klugman, cum vi se pare viața dumneavoastră de pe Pământul contaminat, în comparație cu noua existență pe care-o duceți aici, într-o lume plină de posibilități inimaginabile? Pauză, apoi vocea obosită și uscată, a unei femei între două vârste, zise: Cred că ceea ce eu și familia mea, compusă din trei membri, am remarcat în mod deosebit, a fost demnitatea. Demnitatea, doamnă Klugman? întrebă crainicul TV. Da, spuse cea care era acum locuitoare a New New Yorkului de pe planeta Marte. Îmi vine destul de greu să vă explic. Să ai un servitor pe care să te poți bizui în aceste vremuri tulburi... Găsesc că e

un lucru liniștitor. În perioada anterioară, petrecută pe Pământ, nu v-ați temut că ați putea să vă treziți clasată în rândurile, hm... „specialilor“? Oh, și mie, și soțului meu ne-a fost frică de asta ca de moarte. Bineînțeles că, odată emigrați, frica a dispărut, din fericire pentru totdeauna...

Și pentru mine s-a dus, fără să trebuiască să emigrez, își spuse acru John Isidore. Era categorisit drept „special“ de mai bine de un an și nu atât din pricina zestreii lui biologice denaturate. Lucrurile stăteau mult mai rău: căzuse la testul pentru determinarea minimului de facultăți mintale, devenind ceea ce în vorbirea populară se numea „minte-de-găină“. Disprețul a trei planete coborî atunci asupra lui. Cu toate acestea, reuși să supraviețuiască. Avea o slujbă, conducea un autocamion care livra și ridica materialele unei firme – Van Ness Pet Hospital – specializate în repararea de animale false, iar șeful lui, întunecatul, sălbaticul Hannibal Sloat, îl acceptase drept om, fapt pe care Isidore îl aprecia. *Mors certa, vita incerta*, declara uneori domnul Sloat, iar Isidore, deși auzise expresia de un număr de ori, reținuse doar o vagă noțiune în legătură cu înțelesul ei. La urma urmei, dacă o „minte-de-găină“ ar putea aprofunda latina, atunci ea ar înceta să se mai numească astfel. Domnul Sloat, când i se spunea asta, încuviința din cap în privința adevărului afirmației. În plus, existau „minți-de-găină“ infinit mai imbecile decât Isidore, ființe neputând îndeplini niciun fel de muncă și care rămâneau în păstrarea acelor așezăminte denumite, în mod ciudat, „Institut pentru Talente Comerciale Speciale ale Americii“, cuvântul „special“ trebuind să apară cumva acolo, ca întotdeauna de altfel.

– ...soțul dumneavoastră, doamnă Klugman – spunea crainicul TV – nu s-a simțit protejat de

purtarea în permanență a acelui suspensor de plumb, greoi și costisitor?

– Soțul meu..., începu doamna Klugman, exact în momentul în care Isidore, sfârșind cu rasul, pătrunse cu pași mari în încăperea și închise televizorul.

Liniștea se înstăpâni în cuprinsul camerei. Țâșnea din lemnărie și din pereți, izbindu-l cu o putere totală, înspăimântătoare, ca și cum ar fi fost generată de o moară uriașă. Se înălța din podea, ieșea din covorul cenușiu, zdrențăros, ce acoperea în întregime peretele, își croia drum din aparatele în întregime sau pe jumătate stricate, risipite în bucătărie, mașini moarte ce nu funcționaseră niciun moment de când se afla Isidore acolo. Din lămpile cu lumină polarizată, acum nefolositoare, montate în sufragerie, liniștea se scurgea foarte încet. Împletindu-se cu coborârea ei însăși din tavanul murdărit de muște, coborâre pustie și lipsită de cuvinte. De fapt, reușea să țâșnească din fiecare obiect aflat în câmpul lui vizual, ca și cum ea – tăcerea – avea de gând să ia locul tuturor lucrurilor tangibile. Îi asalta așadar nu numai urechile, ci și ochii; în vreme ce stătea în picioare, lângă televizorul inert, percepu liniștea ca vizibilă și, în felul ei propriu, vie. Vie! Înainte vreme simțise adesea apropierea ei austeră; când apărea, izbucnea pur și simplu, fără subtilitate, evident incapabilă să aștepte. Tăcerea lumii nu-și putea ține în frâu lăcomia. Nu *mai* putea. Nu și când era aproape câștigătoare.

Se întrebă apoi dacă ceilalți rămași pe Pământ încercaseră senzația vidului în același fel ca și el. Sau era aceasta specifică identității sale biologice aparte, un capriciu generat de aparatul lui senzorial nepotrivit? Interesantă întrebare, își spuse Isidore. Dar cu cine ar putea să-și compare observațiile?

Locuia singur în această clădire oarbă, degradată, compusă din o mie de apartamente nelocuite și care, asemenea tuturor subansamblelor sale, cădea zi de zi pradă unei și mai mari distrugerii entropice. În cele din urmă, tot ce exista în clădire avea să se contopească, să-și piardă înfățișarea și să se uniformizeze, nedevenind nimic altceva decât resturi înălțate aidoma unui tort uriaș, până la plafonul fiecărui apartament. Iar după aceasta, construcția însăși, neîngrijită, avea să se fixeze în diformitate, îngropată sub omniprezența pulberii. La timpul respectiv, el, Isidore, are să fie, desigur, mort – alt eveniment interesant de anticipat, câtă vreme stătea acolo, în sufrageria rănită, singur cu tăcerea ca o lume despotică, lipsită de respirație, pătrunzătoare.

Poate că era mai bine dacă deschidea iarăși televizorul. Dar reclamele, destinate cu predilecție „normalilor“ rămași pe Pământ, îl înspăimântau. Căci reclamele, într-o nesfârșită succesiune de modalități, îl informau că el, un „special“, nu era dorit. Nu era folositor. Nu putea să emigreze, chiar să fi vrut. Atunci la ce bun să ascuți toate astea? se întreba, furios. O să se termine și cu ei, și cu colonizarea lor; spera să izbucnească acolo un război – la urma-urmei, teoretic era posibil – și să-i spulbere, așa cum se-ntâmplase și pe Pământ. Iar cei ce-au emigrat, să se transforme cu toții în „speciali“!

Perfect, își spuse. În clipa asta am plecat la lucru. Apăsă mânerul de la clanța ușii care ducea spre holul neluminat, dar se dădu înapoi în clipa când zări pustietatea din restul clădirii. Forța, pe care-o simțise pătrunzându-i din plin apartamentul, zăcea acolo, așteptându-l. Dumnezeuule, gândi și închise ușa la loc. Nu era câtuși de puțin pregătit pentru călătoria pe aceste scări trezind ecouri, până la acoperișul unde nu avea nici măcar un animal.

Ecoul lui însuși urcând – ecoul unui nimic. A sosit vremea, își spuse și traversă încăperea către cutia neagră a aparatului de produs empatie.

Când îl porni, un ușor miros de ioni negativi se înalță din sursa de alimentare; inspiră lacom, simțindu-se deja înviorat. Apoi, tubul catodic străluci ca imitația unei imagini de televiziune foarte șterse; apărură un colaj de culori la întâmplare, dăre și configurații care nu întruchipau nimic, până în clipa când apucați manetele. Este ceea ce făcu și John Isidore, după ce respiră profund, ca să se liniștească.

Imaginea prinse contur; Isidore văzu imediat un peisaj devenit legendar, colina străveche, maronie și stearpă, cu smocuri de buruieni uscate ca niște ciolane, împungând pieziș cerul întunecat și fără soare. Un personaj singuratic, de formă mai mult sau mai puțin omenească, își croia drum cu greu către vârful dealului: era un bărbat în vârstă, purtând o robă ștearsă și inexpressivă, învelitoare tot atât de sărăcăcioasă de parc-ar fi fost furată din goliciunea ostilă a cerului. Omul, Wilbur Mercer, se târâia mai departe și, în vreme ce se ținea încheștat de manete, John Isidore încerca treptat senzația unei dispariții a sufrageriei în care ședea. Mobila rablagită și pereții se dădură la o parte, iar el încetă să le mai perceapă. Se descoperi, în schimb, ca întotdeauna, intrând în peisajul cu o colină mohorâtă, sub un cer mohorât. Și, totodată, încetă de a mai fi martorul ascensiunii omului cel vârstnic. Acum, propriile sale picioare trudeau, căutându-și poziția printre pietrele sfărâmicioase, însă familiare; simțea aceeași durere străveche, asprimea neregulată de sub tălpi și, o dată mai mult, inhala aburul acru al cerului – nu acela al Pământului, ci al unui ținut străin, depărtat, totuși prezent acolo, instantaneu, grație aparatului de produs empatie.

Trecuse în universul cel nou la modul uimitor, ca de obicei; contopirea fizică – însoțită de identificarea mentală și spirituală – cu Wilbur Mercer survenise iarăși, așa cum se întâmpla cu toți cei aflați în aceste momente cu mâinile încleștate pe manete, pe Pământ sau într-una dintre colonii. Îi intuia pe ei, ceilalți, absorbise murmurul gândurilor lor, auzise în propriul lui creier zgomotul nenumăratelor lor existențe individuale. Ei – și, implicit, el – erau îngrijorați de un fapt: această contopire a mentalităților le orienta atenția asupra colinei, a urcușului, a nevoii de a se ridica deasupra tuturor lucrurilor. Se desfășura pas cu pas, atât de încet, încât era, practic, imperceptibilă. Dar era acolo. Mai sus, gândi el, în vreme ce pietrele i se rostogoleau sub călcâie. Astăzi suntem mai sus decât ieri, iar mâine... El, figură compozită a lui Wilbur Mercer, aruncă o privire către panta ce i se întindea dinainte. Imposibil să înțelegi sfârșitul. Era prea departe. Dar avea să vină...

O piatră aruncată către el îl lovi în braț. Simți durerea. Se răsuci pe jumătate, în clipa când o a doua piatră, zburând pe-alături, fără să-l nimerescă, se izbi de pământ și zgomotul loviturii îl făcu pe Isidore să tresară. Cine să fi fost? se întreabă, cercetând cu privirile în căutarea celui ce-i provoca suferință. Vechii adversari, manifestându-se la marginea viziunii sale – lucrul sau ființele acelea îl urmăriseră tot drumul până în vârful colinei și aveau să rămână acolo ca să...

Își reaminti culmea, brusca nivelare a dealului, atunci când urcușul înceta și începea partea a doua. De câte ori făcuse toate astea. Nenumăratele dăți se estompau; viitorul și trecutul se estompau; ceea ce trăise deja și ceea ce urma să trăiască se amestecară, astfel încât nu mai rămaseră decât momentul, tăcerea nemișcată și odihna în timpul

căroră își șterse de sânge tăietura de pe braț. Doamne, gândi el, cuprins de silă. Cum poate fi una ca asta un lucru drept? De ce mă aflu aici singur, torturat de ceva pe care nici măcar nu-l pot zări? În clipa următoare, în interiorul său, murmurul celor aflați în contopire înlătură senzația de solitudine.

O simțiți și voi, gândi el. Da, răspunseră vocile. Ne-a lovit aici, în brațul stâng; doare precum chinurile iadului. Perfect, zise el. Mai bine am porni iarăși la drum. Își relua mersul și toți ceilalți îl însoțiră numaidecât.

Cândva, își aminti, lucrurile stătuseră cu totul altfel. Fusesse partea cea mai fericită a vieții lui, partea de început, înainte ca blestemul să-i lovească. Părinții lui adoptivi, Frank și Cora Mercer, îl găsiseră pe o plută pneumatică, în largul coastelor din New England... sau fusesse lângă Mexic, aproape de Tampico? Nu-și mai amintea împrejurările. Avusese o copilărie frumoasă; iubise viața în întregul ei, dar în special animalele, pe unele readucându-le la viață după ce mureau. Trăise laolaltă cu iepuri și gândaci, fie că se aflase pe Pământ sau pe vreo colonie a acestuia. Acum însă uitase aproape totul. Își amintea doar de asasinii care-l arestaseră ca pe un monstru, mai „special” decât toți ceilalți „speciali”. Din cauza lor, existența lui se schimbase.

Legea locală interzicea capacitatea de ranversare a sensului timpului, modalitate prin care cei neînsuflețiți se întorceau la viață; îi spusese asta la vârsta de șaisprezece ani. El continuase totuși să facă experiențe în secret, în puținele păduri ce mai rămăseseră. Îl denunțase însă o bătrână pe care n-o văzuse și de care nu auzise niciodată până atunci. Fără ca părinții săi să-și fi dat consimțământul, ei – ucigașii – îi bombardaseră micul nodul din creier,

Îl atacaseră cu cobalt radioactiv și asta îl aruncase într-o lume complet diferită, a cărei existență n-o bănuise nici măcar o dată. Fusese un abis de leșuri și oase putrezite, din care timp de ani de zile luptase ca să iasă. Măgarul, dar mai ales broasca râioasă, creaturile cele mai importante pentru el, dispăruseră, se stinseseră; doar ici și colo rămăseseră fragmente putrezite – un craniu cu orbitele goale, o bucată dintr-o mână etc. În cele din urmă, o pasăre venită acolo ca să moară, îi spusese unde se află. Se scufundase într-o lume de mormânt. Și nu putea ieși de acolo până când oasele presărate în jurul lui nu se-adunau să recomună la loc organisme vii; devenise un accesoriu al metabolismului celorlalte vieți și până la resuscitarea lor, nici el nu se putea ridica.

Cât timp durase această parte a ciclului nu mai știa acum; n-o putuse măsura, căci în cuprinsul său nu se întâmplase nimic. Dar iată că până la sfârșit oasele se acoperiseră iarăși cu carne; găvanele ochilor se umpluseră la loc și ochii cei noi văzuseră, în vreme ce gurile și fălcile refăcute flecăreau, urlau, miorlăiau. Foarte posibil ca el să fi făcut totul; poate că nodulul extrasenzorial din creier îi crescuse din nou. Dar la fel de bine putea să fie și un proces natural. Oricum, nu se mai prăbușea; începuse să urce, laolaltă cu ceilalți, pe care-i pierduse apoi din vedere, de multă vreme. Se descoperise urcând de unul singur. Ei erau acolo, îl însoțeau încă; lucru ciudat, îi simțea în interiorul lui însuși.

Isidore stătea ținând în mâini cele două manete, simțindu-se ca și cum ar fi cuprins, la rândul lui, toate celelalte ființe vii; apoi, cu părere de rău, le dădu drumul. Trebuia să termine și oricum brațul îl dureau și-i sângera, acolo unde-l lovise piatra.

Cu mers șovăielnic, se îndreaptă spre camera de baie, să-și spele tăietura. Nu era prima lovitură pe care o primea în timpul fuziunii cu Mercer și, probabil, nici ultima. Unii oameni, în special cei mai în vârstă, muriseră după ce ajunseseră pe vârful colinei, unde încercaseră suferința cu toată seriozitatea. Mă întreb dacă aș putea retrăi această parte a vieții lui Mercer, își zise în vreme ce dezinfecța rana. Există șansa unui stop cardiac; ar fi mai bine, medită el, dacă-aș trăi în acea parte a orașului unde clădirile au un medic dotat cu mașinile alea de produs scânteii electrice. Aici, singur, este prea riscant.

Știa însă că-și asumă un risc. Întotdeauna până atunci riscase, cum făcuseră de altfel majoritatea oamenilor, chiar și cei vârstnici, care erau destul de șubrezi din punct de vedere fizic.

Folosindu-se de un Kleenex, își uscă brațul rănit.

Și auzi atunci, înăbușit și îndepărtat, sunetul unui televizor.

Se mai află cineva în clădire, gândi el precipitat, nevenindu-i să creadă. Nu e televizorul meu – pe-asta l-am închis, și-apoi simt cum vibrează podeaua. E dedesubt, la alt etaj!

Nu mai sunt singur aici, realizează Isidore. Un alt locatar s-a mutat într-unul din apartamentele părăsite, suficient de aproape ca să-l aud. Trebuie să fie la etajul doi sau trei, nu mai jos. Hai să vedem, gândi el repede. Ce faci în clipa când se mută un nou locatar? Saluți și te duci să ceri ceva cu împrumut, parc-așa se face, nu? Nu-și putea aminti nicicum; oriunde stătuse, nu i se mai întâmplase niciodată una ca asta: oamenii se mutau, emigrau, dar nimeni *nu venea aici*. Nu, mai bine îi duci ceva, decise Isidore. O cană cu apă sau, mai curând, cu lapte; da, da, cu lapte sau

făină, ori poate un ou – eventual, în situația de față, înlocuitorii acestora.

Uitându-se în frigiderul al cărui compresor încetase de multă vreme să mai funcționeze, descoperi un cub de margarină cu aspect dubios. Luându-l cu el, se îndreptă cu inima zbătându-se, dar plin de încredere, către etajul de dedesubt. Trebuie să rămân calm, își spuse. Să nu-l las pe noul locatar să-și dea seama că sunt o „minte-de-găină“, fiindcă atunci n-o să mai vrea să stea de vorbă cu mine; dintr-un motiv sau altul, așa se întâmplă mereu. Mă întreb, oare de ce?

Se grăbi să coboare treptele holului.

3

În drum spre slujbă, Rick Deckard, aidoma cine știe câtor altor oameni, se furișă câteva clipe de-a lungul fațadei unuia dintre cele mai mari magazine de animale din San Francisco, urmărind zarva făcută de sălbăticiuni. Din centrul vitrinei lungi cât toată clădirea, un struț într-o cușcă transparentă, climatizată, se holba la el de parc-ar fi vrut să-i întoarcă privirea. O plăcuță atașată de cușcă informa cumpărătorii că pasărea sosise de curând de la grădina zoologică din Cleveland. Era unicul struț viu de pe Coasta de Vest. După ce-l cercetă cu ochi ficși, Rick își mai pierde câteva minute contemplând sumbru eticheta pe care stătea înscris prețul. Își continuă apoi drumul spre Palatul de Justiție de pe Lombard Street, unde, odată ajuns, descoperi că a întârziat cu un sfert de oră.

În timp ce descuia ușa biroului, superiorul său, inspectorul Harry Bryant – un tip roșcovan, cu urechile cât niște cratițe și cu hainele ponosite, dar cu ochi inteligenți și conștient de toate lucrurile cât de cât importante – îi strigă:

– Așteaptă-mă la 9.30, în biroul lui Dave Holden!

În timp ce vorbea, inspectorul aruncă o privire grăbită într-o mapă cu hârtie subțire.

– Holden, continuă el, gata de plecare, se află la Spitalul Mount Zion, cu șira spinării perforată de un laser. Va sta acolo cel puțin o lună, până când

medicii or să reușească să pună mâna pe o nouă secțiune spinală din plastic organic...

– Ce s-a întâmplat? întrebă Rick, străbătut de un fior. Cu o zi înainte, vânătorul de recompense șef al departamentului fusese bine-mersi; la sfârșitul programului se urcase în aeroglisorul personal, îndepărtându-se către apartamentul lui, situat în selectul și aglomeratul cartier Nob Hill.

Bryant murmură ceva peste umăr, despre ora 9.30, în biroul lui Dave, apoi își văzu de drum, lăsându-l pe Rick singur.

Ajuns în ușa propriului său birou, Deckard auzi în spate vocea secretarei, Ann Marsten:

– Domnule Deckard, ați auzit ce-a pățit Dave Holden? A fost împușcat! Se ținu după el în încăperea neaerisită, lipsită de geamuri și puse în funcțiune instalația de aer condiționat.

– Mda, răspunse Rick, absent.

– Trebuie să fi fost un android dintr-asta ultradeștept, fabricat de trustul Rosen, zise domnișoara Marsten. Le-ați văzut prospectele? Creierul de tip Nexus-6, pe care-l folosesc ei acum, poate să selecteze date dintr-un domeniu de două trilioane de constituenți, pe zece milioane de căi neuronale separate. Femeia schimbă tonul, continuând cu voce joasă: Ați lipsit de la convorbirea video de azi-dimineață. Mi-a spus domnișoara Wild; legătura a fost înregistrată pe pupitrul de control, la ora 9 fix.

– O convorbire internă? întrebă Rick.

– Aș! Un apel al inspectorului Bryant către reprezentanța Interpolului din Rusia. I-a întrebat dacă ar fi de acord să depună o plângere scrisă.

– Prin urmare, Harry vrea totuși să elimine de pe piață creierele Nexus-6?!

Nu se arăta deloc surprins. De la lansarea inițială a specificațiilor și a graficelor de performanță ale acestor creiere, majoritatea agențiilor de poliție care avuseseră de-a face cu androizi evadați protestaseră.

– Nici rușii n-or să facă mai mult decât am făcut noi, zise Rick. Din punct de vedere legal, fabricanții de creiere Nexus-6 operau sub incidența legii coloniale, principala lor unitate de producție aflându-se pe Marte. Poate ar fi mai bine dacă am accepta noile tipuri ca pe un fapt împlinit, continuă el. Așa s-a întâmplat cu fiecare marcă de creier artificial îmbunătățit... Îmi amintesc ce scandal s-a iscat prin 1989, când cei de la firma Sudermann au prezentat public vechiul lor T-14. Toate agențiile de poliție din emisfera vestică s-au plâns că nu va exista test valabil care să poată detecta intrarea în acest creier a unor informații ilegale. Și, o vreme, așa a și fost!

Peste cincizeci dintre androizii de care-și amintea Rick se strecuraseră, sub o formă sau alta, pe Pământ și uneori nu fuseseră detectați nici după un an întreg. Apoi însă Institutul Pavlov, din Uniunea Sovietică, pusese la punct Testul Voigt Pentru Determinarea Empatiei. Și niciun android T-14, după câte se știa, nu reușise până acum să treacă de acest test special.

– Vreți să știți ce-au răspuns sovieticii? întrebă domnișoara Marsten. Am aflat și asta! Fața ei pistruiată, ca o portocală, căpătă un aer strălucitor.

– O să-mi spună Harry Bryant, mulțumesc! zise Rick. Începuse să se enerveze; în special bârfele de la birou îl plictiseau, fiindcă se dovedeau a fi întotdeauna mai corecte decât adevărul. Așezându-

se la masa de lucru, se apucă să răscolească prin sertare, până când domnișoara Marsten, pricepând aluzia, se îndepărtă.

Din sertar, Deckard scoase la iveală un plic vechi, șifonat. Lăsându-se pe spate în fotoliul impozant, scotoci în cuprinsul plicului până găsi ceea ce căuta: colecția de date existente la ora respectivă despre creierele Nexus-6.

O lectură fugară avu darul să întărească spusele domnișoarei Marsten. Într-adevăr, creierul de acest tip avea două trilioane de elemente componente, plus o capacitate de alegere de ordinul a zece milioane de combinații posibile ale activității cerebrale. În a 0,45-a parte dintr-o secundă, un android echipat cu o astfel de structură a creierului putea adopta oricare dintre cele paisprezece reacții comportamentale de bază. În asemenea condiții, nu exista test de inteligență care să-l poată da de gol. Dar oricum, de la variantele inițiale, primitive, ale anilor '70, testele de inteligență nu mai demascaseră un android de ani de zile.

Androizii de tip Nexus-6, reflectă Rick, îi depășeau cu mai multe clase de inteligență pe „specialii” umani. Cu alte cuvinte, dintr-un punct de vedere imediat, pragmatic și deloc stupid, androizii echipați cu creiere Nexus-6 evoluaseră, în bine și în rău, dincolo de un segment important – dar inferior – al societății umane. Slujitorul devenise în unele cazuri mai îndemânatic decât stăpânul. E adevărat, apăruseră și noi criterii de ierarhizare, cum ar fi, de exemplu, Testul Voigt-Kampff de Determinare a Empatiei. Un android, n-avea importanță cât de dotat din punctul de vedere al capacității pur intelectuale, nu acorda niciun sens contopirii care avea loc de obicei între adepții Mercerismului, o trăire pe care el și toți ceilalți

oameni, inclusiv anormalii porecliți „minți-de-găină“, o încercau fără nicio dificultate.

Se întrebese câteodată – probabil nu exista om să n-o fi făcut – de ce un android se zbătea neajutorat în clipa confruntării cu testul de măsurare a empatiei. În mod evident, aceasta exista numai în sânul colectivității umane, spre deosebire de inteligență, care – în anumite grade – putea fi întâlnită de-a lungul întregului fir evolutiv, la diverse specii și încrengături, inclusiv la arahnide. În primul rând, înclinația spre empatie cerea, probabil, un instinct de grup nealterat; unui organism solitar, să zicem unui păianjen, acest instinct nu i-ar fi fost însă folositor; de fapt, el ar fi condus la pierderea abilității păianjenului de a supraviețui. L-ar fi făcut conștient de dorința de a trăi a prăzii sale. În acest fel, toate răpitoarele, chiar și mamiferele superioare, de genul pisicii, de pildă, ar fi sfârșit prin a muri înfometate.

Empatia, concluzionase el cândva, trebuie să se limiteze la erbivore, ori, cel mult, la omnivore, ele putându-se lipsi de o alimentație bazată pe consumul de carne. Pentru că, în ultimă instanță, darul subliniat estompa limitele dintre vânător și vânat, dintre cel victorios și cel învins. În cazul fuziunii cu Mercer, toată lumea se înălța împreună sau, odată ciclul încheiat, cădea împreună în prăpastia lumii celor morți. Ciudat, semăna cu o asigurare biologică, dar una cu două tăișuri! Atât timp cât o anumită creatură încerca bucuria, condiția pentru toate celelalte era de a cuprinde măcar un fragment din această bucurie. Dimpotrivă, dacă vreo ființă vie suferea, atunci pentru restul ființelor umbra suferinței nu putea fi în întregime alungată. Un animal social, așa cum e omul, ar dobândi pe această cale un factor de supraviețuire sporit; o bufniță sau o cobră ar fi însă distruse.

Evident, robotul umanoid era un prădător solitar.

Lui Rick îi făcea plăcere să gândească așa; îi făcea munca acceptabilă. „Retrăgând“ – asta vrând să însemne omorând – un android, nu viola regula de viață statornicită de Mercer. *Vei ucide doar Ucigașii*, le spusese Mercer, în anul când pe Pământ apăruseră primele aparate de produs empatie. Iar în Mercerism, așa cum evoluase el, până la a deveni o întreagă teologie, conceptul de ucigași se dezvoltase ajungând la niște limite extrem de subtile. Un rău absolut, de pildă, provenea în Mercerism din mantaua zdrențăroasă a bătrânului care urca panta cu mișcări clătinate, dar nu era niciodată clar *în cine* sau *în ce* consta această prezență a răului. Un mercerit simțea răul chiar fără să-l înțeleagă. Altfel spus, era liber să localizeze nebuloasa prezență a Ucigașilor acolo unde credea el de cuviință. Pentru Rick Deckard, un robot umanoid evadat – care-și ucisese stăpânul, care fusese înzestrat cu o inteligență mai mare decât aceea a multor ființe umane, care nu arăta interes pentru animale și nu poseda capacitatea de a simți pe cale empatică bucurie pentru reușitele altei forme de viață sau tristețe pentru înfrângerea acesteia – era pentru el întruchiparea Ucigașilor.

Gândul la animale îi readuse în minte struțul zărit în magazinul de necuvântătoare. Pentru moment, lăsă deoparte tăieturile din ziare, în care era vorba despre creierele de tip Nexus-6; cu o pensetă luă puțin tutun de prizat, marca Mrs. Siddons nr. 3 și 4, apoi rămase pe gânduri. Examinându-și ceasul, văzu că mai avea încă timp; ridicând receptorul videofonului de pe birou, îi ceru domnișoarei Marsten:

– Fă-mi, te rog, legătura cu magazinul de animale „Câinele Fericit“, de pe Sutter Street!

– Îndată, domnule! răspunse domnișoara Marsten, deschizând anuarul abonaților.

Nu pot să ceară cine știe cât pentru struțul ăla, își zise Rick. Se așteaptă însă din partea ta să te duci să-l iei cu mașina, ca în zilele bune.

– Magazinul de animale „Câinele Fericit“, exclamă o voce de bărbat și pe ecranul lui Rick apărură un chip minuscul, bine dispus. Undeva, în spatele acestuia, se puteau auzi animalele țipând.

– Struțul pe care-l aveți în vitrină..., zise Rick, jucându-se cu o scrumieră din ceramică, aflată pe birou, dinaintea lui. Cât ar trebui să plătesc în numerar ca să-l obțin?

– Să vedem, spuse vânzătorul de animale, bâjbâind în căutarea unui stilou și a unei bucați de hârtie. O treime... Făcu socotelile. Apoi: Mă iertați că vă întreb, domnule, vreți să cumpărați struțul printr-un schimb, cu plata diferenței respective?

– Încă... încă nu m-am decis, rosti Rick, precaut.

– Să zicem că facem din struț obiectul unui contract pe treizeci de luni, zise vânzătorul. Cu o dobândă foarte, foarte scăzută, de șase la sută pe lună. Deci rata dumneavoastră lunară, după scăderea corespunzătoare a...

– Va trebui să mai lăsați din preț, spuse Rick. Acordați-mi o reducere de două mii de dolari și atunci n-o să mai fac un schimb, ci o să plătesc totul cu bani gheață. „Dave Holden“, reflectă el, „e deocamdată pe tușă. Asta ar putea să însemne ceva... Depinde câte misiuni mi se vor oferi luna următoare.“

– Domnule, zise vânzătorul de animale, prețul cerut de noi e deja cu o mie de dolari sub prețul de

catalog. Verificați dumneavoastră înșivă, eu voi aștepta. Vreau să vă convingeți și singur că prețul nostru este corect.

Dumnezeule, gândi Rick, ăștia nu se lasă. Totuși, ca să se afle în treabă, scoase din buzunarul hainei, cu gesturi șovăielnice, catalogul *Sydney's* și urmări cu degetul rubricile: struț, pauză, mascul–femelă, bătrân–tânăr, bolnav–sănătos, nou–uzat și urmări prețurile.

– Vedeți, nou, bărbătuș, tânăr, sănătos, îl informă vânzătorul. Treizeci de mii de dolari. Suntem exact cu o mie de dolari sub prețul de catalog. Prin urmare, plata dumneavoastră în numerar...

– O să mă mai gândesc, zise Rick, și-o să vă sun iarăși. Se pregăti să închidă.

– O clipă, domnule! Numele dumneavoastră?

– Frank Merriwell, spuse Rick.

– Și adresa, domnule Merriwell? În cazul că nu voi fi aici când reveniți...

Rick dădu o adresă fictivă și puse receptorul în furcă. Ce de bani! gândi el. Și totuși, oamenii cumpără; unii dintre ei au bani și pentru așa ceva. Ridicând din nou receptorul, rosti cu asprime:

– Dă-mi un fir cu exteriorul, domnișoară Marsten. Și te-aș ruga mult de tot să nu mai ascuți ce vorbesc; e o convorbire confidențială.

– Am înțeles, domnule! spuse domnișoara Marsten. Formați, vă rog, numărul!

Își decuplă aparatul de la circuit, lăsându-l pe Rick singur, față în față cu exteriorul.

Iar el formă – din memorie – numărul magazinului de animale false de la care cumpărase sosia oii. Pe micul ecran al videofonului apăru un bărbat îmbrăcat într-un costum de veterinar.

– Doctor McRae, se prezentă el.

– Aici e Deckard. Cât costă un struț electric?

– Păi, să zicem că v-aș putea aranja totul la mai puțin de opt sute de dolari. Cât de repede doriți să vi-l livrăm? Ar trebui să lucrăm numai pentru dumneavoastră. Nu prea sunt cereri pentru...

– Vorbim mai târziu, îl întrerupse Rick; uitându-se la ceas, văzu că e deja ora 9.30. La revedere!

Se grăbi să pună receptorul în furcă și să se ridice de pe scaun.

La puțină vreme după aceea, se afla în fața ușii ce dădea în biroul inspectorului Harry Bryant. Trecu pe lângă secretara de cabinet a acestuia – atrăgătoare, cu părul argintiu împletit în cozi lungi până la talie, apoi pe lângă secretara propriu-zisă –, o bătrână monstruoasă din mlaștinile Jurasicului, înghețată și vicleană, asemenea unei apariții arhaice, de pe altă lume. Niciuna dintre femei nu-i vorbi, și nici el nu le adresă vreun cuvânt. Deschizând ușa ce dădea spre interiorul biroului, își salută, cu o mișcare a capului, superiorul care vorbea la videofon, scoase la iveală tăieturile din ziare, cu informații despre creierele tip Nexus-6 și le mai reciti o dată, în vreme ce inspectorul Bryant își vedea de treabă.

Se simțea abătut. Cu toate că, în mod logic, având în vedere dispariția subită din scenă a lui Dave Holden, ar fi trebuit să fie cel puțin încântat. Mă rog, atât cât se putea...

4

Bănuiesc că mă îngrijorează faptul că aş putea păţi la fel ca Dave, presupuse Rick Deckard. Un android suficient de isteţ ca să-l atace cu laserul probabil că m-ar păcăli şi pe mine. Şi totuşi, parcă nu ăsta e motivul...

– Văd că ţi-ai adus şi scornelile din ziare despre noul tip de creier, spuse inspectorul Bryant, agăţând receptorul în furcă.

– De, zise Rick, am auzit şi eu nişte zvonuri... Despre câţi androizi este vorba?

– La început au fost opt, rosti Bryant, consultându-şi notesul. Dave i-a retras pe primii doi.

– Iar ceilalţi şase rămaşi se află toţi aici, în nordul Californiei?

– După câte ştim, da. Dave, cel puţin, aşa crede. Am vorbit cu el; iată-i însemnările, erau pe birou. Tot ce ştie e scris aici.

Bryant bătu cu palma maldărul de note. Până în prezent, nu dădea niciun semn că ar avea de gând să i le înmâneze lui Rick; din cine ştie ce motiv, continua să le frunzărească, de unul singur, încruntându-se şi trecându-şi limba peste colţurile gurii.

– Deocamdată nu am nimic în program, lăcită Rick. Sunt gata să preiau sarcinile lui Dave.

Bryant rosti cu un aer gânditor:

– Holden folosea pentru testarea indivizilor suspecti Scala Voigt–Kampff Modificată. Ți dai seama – ar trebui, cel puțin – că pentru noile tipuri de creier acest test nu este precis. *Niciun fel de test nu este precis*; scala lui Voigt, modificată cu trei ani în urmă de Kampff, e tot ce avem la ora asta. Făcu o pauză, dus pe gânduri: Dave o considera exactă. S-ar putea să fie așa. Dar ți-aș sugera un lucru, înainte de a te ocupa de ceilalți șase. Bătu din nou cu palma peste teancul de hârtii: Fă un drum până la Seattle și stai de vorbă cu cei de la firma Rosen. Determină-i cumva să-ți pună la dispoziție niște eșantioane reprezentative pentru tipurile înzestrate cu noul creier Nexus-6.

– Pe care să-i supun Testului Voigt–Kampff, completă Rick.

– Ce simplu sună totul, murmură Bryant, ca pentru sine.

– Pardon?

– Cât timp o să fii pe drum, eu voi sta de vorbă personal cu reprezentanții firmei Rosen.

Îl privi pe Rick în tăcere. Apoi scoase un soi de mormăit, își roase o unghie și, în sfârșit, hotărî ce voia să spună:

– Am de gând să discut cu ei posibilitatea de a include între cei testați atât oameni, cât și un număr de androizi din ultimele tipuri. Nu vei ști însă care sunt unii și care alții. Decizia o vei lua împreună cu fabricanții, astfel ca totul să fie pregătit când voi ajunge acolo. Brusc, îndreptă un

deget spre Rick, păstrând pe chip o expresie severă: Este prima dată când o să acționezi în calitate de vânător de recompense titular. Dave știe o mulțime de trucuri; are ani de experiență în urma lui.

– Și eu am, spuse Rick, încordat.

– Sarcinile pe care le-ai rezolvat până acum au rezultat întotdeauna din schemele lui Dave; el a decis cu precizie ce androizi să-ți fie încredințați. Acum însă ai în față șase exemplare pe care intenționa să le retragă el însuși. Unul dintre ele s-a dovedit a fi mai rapid... Acesta...

Bryant își întoarse însemnările, astfel ca Rick să poată vedea.

– Max Polokoff, spuse Bryant. Cel puțin așa-și spune – presupunând că Dave avea dreptate. *Totul* se bazează pe această presupunere, toată această listă. Pentru că Scala Voigt–Kampff Modificată a fost aplicată numai primilor trei: cei doi retrași de Dave, plus Polokoff. Atunci s-a și întâmplat, când Dave îi aplica testul. În clipa aia, Polokoff a tras asupra lui cu laserul.

– Ceea ce dovedește că Dave avea dreptate, spuse Rick. Altfel n-ar fi fost atacat; Polokoff n-ar fi avut motiv.

– Începe prin a te duce la Seattle, continuă Bryant. Nu le spune de prima dată; mă ocup eu de asta. Și mai e ceva... Se ridică în picioare, privindu-l pe Rick cu un aer calm. Dacă folosind acolo Testul Voigt–Kampff, vreun om nu reușește să-l treacă, atunci...

– Așa ceva nu e posibil.

– Acum câteva săptămâni, într-una din zile, am vorbit cu Dave exact despre același lucru. În linii mari, gândea la fel ca dumneata. Am însă un memoriu adresat Interpolului și difuzat atât pe Terra, cât și în colonii. Un grup de psihiatri din Leningrad au făcut o propunere. Vor să folosească cele mai noi și mai perfecționate unelte de analiză a profilului personalității, cu care sunt depistați de obicei androizii – cu alte cuvinte Testul Voigt–Kampff – asupra unui grup de pacienți umani schizofrenici sau amenințați de schizofrenie, aleși cu multă grijă. Îi au în vedere în special pe aceia care dau semne de așa-numita „aplatizare a afectelor“. Ai auzit despre ea...

– Este tocmai ceea ce măsoară și Testul Voigt–Kampff, spuse Rick.

– Atunci înțelegi de ce sunt îngrijorați.

– Bine, dar problema asta a existat întotdeauna, încă din prima clipă când am avut de-a face cu androizi ce se dădeau drept oameni. Părerea generală a poliției este cunoscută din articolul lui Lurie Kampff, *Rolul blocajului în schizofrenia integrală*, publicat în urmă cu opt ani. Kampff compara facultatea empatică redusă, descoperită la pacienții umani bolnavi mintal, cu aceea aparent similară, dar de fapt...

– Psihiatrii din Leningrad, îl întrerupse brusc Bryant, sunt de părere că un număr mic de ființe umane nu sunt capabile să treacă Testul Voigt–Kampff. Dacă le testezi din punctul de vedere al poliției, poți să le consideri roboți umanoizi. Ai greși, bineînțeles, dar la momentul acela ei ar fi deja morți.

Rămase tăcut, așteptând răspunsul lui Rick.

– Indivizii respectivi ar fi însă cu toții...

– ...internați în diverse instituții, aprobă Bryant. E de presupus că nu pot acționa în lumea exterioară; cu siguranță n-ar reuși să ascundă faptul că sunt bolnavi psihic în stare avansată – afară doar, dacă, bineînțeles, colapsul nu a survenit decât recent și dintr-odată, fără ca nimeni din preajmă să observe acest lucru. Oricum, *s-ar putea întâmpla*.

– O șansă dintr-un milion, spuse Rick. Dar înțelesese deja problema.

– Ceea ce-l îngrijora pe Dave, continuă Bryant, este apariția noului tip de creier perfecționat Nexus-6. Cum știi, firma Rosen ne-a asigurat că un Nexus-6 poate fi depistat cu testele de profil standard. Am luat cuvântul lor de bun. Acum însă, ne vedem obligați să verificăm noi înșine acest lucru – cum, de altfel, eram siguri că o să se întâmple. Iată ce va trebui să faci la Seattle. Îți dai seama că poate ieși rău în toate cazurile. Dacă nu vei reuși să detectezi *toți* androizii, atunci n-o să mai avem niciun mijloc de investigare demn de încredere și nu-i vom afla niciodată pe aceia care au evadat deja. Dacă testul, analizând factorii unui subiect uman, îl confundă cu un robot umanoid... Bryant îi aruncă o privire înghețată. Fără îndoială, va fi neplăcut, cu toate că nimeni, *absolut nimeni*, dintre cei de la firma Rosen nu va face știrea publică. De fapt, vom putea să ne bazăm în continuare pe test, un timp nedefinit, deși este evident că va trebui să informăm Interpolul, iar acesta, la rândul său, va înștiința Leningradul. În cele din urmă, fițuicile noastre de scandal or să dea totul în vileag; dar până atunci vom fi capabili să punem la punct un nou test. Întinse mâna după receptor. Vrei să începi chiar de-acum? Folosește o mașină a poliției; o poți alimenta de la rețeaua noastră de pompe.

Rick se ridică din fotoliu.

– Dacă aş lua cu mine însemnările lui Dave Holden? întrebă el. Vreau să le citesc pe drum.

– Să aşteptăm până când îţi vei încerca testul la Seattle, replică Bryant. Vocea, deşi plină de interes, nu trăda niciun pic de milă şi Rick observă acest lucru.

Când ateriză cu aeroglisorul poliţiei pe acoperişul Asociaţiei Rosen din Seattle, Rick descoperi o tânără femeie care-l aştepta. Avea părul negru, trupul subţire şi purta o pereche de ochelari pentru filtrat praful, foarte mari şi de ultimul model. Se apropie de maşină, ținându-şi mâinile adânc înfipite în buzunarele hainei lungi, cu dungi strălucitoare. Pe faţa ei mică, bine conturată, avea întipărită o expresie de profund dezgust.

– S-a întâmplat ceva? întrebă Rick, în vreme ce ieşea din parcare.

– Oh, nu ştiu, răspunse fata pieziş. Poate modul în care ni s-a vorbit la telefon... N-are importanţă. Cu o mişcare bruscă, îi întinse mâna; el i-o strânse, cu un gest reflex. Sunt Rachael Rosen. Bănuiesc că dumneata eşti domnul Deckard...

– N-a fost ideea mea, zise Rick.

– Da, ştim asta, ne-a spus inspectorul Bryant. Dar reprezinţi în mod oficial Departamentul Poliţiei din San Francisco, iar acesta nu crede că intervenţia noastră e spre binele public.

Îl privi pe sub genele negre, lungi, probabil false.

– Un robot umanoid, spuse Rick, e ca orice altă maşină: poate oscila foarte repede între a fi un lucru folositor şi a deveni un pericol. În calitate de obiect util nu intră în preocupările noastre.

– Dar ca primejdie, da. Și-atunci apari în scenă dumneata. E adevărat, domnule Deckard, că ești un vânător de recompense?

Rick ridică din umeri, în silă, apoi încuviință.

– Nu ți-e deloc greu să consideri un android ca fiind un obiect neînsuflețit, continuă fata. Așa că atunci poți să-l „retragi“, cum se zice...

– Ați pregătit grupul selectat pentru mine? întrebă bărbatul. Aș vrea să... Fraza i se pierdu în aer. Pe neașteptate, văzuse animalele.

O corporație puternică, bineînțeles, trebuia să fie în stare să-și permită așa ceva, realizează el. Era evident că în străfundurile minții anticipase o asemenea colecție. Nu resimțea surpriză, cât mai curând un soi de durere. Se depărtă de fată, liniștit, în direcția celui mai apropiat țarc. Putea deja percepe mirosul, multele miresme ale creaturilor stând în picioare, culcate, ori – ceea ce părea a fi în cazul unui ursuleț-spălător – dormind.

Până atunci, nu văzuse niciodată un raton cu propriii lui ochi. Cunoștea specia numai din filmele tridimensionale arătate la televizor. Dintr-un motiv anume, pulberea radioactivă o lovise tot atât de dur ca și pe păsări – din rândul acestora, aproape că nu mai existau supraviețuitoare. Ca un răspuns reflex la situație, scoase la iveală mult-răsfoitul catalog *Sydney's* și căută la raton, cu toate subdiviziunile lui. Prețurile de catalog, cum era de așteptat, apăreau în italice; ca și în cazul cailor Percheron, nu exista niciun raton de vânzare pe piață, la niciuna dintre categorii. Cei de la *Sydney's* consemnau doar prețul la care avusese loc ultima tranzacție. Era de-a dreptul astronomic.

– Îl cheamă Bill, rosti fata, din spatele lui. Bill Ratonul. L-am primit anul trecut, din partea uneia

dintre filialele noastre.

Arată cu mâna, dincolo de el, și abia atunci observă Rick paznicii înarmați, cu laserele ușoare pregătite; ochii lor îl urmăriseră grăbiți încă de la aterizare. „Chiar dacă aeroglisorul meu poartă însemnele foarte vizibile ale poliției?”

– O importantă firmă constructoare de androizi, medită el, dus pe gânduri, își investește surplusul de capital în animale vii...

– Iată și bufnița, zise Rosen. Vino, am s-o trezesc în mod special pentru dumneata.

Se îndreptă spre o cușcă mică, îndepărtată, în centrul căreia ieșeau la iveală ramurile unui copac mort.

Dar nu mai există bufnițe, vru el să spună. Cel puțin așa se susține de fiecare dată. *Sydney's*, de exemplu – o indică în catalogul lor drept dispărută. „D”- ul acela micuț, bine conturat, prezent în tot cuprinsul catalogului... Profitând de faptul că fata mergea înaintea lui, mai verifică o dată: avea dreptate. Cei de la *Sydney's* nu greșesc niciodată, își zise. Și asta știm... De ce altceva am putea depinde?

– E artificială, exclamă el pe neașteptate, cuprins de inspirație; dezamăgirea-i crescuse intensă și insuportabilă.

– Nu! zâmbi fata și Rick văzu atunci că dinții-i erau la fel de mici, pe cât de albi îi erau ochii și de negru părul.

– Dar listele *Sydney's*...

Încercă să-i arate catalogul, să-i dovedească.

– Noi nu cumpărăm nici de la *Sydney's*, nici de la alți negustori. Achizițiile noastre provin în exclusivitate de la persoane particulare, iar prețurile pe care le plătim nu sunt menționate nicăieri. De asemenea, adăugă fata, avem propriii noștri naturaliști. Acum sunt pe undeva, prin Canada. În comparație cu alte zone, acolo au mai rămas destule păduri, cel puțin pentru niște animale mici și, din când în când, pentru câte o pasăre.

Rick rămase multă vreme cu privirea ațintită asupra bufniței ce moțăia pe o creangă. Nenumărate gânduri îi veneau în minte, gânduri despre război, despre zilele când bufnițele se prăbușiseră din înalturi. Își amintea cum se descoperise, pe vremea copilăriei lui, că speciile se sting una după alta și cum ziarele informaseră despre asta în fiecare zi – întâi vulpile, pe urmă bursucii, până când oamenii încetaseră să mai citească eternele necrologuri ale animalelor.

Se gândi și la nevoia de a avea un animal real. Simți din nou o adevărată ură pentru oaia electrică, pe care era nevoit s-o îngrijească și de care trebuia să-i pese, ca și cum ar fi fost vie. Tirania unui obiect, își spuse. Nici măcar nu știe că exist. Ca și androidii, nu are capacitatea de a aprecia existența unui semen. Până atunci, nu se gândise niciodată la așa ceva, la similitudinea dintre un animal electric și un android. Primul, medită el, putea fi considerat ca o formă primitivă a celui de-al doilea, un soi de robot mult inferior. Invers, un android putea fi privit drept o versiune extrem de sofisticată, de evoluată, a unui animal fals. Ambele variante îi stârneau dezgustul.

– Dacă ați vinde bufnița, o întrebă el pe Rachael Rosen, cât ați cere pe ea? Și cât cu banii jos?

– N-o să vindem niciodată bufnița! Fata îl cercetă cu o expresie în care satisfacția și mila se amestecau; lui, cel puțin, așa i se păru. Și chiar dacă am vinde-o, n-ai fi capabil să plătești prețul cerut. Ce animale ai acasă?

– O oaie, răspunse Rick. Un exemplar din rasa Suffolk, cu botul negru.

– În cazul ăsta, ar trebui să fii fericit.

– *Sunt* fericit. Atâta doar că întotdeauna mi-am dorit o bufniță, chiar înainte ca toate să fi căzut, atinse de moarte. Se corectă imediat: *Aproape* toate...

– Programul nostru de depășire a crizei, ca și planificarea de perspectivă ne cer să obținem încă o bufniță pe care s-o încrucișăm cu Scrappy, spuse Rachael.

Arătă spre zburătoarea moțaind pe craca ei; pentru scurtă vreme, aceasta deschisese ochii – răni gălbui care se vindecară repede, în timp ce bufnița se lăsă iarăși pradă somnului. Pieptul îi tresălta vizibil, ca și cum pasărea, în starea ei de toropeală, ar fi oftat.

Evitând priveliștea – îi provoca o tristețe amestecată cu starea anterioară de venerație și jale – se adresă fetei:

– Aș vrea acum să-i testez pe cei selecționați. Coborâm?

– Unchiul meu a primit telefonul șefului dumitale și probabil că deja a...

– Sunteți o întreagă familie? o întrerupse Rick. O corporație atât de mare este o afacere *în familie*?

Netulburată, Rachael își continuă fraza:

– Unchiul Eldon a pregătit probabil grupul de androizi și grupul de control, compus din oameni. Să mergem, așadar!

Se îndreaptă spre ascensor, cu mâinile înfipite iarăși adânc în buzunarele hainei. Nici nu se uită în spate și Rick avu o scurtă ezitare, înainte de a o urma. Simțea cum îl cuprinde enervarea.

– Ai ceva cu mine? întrebă el, pe când coborau.

Fata rămase pe gânduri, de parcă până atunci n-ar fi știut.

– Dumneata, un biet funcționar de la Departamentul Poliției, te afli într-o situație unică, spuse ea. Pricepi ce vreau să spun?

Îi aruncă o privire piezișă, plină de malițiozitate.

– Cât anume din producția voastră curentă este echipată cu creiere Nexus-6?

– Toată, răspunse Rachael.

– Sunt sigur că Testul Voigt-Kampff va da rezultate cu ele.

– În caz contrar, va trebui să retragem de pe piață toți androizii de tip Nexus-6... Ochii ei negri se aprinseră, într-o căutătură feroce, în timp ce ascensorul își încetă coborârea și ușile se dădură în lături. Și asta, continuă fata, doar pentru că secțiile voastre de poliție, când e vorba de o chestiune atât de simplă ca detectarea celor câțiva androizi Nexus-6 care se sustrag sarcinilor, nu sunt în stare de nimic...

Un bărbat în vârstă, mic de statură și uscățiv, dar cu aer energic, se apropie de ei și le întinse mâna; pe chip i se putea citi o expresie de precipitare, ca și cum toate lucrurile ar fi început să se petreacă prea repede.

– Sunt Eldon Rosen, îi explică el lui Rick, în vreme ce-și dădeau mâna. Ascultă, Deckard, îți dai seama că nu fabricăm nimic, aici, pe Pământ, nu-i așa? Nu putem deci să dăm un telefon la producție și să le cerem să ne trimită o mulțime de eșantioane. Asta nu înseamnă că nu vrem sau că nu intenționăm să colaborăm cu dumneata. Oricum, eu, unul, mi-am dat toată silința.

Își trecu grăbit mâna prin părul rărit.

Arătând spre trusa cu ustensile, Rick anunță:

– Sunt gata să încep.

Nervozitatea celui mai important membru al familiei Rosen îi sporea încrederea. Le e frică de mine, realizează el, cu o tresărire. Inclusiv lui Rachael Rosen. Probabil *că-mi stă în putință* să-i oblig să abandoneze fabricarea de creiere Nexus-6. Ceea ce voi face în decursul următoarei ore va afecta întreaga structură a operațiunilor lor; e de presupus chiar că ar putea determina viitorul Trustului Rosen, aici, în Statele Unite, în restul țărilor și pe Marte.

Cei doi Rosen îl studiau neliniștiți și Rick intuitiv rigiditatea comportamentului lor; venind acolo, le adusesese cu sine vidul, vestindu-le pustiu și nemișcarea morții economice. Controlau o putere extraordinară, gândi el. Întreprinderea Rosen era unul dintre pivoții sistemului industrial; fabricația de androizi devenise în fapt atât de legată de colonizare, încât, dacă una dintre ele ar fi căzut în ruină, după un timp și cealaltă ar fi avut aceeași

soartă. Iar Trustul Rosen înțelegea perfect acest lucru. Eldon Rosen fusese conștient de el încă de când îl sunase Harry Bryant.

– În locul dumneavoastră nu mi-aș face probleme, spuse Rick, în vreme ce se lăsa condus de cei doi membri ai familiei Rosen de-a lungul unui coridor larg, pustiu, puternic luminat. Se simțea mulțumit și plin de liniște. Momentul acesta, mai mult decât oricare altul de care-și putea aminti, îi făcea plăcere. Curând vor ști cu toții ce poate îndeplini aparatura lui de testare și ce nu.

– Dacă nu aveți încredere în Testul Voigt-Kampff, indică el aparatele, atunci e posibil ca întreprinderea dumneavoastră să fi căutat un test alternativ. Se poate argumenta că, parțial, responsabilitatea vă aparține. Da, mulțumesc!

Bătrânul și fata îl conduseseră într-o încăpere spațioasă, de forma unui cub – un soi de salon cu aspect șic, decorat cu mochetă, lustre, o canapea și niște măsuțe joase, cu linie modernă, pe care se odihneau mai multe reviste abia apărute – inclusiv, observă Rick, suplimentul pe luna februarie al catalogului *Sydney's*, pe care el, personal, nu-l văzuse. De fapt, suplimentul pe februarie nu avea să apară decât peste alte trei zile. În mod evident, firma Rosen întreținea relații speciale cu cei de la *Sydney's*.

Iritat, luă în mână revista:

– Asta e o violare a încrederii publice. Nimeni nu ar trebui să aibă cunoștință în prealabil de schimbările de preț.

De fapt, ar putea viola statutul federal; încercă să-și amintească legea respectivă, dar nu reuși.

– Catalogul ăsta îl iau cu mine, spuse și – deschizând valijoara – aruncă suplimentul înăuntru.

Urmă o clipă de tăcere, apoi Eldon Rosen rosti cu voce obosită:

– Uite ce e, domnule polițist, nu ne stă în obicei să cerem în avans...

– Nu sunt un ofițer obișnuit, replică Rick. Sunt un vânător de recompense.

Scoase din valijoara deschisă aparatura necesară pentru Testul Voigt-Kampff, se așează la o măsuță din lemn de trandafir și începu să assembleze ceea ce părea a fi mai curând un set de simple instrumente poligrafice.

– Puteți să chemați primul subiect, îl informă el pe Eldon Rosen, care părea mai tras la față ca oricând.

– Mi-ar place să urmăresc totul, spuse Rachael, luând, la rândul ei, loc. N-am văzut niciodată cum decurge un test pentru determinarea empatiei. Ce măsoară lucrurile astea?

– Obiectul acesta, ridică Rick discul plat, adeziv, cu o mulțime de sârme plecând din el, oferă date despre dilatația vaselor capilare din zona facială. Știm că așa-numita „rușine“ sau reacție de „a roși“ este un răspuns primar, autonom, în fața unui stimul șocant din punct de vedere moral. Ea nu poate fi controlată în mod voluntar, așa cum e cazul conductivității pielii, al respirației și al ritmului cardiac.

Cu o mișcare a mâinii, îi arată celălalt instrument, de forma unui stilou emițând unde luminoase.

– Iar acesta înregistrează fluctuațiile de tensiune din mușchii oculari. Concomitent cu fenomenul de a roși, se poate detecta de obicei o foarte ușoară, dar totuși perceptibilă mișcare a...

– ...iar asemenea reacții nu pot fi descoperite la androizi, îl întrerupse Rachael.

– Nu, nu pot. Ele nu sunt generate de întrebările-stimul. Deși, din punct de vedere biologic, există. Măcar potențial.

– Aplică-mi mie testul, ceru Rachael.

– Poftim? exclamă Rick, uimit.

– Am ales-o drept primul subiect, interveni Eldon Rosen, cu glas răgușit. Poate fi androidă. Sperăm să ne spui dumneata.

Se așeză cu mișcări neîndemânatică, scoase o țigară, o aprinse și rămase urmărind totul cu priviri fixe.

5

Micul fascicul de lumină albă pătrundea continuu în ochiul stâng al lui Rachael Rosen, iar pe obraz îi fusese lipit discul din care plecau nenumărate fire de sârmă. Fata părea totuși calmă.

Așezat într-un loc de unde putea zări cele două cadrane ale aparatului Voigt–Kampff, Rick Deckard spuse:

– O să-ți prezint un număr de situații sociale. La fiecare dintre ele, trebuie să-ți exprimi reacția cât mai repede posibil. Bineînțeles vei fi cronometrată.

– Și bineînțeles, rosti distantă Rachael, răspunsurile mele verbale nu vor conta câtuși de puțin... Ceea ce contează, pentru indicii dumițale, sunt doar reacțiile mușchiului ocular și dilatația capilarelor. Am să-ți răspund, totuși. Vreau să trec prin asta și... Se întrerupse. Dă-i drumul, domnule Deckard!

Rick alese întrebarea cu numărul trei.

– De ziua dumițale ți se dă drept cadou o poșetă din piele de vițel.

Ambele indicatoare săriră dincolo de verde, oprindu-se pe zona roșie; acele se agitară violent, apoi reveniră în poziția inițială.

– Nu l-aș accepta, spuse Rachael. De asemenea, aș raporta poliției persoana care mi l-a dat.

Rick își făcu metodic unele însemnări, apoi continuă, alegând cea de-a opta întrebare de pe Scala Voigt–Kampff:

– Ai un băiețel care-ți arată colecția lui de fluturi, inclusiv borcanul cu otravă.

– L-aș duce la doctor. Vocea lui Rachael păstra o tonalitate joasă, dar fermă. Cele două indicatoare înregistrară iarăși, de data asta însă nu atât de departe. Rick își notă și acest amănunt.

– Stai și te uiți la televizor, continuă el, când, deodată, descoperi o viespe umblându-ți pe încheietură.

– Aș omorî-o, spuse Rachael. Indicatoarele nu înregistrară aproape nimic: doar un tremurat slab și trecător. Rick își notă faptul, apoi scotoci înfrigorat după întrebarea următoare.

– Treci, într-un magazin, pe lângă fotografia mare cât o pagină de revistă a unei fete complet dezbrăcate. Făcu o pauză.

– E un test pentru a afla dacă sunt android? întrebă sarcastic Rachael. Sau dacă sunt lesbiană?

Indicatoarele rămaseră mute. Polițistul continuă:

– Soțul dumitale iubește pictura. Iarăși, nicio reacție. Modelul, adăugă el, stă întins în fața lui, pe o minunată carpetă din blană de urs.

Indicatoarele nu înregistrară nimic. Un răspuns tipic pentru un android, își spuse Rick. Neputința de a detecta elementul major: pielea animalului

mort. Mintea ei – *a lui* – este concentrată asupra altor factori.

– Soțul dumitale agață tabloul pe peretele camerei sale de lucru, sfârși Rick și de data asta acele indicatoarelor se mișcă.

– În mod sigur nu l-aș lăsa, spuse Rachael.

– Bine, acceptă bărbatul, dând din cap. Acum fii atentă: citești un roman scris înainte de Război. Personajele vizitează Debarcaderul Pescarului din San Francisco. Li se face foame și intră într-un restaurant pescăresc. Unul dintre ele comandă homari, pe care chelnerul îi aruncă de vii într-un vas cu apă fiartă – timp în care personajele urmăresc operația foarte atente.

– Oh, Dumnezeule, exclamă Rachael. E îngrozitor! E groaznic! Chiar făceau *asta*? Ce vicioși!... Vrei să spui un homar *viu*?

Indicatoarele, totuși, rămaseră inerte. Formal, un răspuns corect. Dar simulat.

– Închiriezi o cabană la munte, continuă Rick, într-o zonă acoperită încă de vegetație. O construcție rustică, din pin noduros, cu un șemineu uriaș.

– Da, spuse Rachael, dând din cap, nerăbdătoare.

– Pe pereți, cineva a agățat hărți vechi, ediții Currier and Ives, iar deasupra șemineului un cap de cerb – un mascul uriaș, cu o pereche de coarne rămuroase. Însoțitorii dumitale admiră decorul cabanei și cu toții decideți...

– Nu decidem nimic, atâta vreme cât capul de cerb rămâne acolo, răspunse Rachael. Indicatoarele marcară oarecare amplitudine numai în zona verde.

– Ai rămas gravidă, continuă Deckard, cu un bărbat care ți-a promis că te ia de nevastă. Omul fuge cu cea mai bună prietenă a dumitale; faci un avort și...

– Nu voi face niciodată un avort, spuse Rachael. Oricum, nu se poate. E o hotărâre care privește viața, iar poliția stă mereu la pândă.

De data asta, acele țâșniră violent spre roșu.

– De unde știi? întrebă Rick, plin de curiozitate. Mă refer la dificultatea de a face un avort?

– Toată lumea știe, răspunse Rachael.

– Sună ca și cum ai vorbi din proprie experiență... Urmări, cu o expresie interesată, acele indicatoarelor: încă se mai agitau, cu o mișcare largă, pe tot cuprinsul cadranelor. Încă o întrebare; îți dai întâlnire cu un bărbat și el îți cere să-i vizitezi apartamentul. Ajunși acolo, îți oferă ceva de băut. În vreme ce stai în picioare, cu paharul în mână, zărești prin ușa deschisă dormitorul; este decorat într-o manieră atrăgătoare, cu afișe de coridă, așa că te aventurezi înăuntru, să le privești mai îndeaproape. Bărbatul te urmează, închizând ușa. Te încolăcește cu brațele și-ți spune...

– Ce-i acela un „afiș de coridă”? îl întrerupse Rachael.

– Un desen, de obicei în culori și de format mare, înfățișând un matador înveșmântat în capă și un taur care încearcă să-l ia în coarne.

Era uluit.

– Câți ani ai? o întrebă – vârsta putea fi un factor.

– Optsprezece, răspunse Rachael. Perfect... Deci omul închide ușa, apoi mă ia în brațe. Și ce-mi spune?

– Știi cum se termină luptele cu taurii?

– Bănuiesc că cineva e rănit.

– În cele din urmă, taurul este întotdeauna omorât. Așteptă, uitându-se la cele două ace ale indicatoarelor. Palpita nervoase, nimic mai mult. Nicio dată reală.

– O ultimă întrebare, supralicită Rick. Una compusă din două părți. Te uiți la televizor, se dă un film vechi, un film dinainte de Război. Înfățișează o petrecere în curs de desfășurare. Oaspeții se delectează cu scoici crude.

– Puahhh, se strâmbă Rachael. Acele se mișcă încetișor.

– Antreul, continuă Rick, se compune din câine fiert, umplut cu orez. Pe cadrane, acele se mișcă ceva mai puțin, mai puțin chiar decât pentru scocile crude. Consideri stridiile mai acceptabile decât câinele fiert?

Puse creionul jos, stinse raza luminoasă și îndepărtă bandajul adeziv de pe fața fetei.

– Ești android, decretă Rick. Asta-i concluzia testului – o informă sau mai curând *îl* informă el, adresându-se totodată și lui Eldon Rosen. Amândoi aveau chipul crispat din pricina îngrijorării. Fața bătrânului, cel puțin, își schimba mereu expresia, contorsionându-se cât se poate de grăitor, într-o neliniște mânioasă.

– Am dreptate, nu-i așa? întrebă Rick. Nu primi niciun răspuns, de la niciunul dintre Roseni. Uite

ce e, spuse el, înțelegător. Interesele noastre nu intră în conflict. Pentru mine, este tot atât de important ca Testul Voigt–Kampff să funcționeze, cum este androidul ăsta pentru voi.

– Dar ea *nu e* android, rosti bătrânul Rosen.

– Nu cred.

– De ce-ar minți? întrebă Rachael, cu sălbăticie. Dacă-ar fi vorba de așa ceva, am face-o altfel.

– Am să cer o analiză a măduvei osoase, spuse Rick, adresându-se fetei. În cele din urmă se poate determina pe cale organică dacă ești android sau nu; o încercare greoaie și dureroasă, e drept, dar...

– Din punct de vedere legal, zise Rachael, nu pot fi silită să mă supun acestui test. În sălile tribunalelor, faptul poartă și un nume: autoincriminare. În plus, pe o ființă vie – iar nu pe cadavrul unui android retras – o astfel de analiză durează foarte mult. Aveți ocazia să folosiți afurisitul ăsta de Test Voigt–Kampff din pricina „specialilor”; ei trebuie să fie controlați în mod constant. Iar când guvernul căuta o soluție *în acest sens*, voi, polițiștii, ați dat fuga cu Scala Voigt–Kampff. Dar ceea ce-ai spus e adevărat: din clipa asta, testul vostru e ca și terminat.

Se ridică în picioare, făcu câțiva pași și rămase așa, cu spatele la Rick și cu mâinile în șold.

– Problema nu e aceea a legalității analizei medulare, interveni și Eldon Rosen, cu glas răgușit. Ci a faptului că testul vostru de determinare a empatiei, aplicat asupra nepoatei mele, a dat greș. Pot să-ți și explic de ce rezultatele obținute de ea sunt apropiate de ale unui android. Rachael a crescut la bordul navei *Salander 3*. Acolo s-a născut, acolo și-a petrecut paisprezece

din cei optsprezece ani, devorând biblioteca de benzi magnetice a navei și ascultând poveștile despre Pământ ale celorlalți membri ai echipajului, toți adulți. După un timp, așa cum știi, nava a făcut cale-ntoarsă, când încă nu parcursese a șasea parte din distanța până la Proxima Centauri. Altfel, Rachael n-ar fi văzut în viața ei Pământul...

– M-ai fi retras imediat, vorbi fata, peste umărul unchiului ei. La orice razie a poliției, aș fi fost ucisă. Am știut asta încă de când am venit aici, în urmă cu patru ani; nu e prima dată când mi se aplică Testul Voigt–Kampff. De fapt, rareori mi se întâmplă să părăsesc această clădire; riscul este imens, din pauza barajelor poliției și a echipelor aeropurtate, destinate să-i ridice pe toți „specialii” neînregistrați.

– Și pe androizi, completă Eldon Rosen. Evident că publicului nu i se spune una ca asta; el nu trebuie să știe că androizii sunt aici, pe Pământ, în mijlocul nostru.

– Nici nu cred că sunt, își dădu Rick cu părerea. La ora actuală, populația terestră e destul de puțin numeroasă; mai devreme sau mai târziu, fiecare locuitor are de-a face cu un punct de control.

Dintr-un anumit unghi de vedere, chiar așa și stăteau lucrurile.

– Ce-ar fi trebuit să faci, întrebă Eldon Rosen, dacă sfârșeai prin a desemna o ființă umană drept android?

– Asta e o problemă internă, spuse Rick. Începu să-și adune instrumentele, punându-le la loc în valiză. Cei doi Rosen îl urmăreau tăcuți. Oricum, e clar, spuse el. Mi s-a spus să contramandez testările următoare. Ceea ce și fac: dacă am dat greș o dată, nu mai are rost să continui.

Trânti cu zgomot capacul valizei.

– Te-am fi putut înșela, continuă Rachael. Nimic nu ne forța să admitem că în ceea ce privește testarea mea ai eșuat. Lucru valabil și pentru ceilalți nouă subiecți selecționați. Tot ce-ar fi trebuit să facem era să fim de acord cu rezultatul examinării, oricare-ar fi fost el.

– Aș fi insistat oricum să-mi dați în prealabil lista celor selecționați. O simplă enumerare, într-un plic sigilat... Iar ca să fiu sigur, aș fi comparat datele obținute cu rezultatele propriilor mele testări. Imposibil să nu fi existat vreo concordanță...

Pe care, își spuse el, abia acum îmi dau seama că n-aș fi obținut-o. Bryant avea dreptate... Slavă Domnului că nu m-am apucat să acționez pe baza acestui fapt!

– Mda, te cred în stare, conchise Eldon Rosen. Aruncă o privire către Rachael, care încuviință din cap. Am discutat însă și posibilitatea asta, rosti bătrânul, pe un ton șovăielnic.

– Problema, domnule Rosen, apare ca urmare a metodei dumneavoastră operaționale. Nimeni n-a silit corporația pe care o reprezentați să dezvolte până într-atât producția de roboți umanoizi, încât să...

– Producem ceea ce coloniștii vor să producem, replică Eldon Rosen. Am urmat un principiu arhiverificat, care stă în spatele oricărei tranzacții comerciale. Dacă firma noastră n-ar fi realizat aceste tipuri din ce în ce mai umane, ar fi făcut-o alte corporații din același domeniu. În clipa când am dezvoltat creierul de tip Nexus-6, cunoșteam riscurile pe care ni le asumăm. *Însă testul ăla al vostru, Voigt-Kampff, era un eșec înainte ca noi să producem acest model de android.* Dacă n-ați fi

reușit să clasificați un Nexus-6 drept android, dacă l-ați fi confirmat drept om, atunci... Dar așa ceva nu s-a întâmplat. Vocea îi deveni puternică și plină de sarcasm. Se prea poate ca departamentul dumitale de poliție – și ca el, toate celelalte – să fi retras (poate a și făcut-o) oameni veritabili, dar cu capacitate empatică subdezvoltată, așa cum este, de pildă, nevinovata mea nepoată, aici de față. Din punct de vedere moral, poziția dumitale, Deckard, este extrem de proastă. A noastră, nu!

– Cu alte cuvinte, replică prompt Rick, sunt pe cale de a nu avea șansa să controlez nici măcar un singur android Nexus-6... Mi-ați aruncat în brațe fata asta schizofrenică, înainte de a începe treaba!

Iar metoda mea, realizează Rick, e ca și terminată. N-ar fi trebuit s-o întrebuițez. Acum însă, e prea târziu.

– Ne-ai căzut în cursă, domnule Deckard, rosti Rosen, liniștit. Se întoarse în direcția fetei, apoi zâmbi.

Nu putea să înțeleagă nici acum modul în care Asociația Rosen îl prinsese în cursă, și încă atât de ușor. Experți, realizează el. O asemenea corporație-mamut întruchipează o experiență extrem de vastă. De fapt, posedă un soi de minte colectivă. Iar Eldon și Rachael nu erau decât purtătorii de cuvânt ai acestei entități comune. Evident, greșeala lui fusese aceea de a-i lua drept indivizi separați. Era o eroare pe care a doua oară n-avea s-o mai facă.

– Superiorului dumitale, domnul Bryant, spuse Eldon Rosen, îi va fi dificil să înțeleagă cum de ne-ai lăsat să-ți desființăm aparatura înainte ca testul să înceapă cu adevărat. Arată cu degetul înspre tavan și abia atunci Rick văzu camerele de luat vederi: marea lui greșală în legătură cu cei

din familia Rosen fusese înregistrată... Cred că lucrul cel mai corect pentru noi toți, continuă Eldon, este să luăm loc undeva și să... Făcu un gest afabil. Ne putem da seama de un lucru, domnule Deckard. Nu trebuie să ne fie teamă. Varietatea de android Nexus-6 e o realitate; noi, aici, la Asociația Rosen, recunoaștem asta și cred că în clipa de față și dumneata...

Aplecându-se către Rick, Rachael îi șopti:

– Ți-ar place să fii posesorul unei bufnițe?

– Mă îndoiesc că voi putea avea vreodată o bufniță. Dar știa ce voia fata să spună; înțelegea cam ce afacere intenționa să încheie Trustul Rosen. Încordarea crescuse în el mai puternică decât oricând; îi explodă pe îndelete, în fiecare fibră a trupului, în vreme ce conștiința celor întâmplătoare îl cuprinsese în întregime.

– Și totuși, spuse pe tonul unei constatări Eldon Rosen, ceea ce-ți dorești este o bufniță. Privi către nepoata lui, cu un aer întrebător. Nu știu dacă are idee despre...

– Bineînțeles că are, îl contrazise Rachael. Știe exact unde-i e capul, nu-i așa, domnule Deckard? Se aplecă iarăși spre el, aproape atingându-l. Un parfum fin se degaja din trupul fetei, asemenea unei călduri încete. Aproape că ai reușit, domnule Deckard. Ai practic bufnița. Și adresându-se lui Eldon Rosen: Nu uita, e un vânător de recompense. Din asta trăiește, nu din leafă. Așa este, domnule Deckard? Bărbatul încuviință din cap.

– Câți androizi au evadat acum? se interesă Rachael.

– Opt, răspunse Rick imediat. Doi au fost deja retrași. De altcineva, nu de mine.

– Cât câștigi pentru fiecare android? întrebă iarăși Rachael.

– Depinde, mormăi Rick.

– Dacă nu există un test pe care să-l poți administra, atunci nu există nici modalitatea de a identifica un android. Iar dacă nu ai cum identifica un android, atunci nu ai nici cum să-ți iei recompensa. Prin urmare, Scala Voigt-Kampff trebuie să fie abandonată..., spuse Rachael.

– O va înlocui altceva, replică Rick. S-a mai întâmplat și altă dată.

De trei ori, pentru a fi exacti. De fiecare dată însă, testul cel nou era deja elaborat; nu existase niciun decalaj... Acum, lucrurile stăteau altfel...

– Desigur, în cele din urmă Scala Voigt-Kampff va ajunge să fie depășită, fu de acord Rachael. Dar nu și în clipa de față. Suntem mulțumiți de faptul că ea poate desemna creierele Nexus-6 și am prefera ca în activitatea dumitale, ciudată și deosebită, să acționezi numai pe această bază.

Legănându-se înainte și înapoi, cu brațele ușor îndoite, fata îl privi cu intensitate, ca și cum ar fi încercat să-i pătrundă reacțiile.

– Spune-i că-și poate lua bufnița, rosti printre dinți Eldon Rosen.

– Poți să-ți iei bufnița, repetă Rachael, cu ochii țintă asupra lui. Cea de pe acoperiș, Scrappy... Cu o condiție: am vrea totuși s-o împerechem, dacă vom reuși să găsim un mascul. Iar progeniturile

vor fi toate numai ale noastre; trebuie să fie un lucru absolut clar.

– Le vom împărți, spuse Rick.

– Nu, rosti prompt Rachael. În spatele ei, Eldon Rosen clătină din cap, întărindu-i spusele. În felul acesta ai putea pretinde pentru vecie singura linie de descendență a bufnițelor. Și mai există o condiție. Ți se interzice să încredințezi pasărea altcuiva; la moartea dumitale, ea reintră în mod automat în patrimoniul Asociației.

– Asta sună drept invitație de a veni să mă uicideți, ca să vă luați înapoi bufnița. Nu sunt de acord... E prea periculos.

– Ești un vânător de recompense, zise Rachael. Poți mânui o armă laser – de fapt, porți una chiar acum. Dacă totuși nu poți să te aperi singur, cum ai de gând să-i retragi pe ceilalți șase androizi Nexus-6? Sunt mult mai deștepți decât vechiul W-4 al Asociației Gozzi.

– Acum *eu* îi vânez pe ei, spuse Rick. Cu o clauză de restituire în ce privește bufnița, însă, *altcineva* m-ar vâna pe mine.

Și nu-i plăcea deloc ideea de a fi urmărit; văzuse efectul asupra androizilor. Schimbările erau notabile, chiar și în cazul lor.

– În regulă, spuse Rachael. Suntem de acord. Poți lăsa bufnița moștenitorilor. Insistăm, totuși, asupra preluării în întregime a urmașilor acesteia. Dacă nu te poți împăca cu ideea, întoarce-te la San Francisco și spune-le superiorilor dumitale din Departamentul Poliției că Testul Voigt-Kampff, cel puțin așa cum îl aplici dumneata, nu poate face distincție între un android și o ființă umană. După care du-te și caută-ți o altă slujbă...

– Dați-mi un răgaz de gândire.

– Bine, zise Rachael. Vei rămâne aici, e mai confortabil.

Își examinează ceasul-brățară.

– O jumătate de oră, fu de acord și Eldon Rosen. Apoi se îndreptară spre ușă, tăcuți. Spuseseră ce aveau de spus, restul depindea numai de el, realizează Rick.

Cu vocea rigidă, în vreme ce Rachael se pregătea să închidă ușa în urma ei și a unchiului ei, polițistul spuse:

– Ați reușit să mă aranjați perfect. Aveți înregistrată pe bandă dovada faptului că am dat greș cu fata; știți că slujba mea depinde de folosirea Testului Voigt-Kampff; și mai aveți și afurisita aia de bufniță a voastră...

– A ta, dragule, spuse Rachael. Ai și uitat? O să legăm de piciorul acesteia adresa ta și-o s-o lăsăm să zboare la San Francisco. Te va întâlni în momentul când vei ieși de la lucru...

„Aceasta“, gândi Rick. *Fata continuă să numească bufnița „aceasta“.* Nu „ea“. „Aceasta“...

– O clipă, numai, exclamă el, cu voce tare.

Oprindu-se în cadrul ușii, Rachael întrebă:

– Te-ai decis?

– Vreau să-ți mai pun o întrebare, una singură, spuse Rick, deschizându-și din nou valijoara. Ia loc, te rog!

Rachael își privi unchiul. Bătrânul încuviință cu o mișcare a capului și fata se întoarse în silă,

așezându-se pe fotoliul pe care stătuse cu câteva clipe mai devreme.

– La ce bun toate astea? întrebă, cu sprâncenele depărtate într-o atitudine de dezgust, dar și de îngrijorare. Bărbatul percepu tensiunea musculară, notând-o, cu un aer profesional, în carnet.

Avea acum din nou raza de lumină ațintită în ochiul ei drept, în timp ce pe obraz îi aplicase pentru a doua oară discul adeziv. Rachael privi rigidă în lumină cu expresia de supremă scârbă încă vie pe chip.

– Ai în față valijoara mea, spuse Rick, scotocind după formularele testului. E frumoasă, nu-i așa? Comandă specială pentru Departamentul Poliției.

– Mă rog, zise Rachael, absentă.

– Piele de copil netăbăcită, spuse Rick Deckard. Mângâie cu un gest al mâinii suprafața neagră a valijoarei. Sută la sută piele de copil netăbăcită. Văzu cele două indicatoare zbătându-se frenetic. Dar numai după o pauză. Reacția venise, dar prea târziu. Iar el știa că perioada corectă de răspuns era de o fracțiune de secundă, sau nici măcar atât.

– Mulțumesc, domnișoară Rosen! Asta-i tot! Își strânse încă o dată echipamentul. Testul se încheiase.

– Pleci? întrebă Rachael, nedumerită.

– Da, spus Rick. Sunt satisfăcut.

– Și ceilalți nouă subiecți? În vocea fetei se putea citi îngrijorarea.

– Testul a fost adecvat în cazul duminale, răspunse bărbatul. Plecând de-aici, pot să fac unele

extrapolări; în mod clar, testul e încă operațional. Și adresându-se lui Eldon Rosen, care părea că se prăbușise lângă ușa încăperii, întreabă: Ea știe? Câteodată nu știau; de multe ori fuseseră încercate memorii false, din pricina ideii greșite că prin intermediul acestora reacțiile la test vor fi modificate.

– Nu, răspunse Eldon Rosen. Am programat-o în întregime. Dar cred că spre final și-a dat seama. Așa e? o întreabă el pe fată. Ai ghicit totul în clipa când ți-a cerut să-i mai răspunzi la o întrebare?

Cu chipul palid și țeapăn, Rachael dădu din cap în semn că „da“.

– Să nu-ți fie frică de el, o sfătui Eldon Rosen. Nu ești un android furișat pe Pământ în mod ilegal; ești proprietatea Asociației Rosen, folosită ca instrument de prospectare a vânzărilor în rândul posibililor emigranți.

Își puse o mână încurajatoare pe umărul ei. În clipa atingerii, fata tresări.

– Are dreptate, spuse Rick. N-o să te retrag, domnișoară Rosen. Bună ziua!

Se îndreptă spre ușă, apoi se opri. Întreabă, adresându-se amândurora:

– Bufnița e naturală?

Rachael aruncă o scurtă privire în direcția bătrânului.

– Oricum o să plece, spuse Eldon Rosen. N-are importanță; bufnița e artificială. Nu mai există bufnițe...

– Hmmm, murmură Rick, pășind indiferent pe coridor.

Cei doi îl urmăriră cum pleacă. Nimeni nu spuse nimic. Nu mai era nimic de spus... deci așa operează cel mai mare producător de androizi, își spuse Rick. Pe ocolite și încă într-o manieră pe care n-o mai întâlnise niciodată până atunci. Un nou tip de personalitate, bizară și întortocheată; nu era de mirare că agențiile ce vegheau la respectarea ordinii publice avuseseră necazuri cu androizii Nexus-6.

Androizii Nexus-6... Ajunsese acum față în față cu ei. Rachael, își spuse, *trebuie să fie și ea un Nexus-6*... E pentru prima oară când văd un asemenea exemplar. Și – fir-ar să fie! – aproape că reușiseră ce-și propuseseră; cât pe-acți să dea peste cap Testul Voigt-Kampff, singurul cu care-i putem detecta. Asociația Rosen face treabă bună (oricum, își dă toată silința) când e vorba să-și apere produsele!...

Iar eu trebuie să dau ochii cu însă șase dintre ele, își spuse Rick Deckard. Înainte de a fi un om terminat...

Presupunând că va reuși totuși să rămână în viață, o să obțină recompensa oferită, în întregime. Până la ultimul cent...

6

Televizorul bubuia dat la maximum; coborând scara plină de praf a giganticei clădiri cu apartamente goale, către nivelul de dedesubt, John Isidore distingea acum vocea familiară a Matahalei Prietenoase, lălăind fericită înspre mulțimea telespectatorilor:

– ...he, he, he, oameni buni! Țac-pac-țac! A sosit momentul pentru o scurtă însemnare despre vremea de mâine; mai întâi, Coasta de Est a Statelor Unite. Satelitul *Mangusta* transmite că depunerile de praf radioactiv vor fi mai puternice în special către ora prânzului, slăbind apoi în intensitate. Așa că drăguții de voi care aveți de gând să vă aventurați pe-afară o să trebuiască să așteptați până după-amiază, da? Și fiindcă tot veni vorba de așteptare, peste zece ore de-acu' - ncolo urmează marele buletin de știri cu expozeul meu special! Anunțați-vă prietenii, să fie pe fază! O să dezvălui ceva ce-o să vă facă praf! Sigur, s-ar putea să ghiciți că e doar obișnuita...

În vreme ce Isidore ciocănea la ușa apartamentului, televizorul căzu dintr-odată în muțenie absolută. Nu devenise doar tăcut; pur și simplu încetase să mai existe, speriat de moarte la auzul loviturii.

Isidore intui prezența vieții în spatele ușii închise, dincolo de aceea a aparatului TV. Simțurile sale încordate, naturale ori dobândite, percepură teama

chinuită, fără de cuvinte, a cuiva care se retrăgea din fața lui, cineva împins înapoi, până la cel mai îndepărtat perete al apartamentului, în încercarea de a-i evita prezența.

– Hei! strigă Isidore. Locuiesc deasupra și-am auzit televizorul. Hai să ne întâlnim, de-acord? Așteptă, trăgând cu urechea. Niciun sunet, nicio mișcare; cuvintele lui nu avuseseră niciun efect. Ți-am adus un cub de margarină, spuse apropiindu-se și mai mult de ușă, în efortul de a vorbi prin grosimea acesteia. Numele meu este J.R. Isidore. Lucrez pentru renumitul doctor veterinar, domnul Hannibal Sloat; ai auzit de el... Sunt un om serios, am o slujbă... Conduc autocamionul domnului Sloat.

Ușa se deschise încetitor și Isidore văzu profilându-se pe fundalul apartamentului o figură ascuțită, fragmentată și neclară. O fată, care se chircea și se furișa, ținându-se totuși de ușă, ca de un suport fizic. Frica o făcea să pară bolnavă; îi schimonosea liniile trupului, ca și cum cineva ar fi rupt-o în bucăți și le-ar fi lipit apoi la loc, fără niciun pic de pricepere. Ochii enormi îi sticleau cuprinși de fixitate, în vreme ce încerca să râdă.

Isidore avu o revelație:

– Ai crezut că e o clădire abandonată, nu-i așa? Că nimeni nu locuiește aici?

– Da, șopti fata, dând din cap.

– Dar e bine să ai vecini, rosti Isidore. Zău, până să vii aici, n-am avut niciunul! Și nu era nicio veselie, numai Dumnezeu știa...

– Ești singurul locatar? întrebă fata. În toată clădirea asta? Părea ceva mai puțin timidă; își îndreptă trupul și-și netezi cu palma părul negru,

lucios. Isidore îi văzu acum și figura – frumoasă, chiar dacă micuță, cu ochii la fel de frumoși, puternic reliefați de genele lungi, întunecate. Luată prin surprindere, nu mai apucase să-și pună și bluza de la pijama; purta doar pantalonii, nimic mai mult. În spatele ei, Isidore văzu camera în dezordine. Ici și colo, zăceau geamantane deschise, cu conținutul pe jumătate răspândit pe podeaua murdară. Dar asta era normal, fata abia venise...

– Sunt singurul om din preajma dumitale, spuse Isidore. N-o să te deranjez. Deveni mohorât; oferta lui, având calitatea unui vechi ritual dinainte de Război, nu fusese acceptată. De fapt, fata părea conștientă de aceasta. Sau poate că nu înțelegea la ce folosește un cub de margarină?! Intuiția îi spuse lui Isidore că ea era mai mult tulburată, ieșită din propriile adâncuri și plutind neajutorată în cercurile – micșorându-se acum – ale fricii.

– Blânda și bătrâna Matahală, spuse el, încercând să atenueze cumva postura rigidă a fetei. Îți place cum prezintă? Îl urmăresc în fiecare dimineață, apoi din nou, seara, în timp ce-mi iau cina, după care mai văd și ultimul show, noaptea târziu. Înainte de culcare. Cel puțin așa făceam până să mi se strice televizorul...

– Cine să-mi placă?... începu fata, dar amuți aproape numaidecât. Își mușcă buzele, ca sub imperiul unei mâni sălbatice, îndreptate, evident, împotriva ei înșiși.

– Matahala Prietenoasă, explică Isidore. I se părea ciudat ca ea să nu fi auzit niciodată despre cel mai grozav comic TV de pe Pământ. De unde vii? o întreabă, plin de curiozitate.

– Nu văd ce importanță are. Îl privi grăbită. Ceva din ceea ce zări îi mai atenua neliniștea; trupul i se

relaxa în mod vizibil. Aș fi fericită să primesc vizite, spuse. Dar mai târziu, când mă voi muta cu totul. Deocamdată, se înțelege, nici nu poate fi vorba de așa ceva.

– Cum nu poate fi vorba?! Isidore era zăpăcit; totul în jur îl zăpăcea. Poate că trăiesc de prea multă vreme singur, își zise. Am devenit ciudat. Se spune că „minților-de-găină“ li se întâmplă asta... Gândul îl făcu să se simtă încă și mai nemulțumit. Aș putea să te ajut să despachetezi, riscă el. Ușa, acum, aproape că i se închisese în nas. Și mobila! – adăugă.

– Nu am mobilă, răspunse fata. Toate lucrurile – arătă cu mâna spre camera din spatele ei – erau deja aici!

– N-or să reziste, zise Isidore. O singură privire îi fusese de-ajuns. Scaunul, covorul, mesele – toate putreziseră; se ofileau într-o ruină comună, victime ale despoticei forțe a timpului. Și a părăsirii. Nimeni nu mai locuise în acest apartament de ani de zile; paragina devenise aproape completă. Nu înțelegea cum de își închipuia fata că o să poată trăi în asemenea condiții. Ascultă, i se adresă el, cu toată convingerea. Dacă o să mergem să căutăm prin clădire, probabil c-o să găsim unele lucruri mai puțin dezmembrate. O lustră dintr-un apartament, o masă dintr-altul...

– Mulțumesc, o să fac eu treaba asta, zise fata. De una singură!

– Ai să te duci în locurile alea *neînsoțită*? Nu-i venea să creadă.

– De ce nu? Din nou fata ridică din umeri, nervoasă, crispându-se sub impulsul îngrijorării de a nu spune ceva nepotrivit. Cândva am încercat și eu, mărturisi Isidore, nostalgic. După aceea m-am

întors acasă și nu m-am mai gândit la nimic altceva. Sunt sute de apartamente în care nu locuiește nimeni – și toate, pline de obiecte personale, cum ar fi hainele și fotografiile de familie, cei care-au murit nu au putut lua nimic, iar cei care-au emigrat n-au vrut s-o facă. Clădirea asta, cu excepția apartamentului meu, este în întregime ferfenițată.

– Ferfenițată?! Fata nu înțelegea.

– Ferfenița cuprinde obiectele nefolositoare, cum ar fi corespondența veche sau cutiile de chibrituri după ce ai folosit ultimul băț sau ambalajele de gumă de mestecat sau rezultatele ultimelor analize medicale. Când nu e nimeni prin preajmă, ferfenița se reproduce singură. Bunăoară, dacă te duci la culcare și lași în jurul tău fie și cea mai mică urmă a ei, în dimineața următoare, când te trezești, va fi de două ori mai multă. Se adună din ce în ce...

– Înțeleg! Îl privi nesigură, neștiind dacă să-l creadă ori nu, neștiind dacă vorbea serios.

– Iată și Prima Lege a Ferfeniței, spuse Isidore. „Ferfenița înlocuiește ordinea.“ E ca și legea lui Gresham despre banii falși. Iar în apartamentele de aici n-a fost nimeni care să lupte cu ferfenița...

– Așa că ea s-a întins peste tot, sfârși fata. Dădu din cap: Acum înțeleg.

– Apartamentul pe care l-ai ales e prea ferfenițat ca să fie locuibil. Putem însă da peste cap factorul de ferfenițire. Putem, așa cum am zis, să dăm o raită prin celelalte apartamente. Dar...

Se opri brusc.

– Dar ce?

– Nu putem câștiga.

– De ce nu? Închizând ușa după ea, fata păși în hol; cu brațele strânse peste sâni mici și ascuțiți, îl privi drept în față, dornică să priceapă. Sau cel puțin așa i se păru lui. Bine, măcar, că-l asculta...

– Nimeni nu poate câștiga împotriva ferfeniței, continuă Isidore, decât pentru moment și doar în locuri izolate, cum ar fi, de pildă, apartamentul meu, unde am reușit deocamdată să creez un soi de stază între ferfeniță și ordine. Dacă în cele din urmă voi pleca sau voi muri, atunci prima dintre ele va redeveni stăpână peste tot și peste toate. E un principiu universal, operând pretutindeni în natură: întreg cosmosul se îndreaptă către o stare finală de ferfenițire, totală și absolută. Făcu o pauză, apoi adăugă: Cu excepția, desigur, a ascensiunii lui Wilbur Mercer...

– Nu văd nicio legătură, îl întrerupse fata, fixându-l cu privirea.

– Tocmai ăsta e Mercerismul, la urma-urmei. Uluiala îl cuprinse iarăși. Cum, nu iei parte la contopire? Nu ai un aparat de produs empatie?

– Nu mi l-am adus, rosti fata după o pauză, alegându-și cu grijă cuvintele. Am crezut că o să găsesc unul aici.

– Dar un asemenea ap-p-parat, exclamă Isidore, bâlbâindu-se ușor din pricina emoției, este lucrul cel mai p-p-personal pe care-l p-p-poate avea un om! E o extensie a propriului tău trup, o cale prin care poți ajunge la ceilalți oameni, o modalitate prin care să încetezi de a mai fi sigur. Doar știi asta, toată lumea știe... Mercer chiar îi lasă pe cei ca mine să...

Dintr-odată amuți. Dar era prea târziu: *îi spusese* și după expresia feței, după licărul de subită aversiune care-i fulgeră chipul, își dădu seama că ea *știe*.

– Am fost la un pas de a trece testul de inteligență, rosti Isidore cu vocea străbătută de un tremur. Nu sunt un special sută la sută, ci doar așa, în proporții moderate. Nu ca alții pe care i-ai văzut. Oricum, în fața lui Mercer, asta nu contează!

– În ce mă privește, zise fata, este exact lucrul pe care-l reproșez Mercerismului.

Vocea îi era limpede și neutră; intenționa doar să declare un fapt. Cel al atitudinii ei în privința „minților-de-găină”...

– Cred că o să mă întorc sus, la mine, murmură el și se îndepărtă, ținând strâns în palmă cubul de margarină; din pricina căldurii mâinii, acesta devenise umed și plastic.

Cu o expresie neutră pe chip, fata îl privi cum pleacă, apoi îi strigă din urmă:

– Stai!

– De ce? întrebă el, întorcându-se.

– Așa... O să am nevoie de dumneata, să-mi aduci mobila care-mi trebuie. Din alte apartamente, exact cum spuneai. Se îndreptă către bărbat cu partea de sus a trupului dezvelită, lucioasă și îngrijită, fără niciun dram de grăsime în plus. La ce oră vii de la lucru? Poți să mă ajuți atunci.

– N-ai vrea să pregătești prânzul pentru amândoi? întrebă Isidore. Presupunând că ți-aș aduce acasă ingredientele necesare?

– Nu, am prea multe de făcut.

Declină cererea cu o ușurință pe care el o percepu imediat, fără să fie în stare s-o înțeleagă. Acum, când teama inițială era pe cale să se șteargă, altceva începu să urce din interiorul ei. Ceva mult mai ciudat. Și, gândi el, deplorabil. O răceală, ca o respirație venită din golul aflat între niște lumi nelocuite, de fapt de nicăieri. Nu se referea la spusele ori la faptele fetei, ci exact la ceea ce *nu* spunea sau făcea aceasta.

– Las-o pe altă dată! Se întoarse să intre în apartament.

– Ai reținut cum mă cheamă? se înverșună el s-o întrebe. John Isidore și lucrez pentru...

– Mi-ai spus deja pentru cine lucrezi. Fata se opri în fața ușii, o deschise și din prag adăugă: Pentru cineva, o persoană incredibilă cu numele de Hannibal Sloat și care sunt sigură că nu există decât în imaginația dumitale. Oricum, pe mine mă cheamă... Îi aruncă o ultimă privire înghețată, ezită, apoi spuse: Mă numesc Rachael Rosen...

– De la Asociația Rosen? întrebă Isidore. Cel mai mare fabricant de roboți umanoizi din întregul sistem solar?

O expresie greu de deslușit traversă ca un fulger chipul fetei, dispărând însă instantaneu.

– Nu, zise ea, n-am auzit niciodată de ei, nu știu nimic de întreprinderea asta. Bănuiesc totuși că e vorba despre vreo nouă fantasmagorie de-a dumitale. John Isidore și aparul lui de produs empatie! Bietul domn Isidore...

– Dar numele de Rosen sugerează...

– Numele meu, zise fata, pe un ton glacial, este Pris Stratton. E numele de căsătorie, pe care-l folosesc *întotdeauna!* Nu folosesc *niciodată* alt nume decât Pris! Poți să-mi spui astfel... Reflectă puțin, după care adăugă: Nu, mai bine ai să mi te adresezi cu „domnișoară Stratton“, pentru că, de fapt, încă nu ne cunoaștem. Eu, cel puțin, nu te cunosc...

Ușa se închise în urma ei și Isidore se descoperi stând de unul singur în holul întunecos, scufundat în praf.

Deci așa stau lucrurile, gândea J.R. Isidore, ținând strâns în mână micul cub de margarină. Poate c-o să se răzgândească și-o să mă lase să-i spun Pris. Iar dac-o să reușesc să fac rost de vreo cutie de legume de dinainte de Război, atunci poate că și-n privința prânzului...

Dar dacă nu știe să gătească? se întrebă el deodată. În regulă, atunci am s-o fac eu; o să pregătesc masa pentru amândoi. Și-o să-i arăt cum, pentru ca pe viitor să fie în stare să facă la fel, dacă dorește. E foarte probabil c-o să-i placă; după câte-am putut să-mi dau seama, celor mai multe dintre femei, chiar și celor tinere, așa ca ea, le place să gătească. E o chestiune de instinct...

Urcând scările întunecoase, reveni în apartamentul lui.

Fata e ruptă de realitate, își spuse, în timp ce-și pune uniformă albă, de lucru; acum, chiar dacă s-ar grăbi, la slujbă a întârziat, domnul Sloat are să fie furios... Ei și? Lui nu-i păsa... De pildă, fata n-a auzit niciodată de Matahala Prietenoasă. Lucru imposibil: cu excepția lui Wilbur Mercer, Matahala este cea mai importantă ființă umană aflată în viață... cu toate că Mercer nu pare a fi om; în mod evident, e o entitate arhetipală, venită din stele și suprapusă culturii noastre printr-un șablon cosmic. Așa, cel puțin, i-am auzit vorbind pe unii; și

domnul Sloat susține la fel. Iar Hannibal Sloat, de obicei, știe ce spune...

Ciudat însă faptul că fata nu e hotărâtă în privința numelui, cugetă Isidore. Poate că trebuie să-i vină cineva în ajutor. Oare aș putea să-i fiu de vreun folos? Eu – un „special“, o „minte-de-găină“, ce știu eu? Nu mă pot căsători, nu pot emigra; în cele din urmă, praful mă va ucide. Nu am nimic de oferit...

Îmbrăcat de plecare, părăsi apartamentul, urcându-se pe acoperiș, unde zăcea parcat aeroglisorul său hodorogit.

O oră mai târziu, luase deja în mașina companiei primul animal defect din acea zi: o pisică electrică. Zăcea în partea cea mai îndepărtată a mașinii, închisă în cușca ei din plastic protector, menită s-o apere de praf și găfâia din greu. Ai crede că e adevărată, observă Isidore, în vreme ce se înapoia la Van Ness Pet Hospital – acea mică întreprindere al cărei nume înșelător fusese ales cu multă grijă și care de-abia dacă rezista în necruțătorul domeniu, marcat de concurență, al reparațiilor de false animale.

...În suferința ei atroce, pisica scoase un geamăt sfâșietor.

Oho, își zise Isidore. Sună ca și cum ar fi cu adevărat pe moarte... Poate că au trecut cei zece ani și i s-au terminat bateriile. Poate că, din cauza asta, circuitele i se ard încontinuu... O defecțiune importantă – Milt Borogrove, depanatorul lui Van Ness Pet Hospital, o să aibă de muncă la ea, nu glumă. Și nu i-am dat proprietarului niciun deviz, realizează morocănos Isidore. Tipul mi-a aruncat pur și simplu mâța în brațe, mi-a spus c-a început să cadă încă din timpul nopții, după care-a întins-o, la serviciu, bănuiesc... oricum, temporarul schimb de

replici încetase brusc, fiindcă proprietarul pisicii se înălțase într-un huriit până la cer, în frumosul lui aeroglisor de comandă, ultimul model. Pe deasupra, mai era vorba și de un client nou...

Poți să rezisti până ajungem la atelier? se adresa Isidore animalului ce continua să răsuflă anevoie, dându-i deja ocazia să se decidă: O să te reîncarc pe drum!

Îndreptă vehiculul spre cel mai apropiat acoperiș, unde-l parcă temporar, cu motorul în stare de funcționare, apoi, croindu-și drum până în fundul aeroglisorului, deschise cușca de protecție care, împreună cu costumul alb și cu numele înscris pe mașină crea impresia totală a unei ambulante veterinare, menite să ridice de la domiciliu animale adevărate.

Mecanismul electric, acoperit de o piele gri, despre care-ai fi zis că e autentică, bolborosea și făcea spume, cu lentilele ochilor sticloase, cu fălcile de metal încleștate. Asta-l uimise întotdeauna – circuitele ce simulau „boala“, implantate în trupul falselor animale; artefactul pe care-l ținea acum pe genunchi fusese în așa fel alcătuit, încât dacă o componentă a sa primară se defecta, întregul ansamblu părea nu distrus, dar organic „bolnav“. Cât pe-aici să mă păcălescă, își zise Isidore, căutând pe bâjbâite, ascuns în blana sintetică de pe burtă, panoul de comandă (mai curând micuț la genul ăsta de false animale) și terminalele pentru reîncărcarea rapidă a bateriilor. Nu găsi însă nimic. Nici nu avu mult timp, căci mecanismul aproape că nu mai funcționa. Dacă e vorba de un scurt care nu face decât să ardă circuitele, reflectă Isidore, atunci poate c-ar trebui să detașez unul dintre cablurile de la baterie; mecanismul își va înceta funcționarea, dar cel puțin nu vor mai apărea

defecțiuni în plus. După aceea la atelier, Milt îl poate încărca la loc.

Cu mișcări experte, degetele i se plimbară de-a lungul falsei coloane vertebrale. Cablurile trebuiau să fie aproximativ pe-acolo... Afurisita asta de înaltă calificare! O imitație perfectă – cablurile nu se lasă descoperite nicicum. Trebuie să fie un produs marca Wheelright and Carpenter; costă mai mult, dar uite ce lucruri bune fac!

Renunță să mai caute; falsa pisică își încetase funcționarea, într-atât era de evident faptul că scurtcircuitul – dacă asta deranjase „obiectul” – îi dăduse gata rezerva de energie și dispozitivul locomotor. O să coste destul reparația, gândi Isidore îngrijorat. E-adevărat, proprietarul pisicii renunțase, după cât se părea, la ultimele trei revizii anuale, care i-ar fi dat animalului un cu totul alt aspect. Dar poate că de data asta, nevoia îl va învăța minte pe posesor...

Furișându-se înapoi la locul șoferului, John Isidore formă comenzile prin care aparatul se înalță bâzâind în aer și-și continuă zborul către atelierul de reparații.

Oricum, bine că nu mai era nevoie să asculte șuieratul enervant al animalului electric; se putea, în sfârșit, relaxa. Ce caraghios, își spuse. Chiar dacă din punct de vedere logic știu că e vorba doar de un artefact, sunetul unui fals animal căruia i s-au ars dispozitivele de locomoție și i s-au descărcat bateriile îmi dă dureri de stomac. Aș vrea să-mi găsesc o altă slujbă, gândi el, cu un sentiment de vinovăție. Dacă n-aș fi căzut la testul de inteligență, n-aș fi fost obligat la corvoada asta umilitoare, cu tot cortegiul ei de implicații emoționale. Pe de altă parte, pe Milt Borogrove și pe patronul lor comun, Hannibal Sloat, suferințele

sintetice ale animalelor electrice nu-i deranjează. Poate că și eu sunt tot o ființă artificială, își spuse John Isidore. Poate că atunci când cobori pe scara evoluției, așa cum am făcut eu, când te afunzi în mlaștina lumii de apoi a „specialilor“... – dar mai bine să renunțe la întrebările astea. Nimic nu-l deprimea mai mult decât momentele în care își compara puterile mentale din prezent cu cele avute odinioară. Cu fiecare zi trăită, își pierdea tot mai mult din inteligență și din vigoare. El, împreună cu miile de alți „speciali“ de pe tot cuprinsul Terrei, cu toții mișcându-se către mormanul de cenușă al sfârșitului... Transformându-se într-o ferfeniță vie.

Ca să scape de singurătate, deschise radioul vehiculului și-l potrivea pentru spectacolul Matahalei Prietenoase. Acesta, la fel ca și versiunea televizată, continua timp de douăzeci și trei de ore pe zi, ultimele șaiszeci de minute fiind compuse din slujba de închidere a emisiunii, o tăcere de circa zece minute, după care urma slujba de deschidere a programului următor.

– ...bucuros că participi din nou la spectacolul nostru, spunea Matahala Prietenoasă. Ia să vedem, Amanda, sunt două zile de când n-am mai stat la taifas. Ai început să lucrezi la vreun film nou, dragă?

– Da, aveam de gând să fac un film ierhi, darh cum ei au vrhut să încep la orha 7...

– 7 dimineața? o întrerupse Matahala Prietenoasă.

– Întocmai! Erha orha 7 dimineața! râse Amanda Werner – faimosul ei râs, aproape tot atât de imitat de admiratori ca și acela al Matahalei Prietenoase. Amanda Werner și alte câteva femei străine – frumoase, elegante, cu sâni ascuțiți – toate provenind din niște țări vag denumite, precum și alți câțiva indivizi, nostalgic calificați drept

umoriști, alcătuiau nesfârșitul miez al repertoriului Matahalei. Femeile de genul Amandei Werner nu jucau niciodată în filme, nu apăreau în spectacole de teatru; în schimb, își trăiau viețile excentrice și minunate în calitate de invitate ale show-urilor fără de sfârșit ale Matahalei Prietenoase, apărând în ele, după socoteala lui Isidore, timp de cel puțin șaptezeci de ore pe săptămână.

Oare când reușea Matahala să-și găsească timp ca să înregistreze și spectacolele audiodifuzate, și pe cele video? se întrebă Isidore. Și cum de reușea Amanda Werner să participe la aceste spectacole zi de zi, lună de lună, an de an? Cum făceau să vorbească întruna? Căci niciodată nu se repetau – cel puțin până acum. Replicile lor, întotdeauna spirituale, întotdeauna noi, nu erau niciodată aceleași. Părul Amandei ardea ca para focului, ochii îi licăreau, dinții îi străluceau; nu se oprea niciun moment, nu obosea câtuși de puțin, nu era niciodată pusă în încurcătură de vreo replică inteligentă din explozia de glume, replici mușcătoare și observații pline de sarcasm ale Matahalei Prietenoase. Spectacolul acesteia, transmis la televiziune și la radio pe întregul Pământ, via satelit, se revărsa și asupra emigranților de pe planetele-colonii. Fuseseră încercate și transmisii experimentale, îndreptate către Proxima Centauri, în cazul în care colonizarea umană s-ar fi extins atât de departe. Chiar și călătorii navei *Salander-3*, dac-ar fi ajuns la destinație, ar fi găsit acolo, așteptându-i, spectacolul Matahalei Prietenoase. Și ar fi fost, desigur, mulțumiți!

Cu toate acestea, exista *ceva* în privința Matahalei Prietenoase, un lucru deosebit, care-l enerva pe John Isidore: subtil, aproape neobservabil, Matahala ridiculiza folosirea aparatelor de

producere a empatiei. Nu o dată, ci frecvent. De fapt, o făcea chiar și-acum...

– ...nicio piatră nu mă zgârie, gângurea Matahala în direcția Amandei Werner. Iar dac-o fi să merg dincolo de munte, am de gând să iau cu mine câteva sticle de bere Budweiser! Publicul din studio izbucni în râs și Isidore auzi revărsându-se un ropot de aplauze. Și-mi voi ține expozeul pentru care m-am documentat cu grijă chiar de-acolo, de pe munte, peste exact zece ore de-acum înainte!

– Și eu la fel, drhagă! hohotea Amanda. Ia-mă cu tine! Merhg alăturhi și când arhuncă în noi cu pietrhe, eu te apărh! Din nou audiența scoase un țipăt, în timp ce John Isidore se simți brusc înșelat și o furie neputincioasă i se furișă în ceafă. De ce oare ataca Matahala Prietenoasă Mercerismul, ori de câte ori i se ivea prilejul? Nimeni altcineva nu păruse a fi deranjat de acesta. Iar poliția recunoscuse în mod public faptul că Mercerismul redusese criminalitatea, făcându-i pe cetățeni mai preocupați de starea vecinilor lor. Umanitatea are nevoie de mai multă empatie, declarase în mai multe rânduri Titus Corning, secretarul general al Națiunilor Unite. Poate că Matahala era geloasă, presupuse Isidore. Da, da, asta ar explica totul: ea și cu Wilbur Mercer sunt în întrecere. Dar pentru ce?

Mințile noastre, decise Isidore. Se luptă pentru a lua în stăpânire *eu*-rile noastre psihice; aparatul de produs empatie, pe de o parte, hohotele zgomotoase și batjocurile dezlănțuite ale Matahalei, pe de altă parte. Va trebui să-i spun lui Hannibal Sloat asta, hotărî el. Să-l întreb dacă-i adevărat; el trebuie să știe...

După ce-și parcă vehiculul pe acoperișul lui Van Ness Pet Hospital, Isidore se repezi pe scări, în jos, până în biroul lui Hannibal Sloat, ducând cu sine cușca din plastic conținând falsa pisică neînsuflețită. În timp ce intra, domnul Sloat își ridică privirile de pe hârtiile pe care le studiasă până atunci, cu fața lui cenușie, plină de riduri, vălurindu-se ca o apă tulburată. Prea în vârstă ca să emigreze, Hannibal Sloat, fără a fi un „special“, era condamnat să-și târască tot restul zilelor pe Pământ. Odată cu scurgerea anilor, pulberea îl măcinase, transformându-i în cenușiu totul – trăsăturile, gândurile... Îl împușinase la trup, îi redusese picioarele la niște fuse, făcându-i umbletul nesigur. Lumea i se înfățișa prin niște ochelari prăfuiți, în sensul cel mai propriu al cuvântului. Căci, în virtutea unui motiv numai de el știut, Sloat nu-și curăța niciodată ochelarii. S-ar fi zis că renunțase; acceptase reziduul radioactiv și acesta-și începuse încă de multă vreme misiunea de a-l acoperi în întregime. Îi întunecase deja vederea; în puținii ani ce-i mai rămăseseră de trăit, avea să-i altereze celelalte simțuri, până când din trupul său va rămâne doar vocea ca un țipăt de pasăre, apoi avea să moară și aceasta.

– Ce-ai acolo? întrebă domnul Sloat.

– O pisică. Are un scurtcircuit la sistemul de alimentare cu energie. Isidore așeză cușca pe biroul înțesat al șefului său.

– Și de ce mi-o arăți mie? întrebă domnul Sloat. Du-i-o lui Milt, în atelier! Cu un gest reflex, deschise totuși ușa cuștii și scoase, cu mare greutate, animalul electric. Cândva, Hannibal Sloat fusese și el depanator. Unul foarte bun...

– Mă gândesc, spuse Isidore, că Matahala Prietenoasă și Mercerismul se luptă între ele

pentru controlul asupra psihicului nostru.

– Dacă-i așa, spuse Sloat, examinând pisica, atunci Matahala e pe cale să câștige.

– Câștigă acum, dar în cele din urmă o să piardă.

Sloat ridică fruntea, privindu-l fix.

– De ce?

– Pentru că Wilbur Mercer se reînnoiește mereu. El este etern. În vârful colinei e doborât; se afundă în lumea lipsei de viață, apoi însă, inevitabil, se ridică. Și odată cu el, și noi. Așa încât și noi suntem eterni.

Se simțea excelent, vorbind atât de cursiv; de obicei, atunci când se afla în preajma domnului Sloat, se bâlbâia.

– Matahala este, ca și Mercer, nemuritoare, rosti Sloat. Nu e nicio diferență între ei.

– Cum se poate? Doar e om?!

– Nu știu, spuse Sloat. Dar e adevărat. Bineînțeles că ei nu recunosc asta niciodată.

– Așa se face că Matahala Prietenoasă poate da patruzeci și șase de ore de spectacol pe zi?

– Întocmai, aprobă Sloat.

– Și cu Amanda Werner și cu celelalte femei ce e?

– Sunt și ele nemuritoare.

– Să reprezinte oare o formă de viață superioară dintr-un alt sistem solar?

– N-am reușit niciodată să mă lămuresc în privința asta, zise domnul Sloat, continuând să examineze pisica. Își scoase ochelarii acoperiți cu un strat de praf, uitându-se fără ei la gura pe jumătate deschisă a animalului... Așa cum am reușit în cazul lui Wilbur Mercer, sfârși el, aproape neauzit. Brusc, începu să înjure – un șir de vorbe de ocară ce i se păru lui Isidore de durată unui minut întreg.

– Pisica asta, spuse în cele din urmă Sloat, nu e artificială. Am știut eu că odată și-odată are să se întâmple așa. Și mai e și moartă! Privi către cadavrul pisicii. Apoi înjură din nou.

În ușa biroului apăru Milt Borogrove – un zdrahon cu chipul de culoarea pietrei, purtând echipamentul de protecție din pânză groasă de in, de un albastru-întunecat.

– Ce s-a întâmplat? întrebă el. Văzând pisica, se apropie, ridicând-o într-o mână.

– Idiotul, spuse Sloat. El a adus-o.

Până atunci nu folosisese niciodată acest termen în fața lui Isidore.

– Dac-ar fi fost încă vie, comentă Milt, am fi putut s-o ducem la un veterinar adevărat. Mă întreb cam cât costă? Are cineva o copie după catalogul *Sydney's*?

– As-s-s-igurarea d-d-umneavoastră nu ac-c-coperă suma? întrebă Isidore, adresându-se domnului Sloat. Picioarele îi tremurară sub el și simți cum încăperea își schimbă culoarea către un maro-închis, răspândind în jur pete de verde.

– Ba da, mârâi într-un târziu Sloat. Ceea ce mă deranjează însă este risipa. Pierderea unei noi

creaturi vii. Nu puteai să spui, Isidore? Chiar *n-ai observat* diferența?

– M-am gândit, reuși Isidore să îngaime, că e doar un exemplar bine lucrat. Atât de bine, încât a reușit să mă păcălească. Vreau să spun că părea viu și o lucrătură atât de bună...

– Nu cred că Isidore poate sesiza diferența, interveni cu blândețe Milt. Pentru el toate sunt vii, inclusiv falsele animale. Probabil că a încercat s-o salveze. Și adresându-se lui Isidore: Ce-ai făcut, ai vrut să-i reîncarci bateria? Sau să localizezi un scurtcircuit în interior?

– D-d-da, admise Isidore.

– Era atât de terminată, încât nu s-ar mai fi putut salva nimic. Nu-l condamna pe idiot, Han... Într-un fel și-a dat seama de un lucru: falsurile au început să fie al dracului de apropiate de original, în parte și datorită acelor circuite de „boală” pe care constructorii le-au introdus în tipurile de ultimă oră. Iar animalele vii *mor*; ăsta-i riscul, atunci când le ai. Nu suntem obișnuiți cu ideea, pentru tot ce vedem noi sunt doar niște imitații.

– Afurisită pierdere, zise Sloat.

– D-d-după cu-cu-cuvintele lui M-M-Mercer, se bâlbâi iarăși Isidore, viața rev-v-vine înt-t-totdeauna. Ciclul este c-c-complet și p-p-pentru animale. Vreau să spun că în cuprinsul lui cu toții urcăm, murim...

– Spune-i chestia asta proprietarului pisicii, îl îndemnă domnul Sloat.

Neștiind dacă patronul său vorbea serios, Isidore continuă:

– Vreți să spuneți că *ar trebui* s-o fac eu? Dar la videofon ați vorbit întotdeauna dumneavoastră...

Nu putea suporta videofonul. I se părea absolut imposibil să poarte o discuție la el, în special cu un străin. Iar domnul Sloat știa asta...

– Nu-l chinui, interveni Milt. Am să vorbesc eu. Ridică receptorul. Ce număr are individul?

– L-am avut pe undeva, la-ndemână, se scotoci Isidore prin buzunarele hainelor sale de lucru.

– Eu vreau ca treaba asta s-o facă *idiotul*, rosti rar Sloat.

– N-n-nu pot fo-folosi v-v-videofonul, protestă Isidore, cu inima bătându-i nebunește. Pentru că sunt păros, urât, murdar, cocoșat, cu dinții ca niște cioturi și cu obrazul pământiu. În plus, mi-e rău de la radiații; cred că o să mor curând...

Milt zâmbi, adresându-se lui Sloat:

– Cred că dacă m-aș simți așa, nici eu n-aș folosi videofonul. Ei, hai, Isidore... Dacă nu-mi dai numele proprietarului, n-o să-l pot suna și-atunci o să trebuiască s-o faci tu...

Îl strânse de mână amical.

– Eu vreau să vorbească idiotul, zise Sloat. Dacă nu, îl concediez!

Stătea fără să se uite la ei, fixând cu privirile un punct amplasat undeva, în față.

– Ei, și tu acum... protestă Milt.

– N-N-Nu-mi place să f-f-fiu nu-numit idiot, se bâlbâi Isidore. V-V-Vreau să spun că p-p-pulberea v-a afectat d-d-destul de mult și pe v-v-voi, cel

puțin fizic. Deși p-p-poate că n-nu la c-c-creier, ca pe mine. „Sunt concediat – gândi el – nu pot vorbi la videofon.“ Apoi își aduse aminte că proprietarul pisicii plecase la slujbă. Probabil că nu mai rămăsese nimeni acasă. C-c-cred că o să s-sun t-t-totuși, spuse, pescuind în sfârșit bucățica de hârtie, cu numărul înscris pe ea.

– Vezi? îi atrase domnul Sloat atenția lui Milt. Poate s-o facă, dacă e obligat.

Așezat dinaintea videofonului, cu receptorul în mână, Isidore formă cifrele pe cadran.

– Mda, zise Milt, dar n-ar trebui să-l forțezi. Pe deasupra, are dreptate: pulberea te-a afectat și pe tine. Ești aproape orb, peste câțiva ani o să fii și surd...

– Parcă pe tine nu te-a atins, Borogrove! ripostă Sloat. Ai piele de culoarea excrementelor de câine.

Pe ecranul videofonului apăru chipul cu aspect îngrijit al unei femei, cu părul adunat într-un coc stins.

– Da, vă rog! spuse ea.

– D-D-Doamna P-P-Pilsen? întrebă Isidore, cu spaima revărsându-se asupra lui; la această eventualitate, natural, nu se gândise, dar proprietarul avea și o soție, care se afla acasă... V-V-Vreau să vorbesc cu d-dumneavoastră despre pi-pi-pisica... Se întrerupse, își șterse bărbia cu un gest mașinal, apoi explodă brusc: Pisica dumneavoastră!

– Ah, da, l-ați luat pe Horace, spuse doamna Pilsen. A fost cu adevărat pneumonie? Soțul meu așa credea...

- Pisica a murit, spuse brusc Isidore.
- Oh, nu, Doamne-Dumnezeule!
- O să vi-o înlocuim. Suntem asigurați. Privi pe furiș către domnul Sloat; acesta părea să fie de acord. Proprietarul firmei noastre, domnul Hannibal Sloat... Se poticni. Se va ocupa personal de...
- Nu, zise Sloat, le vom da un cec. La prețul din catalogul *Sydney's*.
- ...se va ocupa personal de înlocuirea pisicii dumneavoastră se trezi spunând Isidore. Odată începută această conversație pe care n-o putea suporta, fu incapabil să dea înapoi. Spusele lui aveau o logică intrinsecă, pe care nu se vedea în stare s-o oprească; trebuia să-și urmărească propria concluzie. Domnul Sloat și Milt Borogrove făcură ochii mari, în timp ce el flecărea în continuare: Dați-ne caracteristicile pisicii pe care o doriți. Culoarea, sexul, specia – de pildă, Manx, persană, abisiniană...
- Horace a murit! se lamentă doamna Pilsen.
- Avea pneumonie, spuse Isidore. A murit în drum spre spital. Specialistul nostru în problemă, medicul-șef dr. Hannibal Sloat, și-a exprimat convingerea că nimic nu l-ar fi putut salva în stadiul în care se afla. Dar nu e minunat faptul că o să vi-l înlocuim, doamnă Pilsen? Am sau nu dreptate?
- Horace era un motan unic, zise doamna Pilsen cu ochii plini de lacrimi. Pe vremuri, când nu era decât un pisoi, obișnuia să stea pe coadă și să se uite la noi exact ca și cum ne-ar fi întrebat ceva. N-am înțeles niciodată *ce*... Poate că, acum, el a aflat

răspunsul. (Lacrimile o podidiră din nou.)
Presupun că în cele din urmă îl vom ști cu toții.

Lui Isidore îi veni o idee.

– Ce-ați spune atunci de un duplicat electric al motanului dumneavoastră? Putem să vă procurăm un exemplar superb, lucrat manual la firma Wheelright and Carpenter, în care fiecare detaliu al fostului animal să fie cu fidelitate repetat într-o permanentă...

– Oh, e oribil! protestă doamna Pilsen. Ce tot spuneți? Să nu-i povestiți soțului meu; să nu-i sugerați lui Ed așa ceva, căci o să înnebunească. Îl iubea pe Horace mai mult decât pe toate pisicile pe care le-a avut vreodată. Iar pisici a avut încă de pe vremea copilăriei!

Luând receptorul videofonului de la Isidore, Milt se adresa femeii:

– Vă putem oferi un cec la valoarea prevăzută de *Sidney's* sau – așa cum a sugerat domnul Isidore – să vă procurăm o nouă pisică. Ne pare rău că motanul dumneavoastră a murit, dar – cum iarăși a arătat domnul Isidore – avea pneumonie, boală care este aproape întotdeauna fatală.

Tonul lui căpătă o turnură profesională; dintre ei trei, care lucrau la Van Ness Pet Hospital, Milt se pricepea cel mai bine în materie de convorbiri de afaceri.

– Eu nu pot să-i spun soțului meu, zise doamna Pilsen.

Milt avu o strâmbătură ușoară.

– În regulă, doamnă. O să-l chemăm noi. Sunteți drăguță să-mi dați numărul de la serviciu?

Bâjbâi după un stilou și o bucată de hârtie. Domnul Sloat i le întinse.

– Ascultați, spuse doamna Pilsen; părea să se ralieze acum propunerii lor. Poate că celălalt domn are dreptate... Poate că ar trebui să comand un înlocuitor electric pentru Horace, fără ca Ed să știe. Ar putea fi atât de fidelă o copie, încât soțul meu să nu fie capabil s-o descopere?

– Dacă asta e ceea ce doriți..., rosti Milt, cuprins de îndoieli. Dar vă spunem din experiență că proprietarul animalului original nu se lasă niciodată păcălit. Poate cel mult observatorii ocazionali, cum ar fi de pildă vecinii. Vedeți dumneavoastră, odată ce te apropii mai mult de un animal electric...

– Ed nu s-a apropiat niciodată prea mult de Horace. Chiar dacă-l iubea; eu eram cea care se ocupa de nevoile personale ale lui Horace, de exemplu de cutia cu nisip. Cred că mi-ar place să încerc soluții cu animalul fals, iar dacă n-o să meargă, atunci ne puteți găsi un motan adevărat care să-l înlocuiască pe Horace. Deocamdată însă nu vreau ca soțul meu să știe; nu cred că ar putea să treacă printr-un asemenea șoc. De aceea nici nu se apropia de Horace; îi era teamă. Și când motanul s-a îmbolnăvit – de pneumonie, așa cum ați zis – Ed, la rândul lui, s-a îmbolnăvit pur și simplu de frică și n-a mai vrut să-l vadă. Din cauza asta am și așteptat atât de mult până să vă chemăm. Prea mult... mi-am dat seama încă înainte s-o facem. *Am știut...* (Dădu din cap, de astă dată stăpânindu-și lacrimile.) Cât are să dureze totul?

– Animalul ar putea fi gata în zece zile, încercă Milt un termen. Îl vom livra în timpul zilei, când soțul dumneavoastră va fi plecat la slujbă.

Încheie convorbirea, spuse bună-ziua și atârna receptorul în furcă.

– Soțul va ști imediat, îi spuse el lui Sloat. În maximum cinci secunde va ști! Dar dacă asta e ceea ce-și dorește ea...

– Proprietarii care ajung să-și iubească animalele, comentă sumbru Sloat, se disting. Sunt mulțumit că nu avem de-a face în mod curent cu animale vii. Îți dai seama că actualii medici veterinari trebuie să facă față în permanență unor astfel de convorbiri? Rămase un timp pe gânduri, contemplându-l pe John Isidore. La urma-urmelor, în anumite privințe nu ești prost deloc, Isidore! Ai manevrat totul suficient de bine. Chiar dacă Milt a trebuit să intervină și să aranjeze totul.

– A procedat excelent, spuse Milt. Dumnezeu, ce greu a fost! Întinse mâna și apucă trupul neînsuflețit al lui Horace. Am să duc „chestia“ asta jos, în atelier. Han, sună-i tu pe Wheelright and Carpenter; trebuie să vină constructorul lor să măsoare și să fotografieze cadavrul. Căci n-am de gând să-i las să-l ia la ei în atelier; vreau să compar eu însumi dublura cu originalul.

– Cred că-l voi pune pe Isidore să vorbească, decise domnul Sloat. Doar din cauza lui a început totul; ar trebui să fie capabil să încheie o afacere cu Wheelright and Carpenter, după ce s-a descurcat cu doamna Pilsen.

– Atâta doar, să nu-i lași să ia cu ei originalul, interveni și Milt. Îl ridică pe Horace. Or să vrea să-l ia, fiindcă asta le-ar ușura al naibii de mult munca! Fii tare pe poziție!

– Hm, mormăi Isidore, clipind din ochi. OK! Poate că ar trebui să-i chem înainte ca trupul să apuce să se descompună. Parcă așa se spune, nu?

Se simțea în culmea fericirii.

8

După ce-și parcă aeroglisorul pe acoperișul clădirii poliției din San Francisco, cu sediul în Lombard Street, vânătorul de recompense Rick Deckard coborî, cu valijoara în mână până în biroul lui Harry Bryant.

– Te-ai întors neașteptat de repede, zise superiorul său, lăsându-se pe spate în fotoliu și luând o priză de tutun marca Specific nr. 1.

– În schimb am obținut tot ce m-ați trimis să obțin!

Rick se așeză și el în fața biroului, punând valijoara alături. „Sunt obosit“, își spuse – acum, la întoarcere, își dădea foarte bine seama de asta. Se întrebă dacă va reuși să se refacă la timp pentru cele ce aveau să urmeze.

– Ce mai face Dave? S-a întremat îndeajuns ca să suporte o discuție? Aș vrea să stau de vorbă cu el înainte de a-i veni de hac primului android...

– Încearcă mai întâi cu Polokoff. Din moment ce știe că e trecut pe listă, ar fi mai bine să ne descotorosim de el.

– Înainte de a discuta cu Dave?

Bryant dădu la iveală o foaie subțire de hârtie scrisă la indigo.

– Polokoff și-a luat o slujbă în oraș. Face când pe gunoierul, când pe măturătorul...

– Dar astea sunt îndeletniciri pe care le îndeplinesc doar speciali!

– Polokoff se ascunde sub aparența unui special din categoria „minte-de-furnică” – foarte degradat, cel puțin așa pretinde. Asta l-a și păcălit pe Dave: Polokoff arată și se comportă în asemenea măsură ca un special, încât Dave a uitat cu cine are de-a face. Apropo, acum ești sigur de exactitatea Scalei Voigt–Kampff? Ești *absolut sigur*, după cele întâmplare la Seattle, că...

– Sunt, răspunse Rick apăsător, fără alte comentarii.

– Te voi crede pe cuvânt, zise Bryant. Nu ne putem permite nici cea mai mică gafă.

– Nu poate fi vorba de o gafă în cazul vânătorii de androizi. Nu e nimic deosebit.

– Deosebit este creierul Nexus-6.

– Primul exemplar l-am găsit deja, anunță Rick. Iar Dave a descoperit alți doi. Trei, dacă-l numărați și pe Polokoff. OK, o să-l retrag pe acesta în cursul zilei de astăzi, iar diseară sau mâine am să stau de vorbă cu Dave.

Întinse mâna și luă foiața în care se pomenea despre androidul Polokoff.

– Încă o problemă, zise Bryant. Un agent de la Interpol se află în drum spre noi. În timp ce dumneata erai la Seattle, am primit un apel de la el; călătorește la bordul rachetoplanului care va ateriza aici peste aproximativ o oră. Numele lui este Sandor Kadalyi...

– Și ce vrea?

Rareori agenții Interpolului se arătau prin San Francisco...

– Interpolul este interesat de creierele Nexus-6, prin urmare dorește ca un om de-al său să fie în permanență alături de dumneata. Ca observator – și, de asemenea, dacă se va putea, ca asistent. Vei decide singur când și dacă îți poate fi de folos. Eu i-am dat deja permisiunea să se alăture cercetătorilor.

– Și în ceea ce privește recompensa?

– Nu va trebui s-o împarți, zise Bryant, zâmbind acru.

– Nu mi s-ar părea corect din punct de vedere financiar...

Nici prin cap nu-i trecea să-și împartă câștigurile cu cine știe ce mardeiaș de la Interpol! Studie fițuica în care se aflau înscrise datele despre Polokoff; cuprindea o descriere a bărbatului – ori mai curând a androidului, adresa lui curentă, precum și locul de muncă: Compania de Salubritate a Zonei Golfului, cu sediul la Geary.

– Vrei să amâni retragerea lui Polokoff până când agentul va fi aici, să te ajute? întrebă Bryant.

Rick se zburli brusc.

– De când mă știu, am lucrat întotdeauna singur. Dar bineînțeles, decizia vă aparține – voi face deci ceea ce-mi spuneți. Pe Polokoff, totuși, l-aș înlătura cât mai repede, fără să mai aștept ca tipul, Kadalyi, să ajungă în oraș...

– Bine, continuă pe cont propriu, decise Bryant. Apoi, în următorul caz, care va fi cel al domnișoarei Luba Luft – ai acolo datele ei – poți să-l introduci și pe Kadalyi.

Îndesând hârtiile în valijoară, Rick părăsi biroul superiorului său și urcă iarăși la aeroglisorul parcat pe acoperiș. Să mergem, așadar, să-l vizităm pe domnul Polokoff, își spuse, mângâindu-și cu un gest ușor arma-laser.

Ca o primă cercetare în legătură cu androidul Polokoff, Rick se opri la birourile Companiei de Salubritate.

– Îl caut pe unul dintre angajații dumneavoastră, se adresă el femeii cu figură severă și păr grizonat, aflată la ghișeu. Clădirea unde-și aveau sediul gunoierii îl impresionează: uriașă și modernă, adăpostea un număr de birouri elegante, în care mochetele groase, ca și mobilierul costisitor, din lemn veritabil, îi amintiră că recuperarea deșeurilor devenise, după război, una dintre industriile importante ale Pământului. Întreaga planetă începuse să se dezintegreze, transformându-se în deșeuri. Pentru a o păstra totuși locuibilă, resturile trebuiau din când în când îndepărtate... În caz contrar, Terra avea să moară nu sub un strat de pulbere radioactivă, ci sub unul de ferfeniță – cum îi plăcea Matahalei Prietenoase să declare.

– Vorbiți cu domnul Ackers, îl îndrumă femeia de la ghișeu. Este șeful nostru de personal. Arată cu mâna înspre un birou impresionant, din imitație de lemn de stejar, la care ședea un individ cu ochelari, micuț și sclivisit, confundându-se aproape cu teancurile de hârtii.

Rick îi prezintă legitimația eliberată de Departamentul Poliției.

– Unde se află în clipa aceasta angajatul dumneavoastră cu numele de Polokoff? Acasă ori la serviciu?

După ce-și consultă registrele, domnul Ackers spuse:

– Polokoff trebuie să fie la lucru. Compactează aeroglisoare vechi la uzina noastră din Dale City și le aruncă apoi în Golf. Cu toate acestea...

Șeful personalului consultă un alt document, după care apucă receptorul videofonului și vorbi cu cineva din interiorul clădirii.

– Deci nu e! spuse și, agățând receptorul în furcă, se adresează iarăși lui Rick: Polokoff n-a apărut la slujbă astăzi. Fără nicio explicație. Dar ce-a făcut, domnule ofițer?

– Dacă o să apară, ignoră Rick întrebarea, să nu-i spuneți că am fost aici și că v-am chestionat în legătură cu el. M-ați înțeles?

– Am înțeles, confirmă Ackers ursuz, ca și cum profunda lui pricepere în problemele poliției ar fi fost luată în derâdere.

Folosindu-se de aeroglisorul departamentului, Rick zbură apoi către locuința lui Polokoff, situată într-o clădire din cartierul Tenderloin. N-o să-l prindem niciodată, își spuse. Cei doi – Bryant și cu Holden – așteptaseră prea mult. În loc să mă trimită la Seattle, Bryant ar fi trebuit să mă pună pe urmele lui Polokoff încă de aseară, imediat după ce Dave Holden o pățise. Ce loc serios, observă el, în vreme ce traversa acoperișul, îndreptându-se spre ascensor. Țarcuri abandonate, acoperite de praful depus timp de luni de zile; într-o cușcă, un animal fals, un pui de găină în stare de nefuncționare... Rick luă liftul până la etajul unde

locuia Polokoff și descoperi un hol scufundat în întuneric, asemenea unei pivnițe. Folosindu-se de lanterna de fabricație specială, cu care erau dotați toți polițiștii, cercetă palierul, apoi aruncă o ultimă privire asupra hârtiei trase la indigo. Testul Voigt–Kampff *fusesse* aplicat asupra lui Polokoff; odată această problemă lăsată deoparte, putea trece direct la distrugerea androidului.

Cel mai bine ar fi să-l scoată din apartament, decise Rick. Punând jos trusa cu arme, o deschise pe băjbăite, extrase dinăuntru un transmițător de unde nondirecțional și apăsă clapa pentru catalepsie, el însuși fiind protejat împotriva emanației cu ajutorul unei emisiuni de contraunde, îndreptate prin carcasa de metal a transmițătorului în direcția lui.

Acum erau cu toții paralizați, își spuse și închise aparatul. Toți – adică oamenii și androizii din vecinătate, laolaltă. Pentru mine nu e niciun risc; nu-mi rămâne decât să intru și să-l împușc. Presupunând, desigur, că se află în apartament – ceea ce nu prea e de crezut.

Utilizând un dispozitiv universal, care analiza și deschidea toate formele de încuietori cunoscute, intră în apartamentul lui Polokoff, ținând în mână arma-laser.

Nici urmă de android. Doar o mobilă pe jumătate distrusă, un loc al ferfeniței și al dărăpănării... de fapt, niciun articol personal: ceea ce-l întâmpinase erau resturile pe care Polokoff le „moștenise” odată cu luarea în stăpânire a apartamentului și pe care, plecând, le abandonase următorului chiriaș (dacă avea să mai existe vreunul, cândva).

Eram sigur, își spuse Rick Deckard. Ei, da, așa s-a dus prima mie de dolari: navigând probabil spre Cercul Antarctic... În afară jurisdicției mele. Un

alt vânător de recompense, de la un alt departament al poliției, îl va retrage pe Polokoff și va pretinde banii.

Întors din nou pe acoperiș, îi raportă prin telefon lui Harry Bryant:

– N-am avut noroc cu Polokoff. Probabil c-a întins-o imediat după ce l-a atacat pe Dave. (Aruncă o privire către ceasul de la mână.) Vreți să trec și să-l iau pe Kadalyi de la locul de aterizare? Aș face economie de timp, și-n plus de asta sunt nerăbdător să iau contact cu Luba Luft.

Scosese deja hârtia cu însemnările despre ea și, așezându-și-o dinainte, se apucase s-o studieze în amănunt.

– Bună idee, zise Bryant, exceptând doar faptul că Sandor Kadalyi este deja aici; după spusele sale, rachetoplanul a sosit, ca de obicei, devreme. O clipă! (Urmă discuția cu un interlocutor nevăzut.) Domnul Kadalyi îți va zbura în întâmpinare; așteaptă-l acolo unde te afli acum – zise Bryant, întorcându-se din nou către ecran. Între timp studiază datele despre Luba Luft!

– Cântăreață de operă. Pretinde că vine din Germania. În prezent, angajată a Operei din San Francisco. (Dădu din cap, încuviințând în mod reflex, cu atenția îndreptată numai asupra foii de hârtie.) Probabil că are o voce bună, dacă a reușit să-și facă relații atât de repede. Bine, am să-l aștept aici pe Kadalyi...

Îi dădu lui Bryant datele necesare pentru a fi localizat, apoi închise.

O să mă dau drept amator de operă, decise Rick Deckard, în timp ce citea mai departe. Mi-ar plăcea s-o văd în special în rolul Donnei Alba din

Don Giovanni. În colecția mea personală am benzi cu multe cântărețe celebre de pe vremuri: Elisabeth Schwartzkopf, Lotte Lehmann sau Lisa Della Casa; asta ne va oferi un subiect de discuție până când îmi voi pregăti echipamentul pentru Testul Voigt-Kampff...

Telefonul aeroglisorului bâzâi. Rick ridică receptorul.

– Domnule Deckard, răsună vocea operatorului de poliție, un apel de la Seattle; domnul Bryant mi-a spus să vă dau dumneavoastră legătura. E de la Asociația Rosen.

– În regulă, spuse Rick. Aștept!

Oare ce mai voiau? se întrebă. Din câte-și putuse da seama, familia Rosen se dovedea purtătoare de ghinion. Și fără îndoială că avea să rămână așa, indiferent de intențiile membrilor ei!

Pe micul ecran de la bord apăru chipul lui Rachael Rosen:

– Bună ziua, domnule polițist! Tonul ei părea împăciuitoare; asta-i atrase bărbatului atenția. Ești ocupat sau putem sta de vorbă?

– Dă-i drumul, spuse el.

– Noi, cei de la Asociație, am discutat situația dumitale în ceea ce privește androizii Nexus-6 evadați și, cunoscându-le caracteristicile, din moment ce noi i-am conceput, credem că ai avea mai mult noroc dacă unul dintre ai noștri ar lucra cu dumneata.

– Cum anume?

– De pildă, dacă te-ar însoți când ai porni în căutarea androizilor...

– De ce? La ce v-ar folosi asta?

– Androizii Nexus-6 sunt precauți când e vorba să se apropie de un om, spuse Rachael. Dar dacă un alt android încearcă acest lucru...

– Adică dumneata...

– Întocmai. Dădu din cap, cu o expresie de calm întipărită pe chip.

– Am primit deja prea mult ajutor.

– Dar cred că într-adevăr *ai nevoie* de mine!

– Mă îndoiesc. Oricum, o să mă mai gândesc și-o să-ți dau un răspuns.

„Într-un viitor incert, îndepărtat“, își spuse el. „Ori mai curând niciodată. Asta-i tot ce-mi lipsea: la fiecare pas, Rachael Rosen tropăind în urma mea, prin praf...”

– Minți, zise Rachael Rosen. N-o să mă mai suni niciodată. Nici nu-ți dai seama cât de agil este un android evadat și cât de greu îți va fi să-l prinzi. Ne-am gândit că-ți datorăm asta, pentru că... știi dumneata... pentru ce ți-am făcut.

– Bine, am luat-o ca pe un sfat. Se pregăti să închidă.

– Fără mine alături, zise Rachael, unul dintre ei tot îți va veni de hac.

– La revedere! Puse receptorul în furcă.

Ce fel de lume e asta, se întrebă Rick Deckard, în care un android dă telefon unui vânător de

recompense și se oferă să-l sprijine împotriva altor androizi?

Îl sună iarăși pe operatorul poliției:

– Să nu-mi mai dai legătura cu nimeni de la Seattle.

– Am înțeles, domnule Deckard. V-a găsit domnul Kadalyi?

– Nu. Îl mai aștept încă... Ar trebui totuși să se grăbească, fiindcă n-am de gând să rămân mult timp aici.

Întrerupse iarăși legătura.

În vreme ce sfârșea de citit hârtia cu datele despre Luba Luft, un taxi aerian ateriză învârtindu-se, la câțiva metri distanță, pe acoperiș. Din el coborî un bărbat rumen la față, cu înfățișare de heruvim, având în jur de cincizeci de ani și purtând o pelerină în stil rusesc, grea și impresionantă. Zâmbind, se apropie cu mâna întinsă de aeroglisorul în care se afla Rick.

– Domnul Deckard? întrebă bărbatul, cu un puternic accent slav în voce. Vânătorul de recompense de la Departamentul Poliției din San Francisco? Taxiul se îndepărtă și agentul îl urmări absent cum pleacă. Mă numesc Sandor Kadalyi, spuse el și deschizând portiera se înghesui înăuntru, lângă Rick.

În timp ce-și strângeau mâinile, Deckard făcu observația că reprezentantul Interpolului purta o armă-laser de un tip neobișnuit – o varietate pe care n-o mai văzuse niciodată până atunci.

– Oh, asta? zise Kadalyi. Interesant, nu-i așa? Scoase pistolul din toc. Îl am de pe Marte...

– Credeam că știi toate armele de mână existente, comentă Rick. Chiar și pe cele care se fabrică și se folosesc în colonii.

– Laserul ăsta e construit de noi, rosti Kadalyi, radios ca un Moș Crăciun, cu fața aspră marcată de mândrie. Ți place? Ceea ce-l diferențiază din punct de vedere funcțional este faptul că... Uite, ține-l puțin!

Îi trecu arma lui Rick, iar acesta o examinează cu un aer expert, datorat unor ani îndelungați de experiență.

– Diferă prin ceva? întrebă Rick – nu-și putea da seama în niciun fel.

– Apasă pe trăgaci!

Țintind în sus, dincolo de fereastra vehiculului, Rick apăsă trăgaciul armei. Nu se întâmplă nimic; nu apără nicio pauză. Uimit, se întoarse înspre Kadalyi.

– Circuitul declanșator, zise acesta, binedispus, nu e atașat la armă. Se află la mine. Vezi? Deschise palma, dezvăluind privirii o piesă de mici dimensiuni. Între anumite limite, pot de asemenea să-l direcționez indiferent încotro este ațintită arma.

– Nu ești Polokoff, ești Kadalyi, se bâlbâi Rick.

– Nu vrei să spui chestia asta altfel? Sună cam neclar...

– Adică ești Polokoff, androidul; nu ești de la Interpol. Cu o mișcare a călcâiului, Rick apăsă butonul de alarmă situat pe podeaua aeroglisorului.

– De ce naiba nu trage arma?! exclamă Kadalyi-Polokoff, acționând întruna declanșatorul miniaturizat pe care-l ținea în mână.

– O undă sinusoidală, explică Rick. *Defazează* radiația laser și-i transformă raza în lumină obișnuită.

– Atunci va trebui să-ți frâng gâtul ca pe un creion!

Androidul aruncă instrumentul și, cu un mârâit, își înfipse mâinile în beregata lui Rick.

Aproape sugrumat, polițistul scoase din teaca de sub umăr vechiul lui pistol de dinainte de Război; glonțul uriaș, de calibrul 38, îl izbi pe android drept în frunte, făcând să-i explodeze cutia craniană. Creierul Nexus-6 care dirija trupul robotului umanoid zbură în bucăți, iscând un vânt nebunesc, de sfărâmături, ce se împrăștiară în tot cuprinsul mașinii. Bucăți din acest creier, asemenea pulberii radioactive, se năpustiră ca un vârtej asupra lui Rick. Apoi, rămășițele lui Polokoff căzură pe spate, izbindu-se de portiera vehiculului, ricoșară și-l loviră pe polițist cu toată greutatea. Rick se trezi luptând să dea la o parte resturile cuprinse de spasme ale androidului.

Tremurând din toate încheieturile, reuși în sfârșit să apuce telefonul mașinii și să formeze numărul Palatului de Justiție.

– Pot să raportez? întrebă el. Spuneți-i lui Harry Bryant că l-am doborât pe Polokoff.

– L-ați doborât pe Polokoff... O să înțeleagă, nu-i așa, despre ce e vorba?

– Da, spuse Rick și întrerupse legătura. Dumnezeule, gândi, cât de aproape am fost de moarte! Ar fi trebuit să dau curs avertismentului

lansat de Rachael Rosen; am luat-o însă în direcție opusă și era cât pe-acți să mă dea gata... Dar oricum ar fi, îl am pe Polokoff. Treptat, glanda suprarenală încetă să-și mai pompeze secrețiile în sânge, inima își reduse bătăile la normal, respirația îi deveni mai puțin nebunească... Doar tremurul nu-i dădea încă pace. Prin urmare, în clipa asta am făcut rost de o mie de dolari, așa că a meritat efortul. Și sunt mai rapid în reacții decât Dave Holden! Desigur, pățania lui m-a pregătit întrucâtva, trebuie să recunosc. Dave n-a avut parte de o asemenea punere în gardă...

Luând iarăși receptorul, ceru să i se facă legătura acasă, cu Iran. În așteptare, reuși să-și aprindă și o țigară – tremuratul începuse să-i displacă.

Pe ecran apăru chipul soției sale, abrutizat de cele șase ore de depresie autoacuzatoare.

– Oh, bună, Rick!

– Ce s-a întâmplat cu starea 594 pe care ți-am format-o? Recunoașterea de bunăvoie a...

– Am anulat-o imediat ce ai plecat. Ce vrei? Vocea i se scufundă într-un discurs plictisitor, plin de deznădejde. Sunt atât de obosită și nu mi-a mai rămas nicio speranță, despre nimic. Nici în legătură cu mariajul nostru și nici cu tine, gata să fii ucis de vreunul dintre androizii ăia. Asta voiai să-mi spui? Că un android te-a dat gata?

Undeva, în spatele ei, tărăboiul făcut de Matahala Prietenoasă explodă, acoperindu-i cuvintele; Rick văzu buzele femeii mișcându-se, fără să audă altceva decât televizorul.

– Ascultă, o întrerupse el. Mă auzi? Am dat peste ceva. Un nou tip de android pe care nimeni nu pare să-l poată stăpâni, în afară de mine. Deja am retras

un exemplar, așa că am o mie de dolari cu care să încep. Știi ce eram pe cale să avem înaintea de a mă apuca de meseria asta?

Iran îl privi fără să-l vadă.

– Oh, zise ea, dând din cap.

– Încă n-am spus nimic! Acum își putea da seama; starea ei depresivă devenise de astă dată prea intensă ca femeia să-l mai audă. După toate aparențele, vorbea la pereți... Ne vedem diseară, sfârși Rick amar și trânti receptorul. Dracu' s-o ia, își spuse. La ce bun să-mi risc viața? Lui Iran nu-i pasă dacă suntem proprietarii unui pescăruș sau ai unui leu; nimic n-o atinge. Trebuia să mă fi descotorosit de ea în urmă cu doi ani, când hotărâsem să ne despărțim. De fapt, pot s-o mai fac și acum...

Cu gândurile aiurea, se aplecă și adună de pe podeaua vehiculului hârtiile mototolite, inclusiv informațiile despre Luba Luft. Niciun ajutor din partea lui Iran, își spuse Rick. Majoritatea androizilor pe care i-am cunoscut aveau mai multă vitalitate și mai multă dorință de viață decât propria mea nevastă. Ea nu are nimic să-mi ofere...

Constatarea îl făcu să se gândească iarăși la Rachael Rosen. Sfatul pe care mi l-a dat, în legătură cu mentalitatea androizilor tip Nexus-6, s-a dovedit corect. Presupunând că nu vrea niciun ban din recompensa cuvenită, poate aș putea să mă folosesc de ea.

Întâlnirea cu Kadalyi-Polokoff îi schimbă complet ideile...

Cuplând motorul aeroglisorului, se înalță cât ai clipi până la cer, îndreptându-se către vechea

clădire a Operei, unde, în conformitate cu notele lui Dave Holden putea fi găsită, la această oră a zilei, Luba Luft.

Își făcu acum probleme și în privința ei. Unele androide i se păreau frumoase; se trezise atras fizic de prezența lor. Fusesse o senzație ciudată, căci, deși rațional știa că ele erau doar niște mașini, afectiv reacționa totuși altfel.

De exemplu, Rachael Rosen... Nu, decise el; e prea slabă. Nedezvoltată, în special în zona bustului. Un chip ca al unui copil, neted și fără putere. Putea să-și aleagă ceva mai bun. Câți ani zicea tăietura aia din ziar că are Luba Luft? În timp ce conducea vehiculul, scoase iarăși hârtiile acum șifonate și găsi așa-zisa ei „vârstă“. Douăzeci și opt, spunea ziarul. Estimare judecată după înfățișare, singurul element de referință folositor în cazul androizilor.

E bun și faptul că știu câte ceva despre operă, reflectă Rick. Un alt avantaj pe care-l am asupra lui Dave: sunt mult mai orientat cultural decât el!...

O să-mi încerc șansa cu încă un android, înainte de a-i cere ajutor lui Rachael, decise el. Dacă Luba Luft se dovedește deosebit de puternică... – dar ceva îi spunea că nu va fi așa. Polokoff fusese cel mai dur; ceilalți, nebănuind că cineva îi hăituiește cu perseverență, aveau să sfârșească unul câte unul, împușcați ca un cârd de rațe.

În timp ce cobora către vastul acoperiș împodobit al Operei, cântă cu voce tare un potpuriu de arii cu pseudocuvinte italienești, inventate pe loc; chiar și fără orga de senzații, marca Penfield, la îndemână, starea lui sufletească se luminează până la optimism. Transformat curând într-o anticipare nerăbdătoare, plină de voioșie.

9

În enormul pânțec de balenă ce forma construcția nemuritoare, clădită din piatră sculptată și oțel, a vechii Opere, Rick Deckard nimeri în plină desfășurare a unei repetiții pline de zgomote și ecouri nefirești. De îndată ce intră, polițistul recunoscuse muzica: *Flautul fermecat* – ultimele scene ale actului întâi. Sclavii maurului – cu alte cuvinte, corul – reluaseră melodia cu o măsură prea devreme și aceasta anulase ritmul simplu al clopoțelilor vrăjiți.

Ce plăcere! *Flautul fermecat*! Se așează într-un fotoliu, la primul balcon (nu se ivi nimeni care să-l bage în seamă) și se făcu, pe cât posibil, comod. Acum, Papageno, în fantastica lui piele din pene de pasăre, se alăturase Paminei pentru a cânta cuvintele care-l făceau pe Rick să izbucnească în lacrimi, ori de câte ori i se întâmpla să se gândească la ele:

*Könnte jeder brave Mann
solche Glöckchen finden,
seine Feinde würden dann
ohne Mühe schwinden.* ²

Ei, gândi Rick. În viața reală nu există asemenea zurgălăi vrăjiți, care să facă să-ți dispară dușmanii fără niciun efort. Păcat! Chiar Mozart, la puțină vreme după ce scrisese *Flautul fermecat*, murise –

în vârstă de numai treizeci de ani – din pricina unei boli de rinichi. Și fusese înmormântat într-o groapă comună, laolaltă cu toți sărăntocii!

Gândindu-se la asta, se întrebă dacă Mozart avusese intuiția faptului că viitorul nu există, că-și consumase deja puținul său timp. Poate că și eu o am, își zise Rick, continuând să urmărească ce se petrecea pe scenă. Repetiția se va sfârși, spectacolul va fi uitat, cântăreții vor muri... În cele din urmă, partitura finală a muzicii va fi distrusă, într-o manieră sau alta, numele de Mozart se va șterge, iar pulberea va câștiga. Dacă nu pe această planetă, atunci pe o alta. Un timp, putem să fugim de ea... Așa cum androizii pot să fugă de mine și să mai trăiască o vreme limitată. Dar până la urmă eu tot îi prind; sau îi prinde alt vânător de recompense. Într-un fel, își dădu el seama, sunt o parte a procesului entropic de distrugere a formei. Asociația Rosen creează, iar eu nimicesc. Cel puțin astfel trebuie să li se pară lor!

Pe scenă, Papageno și Pamina se angajară într-un duet. Rick își întrerupse meditația, ca să-i asculte:

Papageno: „Copila mea, ce-ar mai fi de spus acum?”

Pamina: „Adevărul. Iată ce vom spune“.

Aplecându-se și uitându-se mai bine, Rick o studie pe Pamina în fustele ei grele, răsucite, cu șalul tras, asemeni unui voal, peste umeri și față. Examină încă o dată extrasele din ziare, apoi se lăsă pe spate, satisfăcut. Îl văd acum pe cel de-al treilea android Nexus-6, își spuse. Aceasta este, deci, Luba Luft. Puțin ironic, sentimentul pe care i-l cere rolul... oricât de plin de vitalitate, de activ și de frumos la înfățișare, un android evadat nu va putea spune adevărul; cel puțin, nu despre el însuși... Pe scenă, Luba Luft continua să cânte și

Rick se descoperi surprins de calitatea vocii ei; se ridica la nivelul celor mai bune interprete, chiar la acela al personalităților din colecția lui de înregistrări istorice. Asociația Rosen o construisese perfect, trebuia să admită asta. Și din nou se percepu pe sine drept *sub specie aeternitatis*, distrugător de forme prin ceea ce vedea și auzea acolo. Cu cât funcționează mai bine, cu cât e mai bună cântăreața, cu atât e – probabil – mai multă nevoie de mine. Dacă androizii ar rămâne sub etalon, ca de pildă vechiul Q-40s, fabricat de Asociația Derain, n-ar fi o problemă și nici nu s-ar vădi necesar talentul meu. Mă întreb când ar trebui s-o retrag, gândi Rick. Desigur, cât mai curând cu putință. La sfârșitul repetiției, când ea va pleca la cabină...

Urmă o pauză. Repetiția, anunță dirijorul în engleză, franceză și germană, avea să fie reluată peste o oră și jumătate. După care dirijorul plecă; muzicienii își lăsară instrumentele și plecară și ei. Ridicându-se din fotoliu, polițistul își croi drum către culise, spre cabinele interpreților; urmă șirul figuranților, fără să se grăbească, gândindu-se. E mai bine să termine imediat. O să-mi pierd cât mai puțin timp să stau de vorbă cu ea și s-o testez. De îndată ce voi fi sigur... Deși, tehnic vorbind, nu putea fi sigur decât după aplicarea testului. Dar poate că Dave s-a înșelat – eu asta sper... Deși se îndoia că ar fi fost în stare s-o facă. Instinctiv, simțul său profesional își spusese deja cuvântul. Ca să fie altfel, ar fi trebuit să greșească. Și după toți acești ani petrecuți în cadrul departamentului...

Opri un figurant și-l întrebă care este cabina domnișoarei Luft; bărbatul, machiat și purtând un costum de sulițaș egiptean, îi arătă cu degetul. Rick ajunse la ușa indicată, văzu prinsă de ea o

notă pe care era scris cu cerneală CABINA DOMNIȘOAREI LUFT și ciocăni.

– Intră!

Polițistul se supuse. Fata ședea la măsuta toaletei, ținând deschisă pe genunchi o partitură legată în pânză, uzată de prea multă folosință. Ici și colo, făcea semne, cu ajutorul unui pix. Își păstrase costumul și machiajul, exceptând șalul, pe care-l așezase pe noptieră.

– Da, vă rog! spuse ea, ridicând privirea. Machiajul făcea ca ochii să-i pară mai mari; enormi și căprui, se fixară asupra lui și nu-l mai slăbiră.

– Sunt ocupată, după cum vedeți!

Engleza ei nu conținea nici urmă de accent.

– Vă puteți compara liniștită cu Schwartzkopf, zise Rick.

– Cine sunteți? Tonul ei vădea o răceală plină de rezervă – și o alta, diferită, pe care-o întâlnise la atâția androizi. Întotdeauna aceeași situație: intelect deosebit, o mare abilitate, dar și răceala cu pricina. Fără ea, însă, n-ar putea să le dea de urmă...

– Sunt de la Departamentul Poliției din San Francisco, se prezintă el.

– Oooh! Ochii mari, cu privirea intensă, nici măcar nu clipiră. Nu răspunseră. Și ce faci pe-aici?

Tonul ei, în mod ciudat, părea binevoitor. Așezându-se pe-un scaun din apropiere, Rick trase fermoarul valijoarei:

– Am fost trimis să vă aplic un test pentru determinarea profilului personalității. Nu va dura mult, doar câteva minute.

– Este neapărat nevoie? Femeia indică, printr-un gest, voluminoasa partitură legată în pânză. Am foarte mult de lucru...

Începuse să pară îngrijorată.

– Da, este. Rick scoase instrumentele necesare Testului Voigt-Kampff și începu să le assembleze.

– Un test de inteligență?

– Nu. De măsurare a empatiei.

– O să trebuiască să-mi pun ochelarii. Întinse mâna, vrând să deschidă sertarul măștei de machiaj.

– Dacă puteți însemna partitura fără ochelari, atunci puteți trece și testul, în aceleași condiții. Am să vă arăt câteva fotografii și o să vă pun mai multe întrebări. Între timp...

Se ridică și se apropie de ea. Aplecându-se, îi apăsă tamponul adeziv pe obrazul puternic machiat.

– Așa, acum și lumina asta, spuse Rick, ajustând unghiul fasciculului de control, și totul e gata!

– Crezi că sunt androidă? Asta crezi? Vocea îi devenise aproape ștearsă. Nu sunt androidă. N-am fost pe Marte și n-am văzut *niciodată* un robot umanoid! Genele ei lungi clipiră involuntar; bărbatul o văzu cum încearcă să pară calmă. Ai informații că în distribuție s-a strecurat un android? Aș fi bucuroasă să te ajut. Dacă aș fi ceea ce crezi, aș mai face oare una ca asta?

– Unui android, rosti Rick, nu-i pasă de ce i se întâmplă altui android. E unul dintre indiciile pe care le căutăm.

– Atunci, conchise Luba Luft, *tu* trebuie să fii un android!

Cuvintele ei îl opriră. O privi lung.

– Pentru că slujba ta este să-i ucizi, nu-i așa? urmă femeia. Reprezinți ceea ce se cheamă un... Încercă să-și amintească.

– Un vânător de recompense, completă Rick. Dar nu sunt android.

– Testul ăsta, pe care vrei să mi-l aplici... Vocea începuse să-i revină. Ție ți-a fost aplicat?

Rick încuviință din cap.

– Da. Cu foarte multă vreme în urmă; când am început să lucrez pentru prima dată în departament.

– Poate că e o amintire falsă. Nu s-au văzut atâtea cazuri de androizi cu memorii false?

– Superiorii mei știu despre test. Pentru un polițist este obligatoriu.

– Poate că a existat cândva un om care arăta la fel cu tine și pe care l-ai ucis ca să-i iei locul. Iar superiorii tăi habar n-au... Zâmbi. Ca și cum l-ar fi invitat să fie de acord cu ea.

– Să continuăm testul, spuse Rick, dând la iveală setul de întrebări.

– Am să mă supun testului, zise Luba Luft, dacă ți-l aplici tu mai întâi.

Din nou o privi lung, deranjat din ceea ce avea de gând să facă.

– N-ar fi mai corect așa? întrebă femeia. Atunci aş avea o certitudine în privința identității tale. Nu știu... pari atât de deosebit, de dur și de ciudat... Se cutremură, apoi zâmbi iarăși. Plină de speranță.

– N-ai fi capabilă să-mi aplici Textul Voigt-Kampff. Este nevoie de multă experiență pentru asta. Acum, ascultă-mă, te rog, cu atenție. Aceste întrebări vor avea legături cu unele situații sociale în care te-ai putea afla; vreau de la dumneata o încercare de răspuns, indiferent cum sună acesta. Și vreau s-o faci cât mai repede posibil. Unul dintre factorii pe care-i voi înregistra este întârzierea în timp a răspunsului – desigur, dacă va fi cazul.

Își alege întrebarea de început.

– Stai la televizor și deodată descoperi o viespe care ți se târăște pe încheietura mâinii...

Își consultă ceasul, urmărind secunde. Consultă și cele două cadrane identice.

– Ce-i aia o „viespe“? întrebă Luba Luft.

– Un gândac zburător care înțeapă.

– Oh, ce ciudat! Ochii ei imenși se lărgiră încă și mai mult, într-o acceptare copilărească, de parcă bărbatul i-ar fi revelat misterul primordial al creației. Și gândacii ăștia mai există? N-am văzut niciunul, niciodată.

– Au murit din cauza pulberii radioactive. Chiar nu știi ce este o viespe? Probabil că trăiai pe vremea când se mai găseau viespi; au trecut doar...

– Cum se spune în germană la „viespe“?

Rick încercă să-și amintească, dar nu reuși.

– Engleza dumitale e perfectă, rosti el, mohorât.

– *Accentul* meu este perfect, îl corectă ea. Trebuie să fie, din cauza rolurilor interpretate în operele lui Purcell, Walton și Vaughn Williams. Vocabularul, însă, nu-l am prea bogat.

Îl privi cu un aer sfios.

– *Wespe*, zise el, amintindu-și cuvântul german.

– *Ach*, da; *eine Wespe*. Femeia avu un zâmbet ușor. Și care era întrebarea? Am și uitat-o...

– Să încercăm alta... Era imposibil acum să mai obțină un răspuns semnificativ. Urmărești la televizor un film vechi, dinainte de Război. Ți se prezintă o petrecere în plină desfășurare; antreul constă (sări peste prima parte a întrebării) din câine fierț umplut cu orez.

– Nimeni n-ar omori și mânca un câine, răspunse femeia. Valorează o avere. Bănuiesc totuși că ar putea fi o imitație. Un înlocuitor. Corect? Darăștia sunt făcuți din cabluri și motorașe; nu se pot mânca.

– E vorba de un câine de dinainte de Război, scrâșni Rick.

– Nu mă născusem înainte de Război.

– Dar ai văzut filme vechi la televizor...

– Filmul era cumva făcut în Filipine?

– De ce?

– Pentru că acolo obișnuiau să consume câine fiert umplut cu orez. Îmi amintesc acum că am citit asta undeva, spuse Luba Luft.

– Dar răspunsul dumitale? insistă Rick. Vreau reacția socială emoțională, morală...

– În legătură cu filmul? Femeia medită câteva clipe. Aș renunța la el și m-aș uita la spectacolul Matahalei Prietenoase.

– De ce-ai renunța la film?

– Păi, spuse ea, aprinzându-se, cine dracu' ar vrea să urmărească un film vechi, turnat în Filipine? Ce altceva s-a întâmplat acolo, în afară de Marșul Morții? Ție ți-ar place să vezi așa ceva?

Îl privi indignată. Pe ecrane, acele zvâcniră în toate părțile. După o pauză, Rick rosti agale:

– Ai închiriat o cabană la munte...

– *Ja*. Femeia încuviință din cap: Continuă! Aștept...

– Cabana e situată într-o zonă încă verde.

– Pardon? N-am auzit niciodată termenul ăsta.

– Deci un loc unde mai cresc încă arbuști și copaci. Cabana e decorată în stil rustic cu trunchiuri de pin noduros și are un cămin uriaș. Pe pereți, cineva a agățat niște hărți vechi, ediții Currier and Ives, iar deasupra căminului stă cocoțat un cap de cerb – un mascul adult, cu coarne rămuroase. Însoțitorii dumitale admiră decorul cabanei și...

– Nu înțeleg cuvintele „Currier“, „Ives“ și „decor“, zise Luba Luft; părea că se luptă totuși să-și

amintească sensul lor. Trebuie să fie ceva cu orez, ca în cazul câinelui. „Currier“ este ceea ce se face cu orez. În germană se spune *Curry*.

Rick n-ar fi putut pricepe pentru nimic în lume dacă aiureala semantică a Lubei Luft avea un scop anume sau nu. După consultări cu sine însuși, decise să încerce o nouă întrebare; ce altceva ar fi fost în stare să facă?

– Îți dai întâlnire cu un bărbat, zise el, și acesta-ți cere să-i vizitezi apartamentul. În timp ce ești acolo...

– O, *nein*, îl întrerupse Luba Luft. N-am să fiu acolo. Răspunsul e ușor de dat.

– Nu la asta se referă întrebarea!

– Ai pus o întrebare greșită? Dar am înțeles-o totuși. De ce sunt greșite întrebările la care știu să răspund? Sau se așteaptă din partea mea *să nu înțeleg*?

Cu un gest nervos, își trecu mâna peste față; discul adeziv se dezlipi și căzu pe podea, unde se rostogoli sub măsuta de machiaj.

– *Ach, Gott!* murmură femeia, aplecându-se să-l ridice. Se auzi pârâitul unei haine care se rupe; era costumul ei, minuțios lucrat...

– Lasă, îl ridic eu, spuse Rick, dând-o la o parte; îngenunche orbecăind pe sub măsuta de la toaletă, până când degetele îi întâlniră discul.

Se ridică în picioare și în clipa aceea privirile îi căzură pe o armă-laser îndreptată asupra lui.

– Întrebările tale, spuse Luba Luft cu voce rece, categorică, au început să aibă de-a face cu sexul.

Presupun că în cele din urmă asta și urma. Nu ești de la Departamentul Poliției; ești un obsedat sexual.

– Poți să-mi verifici legitimația, băigui Rick. Duse mâna către buzunarul hainei. Degetele – remarcă imediat – începuseră iarăși să-i tremure, exact ca în cazul lui Polokoff.

– Dacă te miști, îl preveni Luba Luft, teucid.

– Oricum o vei face.

Se gândi ce curs ar fi luat lucrurile dacă ar fi așteptat până când ar fi avut-o pe Rachael Rosen alături. Acum însă i se părea lipsit de sens să mai insiste asupra acestui fapt.

– Dă-mi să văd și celelalte întrebări. Întinse mâna și el îi aruncă în silă restul cartonașelor.

– „Într-o revistă dai peste un afiș mare cât toată pagina, înfățișând imaginea unei fete goale.“ Asta-i una dintre întrebările de care vorbeam. „Râmâi însărcinată cu un bărbat care ți-a promis că te ia de nevastă. Individul fuge cu altă femeie, cea mai bună prietenă a ta; atunci te hotărăști să faci un avort.“ Sensul este evident. O să chem poliția!

Ținând încă laserul îndreptat asupra lui, cântăreața traversă încăperea, ridică receptorul videofonului și formă numărul centralistei.

– Fă-mi, te rog, legătura cu Departamentul Poliției din San Francisco. Am nevoie de un polițist.

– Bună idee, oftă Rick, ușurat. Cea mai bună posibilă. I se părea totuși ciudat că Luba Luft luase o asemenea hotărâre; de ce nu-l omora pur și simplu? Odată sosită patrula poliției, șansele ei

aveau să dispară în întregime și totul avea să se întoarcă în favoarea lui.

Se crede probabil om, decise el. Cu siguranță, nu știe că nu e așa...

Câteva minute mai târziu. timp în care Luba Luft îl ținuse mereu în bătaia armei, își făcu apariția o namilă de polițai îmbrăcat într-o uniformă arhaică, din care nu lipseau arma și insigna în formă de stea.

– E-n regulă, se adresă el Lubei Luft. Pune jucăria aia deoparte! Femeia așeză arma pe masă și el o ridică, examinând-o ca să-i vadă încărcătura.

– Ce se întâmplă aici? Înainte ca Luba Luft să poată răspunde, polițistul se întoarse către Rick: Tu cine ești? vru el să știe.

– A intrat în cabina mea pe neașteptate, se plânse femeia. Nu l-am mai văzut niciodată până acum. Pretindea că face un sondaj sau cam așa ceva și voia să-mi pună niște întrebări; am crezut că totul e în regulă și i-am spus da, sunt de acord, dar după aceea a început să-mi pună întrebări obscene!

– Ia să-ți vad actele! îi ceru polițistul lui Rick, întinzând mâna.

– Sunt vânător de recompense în cadrul departamentului, răspunse Rick, în timp ce-și scotea legitimația.

– Îi cunosc pe toți din departament, mârâi namila, examinând portofelul lui Rick. Zici că lucrezi acolo?

– Superiorul meu este inspectorul Harry Bryant. Am preluat problemele lui Dave Holden, pe perioada cât acesta se află în spital.

– Cum spuneam, îi cunosc pe toți vânătorii de recompense, continuă ofițerul. De tine n-am auzit niciodată.

Întinzând mâna, îi restitui actele.

– Sunați-l pe inspectorul Bryant!

– Nu există niciun inspector Bryant, rânji namila.

În clipa aceea, Rick își dădu seama ce se întâmplă.

– Și tu ești tot android, ca și Luba Luft. Îndreptându-se spre videofon, ridică receptorul. O să sun eu însumi la departament!

Se întrebă cât de departe ar putea ajunge, înainte de a fi oprit de cei doi androizi.

– Numărul, zise polițistul, este...

– Cunosc numărul!

Rick formă cifrele și obținu legătura cu centralista de serviciu.

– Aș vrea să vorbesc cu inspectorul Bryant! se adresează el femeii apărute pe ecran.

– Cine întreabă, vă rog?

– Numele meu este Rick Deckard.

Se opri, așteptând; între timp, într-un colț al încăperii, polițistul îi luă Lubei Luft o declarație. Nimeni nu părea să-i acorde vreo atenție.

Urmă o pauză, apoi chipul lui Harry Bryant apărut pe ecran.

– Ce s-a întâmplat? îl întrebă el pe Rick.

– O încurcătură, răspunse acesta. Unul dintre androizii de pe lista lui Dave a reușit să cheme la telefon un așa-zis polițist. Nu pot să-i demonstrez cine sunt; individul spune că-i cunoaște pe toți vânătorii de recompense din cadrul departamentului și că n-a auzit niciodată de mine. Și nici de dumneavoastră, adăugă el.

– Dă-mi-l să vorbesc cu el, ceru Bryant.

– Inspectorul Bryant vrea să vă vorbească! spuse Rick, întinzând receptorul. Namila încetă s-o mai chestioneze pe Luba Luft și se apropie de videofon.

– Alo, aici ofițerul Crams, rosti el pe un ton energetic. Urmă o pauză. Apoi: Alo? Ascultă, rosti „alo“, de mai multe ori, după care se întoarse către Rick: Nu e nimeni pe linie. Și nici pe ecran. Arătă cu degetul înspre televizor. Într-adevăr, Rick nu văzu pe nimeni...

Luând receptorul, chemă de mai multe ori: Domnule Bryant ascultă, așteaptă – nimic... Am să încerc iarăși, spuse. Așeză aparatul în furcă, ezită câteva clipe, apoi formă încă o dată numărul bine cunoscut. Telefonul sună, dar nimeni nu răspunse: sună iar și iar, încontinuu...

– Lasă-mă să încerc și eu, interveni Crams, luându-i lui Rick receptorul. Probabil ai nimerit greșit. Apăsă tastele pe rând. Numărul este...

– Cunosc numărul, se strâmbă Rick.

– La aparat ofițerul Crams, rosti namila în receptorul videofonului. Există în cadrul departamentului vreun inspector cu numele de Bryant? Scurtă pauză, apoi: Mă rog, dar despre un vânător de recompense cu numele de Rick Deckard știți ceva? O nouă pauză. Sunteți siguri?

Nici de curând... – oh, înțeleg! perfect, mulțumesc. Nu, situația e sub control.

Închise aparatul și se întoarse spre Rick.

– *Am fost* în legătură cu el, rosti acesta. I-am vorbit; mi-a cerut să discut cu dumneata. Probabil e deranjat videofonul; undeva, s-a rupt vreun cablu. N-ați văzut? Chipul lui Bryant a apărut pe ecran, după care a dispărut...

Se simțea complet dezorientat.

– Am declarația domnișoarei Luft, Deckard! spuse ofițerul Crams. Să mergem deci la Palatul de Justiție, să te trec în evidențe.

– Bine. acceptă Rick. Se întoarse către Luba Luft: Voi reveni curând. N-am încheiat încă testarea!

– E nebun, exclamă femeia, adresându-se lui Crams. Îmi dă fiori! Și într-adevăr, se cutremură.

– Pentru ce spectacol repetați? întrebă polițistul.

– *Flautul fermecat*, răspunse prompt Rick.

– Nu pe tine te-am întrebat! îl fulgeră Crams, cu o privire plină de dezgust.

– De-abia aștept să ajung la Palatul de Justiție, spuse Rick. Odată și-odată, problema trebuie rezolvată...

Apucând mânerul valijoarei, se îndreptă către ușa cabinei.

– Nu mai înainte de a te percheziționa, spuse Crams. O făcu repede, dând la iveală laserul și pistolul de rezervă al lui Rick, pe care le luă cu el, după ce mirosi câteva clipe țeva celui de-al doilea.

- Cu ăsta s-a tras de curând, constată el.
- Acum câteva minute, am retras un android. Mai am încă rămășițele lui, sus, pe-acoperiș.
- OK, zise Crams. Mergem până acolo să aruncăm o privire.

În vreme ce se pregăteau să plece, Luba Luft îi urmă până la ușă.

– N-o să se mai întoarcă, nu-i așa, domnule ofițer? Mi-e frică de el; e atât de ciudat...

– Dacă are sus, în mașină, trupul cuiva ucis, rostirar Crams, atunci n-o să se mai întoarcă.

Îl înghionti pe Rick și împreună urcară în ascensorul care-i duse pe acoperiș.

Deschizând portiera aeroglisorului lui Rick, polițistul privi tăcut trupul lui Polokoff.

– Un android, explică Rick. M-au trimis să-l urmăresc. A fost cât pe ce să mă păcălească, pretinzând că...

– Îți vor lua declarația la Palatul de Justiție, îl întrerupse ofițerul Crams, îmbrâncindu-l către aeroglisorul său, purtând vizibil marcate însemnele poliției. Prin intermediul stației radio, ceru să vină cineva care să ridice rămășițele lui Polokoff.

– În regulă. Deckard, spuse el apoi, întrerupând legătura. Să mergem!

Cu cei doi oameni la bord, mașina poliției se ridică bătând de pe acoperiș, îndreptându-se către sud.

Ceva, observă Rick, nu era în regulă. Crams conducea aeroglisorul într-o direcție greșită.

– Palatul de Justiție, zise Rick, e în nord, pe Lombard Street.

– Acela e vechiul Palat de Justiție, răspunse polițistul. Cel nou se află pe Mission Street. Clădirea fostului sediu devine tot mai dărăpănată; deja e o ruină. Nimeni n-o mai folosește de ani de zile. Atât de mult timp a trecut de când ai fost verificat ultima dată?

– Du-mă pe Lombard Street! ceru Rick.

Înțelesese acum totul; amploarea a ceea ce androizii, lucrând împreună, reușiseră să înfăptuiască. Nu va supraviețui acestei călătorii, pentru el era sfârșitul, așa cum fusese aproape și pentru Dave Holden și cum avea să fie pentru toți, în cele din urmă.

– Fata aceea arăta destul de bine, zise polițistul Crams. Desigur, în costumul pe care-l purta nu-i poți vedea trupul. Dar așa spune că e al dracului de bine făcută...

– Recunoaște că ești android, îi ceru Rick.

– De ce? Nu sunt așa ceva. Ce faci, dai târcoale și omori oamenii, spunându-ți că retragi niște androizi? Îmi dau seama de ce era speriată Luba Luft. A procedat foarte bine când ne-a chemat în ajutor.

– Atunci du-mă la Palatul de Justiție de pe Lombard Street!

– Cum spuneam...

– O să-ți ia cel mult trei minute, insistă Rick. Vreau să-l văd. În fiecare dimineață merg acolo la slujbă; trebuie să mă conving că a fost abandonat de ani de zile, cum susții dumneata...

– Poate că *tu* ești android, zise Crams. Înzestrat cu o memorie falsă, cum se obișnuiește. Te-ai gândit la asta?

Zâmbi rece, continuându-și drumul spre sud.

Conștient de înfrângere, Rick deveni mai potolit. Neajutorat, aștepta cele ce aveau să urmeze – orice-ar fi uneltit androizii, acum, când puseseră mâna pe el.

Și totuși, pe unul l-am doborât, își spuse. L-am retras pe Polokoff. Iar Dave a făcut la fel cu alți doi...

Planând peste Mission Street, mașina ofițerului de poliție Crams se pregăti de aterizare.

10

Palatul de Justiție de pe Mission Street, pe al cărui acoperiș coborâse aeroglisorul, ieșea în evidență printr-o serie de turla baroce, bogat ornamentate. Complicată și modernă, structura i se păru lui Rick atrăgătoare – cu excepția unui singur amănunt: n-o mai văzuse niciodată până atunci!

Mașina poliției se opri. Câteva minute mai târziu, Rick Deckard se găsea în camera de verificare.

– 304, se adresa polițistul Crams sergentului așezat la un birou înalt. Apoi 612,4 și așteptăm. Se consideră a fi unul de-al nostru.

– 406,7 spuse sergentul de la fișier, completând formularele; scria cu mișcări leneșe, oarecum plictisit. Treabă de rutină, păreau să spună expresia și atitudinea lui. Nimic interesant.

– Pe-aici, îi arată Crams lui Rick, însoțindu-l la o măsută unde un tehnician manevra echipamentul cu care Rick era de multă vreme familiarizat.

– E pentru determinarea diagramei cerebrale, îl lămuri Crams. În scopuri de identificare.

– Cunosce, i-o retează Rick. Pe vremuri, când era și el doar un simplu copoi, adusese mulți suspecți în fața unei măsuțe asemănătoare. *Asemănătoare*, dar nu aceeași.

Odată luată diagrama cerebrală, Rick fu condus într-o cameră la fel de familiară; cu un gest reflex, începu să-și pună la un loc lucrurile de valoare, în vederea transferului. Nu are niciun sens, își spuse. Cine sunt acești oameni? Dacă locul în care mă aflu a existat întotdeauna, *atunci de ce n-am știut despre el?* La fel și ei, de ce nu știu nimic despre noi? Două poliții paralele – a lor și-a noastră... Nu s-au interferat însă niciodată, după câte știu. Ori poate că au făcut-o, gândi Rick. Poate că nu este prima oară. Greu de crezut că nu s-ar fi întâmplat până acum... Dacă avem *într-adevăr* de-a face cu un aparat polițienesc, cu ceea ce se pretinde el însuși a fi...

Un bărbat îmbrăcat în haine civile se desprinse din colțul în care stătuse până atunci; cu pași măsurați, imperturbabili, se apropie de Rick Deckard, privindu-l plin de curiozitate.

– Åsta cine mai e? îl întrebă el pe Crams.

– Suspect de omucidere, îl lămuri ofițerul. I-am descoperit în mașină un cadavru, despre care individul pretinde că e al unui android. În clipa de față verificăm; le-am dat celor de la laborator să facă analiza măduvei spinării. Pe deasupra, tipul susține că e ofițer de poliție. Vânător de recompense. În felul acesta a pătruns în cabina unei actrițe, cu scopul de a-i pune întrebări dubioase. Femeia s-a îndoit de spusele lui și ne-a chemat în ajutor.

Făcând un pas înapoi, Crams întrebă:

– Vreți să continuați dumneavoastră interogatoriul, domnule?

– Da. Civilul – ofițer superior de poliție – îl privi pe Rick cu ochii săi albaștri; avea nasul ascuțit și proeminent, iar buzele inexpresive. Ce porți

înăuntru, domnule Deckard? întrebă, luând în mână valijoara lui Rick.

– Materialele necesare Testului Voigt–Kampff de determinare a personalității. Tocmai îl aplicam unei suspecte, când am fost arestat de omul dumneavoastră. Urmări din priviri cum oficialul scotocea prin conținutul valijoarei, examinând fiecare obiect. Întrebările pe care le-am pus Lubei Luft sunt cele prevăzute în standardele V–K, tipărite pe...

– Îi cunoști pe George Gleason și pe Phil Resch? întrebă ofițerul în civil.

– Nu, răspunse Rick; ambele nume îi erau străine.

– Sunt vânătorii de recompense pentru California de Nord. Amândoi, angajați ai departamentului nostru. Poate c-o să te întâlnești cu ei, cât timp vei sta aici. Și totuși, ești android, domnule Deckard? Te întreb pentru că în trecut am avut de-a face de mai multe ori cu androizi evadați, care pozau în vânători de recompense aflați în căutarea unor suspecti.

– Nu sunt, zise Rick. Puteți să mă supuneți Testului Voigt–Kampff; am mai făcut-o și altădată, nu mă sfiesc s-o fac și-acum. Dar știu care vor fi rezultatele. Pot să-i dau telefon soției?

– Ți este îngăduită o singură convorbire. Preferi s-o suni pe ea, mai curând decât pe un avocat?

– Am s-o chem pe nevastă-mea, hotărî Rick. La nevoie, poate să-mi aducă ea un avocat.

Oficialul îi oferi o monedă de cincizeci de cenți.

– Videofonul e acolo, arătă el, cu un gest al mâinii. Îl urmări pe Rick cum traversează încăperea, către

aparat, apoi se întoarse la conținutul valijoarei.

Introducând moneda, Rick formă numărul de-acasă. Rămase în așteptare, un timp care i se păru o eternitate...

Pe ecran se ivi chipul unei femei.

– Bună! zise ea. Nu era Iran. Era un chip pe care nu-l mai văzuse niciodată până atunci.

Agățând receptorul în furcă, Rick se înapoie la ofițerul în haine civile.

– N-ai avut noroc? întrebă acesta. Poți să mai încerci o dată; în privința asta, noi, cei de-aici, suntem destul de înțelegători. N-am însă cum să-ți ofer posibilitatea de a fi eliberat pe cauțiune, pentru că delictul dumitale nu intră în categoria respectivă. Când ești totuși acuzat de...

– Știu, zise Rick, acru. Cunosc procedura polițienească.

– Poftim valijoara! Și vino în biroul meu; aș vrea să mai stăm de vorbă. O porni înainte, de-a lungul unui coridor lateral; Rick îl urmă. După o vreme, ofițerul se opri și se întoarse: Numele meu este Garland. Își strânseseră mâinile, scurt, bărbătește. Ofițerul deschise ușa biroului și se grăbi să se așeze la masa de lucru – mare, cu hârtiile frumos aranjate pe ea. Ia loc, te rog! Rick se așeză pe un fotoliu.

– Testul pe care l-ai amintit, Voigt–Kampff. Arată înspre valijoară. Și tot materialul pe care-l cari cu dumneata... E un mijloc de a depista androizii?

Își umplu pipa, o aprinse, pufăi de câteva ori.

– Da, este testul nostru de bază, confirmă Rick. Singurul pe care-l întrebuințăm în mod curent. Și singurul capabil să distingă noul tip de creier Nexus-6. N-ați auzit despre el?

– Cunosc mai multe scări de analiză a profilului personalității la androizi. Pe aceasta, însă, nu.

Continuă să-l studieze intens pe Rick, cu o expresie de încordare pe chip, fără ca vânătorul de recompense să reușească să-și dea seama ce gândea Garland.

– Foile acelea pătate, trase la indigo, continuă inspectorul. Acelea pe care le ai în valijoară... Cu sarcinile dumitale: Polokoff, Luba Luft... Următorul pe listă *sunt eu!*

Rick îl privi lung câteva clipe, apoi se repezi la valiză.

Garland spusese adevărul; o vreme, niciunul dintre cei doi nu scoase un cuvânt. După care inspectorul își dresе glasul, tușind nervos.

– Neplăcută senzație, spuse el. Să te trezești dintr-odată pe lista unui vânător de recompense... sau ce-oi fi dumneata, domnule Deckard!

Apăsă pe un buton de pe birou:

– Trimite-mi pe unul dintre hăitașii noștri, indiferent pe care! Perfect, mulțumesc!

Luă mâna de pe buton.

– Phil Resch va fi aici într-o clipă, îi spuse el lui Rick. Aș vrea să văd și lista lui. Înainte de a continua.

– Credeți că aș putea figura pe ea? întrebă Rick.

– Tot ce se poate. Vom ști de îndată. În probleme atât de delicate, e mai bine să fim siguri... Să nu lăsăm lucrurile pe seama șansei. Hârtia asta cu date despre mine... Arată spre copia la indigo. Nu pomeniște nimic despre faptul că aș fi inspector de poliție; în mod eronat îmi atribuie meseria de agent de asigurări. Altfel, în ce privește datele fizice, vârsta, obiceiurile personale, adresa actuală – toate sunt cele reale... Da, ce mai! Uită-te și dumneata!

Împinse foaia de hârtie spre Rick; acesta o luă și-și aruncă privirea peste ea.

Ușa biroului se deschise și-și făcu apariția un bărbat înalt, osos, cu trăsături colțuroase. Purta ochelari cu rama de os și o barbă scămoșată în stil Vandyke. Garland se ridică în picioare, făcând prezentările:

– Rick Deckard, Phil Resch! Amândoi sunteți vânători de recompense și a sosit probabil timpul să faceți cunoștință!

– În ce oraș lucrați? întrebă Phil Resch, în timp ce-și dădeau mâna.

– San Francisco, răspunse Garland în locul lui Rick. Uite, aruncă o privire peste lista asta. Vezi cine urmează!

Îi întinse lui Phil Resch foaia de hârtie. Cea cuprinzând propria lui descriere.

– Hei, Gar, dar ăsta ești tu!?

– Mai mult de-atât, spuse Garland. E trecută acolo, pe lista de retrageri și Luba Luft, cântăreața de operă... Și Polokoff. Ți-l amintești pe Polokoff? Acum e mort – l-a doborât acest vânător de recompense, sau android, sau ce-o fi el... Așteptăm, din clipă în clipă, rezultatul testelor de

laborator. Să vedem dacă există o bază credibilă pentru...

– Polokoff, cel cu care am stat de vorbă? întrebă Phil Resch. Moș Crăciun ăla cât un munte, de la Interpol? Rămase pe gânduri, ciupindu-și barba răvășită. Cred că e bună ideea de a-i face un test al măduvei spinării.

– Și de ce, mă rog? întrebă Garland, evident iritat. O facem doar ca să înlăturăm orice bază legală în virtutea căreia acest... om, Rick Deckard, ar putea pretinde că n-a omorât pe nimeni – că „a retras“, numai, un android!

– Polokoff m-a șocat întotdeauna prin răceala firii lui, spuse Phil Resch. Era extrem de cerebral și de calculat; detașat de orice.

– O mulțime de agenți ai Interpolului sunt așa, observă Garland, tot mai nervos.

– Pe Luba Luft încă n-am întâlnit-o, continuă netulburat Phil Resch. Deși discurile i le-am ascultat. Pe ea ai testat-o?

– Începusem, răspunse Rick. Dar n-am reușit să obțin un rezultat edificator. A chemat un copoi care a stricat totul.

– Și pe Polokoff?

– N-am avut niciodată ocazia să-i aplic testul.

– Bănuiesc, de asemenea, că nici pe inspectorul Garland n-ai avut prilejul să-l testezi, murmură Phil Resch, mai mult ca pentru sine.

– Bineînțeles că nu, interveni Garland, cu fața schimonosită de indignare; cuvintele îl înecară, aspre și înverșunate.

– Ce test folosești? se interesă Phil Resch.

– Scala Voigt–Kampff.

– N-o cunosc. Amândoi, și Resch, și Garland, păreau a gândi foarte rapid în ceea ce privește problemele profesiei lor – dar nu la unison. Am susținut întotdeauna, continuă Resch, că locul cel mai potrivit pentru un android care vrea să se ascundă ar fi o organizație uriașă, de dimensiunile Interpolului. Pe Polokoff am vrut să-l testez chiar de la început, dar n-am găsit pretextul. Și nici nu cred că s-ar fi ivit – ceea ce constituie un alt avantaj pe care un asemenea loc îl conferă unui android îndrăzneț.

Ridicându-se încet în picioare, inspectorul Garland îl privi pe Phil Resch drept în față:

– Nu cumva voiai să mă testezi și pe mine?

Un zâmbet discret traversă chipul lui Phil Resch; vru să răspundă, apoi ridică din umeri. Nu părea speriat de atitudinea superiorului său, în pofida evidentei mâinii a lui Garland.

– Cred că nu înțelegi situația, spuse acesta. Omul ăsta – sau androidul – Rick Deckard, vine la noi din partea unei agenții de poliție fantomă, având ca bază de operații, după spusele lui, vechiul sediu departamental de pe Lombard Street. N-a auzit niciodată de noi și nici noi n-am auzit de el – deși ne aflăm, în mod evident, de aceeași parte a baricadei. Întrebuințează un test despre care nu știm nimic, iar lista pe care-o poartă la el nu cuprinde numele unor androizi, ci pe acelea ale unor oameni. A ucis deja – *cel puțin o dată*. Iar dacă Luba Luft n-ar fi avut acces la un videofon, probabil ar fi omorât-o și pe ea, după care ar fi venit să-mi dea târcoale *mie*.

– Hm! mormăi Phil Resch.

– Hm! îl imită Garland, furios. În clipa aceea arăta ca și cum ar fi fost la un pas de apoplexie. Asta-i tot ce găsești de spus?

Răsună semnalul intercomului și, imediat, vocea unei femei:

– Inspectore Garland, a sosit raportul laboratorului în cazul Polokoff!

– Cred că ar trebui să-l auzim, zise Phil Resch.

Garland îi aruncă o privire clocotind de furie. Apoi se aplecă și apăsă pe butonul intercomului:

– În regulă, domnișoară French! Dă-i drumul!

– Analiza măduvei spinării arată că Polokoff era un robot umanoid. Doriți o detaliere a...?

– Nu, e suficient și-atât.

Inspectorul se așeză iarăși în fotoliu, contemplând îndârjit peretele cel mai depărtat al încăperii; nu le spuse nimic, nici lui Rick, nici lui Phil Resch.

– Pe ce se bazează Testul Voigt–Kampff, domnule Deckard? întrebă acesta din urmă.

– Pe gradul de empatie al răspunsurilor, într-o multitudine de situații sociale, majoritatea având legătură cu animale vii.

– Al nostru e probabil mai simplu, comentă Phil Resch. Arcul reflex, ce apare ca răspuns în ganglionii superiori ai coloanei spinale, necesită câteva microsecunde în plus la un robot umanoid, în comparație cu sistemul nervos al omului.

Întinzându-se peste biroul inspectorului Garland, trase către el un teanc de hârtii; cu ajutorul unui pix, începu să facă o schiță.

– Folosim un semnal sonor sau o fulgerare luminoasă. Subiectul apasă un buton, iar timpul scurs este măsurat. Bineînțeles, efectuăm mai multe încercări. Intervalul variază, atât la om, cât și la android. Dar după măsurarea a zece reacții, credem că reperul obținut este unul sigur. După aceea, la fel ca și în cazul dumatăle cu Polokoff, analiza măduvei spinării ne sprijină concluzia.

O vreme, domni tăcerea, apoi Rick spuse:

– Puteți să-mi aplicați testul. Sunt pregătit. Desigur, mi-ar plăcea să fac și eu același lucru în cazul vostru. Bineînțeles, dacă sunteți de acord...

– Se-nțelege, răspunse Resch, continuând să-l studieze pe inspectorul Garland. De ani de zile susțin că Testul Arcului Reflex Boneli ar trebui aplicat în mod obișnuit personalului poliției, cu atât mai necesar cu cât acesta se află mai sus pe scară ierarhică. Nu-i așa, inspectore?

– E-adevărat, confirmă Garland, iar eu m-am opus de fiecare dată, pe motivul că asta ar scădea moralul polițiștilor din cadrul departamentului.

– Cred că acum ar trebui să vă răzgândiți, zise Rick. Având în vedere raportul laboratorului asupra lui Polokoff...

11

– Bănuiesc că așa ar trebui, zise Garland. Împunse aerul cu degetul, în direcția lui Phil Resch. Dar te previn: n-or să-ți convină rezultatele testului!

– Știi cumva care vor fi ele? întrebă Resch, vizibil surprins; nu părea să-i facă plăcere.

– Aproape sută la sută, zise inspectorul Garland.

– Bine, încuviință Phil Resch. Mă duc să aduc instrumentele necesare pentru Testul Boneli. Se îndreptă spre ușa biroului, o deschise și se pregăti să dispară în hol. Mă întorc în trei sau patru minute, se adresează el lui Rick. Apoi închise ușa în urma lui.

Băgând mâna în sertarul din dreapta al biroului, inspectorul Garland scotoci prin el câteva clipe, după care scoase la iveală o armă-laser; puțin nehotărât, o răsuci un timp în mână, ațintind-o în final asupra lui Rick.

– Degeaba, spuse acesta. Nu schimbă cu nimic lucrurile. Resch îmi va aplica testul post-mortem, așa cum ați procedat și în cazul lui Polokoff. Apoi va insista să fiți, și unul, și celălalt, supuși acestui test... Boneli, sau cum s-o mai fi chemând el.

Arma-laser rămase în aceeași poziție.

– A fost o zi cu ghinion încă de la început, zise Garland. Mai ales când am văzut că locotenentul Crams te aduce aici; am avut o presimțire – de asta am intervenit.

Încetul cu încetul, lăsă în jos arma. Stătea ținând-o strâns în mână, apoi ridică din umeri, trase sertarul și-o aruncă la loc, înăuntru. Încuie sertarul și puse cheia în buzunar.

– Ce vor arăta testele aplicate asupra fiecăruia dintre noi? întrebă Rick.

– Idiotul ăla de Resch..., înjură Garland.

– Nu știe adevărul?

– Habar n-are. Nici măcar nu bănuiește. Altfel n-ar putea să ducă viața unui vânător de recompense – ocupație specifică oamenilor, nu androizilor. Indică printr-un gest valijoara lui Rick. Listele dinăuntru... ceilalți suspecți pe care ți se cere să-i testezi și apoi să-i retragi – îi cunosc pe toți. Făcu o pauză, înainte de a continua: Am venit aici împreună, cu aceeași navă plecată de pe Marte. Nu și Phil Resch: el a mai întârziat o săptămână, timp în care i s-a implantat o memorie sintetică.

Dintr-odată, bărbatul tăcu. Ori, mai curând, *androidul* tăcu...

– Ce-o să facă în clipa când va afla? întrebă Rick.

– N-am nici cea mai vagă idee, răspunse Garland cu vocea parcă venită din depărtări. Din punct de vedere abstract, pur intelectual, ar trebui să fie ceva interesant. Poate că mă va ucide, apoi se va omorî și el; poate te va ucide și pe dumneata... E posibil să omoare pe oricine se va ivi, om sau android, înțeleg că asemenea lucruri se întâmplă,

când e vorba de o falsă memorie. Când crezi că ești om...

– Deci, cruțându-mă, îți asumi un risc!

– Oricum e un risc faptul de a scăpa de sub control și de a veni pe Pământ, unde nu suntem considerați egali nici măcar cu animalele. Unde orice vierme sau orice păduche-de-lemn este mai bun decât noi toți la un loc. Enervat, Garland își mușcă buza inferioară. Poziția dumentală ar fi mai sigură dacă Phil Resch ar trece Testul Boneli, dacă singurul ce ar da greș aș fi eu. În felul acesta, rezultatele ar fi previzibile: pentru Resch, eu aș constitui doar o pradă bună de „retras“ cât mai curând posibil. Dar așa, nici dumneata nu ești într-o postură mai bună, Deckard. De fapt, stai tot atât de rău ca și mine. Știi unde am greșit în presupunerile mele? Probabil că Resch a venit aici *mai devreme*; în mod sigur a venit mai devreme. Într-un cu totul alt grup, fără nicio legătură cu al nostru. La venirea mea, el avea deja o poziție solidă în cadrul Interpolului. Am riscat în privința raportului primit de la laborator, ceea ce n-ar fi trebuit să fac sub nicio formă. Crams, desigur, și-a asumat același risc...

– Polokoff a fost la un pas de a reprezenta pentru mine sfârșitul, spuse Rick.

– Da, se întâmpla ceva ciudat cu el. Nu cred că avea același tip de creier cu al nostru; posibil să fi fost supraîncărcat și reparat de mântuială – o structură alterată, nefamiliară până și nouă. Un creier bun însă. Chiar foarte bun.

– Când am sunat la mine acasă, întrebă Rick, de ce n-am dat peste nevastă-mea?

– Toate liniile noastre video sunt truate. Reorientate în așa fel, încât să facă apel în alte

birouri din această clădire. Operăm într-o instituție homeostatică, Deckard. Suntem o buclă închisă, ruptă de restul orașului San Francisco. Îi cunoaștem pe ceilalți, dar ei, despre noi, nu știu nimic. Câteodată, o persoană izolată, cum ești dumneata, pătrunde până aici sau – tot ca în cazul dumitale – *este adusă* aici, pentru propria noastră securitate. Gesticulă nervos în direcția ușii: Iată-l și pe zelosul bărbos Phil Resch, înapoindu-se cu aparatele lui grozave! Nu-i așa că-i deștept? Gata să distrugă trei vieți – pe a sa, pe-a mea și, probabil, și pe-a dumitale.

– Voi androizii, constată Rick, nu prea vă ajutați în situații critice...

– S-ar părea că ai dreptate, pufni Garland. Că ne lipsește talentul specific pe care-l aveți voi, oamenii. Se numește, pare-mi-se, empatie.

Ușa biroului se deschise și Phil Resch se profilă în cadrul ei, purtând cu el un instrument din care atârnavă niște fire.

– Iată-ne și aici! exclamă el, închizând ușa. După ce băgă aparatul în priză, se așeză la loc, în fotoliu.

Din spatele biroului, Garland ridică mâna dreaptă, îndreptând-o spre Resch. Instantaneu, atât Rich Deckard, cât și celălalt vânător de recompense se aruncară la podea. În cădere, Phil Resch scoase pistolul și, cu o mișcare rapidă, trase asupra inspectorului.

Raza laser, orientată cu precizia dată de ani îndelungați de antrenamente, despică în două craniul lui Garland, al cărui trup se prăbuși înainte. Un laser miniaturizat i se rostogoli din mână pe suprafața biroului. O clipă, cadavrul se legănă în fotoliu, apoi alunecă într-o parte, zdrobindu-se de podea asemenea unei sacoșe cu ouă.

– A uitat că asta mi-e meseria, spuse Resch, ridicându-se. Aproape că pot să prevăd ce are de gând un android. Presupun că și dumneata la fel.

Lăsă deoparte arma, se aplecă și examinează plin de curiozitate cadavrul fostului său șef.

– Ce ți-a spus cât timp am fost plecat?

– A recunoscut că e android. Și a mai spus că dumneata... Rick amuți brusc, în timp ce creierul îi lucra cu febrilitate, calculând și selectând variantele.

– ...că dumneata o să-l descoperi peste câteva minute, sfârși el.

– Nimic altceva?

– Ba da, că această clădire e plină de androizi.

Resch rămase pe gânduri.

– O să ne fie greu la amândoi să ieșim de-aici. Oficial, eu am dreptul să plec ori de câte ori vreau, evident. Și să iau cu mine și un arestat.

Rămase în așteptare, trăgând cu urechea; de dincolo de ușa biroului nu răzbătea niciun sunet.

– Cred că n-au auzit nimic, spuse el. Se pare că în această încăpere nu există niciun microfon ascuns, care să transmită totul... așa cum ar trebui.

Cu un gest prudent, înghionți cadavrul androidului cu vârful pantofului.

– Remarcabil ce capacitate psionică îți dezvoltă meseria asta; am știut dinainte de a deschide ușa biroului că are să tragă în mine. Cîstit vorbind, sunt surprins că nu te-a omorât cât timp am fost plecat după aparat.

– Aproape că era s-o facă, zise Rick. Multă vreme m-a amenințat cu arma. Se gândise și la asta. Dar era îngrijorat din pricina dumatăle, nu dintr-a mea.

– Unde apare vânătorul de recompense, androizii dispar, declamă Resch, cu o voce gravă. Îți dai seama, nu-i așa, că va trebui să te întorci la Operă și s-o retragi pe Luba Luft înainte ca vreunul dintre cei de aici să aibă timp s-o prevină despre cele întâmplate? *Să-l prevină*, aș zice. Îi consideri pe androizi niște obiecte?

– Cândva am făcut-o, zise Rick. Pe vremea când uneori mă sâcăia conștiința în privința muncii pe care trebuia s-o îndeplinesc; m-am apărât gândindu-mă la ei în felul ăsta. Dar acum cred că nu mai e necesar. În regulă, am să mă duc direct la Operă. Presupunând că poți să mă scoți de-aici.

– Să zicem că-l așezăm pe Garland la biroul lui, spuse Resch; târî trupul neînsuflețit al androidului înapoi în fotoliu, aranjându-i brațele și picioarele în așa fel încât, la o privire superficială, să aibă un aer cât mai natural cu putință – evident, cu condiția ca nimeni să nu intre în birou. Apăsând butonul intercomului, Phil Resch anunță secretara:

– Inspectorul Garland a cerut să nu fie deranjat sub nicio formă în următoarea jumătate de oră. Lucrează la ceva ce nu suportă amânare.

– Am înțeles, domnule Resch!

Ridicând degetul de pe butonul intercomului, Phil Resch se adresă lui Rick:

– O să te leg de mine cu cătușele, pe timpul cât vom mai rămâne în clădire. Bineînțeles, atunci când vom ajunge la aeroglisor, o să-ți dau drumul. Scoase o pereche de cătușe, un capăt îl prinse de mâna lui Rick, celălalt – de propria sa încheietură.

Haide, să terminăm odată cu toată povestea asta...
Își îndreptă umerii, respiră adânc și deschise ușa biroului.

Pretutindeni, în picioare sau la mesele de lucru, polițiști în uniformă își vedeau de treburile zilnice; nimeni nu le acordă celor doi vreo atenție, în vreme ce străbăteau anticamera, spre ascensor.

– Lucrul de care mi-e teamă, spuse Resch, pe când așteptau sosirea liftului, este ca Garland să nu aibă implantat în gât vreun circuit de alarmă pentru cazurile de deces. Deși... Ridică din umeri. M-aș fi așteptat să funcționeze până acum; altfel înseamnă că nu prea valorează mare lucru.

Sosi ascensorul; alți câțiva polițiști, bărbați și femei cu o înfățișare greu de descris, ieșiră din cabină vorbind cu voce tare și traversară holul, chemați fiecare de îndatoririle lui. Nici ei nu le acordară atenție fugarilor.

– Crezi că departamentul la care lucrezi o să mă angajeze și pe mine? întrebă Phil Resch când ușile se închiseră; apăsă pe butonul indicând acoperișul și liftul începu să urce în tăcere. La urma-urmei, în clipa asta nu mai am niciun fel de slujbă, ca să nu spunem mai mult.

– N-nu... nu văd care-ar fi impedimentul, rosti Rick, precaut. Atâta doar că avem deja doi vânători de recompense. Trebuie să-i spun, gândi el. E crud și lipsit de etică să n-o fac. Domnule Resch, ești android! Scoate-mă din locul în care ne aflăm și-ți voi da răsplata: ești exact ceea ce amândoi detestăm mai mult. Esența a ceea ce suntem obligați să distrugem.

– Nu reușesc să înțeleg, spuse Phil Resch. Nu pare posibil. Timp de trei ani am lucrat sub conducerea

androizilor. Dar de ce n-am bănuț nimic – vreau să spun nu îndeajuns ca să întreprind ceva?

– Poate că nu durează chiar de-atunci. Poate că s-au infiltrat de curând.

– Au fost aici tot timpul. Garland a fost superiorul meu încă de la început, în urmă cu trei ani.

– Conform celor spuse de el, zise Rick, au venit pe Pământ cu toții odată. Și nu e vorba de trei ani, ci doar de câteva luni.

– Atunci a existat cândva un Garland autentic, spuse Phil Resch. Undeva, pe parcurs, a fost înlocuit. Fața lui netedă ca a unui rechin se strâmbă, în încercarea de a înțelege. Sau poate că... poate că mi-a fost implantat un sistem de falsă memorie. Poate că doar *mi-l amintesc* pe Garland în toată perioada asta. Dar... Chipul, scădat acum de o suferință crescândă, i se zbătea spasmodic. Numai androizii sunt înzestrați cu false sisteme de memorie. La oameni ele s-au dovedit ineficiente.

Ascensorul se opri; ușile se dădură în lături și acoperișul clădirii poliției li se înfățișă dinainte, pustiu, cu excepția câtorva vehicule parcate ici și colo.

– Iată și mașina mea, arătă Phil Resch, descuind la repezeală ușile unui aeroglisor din apropiere și împingându-l pe Rick înăuntru. Se așeză, la rândul lui, la volan și porni motorul. În clipa următoare, se înălțaseră deja în aer și virând spre nord se îndreptau către clădirea Operei. Preocupat, Phil Resch conducea din reflex; gândurile, devenite din ce în ce mai sumbre, continuau să-i capteze atenția.

– Ascultă, Deckard, spuse el deodată. După ce-o vom retrage pe Luba Luft... vreau ca dumneata să-mi... Vocea, aspră și chinuită, i se frânse. Știi despre ce e vorba. Aplică-mi Testul Boneli sau scara aia a dumitale pentru determinarea empatiei. Trebuie să știu adevărul!

– Putem să ne îngrijim de asta și mai târziu, rosti Rick, evaziv.

– Nu vrei s-o faci, nu-i așa? îl privi Phil Resch, cu o înțelegere acută. Presupun că știi care vor fi rezultatele; probabil că Garland ți-a spus ceva. Unele fapte pe care eu nu le știu.

– O să fie greu s-o eliminăm pe Luba Luft, chiar dacă suntem doi, spuse Rick. Mă depășește chiar și pe mine. Mai bine să ne îndreptăm atenția numai asupra acestui fapt...

– Dar nu e vorba doar de false structuri de memorie, continuă Phil Resch. Am acasă un animal; unul adevărat. O veveriță... Și țin la ea, Deckard. În fiecare afurisită de dimineață îi dau de mâncare și-i schimb hârtiile – înțelegi, îi curăț cușca – iar apoi, seara, când mă întorc acasă, îi dau drumul prin apartament și ea aleargă peste tot. În cușcă are o roată; ai văzut vreodată o veveriță alergând în interiorul unei roți? Fuge, și fuge, roata se învâрте, dar veverița rămâne mereu în același loc. Lui Buffy pare totuși să-i placă...

– Cred că veverițele nu sunt prea deștepte, zise Rick.

După care își continuă zborul fără alte cuvinte, în tăcere.

12

La Operă, Rick Deckard și Phil Resch fură informați că repetiția luase sfârșit. Iar domnișoara Luft plecase.

– A spus încotro se duce? îl întreabă Phil Resch pe unul dintre manipulanții de decoruri, arătându-i legitimația de polițist.

Omul o studie cu atenție.

– La muzeu. Spunea că vrea să vadă retrospectiva Edvard Munch. Măine ia sfârșit.

Iar Luba Luft, gândi Rick în sinea lui, o să sfârșească astăzi.

În vreme ce mergeau de-a lungul trotuarului, Phil Resch întreabă:

– Ce pronostic dai? A șters-o, n-o s-o găsim la muzeu.

– Poate, rosti preocupat Rick.

Ajunseră la clădirea muzeului, pe a cărei ușă se afla afișul expoziției cu lucrările lui Munch și pătrunseră înăuntru. Peste puțin timp, se plimbau agale printre tablouri și xilogravuri. Era lume multă, inclusiv un grup de elevi; vocea stridentă a profesoarei ce-i însoțea răsuna în toate încăperile expoziției și Rick își spuse: Iată cum te-ai aștepta

să vorbească și să arate un android, în niciun caz ca Rachael Rosen și ca Luba Luft. Și nici ca bărbatul de lângă el. Ori, mai curând, *obiectul* de lângă el.

– Ai auzit vreodată ca un android să aibă acasă un animal?

Dintr-un motiv nelămurit, Rick simți nevoia să fie cinstit până la brutalitate; probabil că începuse deja să se pregătească pentru evenimentele viitoare.

– În două din cazurile pe care le cunosc, androizii posedau animale pe care le îngrijeau. Dar asta se întâmplă rar. Din câte am putut să aflu, în general se termină cu un eșec; androidul nu este capabil să mențină animalul în viață. Exceptând reptilele și insectele, animalele au nevoie de un mediu plin de căldură ca să se dezvolte.

– Unei veverițe i-ar trebui așa ceva? O atmosferă plină de afecțiune? Pentru că Buffy o duce bine, cu blana ei lucioasă ca a unei vidre. În fiecare zi o țesăl și o pieptăn.

Phil Resch se opri în fața unei picturi în ulei, privind-o atent. Tabloul înfățișa o creatură chinuită, lipsită de păr, cu un craniu de forma unei pere inversate, cu mâinile astupându-i urechile într-un gest de oroare, cu gura căscată într-un uriaș țipăt mut. Unde concentrice ale suferinței creaturii, ecouri ale strigătului ei, se revărsau în aerul ce-o înconjura; bărbatul (sau femeia) devenise o parte a propriului său urlet. Își acoperise urechile ca să nu-l mai audă. Creatura stătea pe un pod și nimeni altcineva nu se zărea în preajmă; în izolarea ei țipa, separată de propriul urlet – sau, poate, în pofida lui.

– După asta a făcut o xilogravură, comentă Rick, citind bilețelul fixat sub tablou.

– Mă gândesc, spuse Phil Resch, că așa trebuie să se simtă un android. Desenă prin aer spiralele, vizibile în pictură, ale țipătului creaturii. Eu nu mă simt astfel, deci poate că nu sunt... Se întrerupse, căci mai multe persoane trecură prin fața tabloului ca să-l privească.

– *Iat-o pe Luba Luft*, arătă Rick și Phil Resch se opri din sumbra lui introspecție, menită să-l dezvinovățească. Se îndreptară spre femeie cu pași măsurați, fără să se grăbească, ca și cum n-ar fi avut nimic de făcut; ca de obicei, păstrarea unei atmosfere obișnuite era un lucru vital. Ceilalți oameni, neavând cunoștință de existența în mijlocul lor a androizilor, trebuiau protejați cu orice preț – chiar cu riscul ca hăituitul să scape.

Cu un catalog în mână, Luba Luft, îmbrăcată în niște șalvari lucioși și o vestă împodobită cu fir auriu, stătea privind absorbită tabloul dinaintea ei: înfățișa o fată tânără pe marginea unui pat, cu brațele împreunate și cu o expresie de mirare uimită și de înfiorare șovăielnică întipărită pe chip.

– Vrei să ți-l cumpăr? i se adresă Rick Lubei Luft; în picioare, lângă ea, o strânse ușor de cot, cu o mișcare relaxată, informând-o astfel că e în puterea lui – că nu trebuie să-și dea prea multă osteneală ca s-o captureze. De cealaltă parte, Phil Resch îi puse și el mâna pe umăr și Rick văzu capătul umflat al armei-laser. Polițistul nu mai avea intenția să riște, nu și după cvasieșecul avut cu inspectorul Garland.

– Nu e de vânzare! îl privi Luba Luft, neatentă, apoi, recunoscându-l, tresări violent: ochii ei își pierdură culoarea și fața i se albi, devenind cadaverică, de parcă s-ar fi aflat în pragul

descompunerii. Sau ca și cum viața i s-ar fi retras instantaneu în adâncul trupului, lăsându-l pradă distrugerii mecanice.

– Credeam că te-au arestat. Vrei să spui că *ți-au dat drumul*?

– Domnișoară Luft, vi-l prezint pe domnul Resch. Phil Resch, dânsa este bine cunoscuta cântăreață de operă Luba Luft. Apoi, adresându-se din nou femeii: Copoiul care m-a arestat e android. La fel era și superiorul lui. Cunoști – cunoșteai – pe un anume inspector Garland? El mi-a spus că ați venit aici în grup, cu aceeași navă.

– Departamentul Poliției de unde ai cerut ajutor, interveni Resch, cel cu baza de operații în Mission Street, este forma de organizare prin care cei din grupul vostru mențin legătura. Se simt chiar suficient de siguri, ca să angajeze drept vânător de recompense un om. Evident că...

– Tu? întrebă Luba Luft. Tu nu ești om. Nu mai mult decât mine. Ești tot android...

Trecu un moment de tăcere, apoi Phil Resch spuse cu o voce joasă, dar controlată:

– O să ne ocupăm și de asta, la timpul potrivit. Hai s-o ducem la mașină, se adresă el lui Rick.

Încadrând-o de o parte și de alta, o împinseră spre ușa ascensorului. La început, Luba Luft se împotrivi, dar rezistența ei nu era una adevărată; după toate aparențele, se resemnase. Rick mai văzuse și înainte la androizi o asemenea comportare, în momente cruciale. Forța vitală, dar artificială, care-i anima părea să se frângă odată împinsă prea departe... cel puțin la unii dintre ei. Dar nu la toți.

Ba chiar putea să reizbucnească, și mai puternic.

Totuși androizii – din câte constatase – aveau în ei o dorință înnăscută de a trece neobservați. În clădirea muzeului, cu atâția oameni roind prin jur, Luba Luft nu va încerca să facă nimic. Adevărata întâlnire – pentru ea probabil și ultima – urma să aibă loc în aeroglisor, unde nimeni altcineva nu-i putea vedea. Singură, cu o iuțea înfiorătoare, Luba Luft își putea lăsa deoparte inhibițiile. Rick se pregăti pentru acel moment – și nu se mai gândi la Phil Resch. Cum spusese și el, problema sa avea să-și găsească rezolvarea la timpul potrivit.

În capătul coridorului, lângă ascensoare, fusese amenajat un mic stand de carte; se vindeau reproduceri și albume de artă. Luba Luft se opri în fața lui, șovăind.

– Ascultă, îi spuse ea lui Rick. Culoarea îi revenise în obraji; chiar dacă pentru scurt timp, arăta din nou vie. Cumpără-mi o reproducere a tabloului pe care-l priveam când m-ați găsit. Acela cu fata șezând pe marginea patului.

După o scurtă pauză, Rick îi ceru vânzătoarei – o femeie între două vârste, cu păr cenușiu, lins și cu o gușă enormă:

– Aveți o reproducere după tabloul *Pubertate* al lui Munch?

– Numai în album, răspunse vânzătoarea, arătându-i dinainte un volum arătos, cu coperte lucioase. Costă douăzeci și cinci de dolari.

– Îl iau.

Se scotoci după portofel.

– Fondurile pe care mi le acordă departamentul n-ar putea fi depășite nici peste un milion de ani, spuse Phil Resch.

– Sunt banii mei, preciză Rick. Îi dădu femeii bancnotele, luă albumul și-l întinse Lubei Luft. Și-acum, să mergem! se adresă el androidei și lui Phil Resch.

– E foarte frumos din partea dumitale, aprecie Luba Luft, când intrau în lift. Există ceva foarte ciudat și, totodată, înduioșător la voi, oamenii. Un android n-ar fi făcut niciodată una ca asta. Îi aruncă lui Phil Resch o privire înghețată. El n-ar fi făcut-o, cum spuneam, nici într-un milion de ani. Continua să-l privească pe Resch, de astă-dată cu o ostilitate și o aversiune evidente. Nu-mi plac androizii, urmă ea. Încă de când am sosit aici, de pe Marte, viața mea a constat în imitarea unei existențe umane, în a face același lucru ca și ea, în a acționa ca și cum aş avea gândurile și pornirile unui om. În ceea ce mă privește, am imitat o formă de viață superioară... N-a fost la fel și pentru tine, Resch? N-ai încercat să fii...

– Nu-ți permit! Bărbosul băgă mâna în buzunarul hainei, bâjbâind după armă.

– Stai, spuse Rick și-l înșfăcă de mână. Phil Resch se feri, eschivându-se.

– Testul Boneli, îi reaminti Rick.

– S-a stabilit deja că e android, răspunse Resch. Nu-i nevoie să mai așteptăm.

– Bine, dar să-l retragi numai pentru că te-a ironizat... Dă-mi arma!

Se luptă să-i smulgă laserul din mână. Acesta rămase totuși în posesia lui Phil Resch, care se

dădu înapoi, descriind un cerc în interiorul ascensorului, cu atenția îndreptată numai asupra Lubei Luft.

– Atunci, e-n regulă, zise Rick. Retrage-o! Omoară-o în clipa asta. Arată-i că are dreptate! Apoi, însă, văzând că Resch vorbea serios strigă: Așteaptă!

Phil Resch trase. În același moment, Luba Luft, cu spaima vânatului înnebunit care încearcă să scape, se răsuci și se îndoi, căzând la pământ. Raza laserului își greși inițial ținta, dar Resch o îndreptă spre podea, săpând o gaură strâmtă, tăcută, în stomacul androidei. Luba Luft începu să țipe; zăcea ghemuită lângă peretele ascensorului și țipa. Exact ca în tablou, gândi Rick și scoțând propriul laser îi puse capăt suferințelor. Trupul Lubei Luft căzu grămadă, cu fața înainte. Nici măcar nu tremura. Cu raza armei, Rick arse sistematic albumul pe care i-l cumpăraseră cu câteva clipe mai devreme, transformându-l într-o cenușă întunecată. Făcu acest lucru meticulos, fără să spună nimic. Phil Resch îl urmărea fără să înțeleagă, cu o expresie de perplexitate pe figură.

– Ai fi putut să păstrezi cartea, spuse el, când totul fu gata. Te-a costat...

– Crezi că androizii au suflet? îl întrerupse Rick.

Cu capul plecat într-o parte, Phil Resch îl privi încă și mai uimit.

– Pot să-mi permit această pierdere, zise Rick. Până în momentul de față, am câștigat trei mii de dolari și n-am ajuns încă nici la jumătate.

– Ai pretenții asupra lui Garland? întrebă Phil Resch. Dar eu l-am omorât, nu tu. Și pe Luba Luft la fel.

– Nu poți încasa recompensa, răspunse Rick. Nici de la departamentul tău, nici de la agenția noastră. Iar când o să ajungem la mașină, o să-ți administrez fie Testul Boneli, fie Testul Voigt-Kampff, după care mai vedem noi. Chiar dacă nu figurezi pe lista mea.

Cu mâinile tremurânde, deschise valijoara, răscolind hârtiile mototolite.

– Nu, nu ești trecut aici. Deci, în mod legal, nu pot să reclam nicio recompensă în ceea ce te privește; ca să mă aleg cu ceva, o să trebuiască să-i reclam pe Luba Luft și pe Garland.

– Ești sigur că sunt android? Asta ți-a spus Garland?

– Asta mi-a spus.

– Poate că mințea, zise Phil Resch. Ca să ne despartă, așa cum suntem acum. Am fi nebuni, dacă le-am permite s-o facă; ai avut dreptate cu Luba Luft – n-ar fi trebuit s-o las să mă scoată din fire în asemenea hal. Trebuie că sunt peste măsură de susceptibil. Lucru normal, presupun, la un vânător de recompense; și tu ești probabil la fel. Dar ascultă-mă: oricum am fi retras-o pe Luba Luft, peste o jumătate de oră – încă o jumătate de oră, și gata! N-ar fi avut timp să se uite peste albumul pe care i l-ai dat. Cred că nu trebuia să-l distrugi, e o risipă inutilă. Nu-ți pot urmări raționamentul; și cred că știu de ce: nu are nimic rațional în el.

– Am să mă las de toată afacerea asta, zise Rick.

– Și de ce-ai să te apuci?

– De orice. De încheierea de asigurări, cum se presupunea că face Garland. Sau voi emigra. Da,

da – dădu el din cap. O să plec pe Marte.

– Totuși, cineva trebuie să se ocupe *și de asta*, insistă Phil Resch.

– Pot folosi androizi. E mult mai bine dac-o fac androizii. Eu nu mai pot; îmi ajunge. Luba Luft era o cântăreață minunată, care-ar fi putut fi utilă lumii noastre. E o nebunie...

– E necesar. Amintește-ți, doar: ca să reușească să scape de *acolo*, ei își omoară stăpânii. Dacă nu te-aș fi scos din clădirea aia de pe Mission Street, te-ar fi ucis și pe tine. Asta voia Garland din partea mea; pentru asta m-a chemat în biroul lui. Iar Polokoff n-a fost cât pe-acți să te sugrume? La fel și Luba Luft... Nu facem decât să ne apărăm; sunt aici, pe planeta noastră – străini, ilegali, prefăcându-se a fi...

– Polițiști, zise Rick. Vânători de recompense...

– Foarte bine! Aplică-mi Testul Boneli! Poate că Garland a mințit. Asta și cred – falsele memorii nu sunt chiar atât de bune. Ce spui de veverița mea?

– Ah, da, veverița. Uitasem de ea.

– Dacă sunt android și-o să mă ucizi, zise Phil Resch, atunci îți rămâne veverița. Uite, îți dau scris, ți-o las moștenire.

– Androizii nu pot lăsa nimic moștenire. Pentru că nu pot avea nimic al lor.

– Atunci o iei pur și simplu.

– Poate doar așa, răspunse Rick. Liftul ajunsese acum la primul etaj; ușile se deschiseră. Rămâi aici, cu Luba; mă duc să chem o patrulă care s-o

ducă la Palatul de Justiție. Trebuie să i se facă analiza măduvei spinării.

Zări cabina unui telefon, intră, introduse moneda și cu degete nesigure formă numărul. Între timp, un grup de gură-cască, ce așteptase până atunci ascensorul, se adună în jurul lui Phil Resch și al cadavrului Lubei Luft.

Fusese cu adevărat o cântăreață superbă, își spuse el la sfârșitul convorbirii, agățând receptorul în furcă. Nu înțeleg cum poate constitui un asemenea talent o amenințare pentru societatea noastră. Dar nu era vorba de talent, își răspunse tot el, ci de ea însăși. La fel ca în cazul lui Phil Resch. Este o amenințare în exact același mod, pentru aceleași motive. Așa că în clipa de față nu pot să mai dau înapoi...

Ieșind din cabina telefonului, își croi drum prin mulțime, înapoindu-se la trupul neînsuflețit al androidei. Cineva pusese o haină deasupra; nu era haina lui Resch. Acesta stătea deoparte, fumând preocupat un trabuc cenușiu.

– Sper din toată inima ca testul să demonstreze că ești android, îi spuse Rick, apropiindu-se.

– Mă urăști cu adevărat, constată uimit Phil Resch. Așa, deodată; nu m-ai urât când eram în Mission Street. Nici când ți-am salvat viața...

– Înțeleg stilul... Modul în care l-ai lichidat pe Garland și apoi cel în care ai omorât-o pe Luba Luft. Nu procedezi ca mine; nu încerci să... La dracu'! exclamă el. Știu ce este. Ți place să ucizi. Tot ce-ți trebuie e doar pretextul. Dac-ai fi avut unul, m-ai fi terminat și pe mine. D-asta te-ai agățat de posibilitatea ca Garland să fie android: îl făcea bun de omorât. Mă întreb ce-ai să faci când o să eșuezi la Testul Boneli. Ai să-ți pui singur capăt

zilelor? Uneori, androizii fac asta. Situația este însă destul de rară.

– Da, o să am grijă atunci, spuse Phil Resch. Tu nu va trebui să întreprinzi nimic, în afară de a-mi aplica testul.

Sosi și patrula poliției; din mașină săriră doi indivizi care începură să-și facă loc prin mulțime. Unul dintre ei îl recunoscă pe Rick și-l salută cu o înclinare a capului. Deci putem merge, realizează Rick. Problema noastră de aici s-a rezolvat... În sfârșit...

În vreme ce se înapoiau la Operă, pe al cărei acoperiș își lăsaseră parcat aeroglisorul, Resch îi spuse:

– Am să-ți predau arma acum. Ca să nu-ți faci griji în privința reacției mele la rezultatele testului. Și pentru propria ta securitate.

Îi înmână laserul. Rick îl luă.

– Și cum ai să te sinucizi fără armă? întrebă el. Dacă nu treci testul?

– Îmi voi opri respirația.

– Pentru numele lui Dumnezeu, exclamă Rick. Așa ceva nu se poate...

– La androizi nu există blocarea automată a nervilor vagi, cum există la om, zise Phil Resch. Nu te-au învățat asta la antrenamente? Eu am aflat cu mulți ani în urmă...

– Dar să mori în felul acesta..., protestă Rick.

– Nu doare. Cu ce te deranjează?

– E...

Gesticulă, incapabil să găsească cuvintele potrivite.

– Nu cred că va fi totuși nevoie s-o fac, continuă liniștit Phil Resch.

Urcară împreună pe acoperișul Operei.

– Aș prefera să folosești Testul Boneli, spuse Resch, așezându-se la volan și închizând portiera.

– Nu pot. Nu știu să evaluez rezultatele.

Ar trebui să mă bazez pe tine în interpretarea datelor, urmă Rick, în gând. Și asta este exclus...

– O să-mi spui adevărul, nu-i așa? îi ceru Phil Resch. Ai să-mi spui dacă sunt android?

– Bineînțeles.

– Vreau cu adevărat să știu. *Trebuie* să știu. Își aprinse din nou trabucul, foindu-se în fotoliul mașinii, încercând să se simtă cât mai în largul lui. Evident, nu reuși. Chiar ți-a plăcut tabloul la care se uita Luba Luft? întrebă el. Mie nu mi-a spus nimic. Realismul în artă nu mă interesează. Îl iubesc pe Picasso și...

– *Pubertate* datează din 1894, răspunse scurt Rick. Pe-atunci nu exista nimic altceva în afara realismului. Trebuie să ții cont de asta.

– Dar celălalt, cu omul care-și astupă urechile și urlă – acela nu era figurativ...

Deschizând valijoara, Rick scoase dinăuntru echipamentul necesar testului.

– Pare complicat, observă Phil Resch. Câte întrebări trebuie să pui înainte de a obține un rezultat?

– Șase sau șapte. Îi întinse discul adeziv. Lipește-ți-l pe obraz! Apasă bine! Acum lumina... Îi reglă fasciculul. Trebuie să stea tot timpul fixată pe mijlocul pupilei. Nu te mișca, ține globul ocular cât mai rigid cu putință!

– Fluctuații ale reflexelor, spuse prompt Phil Resch. Dar nu la stimuli fizici; nu măsoară dilatația, de exemplu, ci modificările survenite la unele întrebări verbale; ceea ce noi numim „tresărirea spontană“.

– Crezi că o poți controla?

– Acum, nu. În cele din urmă, probabil că da. Dar nu și amplitudinea inițială; asta e dincolo de controlul conștient. Dacă n-ar fi fost... Se întrerupse. Dă-i drumul! Sunt nervos; scuză-mă dacă vorbesc prea mult.

– Vorbește ce vrei! spuse Rick. Și cât poțtești, dacă simți nevoia – continuă el în gând. Îi era indiferent.

– Dacă testul va dovedi că sunt android, murmură Phil Resch, îți vei recăpăta încrederea în rasa umană. Dar, din moment ce nu se va întâmpla astfel, îți sugerez să-ți creezi de pe acum un sistem de idei care să țină cont de...

– Iată prima întrebare, îl întrerupse Rick. Acele de pe cele două cadrane se agitară, în timp ce aparatura intra în funcțiune. Timpul de reacție este un factor, deci răspunde cât poți de repede.

Selectă din memorie o întrebare de început. Testul, încetul cu încetul, ajunse în plină desfășurare...

Când terminară, Rick rămase multă vreme tăcut. Apoi, începu să-și adune instrumentele, înghesuindu-le la loc în valijoară.

– După expresia feței tale, știu care e rezultatul, spuse Phil Resch; oftă adânc, sub imperiul unei ușurări absolute, lipsite de greutate, aproape convulsive. OK! Poți să-mi dai arma înapoi!

Întinse mâna, cu palma deschisă, așteptând.

– Ai avut dreptate în privința motivelor lui Garland, spuse Rick. E un lucru sigur. Voia să ne învrăjbească, exact cum ai presupus.

Se simțea epuizat – fizic, dar și psihic.

– Ți-ai făurit un sistem nou de idei? întrebă Phil Resch. Unul care să mă considere drept o parte a rasei umane?

– Există un neajuns în capacitatea ta empatică. Unul pe care noi nu-l testăm. Este vorba de sentimentele față de androizi.

– Bineînțeles că nu testăm așa ceva!

– Dar ar trebui!

Nu se gândise niciodată la asta, nu simțise niciun fel de empatie față de androizii pe care-i ucidea. Presupusese întotdeauna că psihicul său percepea androizii drept niște mașini inteligente – așa cum i se prezentau și cu ajutorul simțurilor. Totuși, în contrast cu Phil Resch, la el se manifestase o diferență. Instinctiv, simți că dreptatea era de partea sa. Empatie față de o construcție artificială? se întrebă. Ceva care doar pretinde că e viu? Dar Luba Luft păruse a trăi *la modul cel mai autentic*; nu adoptase niciunul dintre aspectele simulării.

– Îți dai seama ce s-ar întâmpla dacă i-am include pe androizi în gama noastră de identificare empatică, așa cum facem, de pildă, cu animalele? întrebă netulburat Phil Resch.

– N-am mai putea să ne apărăm pe noi înșine.

– Exact. Exemplarele acestea noi, Nexus-6..., s-ar năpusti asupra noastră și ne-ar face una cu pământul. Și tu, și eu – toți vânătorii de recompense, de fapt – stăm între androizii Nexus-6 și umanitate; o barieră care le separă pe amândouă. Mai mult de-atât...

Se opri, observând că Rick scotea iarăși aparatura de testare.

– Credeam că întrebările s-au terminat.

– De data asta, vreau să-mi pun mie însumi una, îl lămuri Rick. Și vreau să-mi spui ce înregistrează indicatoarele. Să-mi dai numai datele; calculul îl fac eu.

Își potrive discul adeziv pe obraz, aranjă fasciculul de lumină până când îi pătrunse direct în ochi.

– Ești gata? Urmărește cadranele. Dăm la o parte intervalul de timp; vreau doar ordinul de mărime.

– Cu multă plăcere, Rick, spuse Phil Resch, pe un ton plin de amabilitate.

– Cobor cu liftul, împreună cu un android pe care tocmai l-am capturat, își povesti Rick, cu voce tare. Și deodată, fără niciun avertisment, cineva îl ucide.

– Niciun răspuns deosebit, remarcă Phil Resch.

– Ce indică acele?

– Stângul – 2,8. Dreptul – 3,3.

– Androidul este femeie, continuă Rick.

– Acum acele au urcat la 4,0 și, respectiv, 6,0.

– Ajunge, spuse Rick. Îndepărtă de pe față discul plin de sârme și stinse fasciculul luminos. Este un răspuns empatic accentuat, explică el. Aproximativ la fel cu acelea arătate de un subiect uman la majoritatea întrebărilor. Cu excepția extremelor, a celor cu adevărat patologice... de pildă, cea având legătură cu pielea de om folosită în scopuri decorative.

– Și interpretarea?

– Sunt capabil să resimt empatie față de anumiți androizi specifici. Nu pentru toți – ci doar pentru unul sau doi.

Pentru Luba Luft, de exemplu, își zise în gând. M-am înșelat, deci. Nu există nimic nenatural sau inuman în reacția lui Phil Resch; *cu mine* e ceva în neregulă.

Mă întreb dacă un alt om a avut vreodată un asemenea sentiment față de un android...

Desigur, reflectă el, așa ceva poate să nu mai apară niciodată în munca mea; poate fi o anomalie, un lucru având, de pildă, legătură cu pasiunea mea pentru *Flautul fermecat*. Și pentru vocea Lubei Luft, în fapt pentru întreaga ei carieră. Cu siguranță, până acum nu i se mai întâmplase una ca asta; sau, cel puțin, în așa fel încât el să-și dea seama. De exemplu, nu se întâmplase cu Polokoff. Nici cu Garland. Iar dacă Phil Resch s-ar fi dovedit android, l-aș fi doborât fără să simt absolut nimic, mai ales după moartea Lubei Luft.

Cu atât mai mult în ce privește distincția între autenticele ființe vii și alcătuirile umanoide. În ascensorul de la muzeu, își spuse Rick, aveam alături două creaturi – un om și un android... iar sentimentele mele erau reversul celor dorite.

Reversul celor cu care sunt obișnuit – și pe care sunt *obligat* să le am.

– Te-au depășit evenimentele, Deckard, zise Phil Resch. Constatarea păru să-l amuze.

– Ce-ar trebui să fac? întrebă Rick

– Singurul leac e să faci dragoste.

– Dragoste?

– Pentru că ea – sau el, androidul – era atrăgătoare, mă rog, atrăgător... Nu ți s-a mai întâmplat una ca asta până acum? întrebă Phil Resch. Pe noi ne-au învățat că e o problemă esențială în hăituirea androizilor. Nu știi, Deckard, că unii bărbați din colonii au drept metrese androide?

– E împotriva legii, își aminti Rick.

– Bineînțeles. Majoritatea fanteziilor în materie de sex sunt însă ilegale. Și totuși oamenii continuă să le practice...

– Dar ce spui despre... nu despre sex, despre iubire?

– Iubirea e un alt nume pentru sex.

– Și iubirea de țară? întrebă Rick. Dragostea pentru muzică?

– Dacă e vorba de dragoste pentru o femeie sau o androidă, tot sex se cheamă. Trezește-te, Deckard! Ai curajul să te privești pe tine însuși! Voiai să te culci cu o androidă – nimic mai mult. Cândva, la începuturile carierei mele de vânător de recompense, am resimțit și eu dorința asta. N-o lăsa să te doboare; în cele din urmă te vei vindeca. S-a întâmplat că ai inversat doar ordinea. N-o

ucide – sau nu fi de față când este ucisă – ca apoi să te simți atras fizic de ea. Fă altfel...

Rick îl privi fix:

– Vrei să spui... Întâi mă culc cu ea...

– ...și abia după aceea o retragi, încheie Phil Resch. Continuă să zâmbească – în răspăr, împietrit.

Ești un bun vânător de recompense, gândi Rick. O dovedește atitudinea ta. Dar oare *eu* sunt?

Pe neașteptate, pentru întâia oară în viață, începuse să se îndoiască.

Ca un arc de foc pur, J.R. Isidore se avântă cu aeroglisorul lui pe cerul după-amiezii târzii, întorcându-se acasă după terminarea slujbei. Mă întreb dacă fata va mai fi acolo, medită el. În apartamentul acela vechi, molipsit de ferfeniță ca de o boală, o și văd urmărind-o la televizor pe Matahala Prietenoasă și tremurând de frică ori de câte ori își imagina că cineva coboară scările holului. Inclusiv eu, presupun.

Cu puțină vreme în urmă se oprise la o băcănie cu mărfuri de contrabandă. Pe fotoliul de lângă el, sacoșa cu delicatese – fasole bătută, piersici coapte, camembert – se legăna de colo-colo, pe măsură ce Isidore accelera sau frâna motorul mașinii; din pricina încordării, în seara aceea conducea cam dezordonat. Iar aeroglisorul reparat de mântuială tușea și se zbătea, cum făcuse și înainte de revizia generală, timp de luni de zile... Dracu' să-l ia! își spuse.

Mirosul de piersici și de brânză inundase cabina vehiculului umplându-i lui Isidore nările. Numai rarități, pentru care cheltuisese salariul pe două săptămâni – luat în avans de la domnul Sloot. În plus, sub bancheta aeroglisorului, unde nu se putea rostogoli și sparge, clichetea o sticlă cu vin de Chablis – cea mai mare raritate dintre toate. O păstrase într-un seif de la Bank of America, cramponându-se să n-o vândă, indiferent cât i se oferise, pentru cazul în care într-un ultim, tardiv și

îndelungat moment avea să întâlnească și el o fată. Ceea ce nu se întâmplase; nu – până acum.

Acoperișul lipsit de viață, plin de gunoaie, al clădirii unde locuia îi dădu, ca întotdeauna, o senzație de deprimare. Parcurgând distanța până la lift, renunță să mai tragă cu ochiul; se concentra doar asupra prețioasei sacoșe și a sticlei, asigurându-se că nu calcă pe resturi și că nu va reveni, printr-o simplă căzătură, la statutul de sărăntoc avut până atunci. Când liftul sosi scârțâind, îl luă și coborî – nu până la apartamentul lui, ci până la nivelul imediat inferior, unde se instalase noua locatară, Pris Stratton. Și iată-l în fața ușii, ciocănind în ea cu sticla de vin, în timp ce inima-i bătea mai-mai să-i spargă pieptul.

– Cine e? Vocea ei, înăbușită de grosimea ușii, dar totuși clară. Ton înspăimântat, dar tăios ca o lamă.

– Sunt eu, J.R. Isidore, răspunse el, precipitat, adoptând noua autoritate dobândită de curând prin intermediul videofonului domnului Sloat. Am adus cu mine câteva delicatese cu care cred că vom putea încropi o cină mai mult decât rezonabilă.

Ușa se întredeschise; Pris, fără să fi aprins lumina în spatele ei, aruncă o privire în holul slab luminat.

– Ai o voce diferită, zise ea. Mai matură.

– Am avut de rezolvat câteva probleme de rutină, astăzi, la slujbă. Ca de obicei... dacă ai pp-p-putea să mă lași în-n-năuntru...

– ...ai să-mi împui capul cu ele.

Deschise totuși ușa, exact atât cât îi trebui lui ca să intre. Apoi, când văzu ce aducea, scoase o exclamație și chipul i se aprinse de o bucurie exuberantă, ca de spiriduș. Dar tot atât de fără de

veste, o amărăciune mortală îi traversă trăsăturile, împietrindu-le. Voioșia îi dispăru.

– Ce s-a întâmplat? întrebă el; duse pachetele și sticla de vin în bucătărie, așezându-le pe unde se nimerea, apoi se grăbi înapoi, în cameră.

Pe un ton alb, Pris îi răspunse:

– Le strici degeaba cu mine...

– De ce?

– Oh... Dădu din umeri, plimbându-se fără țință prin încăpere, cu mâinile înfipite în buzunarele fustei grele, demodate. Odată și-odată, am să-ți povestesc... Ridică privirile și-l fixă indiferentă: Oricum, a fost un gest frumos din partea dumitale. Acum aș vrea să pleci. N-am chef să văd pe nimeni.

Cu mișcări nehotărâte, se îndreptă către ușa ce dădea spre hol; abia-și târa pașii, de parcă rezerva de energie i s-ar fi risipit dintr-odată. Părea epuizată.

– Știu ce se întâmplă cu dumneata, spuse el.

– Da? În timp ce deschidea ușa holului, vocea-i deveni încă și mai goală, inutilă și nepăsătoare.

– Nu ai niciun prieten. Arăți mult mai rău decât azi-dimineață; asta pentru că...

– Am prieteni. Brusc, vocea îi deveni autoritară; își recăpătase în mod evident vigoarea. Sau, cel puțin, *am avut*. Șapte la număr. Atâția eram la început, dar de-atunci vânătorii de recompense au avut timp să-și facă treaba. Așa că unii dintre prietenii mei – dacă nu chiar toți – sunt deja morți. Se îndreptă spre fereastră, unde privi afară, la

întuneric și la cele câteva lumini răzlețe, răspândite ici și colo. S-ar putea să fii singura rămasă în viață dintre toți opt. Da, cred că ai dreptate...

– Ce-i acela un vânător de recompense?

– Adevărat, vouă, oamenilor, vi se ascund lucrurile astea. Un vânător de recompense este un ucigaș căruia i se dă o listă cu numele victimelor. Primește o sumă – o mie de dolari e cifra obișnuită, înțeleg – pentru fiecare ins doborât. De obicei, are contract cu municipalitatea unui oraș, prin urmare obține și un salariu. Păstrat însă la un nivel foarte scăzut, astfel ca individul să fie interesat de ceea ce face.

– Vorbești serios? întrebă Isidore.

– Da, încuviință ea din cap. Te referi la faptul dacă sunt sigură că-l interesează totul? Bineînțeles, îl interesează. Mai mult, *îi face plăcere*.

– Cred că greșești, zise Isidore. Nu auzise în viața lui de un asemenea lucru. Matahala Prietenoasă, de pildă, nu-i pomenise niciodată. Nu corespundea cu etica actuală a Mercerismului, continuă el. Viața este un întreg; sau, cum spunea odinioară Shakespeare, „niciun om nu e o insulă“.

– Nu Shakespeare, John Donne.

Isidore gesticulă cuprins de agitație.

– E mai cumplit decât tot ce-am auzit vreodată. Nu poți chema poliția?

– Nu.

– Sunt pe urmele *tale*? Capabili să vină aici și să *te ucidă*? Înțelegea acum de ce acționase ea atât de tainic. Nu e de mirare – concluzionă – că ești

speriată și că nu vrei să vezi pe nimeni. În sinea lui însă își spuse: trebuie să fie o halucinație. Probabil că fata e bolnavă psihic. Suferă de mania persecuției. E urmarea acțiunii prafului radioactiv asupra creierului; posibil să facă parte și ea din categoria „specialilor“. Cu voce tare, spuse totuși altceva:

– O să-i dobor eu primul.

– Cu ce? Zâmbetul ei chinuit; dinții mici, albi, netezi.

– Am un permis pentru port de armă-laser. E ușor de obținut aici, unde nu întâlnești nici țiipenie de om; poliția nu patrulează – ți se cere să te aperi singur.

– Și ce-o să se întâmple când dumneata o să fii la lucru?

– Am să mă învoiesc!

– E foarte frumos din partea dumitale, J.R. Isidore. Dar dacă vânătorii de recompense i-au doborât pe ceilalți, pe Max Polokoff și pe Garland, pe Luba, pe Kasking și pe Roy Baty... Se întrerupse. Roy și Irmgard Baty... Dacă și ei sunt morți, atunci într-adevăr nu mai contează. Prietenii mei cei mai buni... Dar de ce naiba n-am nicio veste de la ei?! Înjură furioasă.

Intrând în bucătărie, Isidore scoase din dulap farfuriile, castroanele și paharele prăfuite din pricina îndelungatei nefolosiri; începu să le spele în chiuvetă, sub jet de apă fierbinte, până când reuși să le curețe. În clipa aceea apărură și Pris, așezându-se la masă. Bărbatul destupă sticla de Chablis, împărți piersicile, și brânza, și fasolea bătută.

– Ce e chestia aia albă? Nu brânza, cealaltă?... Îi arată cu mâna.

– E făcută din boabe de soia sfărâmate. Mi-ar place să fi avut alături și niște... Se întrerupse roșind. Apoi adăugă: Cândva se mânca drept garnitură la friptura cu sos.

– Un android, murmură Pris. Acesta e genul de eroare pe care-o face un android. Și care-l dă de gol. Se ridică și veni să se așeze lângă el; spre surpriza lui Isidore, îl strânse ușor de încheietură. Am să iau și eu puțină piersică, spuse ea. Cu gesturi precaute, luă între degetele-i subțiri o bucățiță din fructul rozaliu, lunecos și plin de puf. Apoi, în timp ce mânca, începu să plângă. Lacrimi înghețate i se prelingeau pe obraji, pătându-i pieptul bluzei. Bărbatul nu știa ce să facă, așa că-și văzu de treabă, continuând să împartă mâncarea.

– La dracu’! se răsti fata, furioasă. Îndepărtându-se de Isidore, păși încet, cu mersul măsurat, în jurul încăperii. Foarte bine, vezi, noi am trăit pe Marte. Așa am ajuns să-i cunosc pe androizi. Glasul îi tremura, dar reuși totuși să continue; în clipa aceea, părea un lucru vital pentru ea să aibă cui povesti.

– Iar de pe Pământ, singurii cunoscuți, concluzionă Isidore, sunt tovarășii tăi, foștii emigranți...

– Ne știam unul pe altul dinainte de călătorie. Dintr-o așezare de lângă New New York, unde Roy Baty și Irmgard aveau o farmacie: el era farmacist, iar ea se ocupa de cosmetice, de creme și de unguente. Pe Marte se folosesc o mulțime de substanțe de protejare a pielii. Eu... Fata avu o ezitare. Eu am cumpărat diverse medicamente de la Roy – am avut nevoie de ele la început – pentru că... mă rog, este în orice caz un loc imposibil. Asta – arată cu mâna camera, apartamentul, cu un

gest violent – ăsta e un nimic... Crezi că sufăr pentru că sunt singură? Pe naiba, toată planeta Marte e o mare de singurătate. Mult mai rău decât aici.

– Dar androizii nu ți-au ținut tovărășie? Am auzit o reclamă despre... Isidore se așeză la masă și începu să mănânce; la rândul său, fata luă paharul de vin și sorbi din el, absentă. Am înțeles că androizii vă ajutau.

– Androizii, rosti Pris, sunt și ei singuri.

– Îți place vinul?

Ea așeză paharul pe masă.

– E bun.

– Singura sticlă pe care-am văzut-o de trei ani încoace...

– Ne-am întors, continuă Pris, pentru că nimeni n-ar trebui să-și ducă viața acolo. E de neconceput pentru locuit, cel puțin în următorul milion de ani. Un loc atât de *vechi*... te simți ca în Epoca de Piatră. În fine, la început am luat medicamente de la Roy; am trăit numai cu ajutorul acestui nou calmant sintetic, silenizina. Apoi l-am întâlnit pe Horst Hartman, care pe vremea aceea ținea un magazin filatelic, unde vindea timbre rare; ai atât timp liber acolo, încât îți trebuie neapărat un hobby, ceva care să te absoarbă la nesfârșit. Iar Horst a reușit să-mi trezească pasiunea pentru literatura precolonială.

– Vrei să spui pentru cărți vechi?

– Pentru povestiri despre călătorii spațiale, scrise înainte ca acestea să aibă loc.

– Cum ar putea exista scrieri despre călătorii în Cosmos, înainte de...

– Scriitorii, spuse Pris, au reușit s-o facă.

– Bine, dar pe ce bază?

– Pe baza imaginației. De foarte multe ori s-a întâmplat să dea greș. De exemplu, au scris despre Venus ca despre o junglă paradisiacă, înțesată de monștri uriași și de femei în platoșe strălucitoare. Îl privi întrebătoare. Nu ți se pare interesant? Femei trupeșe, cu părul blond, împletit în cozi lungi și cu pieptare lucioase de mărimea unor pepeni?

– Nu, răspunse el.

– Irmgard este blondă, zise Pris. Dar micuță de statură. Oricum, se poate face avere pe Marte din contrabanda cu literatură precolonială, cu cărți, filme și reviste vechi. Nu există nimic mai pasionant. Să citești despre orașe și întreprinderi industriale gigantice, despre o colonizare cu adevărat încununată de succes. Să-ți imaginezi ce-ar fi putut fi. Cu ce-ar fi trebuit să semene Marte. Canale...

– Canale! Isidore își aminti, destul de șters, că citise cândva despre asta; în vremurile vechi, oamenii crezuseră în canalele de pe Marte.

– Străbăteau planeta în lung și-n lat, urmă Pris. Și mai erau și niște ființe venite de pe alte stele. Pline de o nesfârșită înțelepciune. Apoi, povestiri despre Pământ, a căror acțiune se petrecea pe vremea noastră sau chiar mai târziu. În ele nu există pulberea radioactivă.

– Aș crede că asta te-ar face să te simți și mai rău, zise Isidore.

– Nu-i adevărat, i-o reteză Pris.

– Ai adus cu tine o astfel de scriere precolonială? Îi trecu prin minte că ar trebui să citească și el așa ceva.

– Aici n-are nicio valoare, pentru că pe Pământ nebunia n-a prins niciodată. Oricum, există o mulțime de biblioteci, de-acolo le și obțineam – le furam din bibliotecile de pe Pământ și le expediam cu niște rachete automate pe Marte. Stai noaptea afară, învârtindu-te prin spațiile nesfârșite și deodată vezi o flacără – e racheta, izbindu-se de sol și împrăștiind pretutindeni reviste vechi, cu literatură precolonială. O avere... Bineînțeles, le citești pe toate, înainte de a le vinde. Subiectul o prinsese de-a binelea. Dintre toate...

O bubuitură răsună în ușa de la intrare.

Chipul lui Pris căpătă o paloare cadaverică. Șopti:

– Eu nu pot să deschid. Rămâi unde ești; să nu faci zgomot. Trase cu urechea, încordată. Mă întreb dacă ușa e încuiată, șopti ea, abia auzit. Dumnezeuule, sper că da! Ochii ei, sălbatici și dominatori, se fixară asupra lui cu insistență, ca și cum l-ar fi implorat să-i transforme dorința în realitate.

O voce îndepărtată, venind de pe palier, strigă:

– Pris! Ești acolo? O voce de bărbat. Suntem noi, Roy și Irmgard. Am primit scrisoarea de la tine...

Ridicându-se, Pris se duse în dormitor, de unde apăru cu un stilou și cu o bucată de hârtie; se așeză la masă, mângăind grăbită un mesaj:

DU-TE LA UȘĂ.

Isidore, cu gesturi precipitate, luă stiloul și scrisese la rândul lui:

CE SĂ LE SPUN?

Pris mângâli iarăși, furioasă:

VEZI DACĂ SUNT ÎNTR-ADEVĂR EI.

Ridicându-se de pe locul său, Isidore traversă ursuz sufrageria. Cum aş putea să ştiu dacă sunt sau nu ei? Deschise uşa.

În holul slab luminat, se aflau două persoane – o femeie mică la trup, de o drăgălăşenie stil Greta Garbo, cu ochi albaştri şi cu părul gălbui, şi un bărbat solid, cu privire inteligentă, dar cu trăsături plate, mongoloide, care-i dădeau o înfăţişare brutală. Femeia purta un şal la modă, cizme înalte, lucioase şi pantaloni de formă conică; bărbatul se lăfăia într-o cămaşă boţită şi nişte pantaloni murdari, care-i dădeau un aer de vulgaritate aproape intenţionată. Îi zâmbi lui Isidore, dar ochii lui mici, aprinşi, îşi păstrară forma oblică.

– Căutăm..., începu femeia, apoi privirea i se mută dincolo de Isidore; faţa i se destinse într-o expresie de încântare şi ea se repezi pe lângă el, strigând: Pris! Ce mai faci?

Isidore se întoarse: cele două femei tocmai se îmbrăţişau. Se dădu la o parte şi Roy Baty intră la rândul său în încăpere, păstrând pe chip acelaşi zâmbet strâmb, discordant.

– Putem vorbi? întrebă Roy, arătând spre Isidore.

Radiind de fericire, Pris răspunse:

– Până la un punct, da. Apoi, adresându-se lui Isidore: Te rog să ne scuzi. Îi luă pe cei doi musafiri deoparte și discută cu ei pe un ton scăzut; după care toți trei se întoarseră cu fața către J.R. Isidore, care se simțea stingher și străin.

– Acesta e domnul Isidore, îl prezentă Pris. Dumnealui are grijă de mine. Cuvintele aveau o nuanță de sarcasm malițios; Isidore clipi încurcat. Vedeți? Mi-a adus alimente naturale.

– Alimente, repetă Irmgard Baty, zbughind-o cu pași mici și vioi în bucătărie. Piersici, mai spuse ea, luându-și o lingură și un castron; îi zâmbi lui Isidore, în timp ce mânca asemenea unui animal, cu înghițituri mici și repezi. Un zâmbet diferit de acela al lui Pris, plin de o căldură simplă; fără nuanțe ascunse. Simțindu-se atras de ea, Isidore o urmă în bucătărie.

– Ești de pe Marte, zise el.

– Da, am renunțat să mai stăm acolo. Avea o voce legănată, iar ochii albaștri îi scânteiau privindu-l, pătrunzători ca ai unei păsări. În ce clădire groaznică trăiți! Nimeni altcineva nu mai locuiește aici, nu-i așa? N-am mai văzut și alte lumini...

– Apartamentul meu e un etaj mai sus, spuse Isidore.

– Oh, am crezut că poate stați împreună... Tonul lui Irmgard Baty nu era dezaprobat; în mod evident vorbea serios, spusele ei păreau mai curând o afirmație.

Aspru, dar încă păstrându-și zâmbetul, Roy Baty zise:

– Ei bine, l-au omorât pe Polokoff.

Veselia care apăruse pe chipul lui Pris, la vederea prietenilor ei, se șterse dintr-odată.

– Și pe mai cine? întrebă ea.

– Pe Garland, continuă Roy Baty. Pe Anders și pe Gitchel, iar astăzi, doar cu puțin mai devreme, au ucis-o și pe Luba.

Comunică veștile ca și cum l-ar fi încercat o plăcere perversă. Ori ca și cum șocul suferit de Pris i-ar fi oferit satisfacție.

– Nu credeam c-o vor da gata pe Luba; îți amintești ce spunea mereu în timpul călătoriei?

– Prin urmare, zise Pris, am mai rămas...

– ...doar trei dintre noi, completă Irmgard, cu o grabă plină de teamă.

– De asta am venit aici, bubui vocea lui Roy Baty, plină de o nouă și neașteptată căldură; cu cât situația era mai rea, cu atât părea să se bucure mai mult. Isidore nu reușea să-l înțeleagă cu niciun chip.

– Oh, Doamne, rosti Pris, copleșită.

– Da, l-au trimis pe anchetatorul acela, vânătorul de recompense pe nume Dave Holden, spuse Irmgard, cuprinsă de agitație. Buzele ei păsură să picure venin la rostirea numelui. Iar Polokoff a fost cât pe-acum să-l omoare.

– *Cât pe-acum*, repetă Roy, al cărui zâmbet devenise acum rânjet.

– Urmarea e că în clipa de față acest Holden se află în spital, continuă Irmgard. Evident, au dat atunci lista altui vânător de recompense, iar Polokoff a fost la un pas de a-l elimina și pe acesta. Din nefericire, până la urmă s-a întâmplat invers. După aceea, individul s-a dus să-l caute pe Luba; știm asta fiindcă ea a reușit să-l anunțe pe Garland, care a trimis pe cineva să-l aresteze pe vânătorul de recompense și să-l aducă în clădirea de pe Mission Street. Înțelegi, Luba ne-a sunat după ce agentul lui Garland l-a ridicat pe polițist. Era sigură că totul va fi bine și că Garland are să-l lichideze pe intrus. Făcu o pauză, apoi adăugă: Dar bineînțeles, ceva n-a mers în Mission Street. Nu știm ce. Poate n-o să știm niciodată.

– Iar vânătorul ăsta de recompense are numele noastre? întrebă Pris.

– Da, cred că le are, spuse Irmgard. Dar nu știe unde suntem. Roy și cu mine n-avem de gând să ne mai întoarcem acasă; am îndesat în mașină cât mai multe lucruri am putut și am hotărât să ne mutăm într-un apartament abandonat, din mizeria asta de cocioabă.

– E un lucru înțelept? întrebă Isidore, adunându-și curajul. Să fiți t-t-toți în același l-l-loc?

– Păi, pe ceilalți i-au omorât, zise Irmgard, prozaică; și ea, ca și soțul ei, părea în mod ciudat resemnată, în pofida agitației superficiale pe care-o

afișa. Toți, gândi Isidore, toți sunt ciudați. Simțea asta, fără a fi capabil să spună de ce. Ca și cum o *abstracțiune* neobișnuită și bolnăvicioasă le-ar fi pervertit procesele mentale. Cu excepția, poate, a lui Pris; cu siguranță ea era de-a dreptul înspăimântată. Părea aproape firească, aproape naturală. Dar...

– De ce nu te muți cu el? întrebă Roy Baty, indicându-l pe Isidore. Ar putea să-ți ofere oarecare protecție.

– Un idiot? exclamă Pris. N-am de gând să trăiesc cu un idiot. Nările îi fremătară.

– Ești nebună să mai faci pe snoaba în vremuri ca astea, interveni Irmgard. Vânătorii de recompense se mișcă repede; s-ar putea să încerce să termine totul în seara asta. S-ar putea să primească o bonificație dacă-și termină treaba până la...

– Pentru numele lui Dumnezeu, închideți ușa de la hol, exclamă Roy; se apropie și o trânti cu o izbitură a mâinii, apoi o încuie. Cred că ar trebui să te muți împreună cu Isidore, Pris, iar Irm și cu mine să rămânem aici, în aceeași clădire; numai astfel ne putem ajuta unul pe celălalt. Am în mașină componente electronice, resturi luate de pe navă. O să instalez o linie de microfoane prin care să ținem legătura și o să construiesc un sistem de alarmă pe care să nu-l putem deconecta decât noi patru. Este evident că falsele identități n-au mers, nici măcar în cazul lui Garland. Bineînțeles, el și-a pus capul în joc aducându-l pe vânătorul de recompense în clădirea de pe Mission Street; asta a fost o greșeală. Iar Polokoff, în loc să se țină cât mai departe posibil de polițist, a ales contrariul. Noi n-o să mai facem așa; o să stăm deoparte.

Nu părea câtuși de puțin îngrijorat; s-ar fi spus că situația îi trezise o energie aproape nebună.

– Cred că... Trase aer în piept, cu zgomot, atrăgând atenția tuturor celor din încăpere, inclusiv a lui Isidore. *Eu* cred că există un motiv pentru care noi trei mai suntem în viață. Dacă vânătorul ar fi avut cea mai mică idee despre locul unde ne aflăm, și-ar fi făcut deja apariția. Esențialul în cazul vânătorii de recompense este să te miști cât mai repede posibil. Numai așa poți câștiga.

– Iar dacă o să aștepte, înc uviință Irmgard, noi ne vom furișa din fața lui, așa cum am făcut-o și până acum. Pariez că Roy are dreptate; individul are numele noastre, dar nu știe unde ne aflăm. Biata Luba; să-și aleagă tocmai clădirea Operei, locul acela descoperit... Nicio dificultate s-o găsești.

– Mă rog, zise Roy emfatic, ea și-a dorit asta; credea că va fi mai în siguranță în calitate de persoană publică.

– I-ai spus-o, de altfel, zise Irmgard.

– Da, încuviință Roy, i-am spus-o, cum și lui Polokoff i-am spus să încerce să treacă drept agent al Interpolului. Iar pe Garland l-am atenționat că e foarte posibil, chiar probabil, ca unul dintre propriii lui vânători de recompense să-i vină de hac. Ceea ce s-a și întâmplat...

Se legăna pe călcâie, cu fața vădind o profundă înțelepciune.

Isidore interveni și el:

– Am înț-ț-țeles ascultându-l p-p-pe domnul B-Baty că dumnealui este c-c-conducătorul vostru f-f-firesc.

– O, da, Ray e un conducător, aprobă Irmgard.

– El a organizat ceva... excursia noastră de pe Marte până aici, adăugă și Pris.

– At-t-tunci, spuse Isidore, ai face m-m-mai bine să asculți ce-ți s-s-spune. Vocea i se frânse, plină de speranță și încordare. Cred că ar fi g-g-grozav, Pris, dacă t-t-te-ai muta c-cu mine. Am să stau acasă câteva zile – n-o să mă mai duc la slujbă. Tocmai urma să-mi iau concediu. Așa o să mă conving că ești în siguranță.

Poate că Milt, care era foarte inventiv, îi va proiecta o armă pe care s-o poată folosi. Ceva plin de imaginație, capabil să-i nimicească pe vânătorii de recompense... orice-ar fi ei. Avea o impresie sumbră, nedeslușită, furișă: impresia unei entități necruțătoare, care purta cu ea o listă și un pistol, mișcându-se ca un automat prin searbăda și birocratica meserie de a ucide. O entitate fără emoții și fără chip; o ființă care, odată omorâtă, era imediat înlocuită cu alta asemănătoare. Și tot așa, până când toți cei vii și reali erau împușcați.

Incredibil faptul că poliția nu poate face nimic, gândi el. *Oamenii ăștia trebuie să fi comis ceva.* Poate că au emigrat pe Pământ în mod ilegal. Ni s-a spus – și la televiziune se vorbește mereu – să raportăm orice aterizare a unei nave în afara rampelor aprobate. Poliția trebuie să stea continuu de veghe.

Dar chiar și-așa nimeni nu mai ucide în mod deliberat. Este contrar Mercerismului.

– Idiotul, zise Pris, mă place.

– Nu-i mai spune așa, Pris, o rugă Irmgard, privindu-l pe Isidore plină de compasiune. Gândește-te cum te-ar putea numi *el*.

Pris nu comentă în niciun fel. Expresia ei deveni enigmatică.

– Am să încep de îndată să instalez microfoanele, spuse Roy. Irmgard și cu mine rămânem în apartamentul ăsta. Pris, tu mergi cu domnul Isidore. Se îndreptă spre ușă, cu o viteză uimitoare pentru un om de gabaritul lui. Deveni o pată ce dispăru pe ușa care se trânti la loc, odată deschisă. În clipa aceea, Isidore avu o vremelnică și ciudată halucinație: văzu un schelet de metal, o platformă cu cabluri, și circuite, și baterii, și turele, și angrenaje – după care silueta șleampătă a lui Roy Baty se șterse din vedere. Isidore simți că-i vine să râdă; se stăpâni plin de nervozitate. Se simțea uluit.

– Un om de acțiune, rosti Pris, distantă. Ce păcat că e atât de nepriceput când are de-a face cu chestiuni de mecanică!

– Dacă vom scăpa cu bine, răspunse Irmgard severă, ca și cum ar fi certat-o, totul va fi datorită lui Roy.

– Dar oare mai merită? vorbi Pris, mai mult ca pentru sine. Ridică din umeri, apoi încuviință din cap, în direcția lui Isidore. OK, J.R. O să mă mut cu tine și o să poți să mă protejezi.

– Să v-v-vă protejez, replică imediat Isidore.

Solemnă, cu o voce joasă, ca de ceremonie, Irmgard Baty îi spuse:

– Vreau să știi că-ți apreciem foarte mult gestul, domnule Isidore. Ești primul prieten pe care cineva dintre noi l-a găsit aici, pe Pământ. Foarte frumos din partea dumitale; poate cândva ne vom putea revanșa.

Se strecură până la el și-l bătu ușurel pe braț.

– Ai cumva vreo carte precolonială pe care aş putea s-o citesc? o chestionă el.

– Poftim? Irmgard Baty o privi întrebătoare pe Pris.

– Revistele acelea vechi, o lămuri fata; îşi adunase câteva lucruri să le ia cu ea, dar Isidore îi săltă legătura din braţe, simţind din plin strălucirea pe care ţi-o dă satisfacţia unui ţel împlinit. Nu, J.R. N-am adus niciuna cu noi, din motivele pe care ţi le-am explicat.

– O să m-m-mă duc la bi-bi-bibliotecă m-mâine, spuse el, ieşind în hol. Şi-o să iau câteva, s-s-s-avem ce citi, eu şi cu t-t-tine, ca s-să mai ai şi altceva de f-f-făcut, nu numai s-să aştepţi.

O conduse pe Pris în apartamentul lui de la etaj – aşa întunecat, şi pustiu, şi neaerisit, şi călduţ cum era; după ce lăsă lucrurile fetei în dormitor, se întoarse imediat şi aprinse aragazul, luminile şi televizorul, pe singurul canal care mai funcţiona.

– Îmi place, zise Pris, pe acelaşi ton detaşat şi distant, de până atunci. Rătăci prin cameră, cu mâinile vârâte în buzunarele fustei; în contrast cu reacţia ei mărturisită, o expresie ursuză, aproape îndreptăţită în nemulţumirea ei gradată, îi apără pe chip.

– Ce s-a întâmplat? o întrebă el, în timp ce-i aşeza lucrurile pe canapea.

– Nimic.

Se opri în faţa ferestrelor, dădu în lături draperiile şi privi posacă afară.

– Dacă te gândești la faptul că sunt pe urmele tale..., începu Isidore.

– E un vis, spuse Pris. Provocat de medicamentele pe care mi le-a dat Roy.

– P-p-pardon?

– Crezi într-adevăr că există vânători de recompense?

– Domnul Baty spunea că v-au ucis prietenii.

– Roy Baty este la fel de nebun ca și mine, zise Pris. Excursia noastră s-a desfășurat între locul în care ne aflăm și un spital de boli nervoase de pe Coasta de Est. Suntem cu toții schizofrenici, avem o existență anormală din punct de vedere emoțional – „aplatizare a afectelor“, așa se numește. În plus avem halucinații colective.

– Nici n-am crezut că e adevărat, rosti el, plin de ușurare.

– De ce n-ai crezut? Se întoarce ca să-i vadă fața; privirea ei cercetătoare era atât de severă, încât Isidore simți cum roșește.

– P-p-pentru că asemenea lucruri nu s-se întâmplă. Gu-gu-guvernul nu omoară pe nimeni, niciodată, indiferent de crima comisă. Iar Mercerismul...

– Da, zise Pris, dar dacă nu ești om, situația e cu totul alta.

– Nu e adevărat. Chiar și animalele – țiparii, și popândăii, și șerpilor, și păianjenii – sunt sacre.

– Deci nu poate fi adevărat, nu-i așa? întrebă Pris, continuând să-l privească fix. Cum spuneai, chiar

și animalele sunt protejate de lege. Toate formele de viață. Tot ce e organic și șerpuiește, se agită, se ascunde, zboară, mișună sau depune ouă sau...

Se întrerupse căci pe ușa deschisă a apartamentului apăruse Roy Baty, cu un snop de sârme foșnind în urma lui.

– Insectele, zise el, fără să se arate jenat de faptul că le surprinsese discuția, sunt în mod special sacrosancte. Ridicând un tablou de pe peretele sufrageriei, atașă un mic dispozitiv electronic de cuiul de fixare; se dădu înapoi, privi, apoi reamplasă pictura la locul ei.

– Și acum semnalul de alarmă. Legă la un loc sârmele atârânde, care conduceau la un ansamblu complicat. Li-l arătă lui Pris și lui John Isidore, cu același zâmbet discordant pe buze: Dispozitivul de alarmă! Firele astea intră sub covor; ele formează antena ce va semnala prezența unui... Ezită un moment. A unei entități dotate cu activitate cerebrală, spuse el ambiguu, alta decât noi patru.

– Deci sună, recapitulă Pris. Și-apoi? Tipul va fi înarmat. Nu putem să ne repezim asupra lui și să-l mușcăm mortal.

– Ansamblul, continuă Roy, are în cuprinsul său un aparat Penfield. Când se cuplează alarma, el radiază o stare de panică pentru... pentru intrus. Doar dacă acesta nu acționează foarte rapid – și e în stare – panica va fi enormă: am dat butonul la maximum. Nicio ființă umană nu poate rămâne în preajmă mai mult de câteva secunde. În asta constă natura fricii: în mișcări necontrolate, într-o fugă fără sens și în spasme musculare și nervoase. Ceea ce, conchise el, ne va da posibilitatea să-i venim de hac. Lucrul, repet, e posibil. Depinde cât de bun se arată individul.

– Dar pe noi alarma nu ne va afecta? întreabă Isidore.

– Așa e, zise Pris. Pe Isidore îl va afecta.

– Și ce-i cu asta? se miră Roy, terminându-și treaba. Vor fugi amândoi de-aici, cuprinși de panică. Dar chiar și în aceste condiții ne va rămâne timp să acționăm. Iar pe Isidore nu-l vor ucide; nu e pe lista lor. Tocmai de aceea poate fi folosit ca momeală.

– Ceva mai bun nu ești capabil să realizezi, Roy? întreabă brusc Pris.

– Nu, răspunse el. Nu sunt capabil.

– O s-să fiu în stare s-s-să-mi iau o armă mâ-mâ-mâine, se bâlbâi Isidore.

– Și e sigur că prezența lui Isidore nu va scoate din funcțiune sistemul? întreabă Pris. La urma-urmei, el e... știi tu.

– I-am compensat undele cefalice, explică Roy. Suma lor nu va declanșa nimic; pentru asta va mai fi nevoie de încă un om. O ființă...

Cu o expresie încruntată, îl privi pe Isidore, dându-și seama de sensul celor spuse.

– Sunteți androizi, zise Isidore. Dar nu-i păsa; pentru el era totuna. Înțeleg acum de ce vor să vă omoare, continuă. De fapt, nu sunteți ființe vii.

În clipa de față, totul căpăta sens. Vânătorul de recompense, uciderea prietenilor lor, călătoria spre Pământ, toate acele precauții...

– Când am folosit cuvântul „om“, îi spuse Roy Baty lui Pris, l-am folosit greșit.

– E-adevărat, domnule Baty, spuse Isidore. Dar ce importanță are cuvântul, în ceea ce mă privește? Vreau să spun că eu sunt un „special“, nici pe mine nu mă tratează prea bine, de exemplu nu pot emigra. Se trezi dârdâind ca o frunză în vânt. Nu puteți veni să locuiți aici. Eu nu sunt în stare să... reuși, în cele din urmă, să-și recapete calmul.

După o pauză, Roy Baty spuse laconic:

– Nu ți-ar fi plăcut pe Marte. Aici ai tot ce-ți trebuie.

– Mă întrebam cât timp va trece până să-ți dai seama, i se adresă Pris lui Isidore. Suntem deosebiți, nu-i așa?

– Asta e ceea ce i-a trădat, probabil, pe Garland și pe Max Polokoff, zise Roy. Erau al naibii de siguri că vor trece neobservați. La fel și Luba.

– Dumneata ești un intelectual, spuse Isidore; îl excita iarăși faptul că înțelesese. Excitare și mândrie... Gândești abstract și nu... Gesticulă, iar vorbele parcă i se izbiră unele de altele, ca de obicei. Îmi doresc să fi avut un coeficient de inteligență ca al dumitale; atunci aș fi putut trece testul, n-aș mai fi fost o „minte-de-găină“. Cred că ești foarte deștept; aș putea învăța multe de la dumneata.

După un răstimp, Roy Baty anunță:

– O să termin totuși sistemul de alarmă.

Continuă să lucreze.

– Încă nu înțelege, rosti Pris cu voce ascutită și subțire, ca de stentor, pentru ce am părăsit planeta Marte. Ce am făcut noi acolo.

– Ceea ce n-am mai putut suporta să facem, mormăi Roy Baty.

În picioare, în cadrul ușii deschise, stătea acum Irmgard Baty; o remarcă abia în timp ce vorbea:

– Nu cred că trebuie să ne facem griji în privința domnului Isidore, rosti ea, convinsă; se apropie grăbită de acesta, privindu-l drept în ochi. Așa cum spunea, nici el nu se bucură de un tratament grozav. Iar ceea ce am făcut noi pe Marte nu-l interesează; ne știe și ne place – o astfel de acceptare emoțională este totul pentru el. Ne vine greu să înțelegem una ca asta, totuși e-adevărat.

Apropiindu-se și mai mult de Isidore, îi spuse, sfredelindu-l din priviri:

– Ai putea câștiga o mulțime de bani, denunțându-ne. Ți dai seama? Se întoarce către soțul ei: Vezi, realizează asta, și totuși n-o să spună nimic!

– Ești un erou, Isidore, zise Pris. O garanție a rasei dumitale.

– Dacă ar fi android, vorbi Roy convins, ne-ar denunța mâine dimineață, în jur de ora 10. Și-ar părăsi slujba și cu asta, basta. Sunt copleșit de admirație.

Tonul lui nu putea fi descifrat; Isidore, cel puțin, nu reuși să-l pătrundă.

– Și ne-am imaginat că aceasta va fi o lume lipsită de prietenie, o planetă cu figuri ostile, toate îndreptate împotriva noastră. Râse iarăși, în hohote.

– Mie nu mi-e deloc teamă, zise Irmgard.

– Ar trebui să-ți fie, până în vârful unghiilor, spuse Roy.

– Haideți să votăm, propuse Pris. Așa cum făceam pe navă, când aveam vreo neînțelegere.

– Bine, acceptă Irmgard, eu n-o să mai spun nimic. Dar dacă respingem propunerea asta, nu cred că vom mai găsi un alt om care să ne ajute. Domnul Isidore este un... Căută cuvântul.

– Un special, completă Pris.

Votul se desfășură solemn și plin de ceremonie.

– Rămânem aici, spuse cu fermitate Irmgard. În acest apartament și în această clădire.

– Eu votez pentru uciderea lui Isidore și mutatul în altă parte, zise Roy Baty. Și el, și nevastă-sa se întoarseră în direcția lui Pris. John Isidore făcu același lucru.

Cu o voce înceată, fata spuse:

– Votez pentru rămânerea noastră aici. Apoi adăugă, ceva mai tare: Cred că pericolul reprezentat de faptul că J.R. știe adevărul este compensat prin aceea că avem mare nevoie de el. Evident, nu putem trăi în mijlocul oamenilor fără să fim descoperiți; din cauza asta au murit Polokoff, și Garland, și Luba, și Anders. Din cauza asta au murit toți.

– Poate că au făcut tocmai ceea ce facem noi acum, zise Roy Baty. S-au încrezut într-o anumită ființă umană despre care au gândit că era altfel decât celelalte. Specială, cum ai spus.

– Nu știm asta, obiectă Irmgard. A fost doar un complex de împrejurări. Mă gândesc că ei, ei... Făcu un gest. S-au învârtit de colo-colo. Ori au cântat pe scenă, ca Luba. Fiindcă noi credem... am să-ți spun eu în ce credem, Roy. Într-un lucru care

ne-a indus pe toți în eroare; credem în blestemata noastră de inteligență superioară! Își privi soțul, în timp ce sânii ei mici și ascuțiți se ridicau și coborau cu repeziciune. Suntem atât de *deștepți* – Roy, ești pe cale să faci asta chiar acum, naiba să te ia, în clipa de față faci pe deșteptul!

– Cred că Irm are dreptate, zise Pris.

– Deci ne legăm viața de un anormal, de un degenerat..., începu Roy, apoi renunță. Sunt obosit, constată el, simplu. A fost o călătorie lungă, Isidore. Aici, însă, n-o să stăm multă vreme. Din păcate...

– Sper, exclamă Isidore, fericit. Pot să vă ajut ca șederea voastră pe Pământ să fie cât mai plăcută.

Se simțea sigur pe spusele lui. I se păru un lucru ușor, punctul culminant al întregii sale vieți – și al noii autorități pe care o manifestase în ziua aceea la slujbă, când vorbise la videofon.

De îndată ce termină programul zilei, Rick Deckard traversă în zbor orașul, îndreptându-se către zona unde se aflau cele câteva clădiri ale marilor negustori de animale, cu vitrinele lor uriașe și cu firmele posomorâte. Starea depresivă ieșită din comun, nouă și îngrozitoare, care-l chinuise în tot cursul zilei, încă nu-l părăsise. Plimbarea printre animale și vânzătorii acestora părea singurul punct slab în carapacea deznădejdi, o fisură prin care era capabil s-o înșface și s-o doboare. În trecut, oricum, prilejul de a vedea animalele, de a adulmeca urma afacerilor cu mize uriașe însemnase foarte mult pentru el. Poate că va fi la fel și-acum.

– Da, domnule, i se adresă amabil un nou vânzător de animale, elegant îmbrăcat, văzându-l cum se

uită, cu un soi de privire sticloasă, plină de umilință, la cuștile cu exponate. Ați găsit ceva care să vă placă?

– O mulțime, confirmă Rick. Ceea ce mă încurcă este modalitatea de plată.

– Ne spuneți ce gen de afacere vă interesează, zise vânzătorul. Ce animal doriți să luați cu dumneavoastră acasă și cât anume vreți să plătiți pentru el. Vom înainta contractul directorului nostru comercial, care va fi bucuros să-și dea acordul.

– Am trei mii de dolari bani gheață, zise Rick. La sfârșitul zilei ridicase de la departament recompensa cuvenită. Cât costă, de pildă, familia aceea de iepuri?

– Domnule, în cazul în care plătiți pe loc trei mii, vă pot ajuta să obțineți ceva mai de soi decât o pereche de iepuri. Ce-ați spune de o capră?

– La capre nu m-am gândit, recunosc Rick.

– Îmi este permis să vă întreb dacă noua ofertă reprezintă pentru dumneavoastră prea mult, domnule?

– Păi, nu am de gând să depășesc trei miare, spuse Rick.

– Am bănuir asta, domnule, când ați pomenit de iepuri. Necazul cu ei este că toată lumea are așa ceva. Mi-ar plăcea să vă văd ajuns în rândul categoriei căreia cred că-i aparțineți. Pe cuvânt, domnule, îmi pareți un om care-și poate permite să aibă o capră.

– Ce avantaje aş avea?

– Avantajul deosebit al deținerii unei capre, zise ferm vânzătorul de animale, este acela că o puteți învăța să împungă pe oricine ar încerca s-o fure.

– Nu și dacă vor trage în ea cu o armă hipnotică și vor coborî apoi pe o scară de funie dintr-un aeroglisor încremenit în aer, zise Rick.

Vânzătorul, deloc tulburat, continuă:

– O capră este credincioasă stăpânului. Are un suflet liber, natural, pe care nicio cușcă nu-l poate înlănțui. Și mai există o trăsătură excepțională a caprelor, pe care probabil că n-o cunoașteți. De foarte multe ori, când îți investești banii într-un animal și-l iei cu tine acasă, descoperi, într-o bună dimineată, că a mâncat ceva radioactiv și a murit. O capră nu este deranjată de alimente semicontaminate, poate mânca orice, chiar și lucruri ce ar da gata o vacă sau un cal, ori – în mod special – o pisică. În calitate de investiție pe termen lung, avem convingerea că o capră – mai ales dacă este femelă – oferă avantaje de neînvincut unui proprietar de animale serios.

– Exemplarul acesta e femelă?

Remarcase o capră mare, neagră, stând țepoasă în centrul cuștii; se apropie de ea, însoțit de vânzător. Era frumoasă, i se păru lui Rick.

– Da, domnule. O capră nubiană, neagră, după cum vedeți foarte mare. Un concurent superb în cadrul ofertei de anul acesta. Și v-o oferim la un preț atractiv, neașteptat de scăzut.

Scoțându-și catalogul soios, Rick cercetă paginile referitoare la capra neagră, nubiană.

– Vreți să încheiați o afacere cu banii jos? întrebă vânzătorul. Sau oferiți și un alt animal în schimb?

– Cu banii jos, zise Rick.

Vânzătorul mâzgăli un preț pe o bucată de hârtie, apoi, cu gesturi iuți, aproape furișe, i-o întinse lui Rick.

– Prea mult, obiectă acesta. Luă bilețelul și scrise dedesubt o cifră mult mai modestă.

– Nu vă putem lăsa capra la un asemenea preț, protestă vânzătorul. Scrise iarăși o sumă. Exemplarul pe care-l vedeți are mai puțin de un an; speranța lui de viață este foarte mare.

Îi arătă lui Rick noul preț.

– S-a făcut, acceptă polițistul.

Semnă contractul, plăti pe loc cei trei mii de dolari – întreaga sa recompensă – și după puțin timp se trezi lângă aeroglisor, într-o stare aducând mai mult a zăpăceală, în vreme ce angajații negustorului de animale încăreau în vehicul lada în care se afla capra. Iată-mă și proprietarul unui animal, unul viu, nu o imitație electrică. Pentru a doua oară în viața mea...

Suma cheltuită, obligația asumată prin contract îl făcură să pălească; începu să tremure. Dar trebuia s-o fac, își zise. Întâmplarea cu Phil Resch... *Trebuie* să-mi recapăt încrederea, credința în mine și în capacitățile mele. Altfel îmi voi pierde slujba.

Cu mâinile amortite, porni aeroglisorul, îndreptându-se către casă, către Iran. O să se supere, reflectă el. Responsabilitatea o va speria. Și din moment ce stă acasă, o mulțime de sarcini îi vor reveni ei. Deznădejdea îl cuprinse iarăși.

Odată aterizat pe acoperișul blocului în care locuia, rămase un timp pe gânduri, încropind în

minte o poveste plină de autenticitate. Mi-o cere serviciul, se justifică, scărpinându-se pe spate. Prestigiul. Nu puteam continua așa, cu o oaie electrică; îmi submina moralul. Cred că merge să-i spun asta, decise el.

Sări jos din mașină și se opinti să coboare, de pe locul din spate, cușca în care se afla capra; suflând din greu, reuși s-o așeze pe cimentul acoperișului. Izbită de colo-colo, capra îl privi cu ochi strălucitori, plini de inteligență, dar nu scoase niciun sunet.

Rick luă ascensorul până la etajul unde-și avea apartamentul, urmând drumul bine cunoscut, până în fața ușii.

– Bună, îl întâmpină Iran, ocupată cu pregătirea cinei în bucătărie. De ce-ai venit așa târziu?

– Hai până sus, o chemă el. Vreau să-ți arăt ceva.

– *Ai cumpărat un animal viu!* Își scoase șorțul, își netezi părul, cu un gest reflex și-l urmă afară din casă; străbătură palierul cu pași mari, energici. N-ar fi trebuit s-o faci fără mine, șuieră femeia. Am dreptul să particip la o asemenea decizie, la cea mai importantă achiziție ce-o vom...

– Voiam să fie o surpriză, spuse el.

– Ai luat vreo recompensă astăzi, rosti Iran, pe un ton acuzator.

– Da, am retras trei androizi, răspunse Rick. Intră în lift și împreună o porniră spre înalturi. A trebuit să-l cumpăr, continuă el. Ceva n-a mers cum trebuie azi; ceva legat de retragerea androizilor. N-aș mai fi putut să continui fără să-mi iau un animal.

Ascensorul atinsese acoperișul; Rick își conduse nevasta în întunericul de-afară, către cușcă; aprinzând luminile – menținute pentru folosința tuturor locatarilor – arătă în tăcere în direcția caprei. Apoi așteaptă reacția femeii.

– Oh, Doamne, șopti Iran. Apropiindu-se de cușcă, privi înăuntru; după aceea îi dădu un ocol, examinând capra din toate direcțiile.

– E cu adevărat vie? întrebă ea. Nu e electrică?

– Cât se poate de reală, o asigură Rick. Doar dacă nu m-au tras pe sfoară... (Dar asta se întâmpla foarte rar. Amenda pentru fals ar fi fost imensă – de două ori și jumătate valoarea pe piață a animalului original.) Nu, nu m-au păcălit.

– E o capră, constată Iran. O capră neagră, de Nubia.

– Femelă, spuse mândru Rick. Mai târziu, poate-o s-o și împerechem. Și vom obține, în plus, lapte, din care să facem brânză.

– Îi putem da drumul din cușcă? S-o punem în locul oii electrice?

– Trebuie ținută în pripon, zise el. Cel puțin câteva zile.

– „Viața mea e dragoste și plăcere“, intonă Iran cu glas încet, ciudat. Un cântec foarte, foarte vechi, de Josef Strauss. Îți amintești? Când ne-am întâlnit pentru prima oară... Îi puse mâna pe umăr, ușor, se aplecă și-l sărută. Multă dragoste și foarte multă plăcere, adăugă.

– Îți mulțumesc, îi spuse el, strângând-o la piept.

– Hai să dăm o fugă până jos și să-i mulțumim lui Mercer, mai bine. După aceea putem veni iarăși aici și să-i dăm caprei un nume; are nevoie de un nume. Poate găsești și o funie, ca s-o priponești.

Porni înainte, spre ascensor.

De lângă iapa lui, pe care-o țesăla și-o curăța, vecinul Bill Barbour le strigă:

– Frumoasă capră aveți, domnule și doamnă Deckard. Felicitări! Bună seara, doamnă Deckard. Poate-o să vă facă și iezi; aș schimba mânzul meu pentru o pereche de iezi.

– Mulțumim, răspunse Rick, urmând-o pe Iran, în direcția liftului. Asta-ți vindecă starea depresivă? o întreabă el. Pe mine mă liniștește.

– Bineînțeles, răspunse femeia. Acum putem admite față de oricine că oaia e falsă.

– Nu e nevoie s-o facem, zise el, precaut.

– Dar *putem*, insistă Iran. Înțelegi, acum nu mai avem nimic de ascuns; ceea ce ne-am dorit întotdeauna s-a îndeplinit. Ce vis!

Se înălță pe vârfuri și-l sărută încă o dată, sprintenă; răsuflarea ei, sacadată și plină de pasiune, îl gâdilă pe gât. Apoi Iran întinse mâna să cheme ascensorul.

Ceva îl puse pe Rick în gardă. Ceva îl făcu să spună:

– Hai să nu mergem încă în apartament. Să stăm aici, lângă capră. Stăm, ne uităm la ea, poate-i dăm și ceva de mâncare... Pentru început mi-au dat o traistă cu ovăz. Citim instrucțiunile de îngrijire a

caprei; mi le-au dat și pe astea, fără să mai plătesc nimic. Poate-i spunem Euphemia.

Ascensorul sosisese deja și Iran pășise nerăbdătoare în cabină.

– Așteaptă, o strigă el.

– Ar fi imoral să nu fuzionăm cu Mercer drept mulțumire, zise femeia. Am folosit astăzi aparatul de produs empatie și astfel am reușit să-mi mai înving puțin starea depresivă – doar puțin, nu ca acum. O piatră tot m-a lovit însă, uite-aici! Îi arată încheietura mâinii, pe care Rick văzu o mică vânătaie întunecată. Și-mi amintesc că m-am gândit cât de buni suntem, cu mult mai buni, atunci când ne contopim cu Mercer. În ciuda durerii. Fizic, ne doare, dar spiritual suntem împreună; i-am simțit pe ceilalți, din lumea întreagă, pe toți cei ce foloseau aparatul odată cu mine.

Ținu ușa liftului, să nu se închidă.

– Haide, Rick. Totul va dura doar câteva clipe. Întotdeauna ai acceptat greu contopirea; vreau să transmiți tuturor celorlalți starea ta de-acum. Le-o datorezi. Ar fi imoral s-o păstrăm numai pentru noi.

Avea dreptate, desigur. Așa că Rick intră în cabină și coborâra încă o dată până la apartament.

În sufragerie, Iran apăsă grăbită butonul aparatului de produs empatie, cu fața animată de o bucurie crescândă; se luminase aidoma lunii ce răsare.

– Vreau ca toată lumea să știe, îi spuse ea. Odată mi s-a întâmplat și mie asta; am pornit aparatul și-am dat peste cineva care tocmai își cumpărase un animal. Apoi într-o zi... Trăsăturile i se întunecară

într-o clipită; plăcerea i se șterse. Într-o zi m-am trezit în legătură cu cineva al cărui animal murise. Dar noi, toți ceilalți, i-am împărtășit diferitele noastre bucurii – cu excepția mea, care, așa cum știi, n-aveam niciuna – și asta l-a mai înveselit puțin. Am putea da chiar peste un sinucigaș potențial; ceea ce avem, ceea ce simțim ar putea...

– Vor primi bucuria noastră, zise Rick, iar noi, în schimb, o să pierdem. O să schimbăm simțămintele noastre cu ale lor. Bucuria ni se va risipi.

Ecranul aparatului de produs empatie înfățișa acum valuri de fâșii în culori aprinse, lipsite de formă; răsuflând adânc, femeia apucă strâns cele două manete.

– Dac-o să păstrăm totul clar în minte, n-o să pierdem nimic din ceea ce simțim acum. Niciodată n-ai înțeles cu adevărat rostul fuziunii, nu-i așa, Rick?

– Cred că nu, răspunse el. În clipa de față însă începuse să perceapă, pentru prima dată, valoarea pe care oamenii de genul lui Iran o obțineau din partea Mercerismului. Posibil ca experiența cu vânătorul de recompense Phil Resch să-i fi afectat unele sinapse minuscule, închizând un contact neuronal și deschizând altul. Iar asta declanșase, după toate aparențele, o reacție în lanț...

– Iran, spuse Rick, precipitat, îndepărtând-o de cutia aparatului. Ascultă-mă; aș vrea să stăm de vorbă despre cele ce mi s-au întâmplat astăzi. O conduse până la canapea și o așeză pe marginea acesteia, cu fața înspre el. Apoi începu să povestească: Am întâlnit un alt vânător de recompense, pe care nu l-am mai văzut niciodată până acum. Un sălbatic căruia-i face plăcere să distrugă androizi. Și pentru prima oară, după ce-

am fost cu el i-am privit *altfel*. Vreau să spun că, în felul meu, îi vedeam exact așa cum o făcea individul.

– Și povestea asta chiar nu poate să mai aștepte? întrebă Iran.

– Mi-am aplicat un test, o întrebare – și am verificat-o; am început să resimt empatie pentru androizi și să înțeleg *ce înseamnă* asta. Ai spus-o chiar tu, azi-dimineață: „Bieții androizi.“ Așa că știi despre ce vorbesc. De aceea am cumpărat capra. Niciodată nu m-am mai simțit ca acum. S-ar putea să fie, ca în cazul tău, o stare depresivă. Îmi dau seama cât de mult suferi când ești deprimată; doar că în trecut m-am gândit întotdeauna că te complaci în starea asta și că ai putea scăpa de ea oricând, dacă nu singură, atunci cu ajutorul orgii de senzații. Dar când ajungi la o asemenea descurajare, nu-ți mai pasă. Ești apatic pentru că pierzi orice fel de sens al valorii. Nu are importanță dacă te simți mai bine, căci dacă nu prețuiești nimic...

– Ce se mai aude cu serviciul tău? Tonul ei îl șocă; clipi încurcat. *Serviciul tău*, repetă Iran. La cât se ridică ratele lunare pentru capră? Întinse mâna spre el; cu un gest reflex, Rick scoase contractul abia semnat și i-l întinse. Atât de mult? exclamă ea, cu glas subțire. Și dobânda – Doamne-Dumnezeule, numai dobânda... Și-ai făcut toate astea doar pentru că erai deprimat! Nu ca să-mi faci mie o surpriză, cum spuneai la început. Îi înapoie contractul. Ei, n-are importanță... Sunt mulțumită totuși că ai cumpărat capra, îmi place. Dar o asemenea povară financiară... Expresia ei deveni posomorâtă.

– Mă pot muta la un alt birou, o asigură Rick. Departamentul mai are încă zece sau unsprezece, toate separate. Furtul de animale, de pildă. Mă pot transfera acolo...

– Și banii de recompensă? Avem mare nevoie de ei; altfel ne vor lua capra înapoi.

– Am să prelungesc contractul de la treizeci și șase de luni, la patruzeci și opt. Scoase repede un pix și mângăli cu el pe dosul contractului. În felul acesta vom plăti în fiecare lună cu cincizeci și doi de dolari și jumătate mai puțin.

Se auzi sunând videofonul.

– Dacă nu ne-am fi întors, zise Rick, dac-am fi rămas lângă capră, pe acoperiș, n-ar fi trebuit acum să răspundem.

– De ce ți-e teamă? întrebă Iran, ducându-se la aparat. Nu ne iau capra înapoi, cel puțin *nu încă*. Ridică receptorul.

– Sunt cei de la departament, zise grăbit Rick. Spune-le că nu sunt acasă. Porni către dormitor.

– Alo, făcu Iran, în receptor.

Încă trei androizi pe care-ar fi trebuit să-i urmăresc astăzi, în loc să mă întorc aici... Pe ecran prinsese contur chipul lui Harry Bryant, așa că era prea târziu ca să mai dispară. Cu picioarele țepene, se întoarse lângă videofon.

– Da, e acasă, tocmai spunea Iran. Ne-am cumpărat o capră, veniți s-o vedeți, domnule Bryant. Urmă o pauză, în care ea ascultă răspunsul, apoi îi înmână receptorul lui Rick: Vrea să-ți comunice ceva.

Așezându-se grăbită la aparatul de produs empatie, apucă iarăși cele două manete. Aproape imediat deveni transpusă. Rick rămase cu receptorul în mână, conștient de îndepărtarea ei mentală. Conștient de propria lui însingurare.

– Alo, spuse el, în aparat.

– Am pus să fie urmăriți cei doi androizi rămași, zise Harry Bryant. Suna de la el din birou; Rick zări pupitrul familiar, îngrămădeala de hârtii, documente și tot soiul de alte fleacuri. Este evident, urmă inspectorul, că au intrat în alertă, căci au părăsit adresa pe care ne-o dăduse Dave; în clipa asta pot fi găsiți la... așteaptă! Bâjbâi pe birou și în cele din urmă găsi ce căuta.

Cu gesturi mecanice, Rick își pregăti pixul; puse pe genunchi contractul de cumpărare a caprei și așteptă datele.

– Blocul 3967-C, spuse inspectorul Bryant. Du-te acolo cât de repede poți. E de presupus că ei știu despre cei retrași astăzi: Garland, Luba și Polokoff. De aceea au și fugit pe ascuns.

– Pe ascuns, repetă Rick. Și în gând: Voiau să-și salveze viața.

– Iran spune că v-ați cumpărat o capră. Când ai făcut asta? După ce-ai plecat de la slujbă?

– În drum spre casă.

– O să vin să văd și eu capra, după ce-i vei retrage pe androizii care-au mai rămas, zise Bryant. Apropo, am vorbit cu Dave chiar adineauri. I-am povestit cât ți-au dat de furcă. Ți transmite felicitări și să fii mai atent; spune că androizii Nexus-6 sunt mult mai deștepți decât își

imaginase. De fapt, nu-i vine să creadă că ai dat gata trei exemplare într-o singură zi.

– Trei ajung, zise Rick. Nu mai pot. Trebuie să mă odihnesc.

– Măine vor fi deja plecați, spuse inspectorul Bryant. Vor ieși de sub jurisdicția noastră.

– Nu atât de repede. Or să mai întârzie.

– Te duci acolo în seara asta, insistă Bryant. Înainte ca ei să-și dea seama ce se întâmplă. Nu se vor aștepta să te miști atât de repede.

– Dimpotrivă, zise Rick. Or să mă aștepte.

– Te-a apucat tremuratul? Din cauză că Polokoff era să...

– Nu m-a apucat niciun tremurat.

– Atunci, ce nu e în regulă?

– OK, acceptă Rick. O să mă duc astă seară. Se pregăti să închidă.

– Anunță-mă de îndată ce ai rezultate. O să fiu aici, în birou.

– Dacă-i retrag și pe aceștia, am de gând să-mi cumpăr o oaie.

– Ai deja una. Ai avut-o de când te știu.

– E electrică, spuse Rick. Agăță receptorul în furcă. O oaie adevărată, de data asta, gândi el. Trebuie să am una. Drept compensație.

În fața aparatului de produs empatie, nevastă-sa se ghemuise cu o expresie de fascinație pe figură. Rick rămase în picioare o vreme, cu mâna

odihnindu-i-se pe sânul femeii; îl simțea ridicându-se și coborând ritmic, simțea viața din trupul lui Iran. Ea nu-l băgă în seamă; contopirea cu Mercer devenise, ca întotdeauna, deplină.

Pe ecran, silueta ștearsă, îmbătrânită în robă, a lui Mercer continua să se târască și dintr-odată o piatră zbură pe lângă el. Privindu-l, Rick gândi: Dumnezeuule, situația mea e mai rea decât a lui. Mercer nu e nevoit să facă nimic din ceea ce-i este străin. Suferă, dar cel puțin nu i se cere să-și violeze propria identitate.

Aplecându-se, descleștă ușurel degetele femeii de pe manete, apoi îi luă locul. După săptămâni întregi, era pentru prima oară că făcea asta. Impulsul: nu-l premeditase, se ivise pe neașteptate.

Îl întâmpină un peisaj plin de buruieni, o pustietate. Aerul mirosea a flori sălbatice; peste tot numai deșert și niciun pic de ploaie.

Un bărbat stătea în picioare dinaintea lui, cu o lumină plină de păreri de rău în ochii osteniți și îndurerați.

– Mercer, chemă Rick.

– Sunt prietenul tău rosti bătrânul. Dar trebuie să continui ca și cum n-aș exista. Înțelegi? Își desfăcu larg mâinile goale.

– Nu, spuse Rick, nu înțeleg. Am nevoie de ajutor.

– Cum pot să te salvez, întrebă bătrânul, dacă nu sunt în stare să mă salvez pe mine însumi? Nu înțelegi? *Nu există salvare.*

– Atunci la ce folosește asta? întrebă Rick. La ce folosești tu?

– Ca să-ți arăt că nu ești singur, răspunse Wilbur Mercer. Sunt aici, cu tine și voi fi întotdeauna. Du-te și îndeplinește-ți menirea, chiar dacă știi că e greșită.

– De ce? întrebă Rick. De ce-aș face-o? Am să-mi părăsesc slujba și am să emigrez.

– Indiferent unde vei merge, ți se va cere să greșești, spuse bătrânul. Este condiția de bază a vieții, aceea de a fi obligat să-ți violezi propria natură. La un moment dat, fiecare ființă vie trebuie s-o facă. E umbra finală, înfrângerea creației; este blestemul în acțiune, blestemul care se hrănește cu viața în ansamblul ei, pretutindeni în Univers.

– Asta-i tot ce poți să-mi spui? întrebă Rick.

O piatră zbură șuierând în direcția lui; se feri și piatra îl izbi în ureche. Instantaneu, dădu drumul manetelor și se trezi în propria sa sufragerie, lângă nevastă și aparatul de produs empatie. Capul îl dureau îngrozitor din pricina loviturii; când se pipăi, dădu peste sângele proaspăt curgându-i pe obraz, împrăștiindu-se în picături mari, strălucitoare.

Iran îi tampona urechea cu batista.

– Sunt mulțumită că m-ai dat deoparte, zise ea. Nu suport să fiu lovită. Ți mulțumesc că ai primit piatra în locul meu.

– Plec, o anunță Rick.

– Slujba?

– Înmulțită cu trei. Îi luă batista din mână și se îndreptă spre ușă, încă amețit și încercând o senzație de vomă.

– Noroc, îi ură Iran.

– N-am câștigat mare lucru întrebându-l aparatul ăsta, constată Rick. Mercer mi-a vorbit, dar fără niciun folos. Nu știe nimic în plus față de mine. E doar un bătrân care urcă pe colină în întâmpinarea morții.

– Nu asta e revelația?

– O revelație pe care am avut-o deja, zise Rick. Deschise ușa ce dădea în holul blocului: La revedere!

Păși pe palier și închise ușa după el. Blocul 3967-C, reflectă, citind cele scrise pe dosul contractului. E pe undeva, prin suburbii; o zonă mai curând abandonată. Un loc potrivit pentru o ascunzătoare. Cu excepția luminilor, pe timp de noapte. După asta o să mă ghidez: după lumini. Fototropic, aidoma unui fluture cap-de-mort. Iar după aceea, gata, se va termina cu androizii, gândi el. O să mă apuc de altceva, să-mi câștig altfel existența. Aceștia trei sunt ultimii. Mercer are dreptate: trebuie să-mi termin treaba. Dar nu cred c-am să pot. Doi androizi laolaltă – nu e o chestiune de morală, ci una de practică.

Probabil *n-o să fiu în stare să-i retrag*, realizează el. Chiar dacă voi încerca; sunt prea obosit, iar astăzi mi s-au întâmplat prea multe. Poate că Mercer știa asta; poate că a prevăzut tot ce se va petrece.

Știu însă de unde aș putea obține ajutorul; mi s-a mai oferit și înainte, dar l-am refuzat.

Ajunse pe acoperiș. O clipă mai târziu ședea în întunericul aeroglisorului, formând un număr la videofon.

– Asociația Rosen, răspunse operatoarea de serviciu.

- Cu Rachael Rosen, ceru el.
- Pardon, domnule?
- Dați-mi-o pe Rachael Rosen, rosti Rick, iritat.
- Știe cumva domnișoara...
- Sigur că știe, răspunse el, apoi rămase în așteptare.

Zece minute mai târziu, fața mică, oacheșă, a lui Rachael Rosen apăru pe ecranul videofonului.

- Bună, domnule Deckard!
- Ai ceva de făcut în clipa asta sau putem sta de vorbă? întrebă el. Cum spuneai astăzi, ceva mai devreme...

Nu părea a fi vorba de aceeași zi; o generație înflorise și-apoi decăzuse de la ultima lor discuție. Și toată apăsarea, toată scârba născută din aceasta i se regăsea în trup; îi simți povara fizică. Poate că e din cauza pietrei, gândi el. Își tamponă cu batista urechea încă sângerândă.

- Te-ai tăiat la ureche, constată Rachael. Ce rușine!
- Credeai că n-o să te sun? întrebă Rick. Așa credeai?
- Ți-am spus, replică Rachael, că fără mine unul dintre androizii Nexus-6 te va da gata înainte să apuci să pui mâna pe el.
- Te-ai înșelat.
- Și totuși în clipa asta suni. Mă rog... Vrei să vin la San Francisco?

- În clipa asta, îi ceru el.
- Oh, e prea târziu. O să vin mâine; drumul durează o oră.
- Mi s-a spus că trebuie să-i retrag în noaptea asta. Făcu o pauză, apoi continuă: Au mai rămas trei, din opt câți erau.
- Vorbești de parc-ai fi trecut prin niște clipe groaznice.
- Dacă nu vii aici astă seară, o anunță Rick, o să mă duc după ei singur și n-o să reușesc să-i retrag. Tocmai mi-am cumpărat o capră, adăugă el. Din recompensa primită pentru androizii pe care i-am doborât astăzi.
- Voi, oamenii!... râse Rachael. Caprele miros al naibii!
- Doar masculii. Am citit asta în instrucțiunile primite.
- Ești cu adevărat obosit, constată Rachael. Arăți ca năuc. Sigur știi ce faci încercând să retragi încă trei exemplare Nexus-6 în aceeași zi? Nimeni n-a reușit până acum să distrugă șase androizi în doar douăzeci și patru de ore.
- Ba da. Franklin Powers, răspunse Rick. Acum vreun an, la Chicago, a retras un grup de șapte.
- A, varianta aia învechită, McMillan Y-4, zise Rachael. Aici e vorba de cu totul altceva. Rămase un timp pe gânduri. Rick, nu pot să vin. Nici măcar n-am stat la masă...
- Am nevoie de tine, spuse el. Și în gând: altfel o să mor. Știu asta; Mercer știa și el. Și cred că și tu o știi. Dar îmi pierd timpul chemându-te, cugetă

Rick. La un android nu poți apela fiindcă nu ai ce să obții de la el.

– Îmi pare rău, Rick, zise Rachael, dar nu pot veni în seara asta. Va trebui s-o lăsăm pe mâine.

– Răzbunare de android, rosti el.

– Poftim?

– Pentru că te-am prins pe picior greșit la Testul Voigt-Kampff.

– Chiar crezi asta? întrebă Rachael, cu ochii măriți. Crezi *într-adevăr*?

– La revedere, răspunse Rick și se pregăti să închidă.

– Ascultă, spuse Rachael repede. Nu vrei să gândești deloc.

– Ți se pare, pentru că voi, androizii Nexus-6, sunteți mai deștepți decât oamenii.

– Nu, zău nu înțeleg, oftă Rachael. Pot doar să-ți spun că nu vrei să faci chestia asta acum – poate nici nu vrei s-o mai faci vreodată. Ești sigur că aștepti să-ți înlesnesc retragerea celor trei androizi? Sau speră să te conving să nu încerci?

– Vino aici, îi ceru el, și vom închiria o cameră la hotel.

– Pentru ce?

– Am auzit astăzi ceva, răspunse Rick răgușit. Despre unele situații în care sunt implicați bărbați umani și femei androide. Vino în seara asta la San Francisco și voi renunța la ceilalți trei. O să facem altceva.

Ea îl privi, apoi spuse brusc:

– Bine, zbor spre tine. Unde ne întâlnim?

– La St Francis. Este singurul hotel pe jumătate decent care mai funcționează în zona Golfului.

– Și n-o să întreprinzi nimic până nu ajung eu acolo?

– Am să stau în cameră și-o să mă uit la televizor, la Matahala Prietenoasă. În ultimele trei săptămâni a avut-o ca invitată pe Amanda Werner. Îmi place tipa; aș putea să mă uit la ea tot restul vieții. Are niște sâni care parcă-ți zâmbesc.

Închise aparatul. O vreme rămase nemișcat, cu mintea golită de gânduri. În cele din urmă, răcoarea din interiorul mașinii îl readuse la realitate; răsuci contactul și după câteva clipe se îndreptă spre centrul San Franciscoului. Și spre Hotelul St Francis.

Așezat în fotoliu, în somptuoasa și enorma cameră de hotel, Rick Deckard citea informațiile despre androizii Roy și Irmgard Baty. În cazul lor, documentele cuprindeau și niște fotografii color, luate prin teleobiectiv – imagini tridimensionale neclare, pe care abia dacă le putea distinge. Femeia, decise el, pare atrăgătoare. Roy Baty, în schimb, arată cu totul altfel. Mult mai deteriorat.

Farmacist pe Marte, citi el. Cel puțin asta era acoperirea de care se folosise androidul. În realitate, fusese probabil muncitor necalificat, un zilier cu aspirații spre ceva mai bun. Oare androizii visează? se întreabă Rick. Evident că da; de aceea își ucid câteodată stăpânii și zboară spre Pământ. Vor o viață mai bună, fără sclavie. Ca Luba Luft, de pildă, care cânta *Don Giovanni* și *Le Nozze*, în loc să se spetească scrijelind fața pustie a unui câmp presărat cu pietre, pe o colonie nelocuibilă din principiu.

„Roy Baty (îl informa documentul) are aerul agresiv, plin de îngâmfare, al unei false autorități. Dedicat unor preocupări mistice, acest android a propus grupului o încercare de evadare, susținându-l ideologic cu o născocire plină de pretenții despre caracterul sacru al așa-numitei vieți androidice. În plus, respectivul android a furat (și

experimentat) o serie de medicamente diverse, cu acțiune asupra creierului, pretinzând, când a fost prins, că speră să promoveze în rândurile androizilor o experiență de grup similară celei a Mercerismului, care – a arătat el – rămâne lipsită de valoare pentru androizi.“

Caracterizarea avea în ea ceva patetic. Un android dur, rece, sperând să încerce o experiență de la care, grație defectului în mod deliberat inclus în construcția sa, rămânea exclus. Și totuși nu reușea să resimtă prea multă îngrijorare pentru Roy Baty; sesizase, din însemnările lui Dave Holden, o anume trăsătură respingătoare a acestui android deosebit. Baty încercase să forțeze apariția experienței de fuziune în cazul lui însuși – iar apoi, când totul eșuase, concepute uciderea unor ființe umane... urmată de zborul spre Terra. Iar acum, așa cum se întâmplase astăzi, de destrămarea grupului original de opt androizi, până când nu mai rămăseseră decât trei la număr. Și ei, membrii grupului ilegal care mai rezistaseră, erau de asemenea condamnați, căci dacă el n-ar fi reușit să-i doboare, altcineva ar fi făcut-o cu siguranță. Timp și răstimp, gândi Rick. Ciclul vieții, încheindu-se în acest ultim asfințit, înaintea tăcerii morții. Percepea în respectiva succesiune un microunivers complet. Ușa camerei de hotel se deschise printr-o izbitură.

– Ce zbor! exclamă Rachael Rosen, cu răsuflarea tăiată. Era îmbrăcată într-un mantou lung, în solzi de pește, asortat cu o brasieră și cu pantaloni scurți; pe lângă uriașa poșetă ornamentată, aducând cu o tolă de poștaș, mai purta cu ea și o sacoșă de hârtie.

– Frumoasă cameră! Își privi ceasul-brățară: Mai puțin de-o oră, am mers bine. Poftim! îi întinse punga de hârtie. Am adus o sticlă de Bourbon.

– Cel mai periculos dintre cei opt este încă în viață, o informă Rick. Cel care a organizat totul. Îi întinse hârtia cu datele despre Roy Baty; Rachael așează jos sacoșa și luă documentul.

– Ai descoperit unde se ascunde?

– Am numărul unui bloc. E pe undeva, prin suburbii, într-o zonă în care mișună tot soiul de „speciali“.

– Să-i văd și pe ceilalți, îi ceru Rachael, întinzând mâna.

– E vorba de două femei. Îi întinse foile, una referitoare la Irmgard Baty, cealaltă la o androidă care-și spunea Pris Stratton.

Uitându-se la ultimele însemnări, Rachael nu-și putu reține o exclamație. Se apropie de fereastră și privi afară, către centrul orașului San Francisco.

– Cred că aceasta din urmă te va da peste cap. Sau poate că nu; poate că nu-ți pasă...

Era palidă și vocea îi tremura. Deodată devenise extrem de nesigură.

– Ce tot mormăi acolo?

Adunându-și la loc fișele, Rick le studie întrebându-se care dintre ele o tulburase într-atât pe Rachael.

– Hai să deschidem sticla de Bourbon!

Rachael duse sacoșa în baie, luă două pahare, apoi reveni în încăpere; păstra încă un aer distrat și

nesigur, plin de preocupare. Rick îi simți aproape zborul rapid al gândurilor ascunse: schimbarea i se putea citi pe fața încruntată și tensionată.

– Poți să deschizi chestia asta? întrebă ea. Valorează o avere, îți dai seama. Nu e sintetic; e dinainte de Război, făcut din cartofi veritabili.

Luând sticla, Rick o deschise și turnă alcoolul în două pahare înalte.

– Ia spune, ce se întâmplă? întrebă el.

– La telefon m-ai anunțat că dacă vin aici astă-seară, o să renunți la ceilalți trei androizi. „O să facem altceva“, ai zis. Dar iată-ne aici și...

– Te rog să-mi explici ce te tulbură, insistă el.

Rachael îl privi sfidătoare.

– În loc să te agiți și să te enervezi în legătură cu ultimii trei androizi Nexus-6, spune-mi ce urmează să facem, zise ea. Își desfăcu nasturii mantoului pe care-l așeză în șifonier. Gestul îi oferă lui Rick prima șansă de a o contempla un timp mai îndelungat.

Proporțiile lui Rachael, observă el încă o dată, erau ciudate; din pricina părului negru, greu, capul părea mare, iar sânii foarte mici îi dădeau o alură subțiratică, aproape copilărească. Ochii mari, cu gene îngrijit rimelate, nu puteau fi însă decât ai unei femei; aici asemănarea cu o adolescentă lua sfârșit. Rachael se sprijinea abia perceptibil pe vârful picioarelor, iar brațele atârănând i se îndoiau din încheieturi; exact înfățișarea unui vânător primitiv, probabil din rasa Cro-Magnon, gândi el. Rasa vânătorilor înalți. Fără mușchi în plus, cu pânțele neted, spatele mic și fesele și mai mici – Rachael fusese modelată după tipul celtic,

anacronic și totodată atractiv. În josul șortului scurt, picioarele ei suple aveau un aspect neutru, asexuat, fără prea multe rotunjimi feciorelnice. Impresia generală era totuși favorabilă. Deși, în mod clar, era aceea a unei fete, nu a unei femei. Cu excepția ochilor – ageri, fără astâmpăr...

Rick sorbi din paharul cu Bourbon; tăria alcoolului, gustul și aroma puternice, poruncitoare, îi deveniseră aproape străine și doar cu greu reuși să înghită. Rachael, în schimb, nu părea să resimtă nicio dificultate.

Așezându-se pe pat, Rachael netezi absentă cuvertura care-l acoperea; o expresie de iritare i se așternuse acum pe chip. Rick puse paharul pe măsuță, apoi își căută un loc alături de fată. Sub greutatea lui, patul se lăsă și Rachael își modifică poziția.

– Ce s-a întâmplat? o întreabă el. Întinzându-se, îi luă mâna într-a lui, simțind-o rece, osoasă, ușor umedă. Ce te deranjează?

– Ultimul dintre androizi, afurisitul ăsta de Nexus-6, spuse Rachael, pronunțând cuvintele cu greu, este de același tip cu mine. Coborî privirea către cuvertura de pe pat, găsi un fir de ață și începu să-l răsucescă într-un ghemotoc. N-ai urmărit descrierea? Mi se potrivește. E posibil ca individă să se îmbrace diferit sau să-și poarte părul altfel coafat; poate și-a cumpărat chiar o perucă. Dar când o s-o vezi, ai să-ți dai seama ce vreau să spun. Râse sarcastic. E un lucru bun faptul că Asociația a recunoscut că sunt androidă; altfel, probabil ai fi înnebunit când ai fi văzut-o pe Pris Stratten. Ori ai fi crezut că suntem una și aceeași persoană.

– De ce te neliniștește atât de mult chestia asta?

– La dracu’, dar o să fiu acolo *când o vei retrage!*

– Poate că nu. Poate că n-o s-o gădesc.

– Cunosc psihologia androizilor Nexus-6, zise Rachael. De aceea sunt aici; de aceea te și pot ajuta. Ultimii trei stau toți laolaltă. Grupați în jurul alienatului mintal care-și spune Roy Baty. El va concepe apărarea lor finală, crucială, completă. Strânse din buze. Dumnezeu!

– Curaj, i se adresă bărbatul; îi cuprinse în căușul palmei bărbia mică, ascuțită, ridicându-i capul, ca s-o oblige să-l privească în ochi. Mă întreb cum trebuie să fie când îmbrățișezi o androidă, se întrebă. Aplecându-se puțin, îi sărută buzele uscate. Nicio reacție; Rachael rămase impasibilă. Ca și cum gestul n-ar fi afectat-o. Și totuși el simți altceva. Sau poate că era doar gândul, plin de dorință.

– Aș fi vrut, zise Rachael, să fi știut totul dinainte de a veni. N-aș fi zburat niciodată până aici. Cred că ceri prea mult. Știi ce simt? Față de androida cu numele de Pris Stratton?

– Empatie, zise el.

– Cam așa ceva. Identificare: eu sunt ea. Doamne, poate că asta e ceea ce se va întâmpla. La înghesuială o să mă retragi pe mine. Iar ea o să se ducă înapoi la Seattle și-o să-mi ia locul. Niciodată până acum nu m-am mai simțit așa. Suntem *amândouă* niște mașini, marcate ca niște capace de sticlă. E o iluzie ideea că eu – eu, personal – exist în realitate; sunt doar reprezentanta unui tip.

Un tremur îi scutură trupul. Rick nu-și putu înfrâna amuzamentul; îmbufnarea lui Rachael era atât de sentimentală...

– Furnicile nu simt una ca asta, spuse el, deși fizicește sunt identice.

– Furnicile... Ele nu simt repetiția.

– Gemenii umani. Ei nu...

– Dar se recunosc unul pe celălalt; înțeleg deci că au o legătură specială, de tip empatic.

Ridicându-se, Rachael se apropie cu mers nesigur de sticla de Bourbon; își umplu paharul și-l dădu repede peste cap. O vreme se învârti greoi prin încăpere, cu sprâncenele unite într-o linie întunecată, apoi, ca și cum și-ar fi ales drumul la întâmplare, se așeză la loc, pe pat; își ridică picioarele și se întinse, sprijinindu-se de pernele umflate. După care oftă:

– Uită-i pe cei trei androizi! Vocea-i era marcată de oboseală. Sunt atât de epuizată; din pricina călătoriei, cred. Și a tot ceea ce am aflat astăzi. Nu-mi doresc decât să mă culc. Închise ochii. Dacă o fi să mor, murmură ea, poate-o să mă nasc iar când Asociația Rosen va scoate următorul exemplar de tipul meu. Deschise ochii și-l privi cu un aer sălbatic. Știi de ce-am venit, de fapt? De ce Eldon și ceilalți Rosen – cei umani – au vrut să fiu alături de tine?

– Ca să observi ce se întâmplă, zise el. Să descrii exact ce-i face pe androizii Nexus-6 să se dea de gol în fața Testului Voigt-Kampff.

– În fața testului sau în orice alt fel. Tot ceea ce-i face să fie *diferiți*. Apoi trebuie să comunic concluziile, iar Asociația să opereze modificările necesare ale factorilor DNS din baia de zigoți. Vom avea atunci tipul Nexus-7. Iar când acesta va fi demascat, la rândul lui, vom modifica iarăși

totul; în cele din urmă, Asociația va obține un tip de android care să nu mai poată fi identificat.

– Ai auzit de Testul Boneli pentru măsurarea arcului reflex? Întrebă el.

– Lucrăm și asupra ganglionilor spinali. Într-o bună zi, Testul Boneli va fi acoperit de vălul ancestral al uitării spirituale.

Zâmbi inofensiv – în contradicție cu cele spuse. În acest moment, Rick nu reușea să discearnă gradul ei de seriozitate. Un subiect a cărui importanță zguduie lumea și totuși tratat la modul glumeț; posibilă trăsătură de android, gândi el. Niciun fel de conștiință emoțională, niciun fel de sentiment al *înțelesului* real a ceea ce spune. Doar definițiile intelectuale, formale, seci ale termenilor izolați.

În plus, Rachael începuse să-l sâcâie. Imperceptibil, trecuse de la lamentările asupra propriei sale condiții, la tachinări în probleme ce-l priveau pe el.

– Dracu' să te ia!

– Sunt beată, răspunse Rachael. Nu pot să merg cu tine. Dacă pleci... Gesticulă, parcă gonindu-l. O să rămân aici să dorm și poți să-mi povestești mai târziu ce s-a întâmplat.

– Nu va exista un „mai târziu“, pentru că Roy Baty o să mă-nhațe.

– Oricum nu te pot ajuta acum, fiindcă sunt beată. Și-apoi, știi adevărul – dura, neregulată, alunecoasă față a adevărului. Sunt doar un observator și n-am să intervin ca să te salvez; nu-mi pasă dacă Roy Baty te ucide sau nu. Îmi pasă în schimb dacă *eu* sunt ucisă. Ochii i se măriră dintr-odată. Dumnezeu, mă încearcă empatia față de

mine însămi. Înțelegi, dacă aș merge în ruina aia de clădire de la periferie, eu... Trăgând de un nasture de la bluză, începu să se joace cu el; cu mișcări încete, ușoare, se apucă să-l desfacă. Nu am curaj să merg pentru că știu că androizii nu sunt loiali unii față de alții și că blestemata aia de Pris Stratton mă va distruge și-mi va lua locul. Înțelegi? Scoate-ți haina...

– De ce?

– Ca să ne putem băga în pat, zise Rachael.

– Mi-am cumpărat o capră neagră de Nubia, spuse el, fără legătură. Trebuie să mai retrag încă trei androizi. Să-mi termin treaba și să mă întorc acasă, la nevastă-mea.

Se ridică și dădu ocol patului, în căutarea sticlei de Bourbon. Își turnă un al doilea pahar; mâinile îi tremurau doar puțin. Probabil de oboseală. Amândoi suntem obosiți. Prea obosiți ca să vânăm trei androizi, între care cel mai rău dintre toți cere parcă să fie împușcat.

Stând acolo, în picioare, își dădu seama brusc de faptul că începuse să resimtă o teamă clară, incontestabilă, față de principalul android. Totul depindea de Baty – depinsese încă de la început. Până în acel moment întâlnise și retrăsese treptat manifestări mai mult amenințătoare ale lui Baty. Acum venea la rând însuși acesta. Gândul îi spori teama; odată conștientizat, îl prinse complet în cursă.

– În clipa asta nu pot să plec fără tine, îi zise el lui Rachael. Dar nici nu pot să stau aici. Polokoff a venit după mine; într-un sens diferit, și Garland a făcut același lucru.

– Ți-e teamă că Roy Baty o să te caute? Așezând jos paharul gol, se aplecă și-și desfăcu sutienul. Se strecură din el cu agilitate, apoi se ridică, legănându-se și zâmbind. În poșeta mea, zise ea, am un mecanism construit de fabrica noastră de pe Marte, menit să folosească drept semnal de ur... Se strâmbă. De alarmă sau ceva în genul ăsta, pe timpul cât se aplică androizilor nou-creați controalele de rutină. Ia-l! Seamănă cu o scoică. O să-l vezi!

Rick începu să răscolească prin poșetă. Aidoma unei femei umane, Rachael avea ascunse înăuntru toate felurile de flecuștețe ce se puteau concepe; din pricina asta, bărbatul se trezi cotrobăind la nesfârșit...

Între timp, Rachael își scoase cizmele și-și desfăcu fermoarul de la șort; balansându-se pe un picior, agăță cu călcâiul țesătura sfâșiată și-o aruncă de-a curmezișul încăperii. Se aruncă apoi pe pat, rostogolindu-se ca să-și dibuie paharul, pe care-l răsturnă din greșeală pe covor.

– Fir-ai al dracului! Tremurând, se mai ridică o dată în picioare; numai cu chiloții pe ea, îl urmări pe Rick cum se chinuia cu poșeta, apoi, atentă și grijulie, dădu deoparte cuverturile de pe pat, se băgă înăuntru și se acoperi.

– Ți-e teamă că Roy Baty o să te caute? Ținea în mână o sferă metalică, prevăzută cu un fel de buton de proiecție.

– Chestia asta provoacă unui android o stare de catalepsie, zise Rachael, cu ochii închiși. Îi suprimă respirația timp de câteva secunde; bineînțeles, o va opri și pe-a ta, dar voi, oamenii, puteți trăi fără să respirați mai multe minute. Nervul vag al unui android însă...

– Cunosc. Se ridică. Sistemul nervos autonom al androizilor nu este atât de flexibil la solicitări ca al nostru. Dar, așa cum spuneai, totul va dura doar vreo cinci–șase secunde...

– Suficient ca să-ți salveze viața, murmură Rachael. Așa că înțelegeți... Se ridică pe șezut, în vârful patului. Dacă Roy Baty se arată pe-aici, poți ține obiectul ăsta în mână și să apeși pe buton. Și-n timp ce Roy Baty va înțepeni, lipsit de aer și cu celulele creierului deteriorându-i-se, o să-l poți omorî folosindu-te de laser.

– Și tu ai o asemenea armă, zise el. E în poșetă.

– Un fals. Androizilor nu le este permis portul de armă, căscă ea, cu ochii încă închiși.

Rick se apropie de pat.

Agitându-se, Rachael reuși în cele din urmă să se întoarcă pe burtă, cu fața îngropată în cearșaful alb.

– E genul de pat curat, nobil, virgin – constată ea. Doar fetele neprihănite, curate, care... Făcu o pauză. Androidele nu pot naște copii, spuse ea. Să fie oare o pierdere?

El termină s-o dezbrace. O lăsă cu spatele gol, rece.

– Să fie oare o pierdere? repetă Rachael. Nu știu; n-am cum să spun una ca asta. Cum trebuie să te simți când ai un copil? Și legat de asta, cum trebuie să te simți când ești născut? Noi nu ne naștem, nu creștem; în loc să murim de boală ori de bătrânețe, ne uzăm, ca furnicile. Iarăși furnici; asta suntem. Tu, nu; doar eu. Mașini chitinoase, înzestrate cu reflexe, dar care nu sunt vii cu-adevărat. Se răsuci pe-o parte și zise, ridicând

vocea: *Nu sunt vie!* Nu te culci cu o femeie. Să nu fii dezamăgit, da? Ai mai făcut vreodată dragoste cu o androidă?

– Nu, răspunse el, scoțându-și cravata și cămașa.

– Înțeleg – așa mi-au spus – că e convingător, cu condiția să nu te gândești prea mult. Dar dacă te gândești doar o clipă, dacă reflectezi la ceea ce faci – atunci nu poți să continui. Din motive, hm..., fiziologice.

Aplecându-se, Rick îi sărută umărul gol.

– Mulțumesc, Rick, rosti ea, șters. Ține minte, așadar: nu te gândești, fă-o doar! Nu te opri și nu filozofa, căci din punct de vedere filozofic este plictisitor la culme. Pentru amândoi.

– După aceea, intenționez totuși să-l caut pe Roy Baty. Am nevoie să fii acolo cu mine. Știu că arma-laser pe care-o ai în poșetă este...

– Crezi că voi retrage în locul tău pe vreunul dintre androizi?

– Cred că, în ciuda a ceea ce mi-ai spus, o să-mi dai tot ajutorul de care ești în stare. Altfel, n-ai fi aici, în acest pat.

– Te iubesc, zise Rachael. Dacă aș intra într-o cameră și aș vedea o sofa acoperită cu pielea ta, aș obține un punctaj foarte mare la Testul Voigt-Kampff.

Mai târziu, în această seară, gândi el, în timp ce stingea lumina de lângă pat, voi retrage un android Nexus-6 care arată la fel cu această fată goală. Oh, Cerule, am pornit-o spre ceea ce spunea Phil Resch. Întâi culcă-te cu ea, își aminti. Apoi, ucide-o!

- Nu pot să fac asta, spuse și se îndepărtă de pat.
 - Aș vrea să poți, zise Rachael. Vocea îi tremura.
 - Nu din cauza ta. Din cauza lui Pris Stratton; din pricina a ceea ce urmează să-i fac.
 - Nu suntem aceeași persoană. *Mie* nu-mi pasă de Pris Stratton. Ascultă! Rachael se răsuci în pat, ridicându-se; în semiîntuneric, bărbatul abia dacă-i putea distinge silueta cochetă, lipsită aproape de sâni. *Culcă-te cu mine și o voi retrage eu pe Pris Stratton!* OK? Pentru că nu suport ideea să ajungem atât de aproape și să nu...
 - Îți mulțumesc, zise el; recunoștința – fără îndoială din pricina alcoolului – crescuse, punându-i un nod în gât. Doi, gândi; acum mai am doar doi androizi de retras. Familia Baty. Oare Rachael are s-o facă într-adevăr? Dar e evident. Androizii gândesc și funcționează de maniera asta... Și totuși, niciodată până atunci, nu mai trecuse prin asemenea împrejurări.
 - Pe toți dracii, se răsti Rachael, bagă-te odată în pat!
- Și Rick se supuse.

După care își permisese un mare lux: Rick ceru cameristei să le aducă niște cafea naturală. Șezu multă vreme tolănit între brațele fotoliului vopsit în verde, negru și bronz auriu, sorbindu-și cafeaua și meditând la evenimentele din următoarele câteva ore. În baie, din mijlocul unui jet de apă fierbinte, Rachael chițăia, fredona și împrășca stropi.

– Ai făcut o afacere bună, când ai acceptat târgul, îi strigă ea, oprind dușul; cu apa șiroindu-i pe trup și cu părul prins într-o bentiță de cauciuc, apărură goală și roză din camera de baie. Noi, androizii, nu ne putem controla pasiunile fizice, senzuale. Probabil că știi asta; după părerea mea, ai avut un avantaj asupra mea.

Nu părea totuși supărată. Dimpotrivă, devenise veselă și cu siguranță la fel de umană ca și oricare altă fată pe care-o cunoscuse.

– Chiar trebuie să dai de urma celor trei androizi astă-seară?

– Da, spuse el. Doi îi voi retrage eu, gândi; unul, tu. Cum spusese și Rachael, târgul fusese încheiat.

Înfășurându-se într-un uriaș prosop de baie, fata îl întrebă:

– Ți-a plăcut?

– Da.

– Ai să te mai culci și altă dată cu o androidă?

– Dacă ar fi fată... Dacă ar semăna cu tine...

– Știi care este durata medie de viață a unui robot umanoid? Întrebă Rachael. Exist de doi ani. Cât crezi că mai am de trăit?

După o scurtă ezitare, el spuse:

– Probabil încă vreo doi ani.

– N-au putut niciodată să rezolve această problemă. Mă refer la înlocuirea celulelor. Înnoire perpetuă sau, oricum, semiperpetuă. Eh, asta e!

Începu să se frece cu prosopul, cu mișcări energice. Fața îi devenise lipsită de expresie.

– Îmi pare rău, spuse Rick.

– La naiba, zise Rachael, *mie* îmi pare rău că am deschis discuția. Oricum, faptul îi oprește pe bărbații umani să trăiască alături de femei androide.

– Rămâne valabil și în cazul vostru, al celor de tip Nexus-6?

– E vorba de metabolism, nu de creier. Cu pași mărunți, se duse și-și luă chiloții, apoi începu să se îmbrace.

Rick se îmbracă și el. După care, împreună, abia schimbând câteva cuvinte, se îndreptară spre acoperișul clădirii, unde un funcționar amabil, îmbrăcat în alb, le parcase aeroglisorul.

– Frumoasă noapte! observă Rachael, în vreme ce zburau către suburbiile orașului San Francisco.

– Capra mea doarme acum, răspunse Rick. Sau poate că animalele de genul ei sunt nocturne? Unele nu dorm niciodată. Cel puțin, din câte mi-am dat seama, oile n-o fac; ori de câte ori le privești, se uită la tine. Așteaptă tot timpul să le hrănești.

– Ce fel de nevastă ai?

El nu răspunse.

– Ai...

– Dacă n-ai fi androidă, o întrerupse Rick, și dacăș putea să mă însor cu tine în mod legal, aș face-o.

– Sau am trăi în păcat, spuse Rachael. Atâta doar că eu nu sunt considerată ființă vie.

– Legal, nu ești. În realitate însă, da. Biologic vorbind. Nu ești făcută din circuite tranzistorizate, ca un fals animal; ești o entitate organică.

Iar peste doi ani ai să te uzezi și ai să mori, gândi el. Pentru că nu am reușit să soluționăm problema înlocuirii celulelor, așa cum spuneai. Bănuiesc însă că oricum nu are importanță...

Ăsta e sfârșitul carierei mele de vânător de recompense. După cei doi Baty nu va mai urma niciun android. Nu și după cele întâmplate astăseară.

– Pari trist, constată Rachael.

El întinse mâna și-i mângâie obrazul.

– N-o să mai fii în stare să vânezi niciun android, rosti ea calmă. Așa că nu fi trist, te rog!

El o privi lung.

– Niciun vânător de recompense n-a mai continuat vreodată, zise Rachael. Nu, după ce a fost împreună cu mine. Cu excepția unuia singur. Un om de un cinism nemaîntâlnit. Phil Resch. Dar acesta e ținut; lucrează de unul singur, pe locurile rămase libere.

– Înțeleg, rosti stins Rick. Se simțea ca paralizat. Era o stare care-i cuprinsese brusc tot corpul.

– Dar călătoria de-acum nu va fi inutilă, continuă Rachael. O să întâlnești curând un bărbat minunat, plin de spirit.

– Roy Baty... Îi cunoști pe toți?

– Când încă mai existau, îi știam pe toți. Acum mai cunosc doar trei dintre ei. Am încercat să te oprim azi-dimineață, înainte de a începe să folosești datele din lista lui Dave Holden. Am încercat din nou, cu puțin înainte ca Polokoff să ajungă la tine. Dar apoi, după toate cele întâmplate, a trebuit să aștept...

– ...Până când n-am mai rezistat. Și am fost nevoit să te sun.

– Luba Luft și cu mine am fost prietene foarte, foarte bune, vreme de aproape doi ani. Ce te-a făcut să te gândești la ea? O plăceai?

– Da.

– Și totuși ai ucis-o...

– Nu eu. Phil Resch.

– Oh, deci Phil te-a însoțit la Operă. N-am știut; cam atunci s-au întrerupt legăturile noastre. Am aflat doar că Luba a fost ucisă; natural, am presupus că tu ai făcut-o.

– După însemnările lui Dave, zise Rick, cred că încă mai pot să continui și să-l retrag pe Roy Baty. Nu însă și pe Irmgard Baty.

Și în niciun caz, gândi, pe Pris Stratton. Chiar și acum; chiar și știind adevărul.

– Deci tot ce s-a petrecut la hotel n-a fost decât o...

– Asociația, îl lămuri Rachael, dorea să ajungă la vânătorii de recompense de aici și din Est. Chestia a părut să meargă... din motive pe care nu le înțelegem pe deplin. Bănuiesc că de vină este iarăși limitarea noastră.

– Mă îndoiesc că a mers atât de des sau atât de bine precum spui, rosti el, răgușit.

– Cu tine, cel puțin, am reușit.

– Vom vedea.

– Știu deja, zise Rachael. De când ți-am zărit expresia feței. Această tristețe... Mă așteptam la ea.

– De câte ori ai făcut-o până acum?

– Nu-mi amintesc. De șapte, opt ori. Nu, cred că acum e a noua oară. Femeia – sau, mai curând, androida – dădu din cap. Da, de nouă ori.

– E o idee învechită, spuse Rick.

– P-poftim? întrebă Rachael, șocată.

Împingând de volan, Rick imprimă aeroglisorului o traiectorie descendentă.

– În orice caz, mie așa mi se pare. Te voi ucide, zise el. Și-o să mă duc să-i caut singur pe Roy și

Irmgard Baty. Și pe Pris Stratton!

– De asta aterizezi? Adăugă temătoare: Există un obstacol; eu sunt proprietatea – proprietatea *legală* – a Asociației Rosen. Nu un android evadat care s-a strecurat aici venind de pe Marte; nu sunt din aceeași categorie cu restul.

– Da, zise el, dar dacă voi reuși să te retrag pe tine, înseamnă că voi putea s-o fac și cu ceilalți.

Măinile fetei se repeziră asupra poșetei voluminoase, pline cu tot felul de lucruri; răscoliră cu frenezie înăuntru, apoi renunțară.

– Afurisita asta de poșetă! blestemă Rachael, feroce. Niciodată nu găsesc nimic din ce pun înăuntru. Nu vrei să mă retragi în așa fel încât să nu mă doară? Vreau să spun, fă-o cu grijă, dacă nu mă împotrivesc, OK? Și promit să nu mă împotrivesc. De acord?

– Înțeleg acum de ce Phil Resch spunea ce spunea. Nu era de loc cinic; doar că se învățase minte. Să treci prin toate astea... Nu-l pot condamna. L-a înrăit totul.

– Dar într-un sens greșit!

Aparent, era mult mai liniștită. În fapt, însă – febrilă și plină de încordare. Cu toate acestea, focul întunecat se stinsese; iar forța vitală i se scursese din trup, așa cum lui Rick i se mai întâmplase să vadă de atâtea ori la alți androizi. Clasică resemnare. Acceptarea intelectuală, mecanică, a ceea ce un organism veritabil – obsedat de două miliarde de ani de presiune a vieții și a evoluției – nu putuse niciodată să împace în relația cu sine însuși.

– Nu pot suferi modul în care voi, androizii, renunțați la viață, strigă el, cu sălbăticie. Aeroglisorul aproape că se izbi de pământ; Rick trebui să tragă cu toată forța de volan, pentru a evita coliziunea. Frânând, reuși să aducă mașina într-o poziție de oprire nesigură, înclinată într-o parte; stinse cu zgomot motorul, apoi scoase arma-laser.

– În osul occipital, la baza craniului, spuse Rachael. Te rog!

Se răsuca în așa fel, încât să nu fie nevoită să privească țeava laserului; fasciculul urma să pătrundă fără ca ea să-și dea seama.

Rick lăsă deoparte arma.

– Nu pot să fac ce spunea Phil Resch!

Puse iarăși în funcțiune motorul; o clipă mai târziu, o porniseră la drum.

– Dacă ai avut vreodată de gând să mă retragi, zise Rachael, atunci retrage-mă acum. Nu mă lăsa să aștept.

– N-am de gând să te ucid. Întoarse mașina spre centrul orașului. Aeroglisorul tău e parcat la hotel, nu-i așa? Am să te las acolo; poți să te întorci la Seattle.

Și cu asta terminase tot ce avea de spus; restul drumului conduse în tăcere.

– Îți mulțumesc că nu m-ai retras, spuse Rachael, într-un târziu.

– Drace, oricum ți-au mai rămas de trăit numai doi ani, tu ai spus-o. Iar eu am cincizeci; voi trăi de douăzeci și cinci de ori cât tine.

– Mă disprețuiești cu adevărat, spuse Rachael. Pentru ceea ce am făcut! Își recăpătase aplombul; rugămintea din vocea ei restabilise distanța. Ai mers pe același drum cu vânătorii de recompense dinaintea ta. De fiecare dată devin foarte furioși și răcnesc că mă omoară, iar când vine clipa, nu sunt în stare s-o facă. Exact ca și-acum, în cazul tău.

Își aprinse o țigară și inhală cu nesaț fumul.

– Ți dai seama ce înseamnă asta, nu-i așa? Înseamnă că am avut dreptate; nu vei mai fi capabil să retragi androizi; nu e vorba numai de mine, ci de cei doi Baty, ca și de Pris Stratton. Așa că du-te acasă, la capra ta. Și odihnește-te! Brusc, își scutură pardesiul, cu mișcări violente. Uff, iar mi-a căzut scrum de țigară – gata, s-a dus! Se înfundă din nou în fotoliu, relaxându-se.

Rick nu scoase niciun cuvânt.

– Și capra aia, zise Rachael. O iubești mai mult decât pe mine. Mai mult decât îți iubești nevasta, probabil. Întâi capra, apoi nevasta și la urmă de tot... Râse, plină de veselie, apoi spuse: Ce poți să faci, decât să râzi?

El nu răspunse. O vreme, își văzură de drum în tăcere, apoi Rachael căută și, găsimd radioul mașinii, îl deschise.

– Oprește-l! îi porunci Rick.

– Și să-i pierdem pe Matahala Prietenoasă și pe Prietenii ei Prietenoși? Pe Amanda Werner și pe Oscar Scruggs? E timpul să ascultăm marele expozeu senzațional al Matahalei. Mai e puțin. Se aplecă să citească la lumina radioului cifrele de pe ecranul ceasului pe care-l purta la mână. Chiar foarte puțin... Ai aflat deja? Vorbește de multă

vreme despre acest expozeu, îl pregătește de circa...

Aparatul glăsuia:

– ... ah, da, vreau să zic, oameni buni, că io șed aci, dimphreună cu amicul meu Matahala și vohrbim și ne disthrăm ghrozav, așteptând, nehrăbdăthori cum suntem, cu fiecahre tic-tac al ceasului, ce phricep io că-i ăl mai impohrtant anunț al...

Rick închise radioul.

– Oscar Scruggs, zise el. Voce de om inteligent!

Rachael întinse mâna și apăsă iar pe butonul aparatului.

– Vreau să ascult. Sunt *hotărâtă* s-o fac. Ceea ce Matahala Prietenoasă va spune în spectacolul din seara asta este extrem de important.

Glasul ca de cretin bâlbâi încă o dată din receptor, în timp ce Rachael Rosen se lăsa pe spate, instalându-se mai confortabil pe banchetă. În spatele lui Rick, în întuneric, jarul de la țigara androidei strălucea precum carapacea unui licurici satisfăcut: semn sigur, neclintit, al împlinirii lui Rachael Rosen. Și al victoriei sale asupra lui Rick Deckard...

– Adu-mi restul lucrurilor aici, îi ordonă Pris lui J.R. Isidore. Vreau mai ales televizorul, ca să putem asculta anunțul Matahalei.

– Bună idee, fu de acord Irmgard Baty, cu ochi strălucitori, ca de lăstun în zbor. *Avem nevoie* de televizor; în seara asta va începe un program pe care-l așteptăm de multă vreme.

– Aparatul meu prinde numai canalul guvernamental, zise Isidore.

Dintr-un colț al sufrageriei, afundat în fotoliu ca și cum ar fi vrut să rămână acolo pentru vecie, sau ca și cum l-ar fi luat în stăpânire, Roy Baty sughiță, apoi rosti răbdător:

– Pe Matahala Prietenoasă și pe Prietenii ei Prietenoși vrem să-i urmărim, Iz! Ori preferi să-ți spun J.R.? Oricum, înțelege ce-ți spun? Deci, ai să te duci sau nu să-l aduci?

De unul singur, Isidore porni prin holul pustiu, în direcția scărilor. Parfumul fericirii – puternic, amețitor, încă mai înflorește în ființa lui, simțământul de a fi folositor, pentru prima dată într-o existență plicticoasă. Acum, alții depind de mine, exultă el, în timp ce-și târșăia picioarele pe treptele acoperite de praf, către nivelul imediat inferior.

Și va fi frumos s-o vezi pe Matahala Prietenoasă la televizor, gândi el, în loc să stai și s-o asculți doar la radioul camionului. E-adevărat: Matahala Prietenoasă e pe cale să dezvăluie în seara asta senzațională și minuțios documentata lui expunere. Așa încât, grație lui Pris, a lui Roy și a lui Irmgard, o să fiu martor la știrea probabil cea mai importantă difuzată de mulți ani încoace. Ei, ce spui despre toate astea? se întrebă el.

Hotărât lucru, pentru J.R. Isidore viața luase un curs nou...

Intră în fostul apartament al lui Pris, scoase televizorul din priză și desprinse antena. Tăcerea îl cuprinse dintr-odată; Isidore își simți brațele nesigure. În absența celor doi Baty și a lui Pris, se trezi ofilindu-se, devenind în mod ciudat asemenea inertului aparat TV pe care tocmai îl ridicase. Trebuie să fii împreună cu ceilalți oameni, își zise el. Asta ca să poți trăi. Vreau să spun că, înainte de a veni ei aici, puteam suporta să stau singur în toată clădirea. Acum însă lucrurile s-au schimbat. Nu mai poți da înapoi, gândi el. Nu poți să treci de la oameni la neoameni. Sunt dependent de ei, realizez, cuprins de panică. Slavă Domnului că au renunțat să mai plece...

Va fi nevoie de două drumuri pentru a muta lucrurile lui Pris în apartamentul de deasupra. Luând în brațe televizorul, se decise să-l ducă pe acesta primul, urmând ca apoi să care valizele și restul hainelor.

Câteva minute mai târziu, urcase televizorul la etaj; cu degetele săgetate de durere, îl așează pe măsuta din sufragerie. Pris și familia Baty îl privesc impasibili.

– Avem un semnal bun în clădirea asta, gâfâi el, în timp ce introducea cablul și monta antena. Înainte,

când obișnuiam să mă uit la Matahala Prietenoasă și la...

– Deschide aparatul! porunci Roy Baty. Și mai termină cu vorbăria!

Isidore se supuse, apoi se grăbi către ușă.

– Încă un drum, anunță el, și totul va fi gata. Zăbovi o clipă încălzindu-se la vatra prezenței lor.

– Minunat, rosti Pris, absentă.

Isidore ieși iar pe palier. Cred că dintr-un anumit punct de vedere mă exploatează, gândi el. Dar nu-i păsa. Ca prieteni, sunt totuși buni, își spuse.

Ajuns la etajul inferior, adună laolaltă hainele fetei, înghesuindu-le în valize, apoi se munci să le scoată în hol și să le transporte pe scări.

Dinaintea lui, pe una din trepte, un obiect de mici dimensiuni se mișcă prin praf.

Cât ai clipi, Isidore dădu drumul valizelor; scoase la iveală o cutie de medicamente pe care, aidoma tuturor celorlalți oameni, o purta asupra lui tocmai în vederea unei astfel de ocazii. Acolo, jos, se afla un păianjen obișnuit – unul *viu*. Cu gesturi tremurânde, îl ajută să intre în cutia de plastic, trânti la loc capacul găurit cu ajutorul unui ac, apoi îl înșurubă cât putu de strâns.

Sus, în ușa propriului său apartament, se opri să-și tragă răsuflarea...

– ... da, oameni buni, *a sosit timpul!* Vă vorbește Matahala Prietenoasă, cea care speră și crede că sunteți la fel de nerăbdători pe cât sunt și eu să vă împărtășesc ultima mea descoperire, verificată, în ultimele săptămâni, printr-o muncă asiduă

întreprinsă de o serie de cercetători renumiți cu vastă experiență. He, he, oameni buni; *iată această descoperire!*

– Am găsit un păianjen, spuse John Isidore.

Cei trei androizi îl priviră, neglijând pentru moment ecranul televizorului.

– Să-l vedem, ceru Pris. Întinse mâna.

– Nu mai vorbești în timp ce explică Matahala Prietenoasă, interveni Roy Baty.

– Dar n-am văzut niciodată un păianjen, se apără Pris. Cuprinse în palme cutia de medicamente, supraveghind creatura dinăuntru. Ce de picioare! La ce-i trebuie atâtea, J.R.?

– Așa sunt făcuți păianjenii, explică Isidore, cu inima zbătându-i-se nebunește; simțea că nu mai poate să respire. Au în total opt picioare.

– Știi ce cred eu, J.R.? întrebă Pris, ridicându-se din fotoliu. Cred că n-are nevoie de toate.

– Opt? întrebă Irmgard Baty. De ce nu se descurcă doar cu patru? Ia taie-i restul și vezi ce se întâmplă!

Deschizând, cu mișcări bruște poșeta, scoase se acolo un foarfece de unghii ascuțit și lucios, dându-i-l lui Pris.

O spaimă nepământească îl izbi pe J.R. Isidore.

Ducând recipientul în bucătărie, Pris se așeză la masa pe care mânca de obicei Isidore. Deșurubă capacul cutiutei și scoase afară păianjenul.

– Probabil că nu va fi în stare să alerge atât de repede, comentă ea, dar oricum nu are unde să se

ascundă. Va muri, indiferent de situație.

Se întinse după foarfece.

– Te rog, nu, imploră Isidore.

Pris îl privi întrebătoare:

– Are vreo importanță?

– Nu-l mutila, rosti el, cu răsuflarea întretăiată, implorând-o.

Folosindu-se de forfecuță, Pris tăie unul dintre picioarele păianjenului.

În sufragerie, chipul Matahalei Prietenoase declama de pe ecranul televizorului:

– Priviți această imagine mărită a unei secțiuni de fundal. Este cerul pe care-l vedeți de obicei. Așteptați, o să-l pun pe Earl Parameter, șeful echipei mele de cercetare, să vă explice descoperirea sa, ce va zgudui pur și simplu lumea.

Împiedicând mișcările păianjenului cu muchia palmei, Pris îi tăie încă un picior. Făcu totul cu zâmbetul pe buze.

– Fotografiile mărite ale imaginilor video, interveni o nouă voce din televizor, supuse unei riguroase examinări de laborator, dezvăluie că fundalul cenușiu, al cerului și al lunii pe timp de ziuă, pe care se mișcă Mercer, nu este terestru, ci *artificial!*

– Pierzi evenimentul! strigă Irmgard după Pris, cuprinsă de neliniște; alergă până în ușa bucătăriei, de unde urmări cu privirile gesturile făcute de Pris.

– Oh, poți să lași asta pentru mai târziu, spuse ea, încercând s-o convingă. E atât de important ce se

spune la televizor; dovedește că tot ce credem noi...

– Liniște! ceru Roy Baty.

– ...e-adevărat, sfârși Irmgard.

Televizorul continua să peroreze:

– „Luna“ e pictată; în fotografiile mărite, din care vă prezentăm acum una pe ecran, se văd urmele de pensulă. Și există dovezi că buruienile pipernicite, ca și solul steril, deprimant – poate chiar și pietrele aruncate în Mercer de pretinse persoane nevăzute – sunt și ele falsificate. De fapt, este foarte posibil ca „pietrele“ să fie confecționate din plastic moale, care nu provoacă niciun fel de vătămare.

– Cu alte cuvinte, îl întrerupse Matahala Prietenoasă, Wilbur Mercer nu suferă câtuși de puțin.

– Am reușit în cele din urmă, continuă șeful echipei de cercetare, să dăm de urma unui fost specialist în efecte speciale de la Hollywood, un anume domn Wade Cortot, care afirmă în mod deschis, grație anilor săi de experiență în materie, că figura lui „Mercer“ ar putea fi mai curând un figurant plimbându-se în adâncime pe o scenă. Cortot a mers până acolo încât a declarat că recunoaște scena drept una folosită cândva de un producător neînsemnat, în prezent retras din afaceri și cu care el a avut de mai multe ori de-a face, în urmă cu câteva decenii.

– Prin urmare, conform celor spuse de Cortot, zise Matahala Prietenoasă, nu poate exista nicio îndoială.

Pris îi tăiasă deja păianjenului trei picioare și acum acesta se învârtea jalnic pe masa de bucătărie,

căutând o scăpare, un drum spre libertate. Nu găsi însă niciunul.

– I-am dat deplină crezare lui Cortot, spuse, cu o voce uscată și pedantă, șeful cercetătorilor; am petrecut o lungă perioadă de timp examinând filmele publicitare ale figuranților întrebuințați cândva de defuncta – în prezent – industrie a filmului de la Hollywood.

– Și ai găsit...

– Ascultați chestia asta, îi atenționează Roy Baty. Irmgard privea fix ecranul televizorului, iar Pris, la rândul ei, încetă să mai mutileze păianjenul.

– Cu ajutorul a mii și mii de fotografii, am dat peste un om acum foarte bătrân, pe nume Al Jarry, care a jucat câteva roluri secundare în filmele dinainte de Război. O echipă a laboratorului nostru a fost trimisă la locuința lui Al Jarry, din East Harmony, Indiana. Îl voi lăsa pe unul dintre membrii ei să descrie ce-a găsit acolo.

Tăcere, apoi o voce nouă, la fel de prozaică:

– Casa de pe Lark Avenue, din East Harmony, păraginită și gata să se prăbușească, se află undeva la marginea orașului, într-o zonă unde, cu excepția lui Al Jarry, nu mai locuiește nimeni. Invitat cu amabilitate înăuntru și instalat în sufrageria mucegăită, înțesată cu tot soiul de resturi și mirosind a urină, m-am concentrat pe cale telepatică asupra minții încețoșate, pline de umbre și de crâmpie de amintiri învălmășite a lui Al Jarry, care se așezase în fața mea.

– Ascultați asta, zise, de pe marginea scaunului pe care stătea, Roy Baty. Semăna cu o pasăre gata să se repeadă, cu ghearele pregătite.

– Am descoperit, continuă tehnicianul, că bătrânul făcuse, într-adevăr, o serie de scurte filme video, cu o durată de cincisprezece minute fiecare, pentru un producător pe care nu l-a întâlnit niciodată. Și, așa cum presupuneam, „pietrele“ erau confecționate din cauciuc, sângele vărsat era de fapt suc de roșii, iar singura suferință pe care-a îndurat-o domnul Jarry – aici tehnicianul avu un chicotit – a fost aceea că timp de o zi întreagă nu a putut să tragă nici măcar un gât de whisky.

– Deci Al Jarry, rosti Matahala Prietenoasă, întorcându-se cu fața către ecran. Ia te uită! Un bătrân care, chiar și în perioada lui de vârf, nu s-a ridicat niciodată la un nivel care să merite respectul nostru sau al său personal. Al Jarry a făcut un film stupid și plin de repetiții – o serie de filme, de fapt, pentru cineva pe care nu l-a cunoscut și pe care nu-l cunoaște nici până în ziua de azi. Adesea, adepții Mercerismului au afirmat că Wilbur Mercer nu este o ființă umană, ci o entitate arhetipală superioară, venită probabil din stele. Ei bine, într-un anume sens, acest argument s-a dovedit corect. Wilbur Mercer nu este om, el *nici măcar nu există!* Lumea în care se înalță este un studio ieftin și banal de la Hollywood, ferfenițit complet de-a lungul anilor. Dar atunci, cine a răspândit această cacealma în întregul sistem solar? Gândiți-vă un pic la întrebarea mea, oameni buni!

– E posibil să nu știm niciodată, murmură Irmgard.

– E posibil să nu știm niciodată, răsună ca un ecou vocea Matahalei Prietenoase. Nici nu putem pătrunde ciudatul țel al acestei escrocherii. Da, oameni buni, escrocherii. Mercerismul este o *șarlatanie!*

– Știm asta, spuse Roy Baty. E un fapt evident. Existența Mercerismului a început...

– Judecați puțin faptele, urmă Matahala Prietenoasă. Întrebați-vă ce face acest Mercerism. Ei bine, dacă ar fi să dăm crezare numeroșilor săi practicanți, experimentarea sa reunește...

– Asta-i empatia pe care-o resimt oamenii, zise Irmgard.

– ...bărbați și femei de pe întreg cuprinsul sistemului solar într-o unică entitate. Dar o entitate manevrabilă de așa-numita voce telepatică a lui „Mercer“. Notați-vă acest amănunt. Rețineți-l! Un posibil Hitler închipuit, plin de ambiții, ar putea...

– Nu, *asta* e empatia, spuse energic Irmgard. Cu pumnii strânși, bătu drumul până la bucătărie, unde se afla Isidore. Oare nu constituie aceasta o dovadă că oamenii pot face ceva ce noi nu putem? Pentru că în absența resimțirii Mercerismului, avem doar *cuvântul* vostru că încercați chestia asta numită empatie, acest sentiment de grup, împărtășit de membrii săi. Ce mai face păianjenul? Se aplecă peste umărul lui Pris.

Folosindu-se de foarfece, aceasta mai tăie încă un picior al insectei.

– Al patrulea, zise ea. Îl înghionti. Nu vrea să se miște. Deși poate s-o facă.

În cadrul ușii apăru Roy Baty; respira adânc, iar pe chip avea întipărită o expresie de împlinire.

– Asta e. Matahala a spus-o în gura mare și aproape fiecare om din sistemul solar l-a auzit: Mercerismul este o înșelătorie, întreaga experiență a empatiei este un fals.

Se apropie să se uite plin de curiozitate la păianjen.

– Nu vrea să meargă, se plânse Irmgard.

– Îl fac *eu* să meargă... Roy Baty scoase la iveală o cutie de chibrituri și aprinse un băț; îl ținu lângă păianjen, din ce în ce mai aproape, până când acesta se târî furiș într-o parte.

– Am avut dreptate, exclamă Irmgard. Nu v-am spus că poate să umble și cu patru picioare? Se uită la Isidore, așteptând. Ce s-a întâmplat? Îl luă de braț: N-ai pierdut nimic; o să-ți plătim pe el atât cât spune... cum îi zice? Catalogul *Sydney's*. Nu fi posomorât. Nu e grozav ce-au descoperit în legătură cu Mercer? Toată ancheta asta? Hei, răspunde!

Îl îmboldi, temătoare.

– E tulburat, spuse Pris. Pentru că are un aparat de produs empatie; e dincolo, în dormitor. Îl folosești, J.R.? întrebă ea.

– Bineînțeles că-l folosește, interveni Roy Baty. Toți fac asta – sau o *făceau*. Poate acum or să înceapă să se îndoiască.

– Nu cred că astfel se va sfârși cultul lui Mercer, spuse Pris. Căci chiar în clipa de față există o mulțime de ființe umane nefericite. Și adresându-se lui Isidore: De luni de zile așteptăm momentul; cu toții știam că va veni, această victorie a Matahalei. Ezită, apoi spuse: Și de ce nu? Doar e unul de-al nostru...

– Un android, explică Irmgard. Și nimeni nu știe. Niciun om, vreau să zic.

Pris, cu foarfecele în mână, îi tăie păianjenului încă un picior. Brusc, John Isidore o îmbrânci și

ridică de pe masă creatura mutilată. O duse la chiuvetă și acolo o înecă. În interiorul lui gândurile și speranțele i se înecară și ele. La fel de iute ca păianjenul.

– E tulburat cu-adevărat, constată Irmgard, nervoasă. Nu te uita așa J.R. Și de ce nu spui nimic? Oh, mă stingherește teribil, le explică ea soțului său și lui Pris. Stă aici, lângă chiuvetă, fără să scoată un cuvânt. N-a deschis gura de când am dat drumul televizorului...

– Nu e vorba de televizor, zise Pris. Ci de păianjen. Nu-i așa, John R. Isidore? O să treacă și peste asta, strigă ea după Irmgard, care plecase în cealaltă cameră, să închidă aparatul.

Roy Baty îl privi pe Isidore cu un aer ușor amuzant:

– Totul s-a sfârșit, Iz. Pentru Mercenism, vreau să zic. Folosindu-se de unghii, reuși să scoată din chiuvetă rămășițele păianjenului. Poate că acesta a fost ultimul, spuse el. Ultimul păianjen viu de pe Pământ. Reflectă puțin, apoi conchise: în care caz, s-a terminat și pentru păianjeni.

– Mi-e rău..., gemu Isidore. Luă din dulapul de vase o ceașcă; rămase în picioare o vreme, fără să știe exact cât anume. Apoi îl întrebă pe Roy Baty: Cerul din spatele lui Mercer e doar pictat? Nu e adevărat?

– Ai văzut doar la televizor copiile acelea mărite, spuse Roy Baty. Urmele de pensulă.

– Mercerismul nu e terminat încă, rosti Isidore. Ceva îi îngrozea pe cei trei androizi. Ceva teribil. Păianjenul, gândi el. Poate că fusese *ultimul* păianjen de pe Terra, așa cum afirmase Roy Baty. Acum, se dusesese; la fel și Mercer. Văzu pulberea și

ruina apartamentului, întinzându-se peste tot – auzea sosind ferfenița, dezordinea finală a tuturor lucrurilor, absența care avea să câștige. Crescură în juru-i, așa cum stăteau locului, ținând în mână ceașca goală; dulapurile de vase din bucătărie scârțâiră și plesniră. Isidore simți cum podeaua cedează sub el.

Întinzându-se, atinse peretele. Mâna lui trecu dincolo de acesta, fărâmițându-l; particulele cenușii se prelinseră și căzură, bucăți de mortar semănând cu praful radioactiv de afară. Se așeză la masă și, ca niște tuburi găunoase, putrede, picioarele scaunului se strâmbară sub el; ridicându-se la iuțeală, așeză jos ceașca și încercă să repare scaunul, să-i dea forma inițială. Scaunul se desfăcu în bucăți sub mâinile lui, șuruburile care mai înainte legaseră între ele diferitele părți componente se rupseră și se risipiră. Văzu cum, pe masă, ceașca de ceramică plesni; o țesătură de linii fine crescuseră aidoma cârceilor de viță, apoi o așchie sări din marginea ceștii, lăsând vederii interiorul brut, lipsit de luciu.

– Ce facem? auzi el, din depărtare, vocea lui Irmgard Baty.

– Sparge totul! Isidore, oprește-te...

– Nici nu mă gândesc! zise el. Se îndreptă cu pași nesiguri spre sufragerie, ca să fie numai cu el însuși; rămase în picioare lângă canapeaua zdrențuită și privi peretele galben, murdar, cu găurile din care se târâseră cândva ploșnițele acum dispărute. În minte îi reveni trupul păianjenului, cu cele patru picioare ce-i mai rămăseseră. Totul e vechi aici, își spuse Isidore. Începuse să se descompună cu multă vreme în urmă și nu avea să se mai oprească. Trupul neînsuflețit al păianjenului era și el o dovadă.

În adâncitura născută de lăsarea podelei, diverse părți de animale începură să-și facă apariția: capul unei ciori, mâinile uscate ce ar fi putut aparține odinioară unei maimuțe... Un măgar stătea puțin mai departe, fără să se miște și totuși în aparență viu; acesta, cel puțin, nu începuse să se deterioreze. Isidore porni înspre el, simțind cum sub pantofii lui mulțimi de oase se sfărâmă ca niște vreascuri ori ca niște buruieni uscate. Dar înainte de a ajunge la măgar – una dintre creaturile la care ținea cel mai mult – o cioară de un albastru-strălucitor coborî de undeva, din înalt, cocoțându-se pe botul docil al măgarului. Nu, strigă Isidore, dar prea târziu: cu o mișcare rapidă cioara îi scoase măgarului ochii. Din nou, același lucru, gândi el. Iar mi se întâmplă. Și voi rămâne aici vreme îndelungată, la fel ca odinioară, întotdeauna durează, pentru că în locul ăsta nimic nu se schimbă vreodată; vine o vreme când nici măcar nu se mai descompune.

Un vânt uscat începu să șuiere și grămezile de oase din jurul lui se sfărâmară. La stadiul ăsta, înainte ca timpul să-și înceteze existența, chiar și vântul le distruge, observă el. Aș vrea să-mi pot aminti cum să mă înalț de-aici. Ridicând privirea, nu zări însă nimic de care să se agațe.

Mercer, invocă el cu voce tare. Unde ești? Iată-mă iarăși în lumea de dincolo, dar de astă dată tu nu te mai afli cu mine.

...Ceva i se târî printre picioare. Isidore îngenunche și începu să caute – găsi ușor acel ceva, pentru că se mișca încet. Era păianjenul mutilat, înaintând, în răstimpuri, pe cele patru picioare rămase; îl ridică și-l ținu în palmă. *Oasele, băgă el de seamă, s-au recompus la loc; păianjenul*

este din nou viu. Deci Mercer trebuie să se afle prin apropiere.

Vântul bătea, trosnind și despicând resturile de oase, dar Isidore simți clar prezența lui Mercer. Vino, îl chemă el. Tărăște-te până la piciorul meu sau găsește altă cale să ajungi până aici. De acord? Mercer, gândi el. Și cu voce tare, strigă:

– M-e-r-c-e-r!

Tufișurile înaintară, traversând câmpia; buruienile se înfipseră ca niște sfredele în pereții din jurul lui și-i perforară până când deveniră proprii lor spori. Iar sporii crescură, plesniră și înfloriră, devenind oțelul ruginit și fărâmele de beton ce fuseseră odinioară pereți. Dar pustietatea rămase după ce pereții dispărură; pustietatea urma oricărui lucru. Cu excepția figurii plăpânde, neclare, a lui Mercer; bătrânul îl privi cu o expresie placidă pe chip.

– Cerul este într-adevăr pictat? întrebă Isidore. Există urme de pensulă care devin vizibile când se măresc imaginile?

– Da, zise Mercer.

– Nu le pot vedea.

– Ești prea aproape, spuse Mercer. Trebuie să fii la mare distanță, la distanța la care sunt androizii. Ei au o perspectivă mai bună.

– De aceea pretind că ești un fals?

– *Sunt* un fals, acceptă Mercer. Ei sunt sinceri; cercetarea lor e autentică. Din punctul lor de vedere, eu nu-s decât un bătrân figurant ieșit la pensie, pe nume Al Jarry. Totul este adevărat, toată dezvăluirea făcută de ei. M-au intervievat la mine

acasă, așa cum afirmă; le-am spus tot ce-au vrut să știe.

– Inclusiv despre whisky?

Mercer zâmbi.

– Era adevărat. Au făcut o treabă bună și din punctul lor de vedere destăinuirea Matahalei Prietenoase a fost convingătoare. Vor avea necazuri abia când vor trebui să înțeleagă de ce nu se schimbă nimic. Pentru că tu ești tot aici, iar eu la fel. Mercer arată cu o rotire a mâinii locul bine cunoscut, colina golașă. Tocmai te-am smuls din lumea de mormânt și voi continua s-o fac până când îți vei pierde interesul și vei dori să mă părăsești. Dar va trebui să încetezi să mă mai cauți tu, căci eu nu voi înceta niciodată să te mai caut.

– Nu-mi place chestia aia cu whisky-ul, zise Isidore. E degradantă.

– Pentru că ești o persoană de înaltă ținută morală. Eu însă nu sunt. Nu judec pe nimeni, nici măcar pe mine însumi. Mercer întinse mâna, cu pumnul strâns îndreptat în sus. Înainte de a uita, am aici ceva ce-ți aparține! Deschise pumnul. În mână i se odihnea fostul păianjen mutilat, acum cu toate picioarele intacte.

– Mulțumesc! acceptă Isidore. Se pregăti să mai spună ceva.

O sonerie de alarmă începu să sune...

– În clădire a pătruns un vânător de recompense, mârâi Roy Baty. Stingeți luminile! Și luați-l pe idiot de lângă aparatul de produs empatie! Trebuie să fie pregătit la ușă. Haideți, *mișcați-l!*

Privind în jos, John Isidore își zări propriile mâini; țineau strâns manetele aparatului de produs empatie. În vreme ce se uita la ele cu ochi ficși, sufrageria apartamentului se cufundă în întuneric. Reuși s-o vadă în bucătărie pe Pris, grăbită să ascundă acolo lampa de birou.

– Ascultă, J.R., îi șopti la ureche Irmgard, cu un șuierat; îl înhățase de umăr, înfigându-i frenetic unghiile în carne. Pe moment, nu părea să-și dea seama de acest lucru; la lumina scăzută a nopții, fața lui Irmgard devenise strâmbă și neclară. Se transformase într-un oval plin de teamă, cu ochi fricoși, lipsiți de pleoape. Trebuie să te duci la ușă, îi șopti ea, când va bate – *dacă* va bate; trebuie să-i arăți actele și să-i spui că acesta e apartamentul tău și că nimeni altcineva nu se află aici. Și să-i ceri să-ți arate mandatul de percheziție.

De cealaltă parte, Pris, cu trupul încordat ca un arc, îi șopti la rândul ei:

– Nu-l lăsa înăuntru, J.R. Spune-i orice; *fă orice* ca să-l oprești. Știi ce-ar făptui un vânător de recompense odată scăpat înăuntru? Înțelegi ce ne-ar face *nouă*?

Îndepărtându-se de cele două androide, Isidore bâjbâi în căutarea ușii; nimeri clanța pe pipăite, se opri, ascultă. Simțea spațiul palierului de dincolo,

așa cum o făcuse și cum fusese întotdeauna: pustiu, și plin de ecouri, și lipsit de viață.

– Se aude ceva? întrebă Roy Baty, aplecându-se către el. Isidore îi simți mirosul trupului – scârbos și laș; inhală de la el teama – teama revărsându-se, formând un fel de pâclă.

– Du-te și aruncă o privire pe-afară!

Deschizând ușa, Isidore cercetă de o parte și de alta holul scufundat în obscuritate. Aerul, aici, avea o claritate deosebită, în ciuda încărcării cu praf. În mână, J.R. ținea încă păianjenul pe care i-l dăduse Mercer. Era oare cel ciopârțit de Pris cu forfecuța lui Irmgard Baty? Probabil că nu. N-avea să știe niciodată. Dar oricum, era viu; se târa prin mâna lui închisă, fără să-l muște: ca la majoritatea păianjenilor de mici dimensiuni, mandibulele sale nu puteau găuri pielea omenească.

Isidore ajunsese la capătul holului, coborî scările și păși afară, pe ceea ce fusese cândva o alee pavată, împrejmuită cu spațiu verde. Vegetația dispăruse în timpul Războiului, iar aleea se desfundase în nenumărate locuri. Dar el îi cunoștea înfățișarea; simțea sub picioare traseul familiar și îl urmă, de-a lungul clădirii, ajungând în cele din urmă la singura pată de verdeață din vecinătate – un pătrat cu latura de aproape patruzeci de centimetri, plin de ierburi veștejite, saturate de praful radioactiv. Acolo așeză păianjenul. În timp ce îndepărta mâna, îi simți mersul șovăitor. Ei, o făcuse și pe asta; se ridică, îndreptându-și trupul.

Un fascicul de lumină se fixă asupra ierburilor; în strălucirea orbitoare, lujerele muribunde aveau un aer țeapăn, amenințător. Acum putea zări păianjenul; se odihnea pe o frunză cerată. Prin urmare, își văzuse de drum, bine-mersi.

– Ce-ai făcut? întrebă omul care ținea lanterna.

– Am lăsat aici un păianjen, spuse Isidore, întrebându-se de ce interlocutorul nu era în stare să-l vadă; în fasciculul de lumină galbenă, păianjenul căpătase dimensiunile unei întregi naturi. Am făcut-o, continuă el, ca să-și poată urma drumul...

– De ce nu-l iei cu dumneata în casă? Ar trebui să-l ții într-un borcan. Conform datelor din catalogul *Sydney's* pe luna ianuarie, valoarea păianjenilor a crescut cu peste zece la sută, la prețul cu amănuntul. Ai putea să capeți pe el mai bine de o sută de dolari...

– Dacă-l duc înapoi, atunci ea are să-l ciopârțească iarăși, spuse Isidore. Bucată cu bucată, ca să vadă cum reacționează.

– Numai androizii fac asta, zise bărbatul. Băgând mâna în buzunarul pelerinei, scoase de acolo un obiect pe care-l deschise și-l întinse către Isidore.

În lumina nelămurită, vânătorul de recompense părea un om obișnuit, deloc impresionant. Chip rotofei și fără pilozitate, trăsături lipsite de riduri – înfățișarea unui funcționar. Metodic, dar neprotocolar. Nimic din alura unui semizeu; nimic din ceea ce anticipase Isidore.

– Sunt de la Departamentul Poliției din San Francisco. Detectiv Deckard, Rick Deckard. Bărbatul închise cu zgomot legitimația, vârând-o la loc, în buzunarul pardesiului. Cei trei sunt sus? Cu toții?

– Păi, adevărul este, zise Isidore, că i-am luat sub îngrijirea mea. Doi dintre ei sunt femei. Ultimii dintr-un grup; restul au murit. Am dus televizorul lui Pris în apartamentul meu, ca să-l poată urmări

cu toții pe Matahala Prietenoasă. Matahala a demonstrat, dincolo de orice îndoială, că Mercer nu există.

Isidore se simți cuprins de înfrigurare, știind ceva atât de important – ceva de care vânătorul de recompense evident că nu aflase încă.

– Hai să urcăm, zise Deckard. Pe neașteptate, îndreptă arma laser asupra lui Isidore; apoi, nehotărât, o lăsă deoparte. Ești un special, nu-i așa? O „minte-de-găină“?

– Dar am o slujbă! Conduc ambulanța unui... Cuprins de oroare, își dădu seama că a uitat cuvântul... unui spital veterinar, articulă în cele din urmă. P-p-proprietatea d-domnului Hannibal S-s-sloat.

– Nu vrei să mă duci să-mi arăți în care apartament se află androizii? îi ceru Deckard. Aici sunt peste o mie de locuințe separate; poți să mă ajuți să economisesc o mulțime de timp.

Vocea îi scăzu în intensitate, din pricina oboselii.

– Dacă-i omori, nu vei mai fi în stare să te contopești cu Mercer.

– Deci nu vrei să mă duci la ei? Să-mi arăți la ce etaj stau? Spune-mi doar etajul, atât... O să descopăr eu care e apartamentul.

– Nu, se opuse Isidore...

– În numele legii federale..., începu Deckard, apoi se opri. Renunță să-l mai interogheze. Noapte bună, spuse el și se îndepărtă pe alee, spre clădire, cu fasciculul lanternei curgând într-un șuvoi galben, difuz, dinaintea lui...

Odată intrat în clădire, Rick Deckard stinse lanterna; călăuzit de lămpile mascate, lipsite de putere, așezate din loc în loc pe coridor, își urmă drumul, gândind; Idiotul *știe* că sunt androizi; știa încă *înainte* să-i fi spus eu. Dar nu înțelege. Pe de altă parte, cine mai înțelege? Eu? Înțeleg eu? *Am înțeles vreodată?* Iar între ei, unul va fi copia lui Rachael. Poate că specialul trăiește cu ea. Mă întreb dacă lui i-a plăcut. Poate că exemplarul acesta i-a căsăpit păianjenul. Aș putea să mă duc înapoi și să i-l iau, medită el. N-am găsit niciodată un animal sălbatic viu. Trebuie să fie o experiență fantastică să te uiți pe jos și să vezi ceva viu, luându-o la sănătoasa. Poate că într-o bună zi mi se va întâmpla și mie una ca asta, așa cum i s-a întâmplat idiotului...

Își adusese din mașină un instrument de ascultare, pe care-l puse acum în funcțiune; era un sistem de detecție în forma unui cioc pivotant și cu un ecran de semnalizare bazat pe impulsuri. În tăcerea de pe palier, aparatul nu indica nimic. Deci nu e asta etajul, își zise Rick. Potrivi detectorul pe verticală. Pe această direcție, aparatul absorbi un semnal slab. Așadar, sus. Își adună instrumentul și valijoara, apoi urcă scările înspre următorul nivel.

O siluetă aștepta, cufundată în penumbră.

– Dacă te miști, te retrag, o avertiză Rick. Era androidul de sex masculin. Rick simți între degetele încleștate duritatea laserului, dar nu fu capabil să-l ridice și să țintească. Fusese surprins primul; prea repede...

– Eu nu sunt android, rosti silueta. Numele meu este Mercer... Făcu un pas și se postă într-o zonă de lumină. Locuiesc în această clădire din cauza domnului Isidore, specialul cu păianjenul. Ai avut, înainte de a intra, o scurtă convorbire cu el.

– Mercerismul îmi este acum interzis? întrebă Rick. Așa cum spuse idiotul? Din pricina a ceea ce urmează să fac în următoarele minute?

– Domnul Isidore, spuse Mercer, vorbește în numele său, nu într-al meu. Ceea ce faci este un lucru necesar. Am spus-o deja. Ridicând brațul, arată în direcția scărilor, dincolo de Rick. Am venit să-ți aduc la cunoștință că unul dintre ei se află în spatele dumatăle, în afara apartamentului, la un etaj inferior. Va fi cel mai dificil dintre toți trei și pe acesta va trebui să-l retragi primul. Vocea bătrână, șuierătoare, deveni febrilă. Repede, domnule Deckard! *Acolo, pe scări!*

Scoțându-și laserul, Rick se răsuci, lăsându-se pe vine, cu fața către șirul de trepte. De-a lungul acestora se strecura spre el o femeie pe care-o cunoștea; văzând-o, lăsă arma în jos.

– Rachael! exclamă el, perplex.

Îl urmăse oare în propriul ei aeroglisor, mergând pe urmele lui, până aici? Și pentru ce?

– Întoarce-te la Seattle! îi porunci el. Lasă-mă în pace! Mercer mi-a spus că *trebuie* s-o fac.

Apoi își dădu seama că nu era chiar Rachael.

– În numele a ceea ce am însemnat unul pentru celălalt..., zise androidul, în timp ce se apropia de el cu brațele întinse, de parc-ar fi vrut să-l înșface. Hainele, gândi Rick, sunt în neregulă. Dar ochii, ochii sunt aceiași. Ba nu, sunt *alții*, dar *la fel*; pot fi o legiune de androide asemenea ei, fiecare cu propriul său nume, dar toate fiind Rachael Rosen – Rachael, prototipul, folosit de fabricant pentru a proteja restul exemplarelor.

Apăsă pe trăgaciul armei, în vreme ce ea, implorându-l, se năpustea asupra lui. Trupul îi explodează și părți din el zburară în toate părțile; Rick își acoperi la început fața, apoi privi iarăși, privi și văzu laserul pe care-l purtase androidul rostogolindu-se înapoi, pe scări, tubul de metal ricoșă din treaptă în treaptă, stârnind ecouri ce se micșorau și slăbeau tot mai mult.

Cel mai dificil dintre toți trei, spusese Mercer. Privi atent în jur, căutându-l. Bătrânul însă dispăruse. Mă pot urmări cu de-alde Rachael Rosen până la sfârșitul vieții, gândi Rick. Sau până când tipul Nexus-6 ar deveni depășit – indiferent care variantă s-ar produce prima. Și-acum, e rândul celorlalți, își spuse. Unul dintre ei nu se află în apartament, zisese Mercer. Bătrânul m-a ajutat. A apărut și mi-a oferit ajutorul. Ea – *el* – m-ar fi dat gata urgent dacă Mercer nu m-ar fi prevenit. Acum pot să fac și singur restul. *Ea* era cea de neînvins; știa că n-aș fi putut să mă împotrivesc. Dar acum s-a sfârșit. Într-o clipită, am făcut ceea ce nu puteam face. Iar pe cei doi Baty am să-i capturez prin procedura standard; vor fi dificili, dar nu ca ea.

Stătea singur în holul pustiu. Mercer îl părăsise, căci își îndeplinise misiunea pentru care venise, Rachael – ori mai curând Pris Stratton – fusese făcută fărâmițe... Nu mai rămăsese nimeni, în afară de el. Undeva însă, în cuprinsul clădirii, cei doi Baty îl așteptau, știind totul. Înțelegând ce făcuse el aici. Probabil în acest moment le era frică. Răspunsul lor la prezența lui în clădire, acesta fusese: atentatul. Fără Mercer alături de mine, ar fi avut succes. Dar acum venise *pentru ei* sfârșitul...

Trebuie să fac totuși repede ce am de făcut, realizează Rick. Se grăbi în josul palierului și deodată

instrumentul pe care-l purta înregistră prezența activității cerebrale. Găsise apartamentul căutat. Nu mai avea deci nevoie de aparat. Îl aruncă, apoi bătu în ușă.

Dinăuntru răsună vocea unui bărbat:

– Cine-i?

– Sunt eu, Isidore, minți Rick. Lăsați-mă să intru. Sunt îngrijorat din pricina v-v-voastră, mai ales că s-s-sunt și d-două femei între voi.

– Nu deschidem ușa, se auzi o voce de femeie.

– Vreau să urmăresc emisiunea Matahalei Prietenoase la televizorul lui Pris, ceru Rick. Acum, când ne-a dovedit tuturor că Mercer nu există, este foarte important pentru mine să o urmăresc. Conduc un camion al firmei Van Ness Pet Hospital, proprietatea domnului Hannibal S-s-sloat. Se prefăcu imediat că se bâlbâie. Nu v-vreți să d-d-deschideți ușa? E t-totuși ap-p-parta-mentul meu...

Așteptă și ușa se deschise. În interior văzu întuneric și două umbre nedesluite.

Cea mai mică dintre ele, aparținând unei femei, rosti:

– Trebuie să ne aplici testul.

– Prea târziu, spuse Rick Deckard. Silueta cea mai înaltă încercă să trântască ușa și să pună în funcțiune un soi de echipament electric. Nu, exclamă Rick. *Trebuie* să intru!

Îl lăsa pe Roy Baty să tragă o dată; se abținu să riposteze, până când raza laser nu trecu pe lângă el.

– Trăgând în mine, îi spuse el androidului, ți-ai pierdut orice apărare legală. Ar fi trebuit să mă forțezi să-ți aplic Testul Voigt–Kampff. Dar acum nu mai contează!

Roy Baty mai trase o dată pe-alături. Aruncă apoi arma și fugi undeva, în interiorul apartamentului, abandonând echipamentul.

– De ce nu te-a omorât Pris? întrebă Irmgard Baty.

– Nu există nicio Pris, răspunse polițistul. Doar Rachael Rosen. Mereu Rachael Rosen. Văzu arma-laser în mâna abia conturată a femeii; Roy Baty i-o strecurase în trecere, urmând ca după aceea să-l momească în interiorul apartamentului, cât mai adânc, iar Irmgard Baty să-l doboare pe la spate.

– Îmi pare rău, doamnă Baty, se scuză Rick. Apăsă pe trăgaci.

Din cealaltă cameră, Roy Baty scoase un țipăt deznădăjduit.

– Foarte bine, ai iubit-o, acceptă Rick. Iar eu am iubit-o pe Rachael. Iar specialul, pe cealaltă Rachael. Ochi și trase; trupul uriașului android plesni, împrăștiindu-se ca o grămadă supraetajată de elemente disparate, sfărâmicioase; se izbi de masa din bucătărie, antrenând cu el, în cădere, farfuriile și tacâmurile. Circuitele reflexe din interiorul organismului îl făcură să se contracte și să se agite, cuprins de spasme; cu toate acestea, era mort deja. Rick nu-l observă însă, după cum n-o observă nici pe Irmgard Baty, căzută lângă ușa de la intrare. L-am retras și pe ultimul dintre ei, triumfă el. Șase într-o zi; aproape un record. Acum totul s-a sfârșit și pot să mă întorc acasă, la Iran și la capră. Și-o să avem și noi destui bani, măcar o dată în viață.

Se așeză pe canapea. Șezu acolo, în liniștea apartamentului, printre obiectele nemișcate, până când pe ușă apăru specialul J.R. Isidore.

– Mai bine nu te uita, îl preveni Rick.

– Am văzut-o pe scări. Pris... Specialul plângea.

– Nu te mai necăji atâta. Se ridică greoi, cu mișcări chinuite. Unde e videofonul?

Specialul nu spuse nimic, nu făcu nimic, rămase doar în picioare, nemișcat. Așa încât Rick răscoli de unul singur după aparat; îl găsi și formă numărul lui Harry Bryant.

20

– Bine, zise Harry Bryant, după ce i se povesti totul. Du-te să te odihnești. O să trimitem o patrulă să ridice cadavrele celor trei.

Rick Deckard puse receptorul în furcă.

– Androizii sunt niște proști, îi spuse el specialului, cu glas aprig. Roy Baty n-a fost în stare să mă deosebească de dumneata; a crezut că te-ai întors la ușă. În curând va veni poliția să curețe locul; de ce nu te muți în alt apartament până ce-și va termina treaba? Doar nu vrei să rămâi aici, cu resturile astea?

– Am s-s-să plec din c-c-clădire, zise Isidore. Am s-s-să mă mut m-mai în centru, unde e m-m-mai multă l-lume.

– Cred că în bloc la mine e un apartament liber, se oferi Rick.

Isidore se bâlbâi din ce în ce mai tare:

– Nu v-v-vreau să l-l-locuiesc lângă d-dumneata.

– Ieși afară sau du-te la etaj, îi ordonă Rick. Nu mai sta aici.

Specialul se agită de colo-colo, neștiind ce să facă; o mulțime de expresii mute îi traversară chipul. În

cele din urmă, întorcându-se, părăsi apartamentul târşindu-şi picioarele şi-l lăsă pe Rick singur.

Ce meserie trebuie să îndeplinesc şi eu, gândi poliţistul. Sunt o calamitate, ca foametea sau ca molima. Oriunde merg, vechiul blestem mă urmează. Cum zicea Mercer: mi se cere să fac rău. Şi tot ce-am făptuit e greşit din start. Oricum, a sosit momentul să mă duc acasă. Poate că după ce voi sta un timp cu Iran, o să uit.

Când ajunse la clădirea unde-şi avea locuinţa, Iran îl întâmpină pe acoperiş. Se uită la el într-un mod ciudat, cu un aer răvăşit; în toţi anii petrecuţi împreună, n-o mai văzuse niciodată astfel.

Luând-o pe după umeri, îi spuse:

– În orice caz, s-a terminat. Şi m-am gândit serios; poate că Harry Bryant are să mă mute la...

– Rick, îl întrerupse ea, trebuie să-ţi spune ceva. Îmi pare rău. Capra a murit!

Dintr-un motiv oarecare, vestea nu-l surprinse; îl făcu doar să se simtă şi mai rău, se adăugă ca o cantitate suplimentară la greutatea ce-l sfâşia din toate părţile.

– Cred că există o clauză de garanţie în contract, spuse el. Dacă animalul se îmbolnăveşte în decurs de nouăzeci de zile, atunci vânzătorul...

– Nu de boală a murit. Cineva... Iran îşi dresă glasul şi continuă la repezeală: Cineva a venit aici, a scos capra din ȋarcul ei şi a târât-o până la marginea acoperişului...

– De unde a împins-o în gol, completă el.

– Întocmai, încuviinţă Iran.

– Ai văzut cine a făcut asta?

– Am văzut-o foarte clar, zise Iran. Barbour era și el sus, învârtindu-se fără rost; a venit la mine și am chemat amândoi poliția, dar în clipa aia animalul era deja mort, iar ea plecase. O fată micuță, foarte subțire, cu păr negru și ochi imenși, tot negri. Purta o pelerină lungă, cu model în solzi de pește și o sacoșă ca o tolă de poștaș. Și nici măcar nu și-a dat osteneala să se ascundă de noi. Ca și cum nu i-ar fi păsat.

– Nu, nu i-a păsat, fu de acord Rick. Rachael n-ar fi renunțat nici în ruptul capului, mai ales dac-ați văzut-o; probabil că și-a dorit asta, ca eu să știu cine a făcut totul. Și de-atunci stai aici și aștepti? o întreabă el, sărutând-o.

– Doar de jumătate de oră. Atunci s-a întâmplat: cu o jumătate de oră în urmă. Iran îl sărută și ea, plină de delicatețe. E atât de îngrozitor! Atât de gratuit!

Rick se întoarce la mașina pe care abia o parcase, deschise portiera și se instalează la volan.

– Nu e gratuit, spuse el. Pentru ea, gestul a fost motivat. Motivul unui android, gândi.

– Unde te duci? Nu vrei să vii jos și să... să stai cu mine? La televizor au transmis cel mai șocant buletin de știri de până acum: Matahala Prietenoasă susține că Mercer este un fals. Ce crezi despre asta, Rick? Poate fi adevărat?

– Totul este adevărat, spuse el. Tot ce s-a gândit vreodată, indiferent de către cine.

Porni motorul aeroglisorului.

– O să ai grijă de tine?

– O să am grijă de mine, încuviință el, gândind. Nu va trece mult și voi muri. Amândouă sunt la fel de adevărate. Închise portiera mașinii, flutură din mână în direcția lui Iran, în chip de salut, apoi se înalță ca o vijelie pe cerul nopții.

Cândva, cugetă el, aş fi văzut stelele. Cu ani în urmă le-aş fi văzut... Dar acum n-a mai rămas decât praful; nimeni n-a mai zărit o stea de ani buni; cel puțin, nu de pe Pământ. Poate că o să mă duc acolo de unde se pot vedea stelele, își spuse în vreme ce aeroglisorul câștiga în viteză și altitudine; se îndepărtă de orașul San Francisco, înspre pustietatea nelocuită de la nord. Un loc unde nicio ființă vie n-ar merge. Decât în cazul când simte că i-a venit sfârșitul.

21

În lumina zorilor, ținutul de sub el părea să se întindă la nesfârșit, cenușiu și înțesat de resturi. Bolovani de mărimea unor case se rostogoliseră, oprindu-se unul lângă altul, și Rick gândi: e ca o cală de vapor după ce toate mărfurile au fost descărcate. Au rămas doar fragmente de lăzi, containerele care, prin ele însele, nu semnifică nimic. Cândva, în acest loc crescuseră lanuri și păscuseră animale. Ce gând extraordinar, că o ființă vie ar fi putut paște iarbă aici!

Și ce loc ciudat ca să mori...

Coborî aeroglisorul, zburând o vreme aproape de suprafață. Ce-ar spune Dave Holden despre mine, acum? se întrebă el. Într-un sens, în clipa de față sunt cel mai mare vânător de recompense care a trăit vreodată; nimeni nu a mai retras șase androizi Nexus-6 într-un interval de numai douăzeci și patru de ore și probabil că nici n-o va mai face. Ar trebui să-l sun, își spuse.

Coasta răvășită a unei coline i se ridică fulgerător dinainte; înălță aeroglisorul, în vreme ce lumea venea tot mai aproape. Oboseala, gândi; n-ar trebui să continui să conduc. Închise contactul, planând o vreme, cu motorul stins, apoi așeză aeroglisorul pe sol. Mașina se prăvăli și săltă de-a lungul pantei, împrăștiind pietrele; cu botul îndreptat înainte, reuși în cele din urmă o oprire scrâșnită, nervoasă.

De la videofonul din interiorul cabinei, Rick chemă operatoarea din San Francisco:

– Spitalul Mount Zion, ceru el.

Aproape imediat, pe ecran apăru chipul unei alte telefoniste.

– Aici Spitalul Mount Zion!

– Aveți un pacient cu numele Dave Holden, zise el. Ar fi posibil să vorbesc cu el? Se simte suficient de bine?

– O clipă numai, să verific, domnule!

Ecranul se albi pentru o vreme. Trecu un răstimp. Rick luă o priză de tutun marca Dr. Johnson Snuff și se scutură înfiorat; în absența radiatorului mașinii, acum oprit, temperatura începuse să scadă.

– Dr. Costa nu crede că starea domnului Holden îi permite să primească apeluri telefonice, spuse operatoarea, reapărând pe ecran.

– Este o problemă care privește poliția, zise el; își ținu legitimația în fața ecranului.

– Un moment, așteptați!

Din nou, operatoarea dispăru. Și din nou, Rick inhală o priză de Dr. Johnson Snuff; luat atât de dimineață, mentolul din tutun avea un gust oribil. Coborî geamul mașinii și zvârli micul recipient galben departe, între pietre.

– Nu, domnule, zise încă o dată operatoarea de pe ecran. Dr. Costa nu crede că starea sănătății domnului Holden îi va permite să primească

apeluri telefonice, indiferent cât de urgente, pentru, cel puțin...

– În regulă, spuse Rick. Închise.

Aerul avea și el un iz respingător; polițistul ridică la loc geamul mașinii. Prin urmare, Dave este într-adevăr terminat. Mă întreb de ce n-au reușit să mă dea gata și pe mine. Probabil pentru că m-am mișcat prea repede, decise el. Toți într-o zi; nu se puteau aștepta la asta. Harry Bryant avea dreptate.

În mașină se făcuse prea frig, așa că deschise portiera și coborî. Un vânt toxic, neașteptat, i se strecură prin haine și Rick începu să meargă frecându-și mâinile.

Ar fi fost ca o răsplată să pot sta de vorbă cu Dave, își spuse. El mi-ar fi aprobat faptele. Și ar fi înțeles și celălalt aspect, pe care cred că nici chiar Mercer nu-l pricepe. Pentru acesta totul e ușor, pentru că Mercer acceptă totul. Nimic nu-i este străin. Dar ceea ce am făcut eu, gândi Rick, mie mi-a devenit străin. De fapt, în ce mă privește, totul a devenit nefiresc; m-am transformat într-o *entitate* nefirească.

Continuă să urce panta și cu fiecare pas greutatea care-l apăsa creștea. Sunt prea obosit pentru urcușul ăsta, gândi. Oprindu-se, își șterse sudoarea care-i înțepa ochii, picături sărate, născute de piele, de întregul său trup îndurerat. Apoi, furios pe sine însuși, scuipă – scuipă pe pământul gol, cu mânie și dispreț la adresa lui însuși, cu ură cumplită. După care își urmă drumul în susul povârnișului, al terenului pustiu și inospitalier, departe de orice lucru; exceptându-se pe sine, nimic nu era viu aici.

Căldura. În clipa asta, aerul devenise fierbinte; evident, timpul trecuse pe nesimțite. Simți că i se face foame. Nu mai mâncase Dumnezeu știa de

când. Foamea și căldura, combinate – un gust otrăvitor, semănând cu o înfrângere; da, da, gândi el, asta este: am fost învins fără să știu. De faptul că i-am retras pe androizi? De Rachael, care mi-a omorât capra? Nu știa, dar în vreme ce continua să umble, un vâl nedefinit, aproape halucinant, îi încețoșa mintea; se trezi la un moment dat, fără să aibă idee de cum se întâmplase, la un pas de o cădere aproape sigur fatală, de pe stâncă – o cădere înjositoare și neajutorată, medită el; o cădere continuă, fără ca nimeni să asiste la ea. Aici nu exista cineva care să înregistreze degradarea sa ori a altcuiva și orice semn de curaj sau de mândrie din partea lui ar fi trecut, în cele din urmă, nebagat în seamă; pietrele moarte, buruienile bolnave de radiație, uscate și muribunde, nu percepeau nimic, nu rețineau nimic despre el sau despre ele însele.

În acel moment, prima piatră – și nu era din cauciuc sau din plastic moale – îl izbi în regiunea inghinală. Iar durerea, prima cunoaștere a absolutei izolări și suferințe, îl atinse pretutindeni în forma ei actuală, nesimulată.

Se opri locului. Apoi se îmboldi singur – imboldul era invizibil, dar real, nu se putea lupta cu el – și-și reluă urcușul. Rostogolindu-se, gândi el, aidoma pietrelor; fac ce fac și pietrele, fără să vreau. Fără ca asta să însemne nimic.

– Mercer! spuse Rick, gâfâind; se opri, rămase nemișcat. În fața lui distinse o figură întunecată, încremenită. Wilbur Mercer! Tu ești? Doamne, își dădu el seama, e propria mea umbră. Trebuie să plec de-aici, să cobor de pe dealul ăsta!

Se luptă s-o pornească înapoi. O dată, căzu; nori de praf întunecară totul și el fugi din calea pulberii – se grăbi, alunecând și căzând pe grohotiș. Văzu dinainte mașina parcată. M-am întors, își spuse.

Am scăpat de colină. Deschise portiera cu o smucitură și se trânti înăuntru. Cine a aruncat cu piatra în mine? se întreabă. Nimeni... Dar de ce mă supără asta? Am mai trecut prin așa ceva și înainte, în timpul fuziunii cu Mercer. În timp ce foloseam aparatul de produs empatie, la fel ca toată lumea. Nu e un lucru nou. Dar era! Pentru că acum, își spuse, am făcut-o de unul singur.

Tremurând, scoase o altă cutie cu tutun de prizat dintr-o despărțitură a bordului mașinii; dezlipindu-i ambalajul, luă o priză masivă, se odihni, șezând așezat jumătate în cabină, jumătate afară, cu picioarele pe solul arid, înecat în praf. Era ultimul loc unde merită să mergi, realizează el. N-ar fi trebuit să vin până aici. Iar acum se descoperea a fi prea obosit ca să mai zboare înapoi.

Măcar dac-aș putea vorbi cu Dave, gândi Rick, așa aș fi mai liniștit; aș reuși să părăsesc coclaurile astea, să mă duc acasă și să mă culc. Mai am încă oaia electrică și mai am încă slujba. Vor mai fi și alți androizi de retras; cariera mea nu s-a încheiat; n-am retras încă ultimul android din existența mea. Poate că asta e, gândi el; mi-e teamă că n-au mai rămas androizi.

Își privi ceasul. 9.30.

Ridicând receptorul videofonului, formă numărul Palatului de Justiție de pe Lombard Street.

– Vreau să vorbesc cu inspectorul Bryant, îi spuse el operatoarei de serviciu, domnișoara Wild.

– Inspectorul Bryant nu e în birou, domnule Deckard; a plecat cu aeroglisorul, dar văd că nici aparatul de la bord nu răspunde. Trebuie să fi ieșit momentan din cabină.

– A spus unde are de gând să meargă?

– Ceva în legătură cu androizii pe care i-ați retras aseară.

– Fă-mi legătura cu secretara mea, îi ceru el.

O clipă mai târziu, fața portocalie, în formă de triunghi, a lui Ann Marsten, apăru pe ecran.

– Oh, domnule Deckard, inspectorul Bryant a încercat să ia legătura cu dumneavoastră. Cred că v-a transmis numele șefului ierarhic, pentru o citare pe ordinul de zi. Pentru că i-ați retras pe cei șase...

– Știu ce-am făcut, o întrerupse el.

– Până acum nu s-a mai întâmplat una ca asta. Și... oh, domnule Deckard, a dat telefon soția dumneavoastră. Vrea să știe dacă sunteți teafăr. Sunteți?

Rick nu răspunse.

– Mă rog, continuă domnișoara Marsten, poate că ar trebui s-o sunați și să-i spuneți. A lăsat vorbă că o să fie acasă, în așteptarea veștilor.

– Ai auzit ce-a pățit capra mea? o întrebă el.

– Nu, nici n-am știut că aveți capră.

– Mi-au luat-o, zise Rick.

– Cine, domnule Deckard? Hoții de animale? Tocmai am primit o comunicare despre o nouă bandă, probabil de adolescenți, care operează în...

– Hoții de viață, spuse el.

– Nu vă înțeleg, domnule Deckard. Domnișoara Marsten îl privi atentă. Arătați groaznic. Atât de

obosit... Și, oh, Dumnezeu, vă sângerează obrazul!

Atingându-se cu mâna, Rick simți sângele. De la o stâncă, probabil. Se izbise de mai multe.

– Arătați, spuse domnișoara Marsten, ca Wilbur Mercer.

– *Asta și sunt*, o înștiință el. Sunt Wilbur Mercer; m-am contopit cu el în permanență. Și nu mă pot desprinde. Stau aici, așteptând să mă desprind. Undeva, lângă frontiera cu Oregonul.

– Să vă trimitem pe cineva? O mașină a departamentului, să vă ia de-acolo?

– Nu, zise el. Nu mai aparțin Departamentului.

– Evident, ați făcut prea multe ieri, domnule Deckard, îl muștră femeia. Ceea ce vă trebuie în clipa asta e odihna. Domnule Deckard, sunteți cel mai bun vânător de recompense al nostru, cel mai bun pe care l-am avut vreodată. Am să-i spun inspectorului Bryant când se va întoarce; dumneavoastră duceți-vă acasă și băgați-vă în pat. Și sunați-o pe soție imediat, domnule Deckard, pentru că e teribil de îngrijorată; aş putea spune, peste măsură, chiar. Sunteți amândoi într-o stare cumplită.

– E din pricina caprei, zise el. Nu a androizilor. Rachael greșea – nu mi-a fost greu să-i retrag. La fel și specialul, greșea când spunea că n-o să mai fiu în stare să mă contopesc cu Mercer. Singurul care a avut dreptate a fost chiar Mercer.

– Mai bine v-ați întoarce în zona Golfului, domnule Deckard. Aici, unde sunt oameni. La granița cu Oregonul nu există nimic viu, nu-i așa? Nu vă simțiți singur?

– Ciudat lucru, rosti Rick. Am avut impresia absolută, deplină și reală că am devenit Mercer și că oamenii aruncă în mine cu pietre. Dar nu în felul pe care-l încerci când ții manetele aparatului de produs empatie. Când faci asta, simți că ești *împreună* cu Mercer. Diferența e că eu, acum, n-am fost cu nimeni, ci singur.

– Se spune că Mercer e un fals!

– Mercer nu este un fals, o contrazise el. Doar dacă realitatea însăși nu e un fals. Colina aceea, gândi. Pulberea și mulțimea de pietre, fiecare diferită de celelalte. Mi-e teamă, spuse cu voce tare, că nu mă pot opri să fiu Mercer. Odată ce începi, este prea târziu ca să mai dai înapoi.

Oare trebuie să urc dealul din nou? se întrebă. Pentru totdeauna, așa cum face Mercer... prins în capcană de eternitate?

– La revedere! zise și se pregăti să închidă.

– O s-o sunați pe soția dumneavoastră? Îmi promiteți?

– Da. Dădu din cap, afirmativ. Mulțumesc, Ann! Întrerupse legătura.

Odihnă la pat, își spuse. Ultima oară când m-am trântit pe un pat a fost împreună cu Rachael. O violare a statutului. Act sexual cu o androidă; absolut împotriva legii, aici, ca și pe coloniile exterioare, deopotrivă. Trebuie să se fi întors la Seattle, de-acum... Alături de ceilalți Rosen, oameni sau androizi. Aș vrea să-ți pot face ce mi-ai făcut tu, își dori el. Dar nu are sens în cazul androizilor, pentru că lor nu le pasă. Dacă te-aș fi ucis noaptea trecută, capra mea ar fi fost vie în clipa asta. Aici am greșit. Da, gândi Rick; totul poate fi refăcut până la hotărârea mea de a mă

culca cu tine. Oricum, aveai dreptate într-o anume privință: evenimentul m-a schimbat. Dar nu la modul pe care-l preziceai tu.

Ci altfel, mult mai rău...

Și totuși, nu-mi pasă cu adevărat. Nu-mi *mai* pasă. Nu și după cele ce mi s-au întâmplat acolo, sus, aproape de vârful colinei. Mă întreb ce-ar fi urmat, dacă-aș fi reușit să ajung până la capăt. Pentru ca acolo pare să moară Mercer. Acolo se manifestă triumful lui, la sfârșitul marelui ciclu sideral.

Dar dacă eu sunt Mercer, gândi el, atunci înseamnă că n-am să mor niciodată; nici peste zece mii de ani. *Mercer este nemuritor!*

Apucă încă o dată receptorul, vrând să sune acasă, la nevastă-sa.

Și îngheță.

Așeză receptorul la loc, fără să-și ia ochii de la pata care se mișcase undeva, în afara mașinii. O umflătură în pământ, printre pietre. Un animal, își spuse. Și inima i se smuci sub greutatea excesivă, sub șocul recunoașterii. Știu ce este, realizează el; n-am mai văzut niciunul până acum, dar îl știu din vechile filme despre natură, prezentate pe canalul de televiziune guvernamental.

Și sunt dispărute! Cu mișcări iuți, scoase catalogul șifonat, dând paginile cu degete tremurânde.

BROASCA RÂIOASĂ (*Bufo*), toate varietățile.....D.

Dispărută de ani de zile... Creatura cea mai prețioasă pentru Wilbur Mercer, împreună cu măgarul. Dar în special, broasca râioasă.

Îmi trebuie o cutie. Se suci în loc, însă nu găsi nimic pe bancheta din spate a vehiculului; sări din mașină, grăbindu-se la portbagaj, îl descuie și săltă capota. Dădu peste o cutie de carton, iar în interiorul ei peste o pompă de injecție, păstrată drept piesă de rezervă. Răsturnă pompa, cotrobăi după o sfoară de cânepă împletită și se îndreptă încet spre broască, fără s-o slăbească din ochi.

Animalul, observă el, se confunda în întregime cu textura și culoarea prafului omniprezent. Se dezvoltase probabil astfel, întâlnind noul climat,

asa cum facuse si inainte, in alte tipuri de clima. Daca nu s-ar fi miscat, Rick n-ar fi descoperit niciodata broasca; si totusi, nu statuse decat la cativa metri distanta de ea. Ce se intampla cand gasesti – *daca* gasesti – un animal viu, despre care se credea ca a disparut? se intrebă, incercand sa-si aminteasca. Evenimentul avea loc atat de rar... Se dadeau parca o medalie de onoare din partea Națiunilor Unite si o recompensa. Un premiu mergand pana la milioane de dolari. Si dintre toate posibilitatile, sa gasesti tocmai creatura cea mai sfanta pentru Mercer!... Dumnezeu, gandi, nu poate fi asa. Poate ca totul se datoreaza unei dereglari a creierului meu, din pricina expunerii la radiatii. Am devenit un special! Asemenea idiotului Isidore si a paianjenului sau; ce i s-a intamplat lui e pe cale sa mi se intample mie, acum. Oare Mercer a aranjat asta? Dar Mercer *sunt eu*. Eu am aranjat totul; am gasit broasca. Am reusit, pentru ca vad prin ochii lui Mercer.

Se lasa pe vine, foarte aproape de micul animal. Acesta daduse la o parte pietrisul, ca sa-si sape o groapa in care sa se adaposteasca, dislocand praful cu partea din spate a trupului. Acum doar varful craniului neted si ochii i se mai aflau deasupra pamantului. Intre timp, metabolismul i se incetini aproape total, ca si cum broasca ar fi cazut in transa. Ochii isi pierdură strălucirea; nu pareau sa-l mai bage in seama si el gandi cuprins de spaima: a murit. Sau poate ca-i e sete? Dar se miscase...

Asezand jos cutia de carton, indeparta cu grija solul afanat din jurul animalului. Broasca nu paru sa se opuna, dar, desigur, nu era conștientă de existența lui.

Cand o ridică, îi simți răceala caracteristică; în mâinile lui, trupul micuț părea uscat și zbârcit – aproape flasc – și atât de rece, de parca și-ar fi avut

culcușul într-o grotă situată la kilometri întregi sub pământ, departe de lumina soarelui. În clipa următoare, broasca începu să se sucească; cu picioarele posterioare lipsite de forță, încercă să se elibereze din strânsoarea lui Rick, vrând, instinctiv, să-i sară din mâini. Un specimen adult, gândi el; bine dezvoltat și viclean. Capabil, în felul lui, să supraviețuiască celorlalte animale. Mă întreb de unde-și ia apa pentru ouă...

Deci asta e ceea ce vede Mercer, își spuse Rick, în timp ce lega anevoie cutia de carton, trecând de mai multe ori sfoara peste ea. Viața pe care noi n-o mai putem distruge; viața, îngropându-și cu grijă fruntea în stârvul unei lumi moarte. În orice cenușă a Universului, Mercer întrezărește probabil ascuns viul. Acum știu, cugetă el. Odată ce-am văzut totul prin ochii lui Mercer, nu cred că mă voi mai opri.

Și niciun android nu-i va tăia broaștei picioarele, așa cum făcuseră cu păianjenul idiotului.

Așeză cu grijă pe bancheta aeroglisorului cutia legată cu sfoară, apoi se sui la volan. E ca și cum aș fi iarăși puști, medită el. În clipa aceea, toată apăsarea îl părăsise, la fel și oboseala imensă și insuportabilă. Așteaptă până când o să audă Iran de asta... Apucă brusc receptorul videofonului, începând să formeze numărul, apoi se opri. O să-mi ia doar treizeci, patruzeci de minute să ajung până acasă.

Ușurat, porni motorul și în scurt timp se înălță în aer, îndreptându-se către orașul San Francisco, aflat la o mie de kilometri înspre sud.

În fața orgii de senzații, Iran Deckard ședea atingând cu arătătorul mâinii drepte numerele de pe cadran. Dar nu formă nimic; se simțea prea apatică și bolnavă ca să-și dorească ceva – o

povară închizând viitorul și toate posibilitățile pe care acesta le-ar fi putut conține cândva. Dacă Rick ar fi aici, gândi ea, m-ar pune să formez starea 3 și astfel m-aș trezi vrând să formez eu însămi un lucru important, bucuria exuberantă sau, dacă nu, poate starea 888 – dorința de a urmări programele TV indiferent de conținutul lor. Chiar, ce-o fi acum la televizor? După care se întreabă iarăși unde plecase Rick. S-ar putea să se întoarcă, dar, pe de altă parte, s-ar putea să n-o facă, își zise ea, simțindu-și oasele micșorate de bătrânețe.

Se auzi o bătaie în ușa apartamentului.

Lăsând la o parte prospectul orgii de senzații, sări de pe fotoliu, gândind: acum nu mai e nevoie să formez nimic, e ca și cum aș fi făcut-o, dacă s-a întors Rick. Fugi la ușă, dând-o larg în lături.

– Bună, salută el.

Iată-l acolo: cu o tăietură pe obraz, cu hainele boțite și cenușii, cu părul năclăit de praf. Pe mâini, pe față – pulberea i se așezase pe tot trupul, cu excepția ochilor. Rotunzi de uimire, îi străluceau ca unui băiețel; arată, gândi Iran, de parcă s-ar fi jucat întruna și acum a sosit timpul să renunțe și să meargă acasă. Să se spele, să se odihnească și să povestească despre miracolele zilei...

– Sunt bucuroasă că te văd, îi spuse ea.

– Am adus ceva.

Ținea cu amândouă mâinile o cutie de carton; intra în apartament, dar n-o lăsă jos. Ca și cum ar fi conținut ceva, gândi femeia, prea fragil și prea prețios ca să-i dea drumul, vrând să-l păstreze veșnic în mâinile lui.

– Mă duc să-ți fac o cafea, se opri ea. Apăsă butonul aragazului și după câteva clipe îi așezase în față, pe masa din bucătărie, paharul impunător. Cu cutia în mâini, el se așeză, la rândul lui, păstrând încă uimirea pe chip. De când îl cunoștea, Iran nu-i mai văzuse niciodată această expresie. Ceva se întâmplase de la ultima lor revedere; de când plecase cu mașina, ieri noapte. Acum se întorsese și odată cu el apăruse și cutia în care ținea ceea ce-l schimbase atâta.

– Am de gând să dorm, anunță el. Toată ziua. Am vorbit la telefon cu Harry Bryant; a zis să-mi iau liber și să mă odihnesc. Adică exact ce-o să și fac. Grijuliu, așeză cutia pe masă și apucă paharul; își bău cafeaua, ascultător, pentru că așa voia femeia.

Așezându-se în fața lui, Iran îl întrebă:

– Ce-ai în cutie, Rick?

– O broască râioasă.

– Pot s-o văd? Îl urmări din priviri cum dezleagă sfoara ce înconjură cutia și-i dă deoparte capacul. O să mă muște? întrebă ea.

– Ridic-o! N-o să te muște; broaștele nu au dinți. Rick scoase broasca din cutie și i-o întinse. Înfrângându-și aversiunea, Iran o primi.

– Credeam că nu mai există broaște, spuse ea, în vreme ce întorcea animalul cu burta în sus, ca să-i vadă picioarele; păreau lipsite de utilitate. Broaștele râioase pot să sară, așa, ca broaștele de baltă? Vreau să spun, poate să-mi sară brusc din mână?

– Picioarele broaștei râioase sunt neputincioase, o informă Rick. Asta e principala deosebire față de broasca de baltă; asta, și apa. O broască de baltă

rămâne lângă apă, una râioasă poate trăi chiar și în deșert. Acolo am găsit-o, de altfel, lângă frontiera cu Oregonul. Într-un loc în care totul murise.

Se întinse s-o ia înapoi. Dar Iran descoperise ceva; ținând broasca răsturnată, o căută pe burtă și, cu unghia, găsi micul panou de control. Îl lovi ușor, deschizându-i capacul.

– Oh! Chipul bărbatului își schimbă treptat expresia. Așa, deci... ai dreptate. Abătut, privi în tăcere la falsul animal; nu părea să înțeleagă deloc situația. Îl luă înapoi din mâinile femeii, jucându-se cu picioarele lui neputincioase, ca și cum s-ar fi zăpăcit. Apoi așeză cu grijă broasca la loc, în cutie.

– Mă întreb cum a ajuns acolo, într-o parte atât de pustie a Californiei. A adus-o, probabil cineva. Cine știe de ce...

– Poate n-ar fi trebuit să-ți spun... că e electrică. Întinse mâna și-i atinse brațul; se simțea vinovată, văzând ce efect avusese asupra lui descoperirea.

– Nu, o liniști Rick. Sunt mulțumit că știu. Sau mai degrabă... Făcu o pauză. *Aș fi preferat să știu.*

– Nu vrei să folosești orga de senzații? Să te simți mai bine? Întotdeauna ai obținut mult de la ea, mai mult decât am obținut eu vreodată.

– O să-mi revin. Scutură din cap, parcă pentru a-și limpezi gândurile încă rătăcite. Păianjenul pe care i l-a dat Mercer idiotului, Isidore... era probabil tot artificial. Dar nu contează. Și ființele electrice își au viața lor. Oricât de meschină ar fi aceasta.

– Arăți ca și cum ai fi mers pe jos sute de kilometri, zise Iran.

– A fost o zi lungă, aprobă din cap.

– Suie-te în pat și culcă-te!

O privi fix, apoi, ca dezorientat, o întrebă:

– S-a terminat, nu-i așa?

Plin de speranță, părea că așteaptă din partea ei confirmarea, ca și cum ea ar fi știut. Ca și cum a se auzi pe sine însuși n-ar fi avut nicio valoare. Păstra o atitudine bănuitoare față de propriile sale cuvinte; nu deveneau reale, până când ea nu aproba.

– S-a terminat, încuviință Iran.

– Doamne, ce misiune-maraton! zise Rick. Odată ce-am început-o, n-a existat nicio cale să mă pot opri; mă ducea tot înainte, până când, în final, i-am retras pe cei doi Baty, iar apoi, dintr-odată, n-am mai avut nimic de făcut. Și asta... Ezită, uimit, evident, de ceea ce începuse să spună. Partea asta a fost cea mai rea dintre toate: după ce am terminat. N-am putut să mă opresc, pentru că n-ar mai fi rămas nimic după ce-aș fi făcut-o. Aveai dreptate azi-dimineață, când spuneai că nu sunt altceva decât un copoi grosolan, cu labe de brută.

– Acum nu mai simt așa, îi răspunse ea. Sunt al naibii de mulțumită că te-ai întors acasă, aici unde ți-e locul.

Îl sărută și lui păru să-i placă; fața i se luminează, aproape la fel ca înainte – înainte ca ea să-i arate că adusese o broască electrică.

– Crezi că am greșit? o întrebă el. Făcând ce-am făcut astăzi?

– Nu.

– Mercer spunea că e un lucru rău, dar că trebuie să-l fac, oricum. Ciudat! Câteodată e mai bine să faci rău...

– Țsta e blestemul nostru, spuse Iran. Cel despre care vorbește Mercer.

– Praful radioactiv?

– Ucigașii care l-au găsit pe Mercer la vârsta de șaisprezece ani, când i-au spus că nu poate să întoarcă timpul și să readucă lucrurile la viață... Așa că acum tot ce poate să facă este să se miște odată cu viața, să meargă unde merge și ea, către moarte adică. Iar pietrele le aruncă ucigașii; ei o fac. Căci îl urmăresc încă; pe toți ne urmăresc. Unul dintre ei ți-a tăiat obrazul, acolo unde sângerezi?

– Da, spuse el, alb la față.

– Acum ai să te urci în pat? Dacă potrivesc orga la starea 670?

– Ce înseamnă asta? vru el să știe.

– Pacea îndelung meritată, spuse Iran.

Rick se ridică în picioare. Rămase un moment locului, cu trupul chinuit, cu fața vlăguită și confuză, ca și cum o legiune de bătălii s-ar fi perindat pe ea, vreme de mulți ani. Apoi înaintă, cu pași înceți, spre dormitor.

– În regulă, spuse el. Pacea îndelung meritată.

Se întinse pe pat, cu praful de pe haine și din păr cernându-i-se pe cearșafurile albe.

Nu mai e nevoie să pornesc orga de senzații, realizează Iran, în timp ce apăsă butonul care întuneca

ferestrele dormitorului. Lumina cenușie a zilei dispăru.

Pe pat, Rick adormi aproape imediat.

Femeia rămase în preajma lui o vreme, urmărindu-l din priviri, ca să fie sigură că nu se va trezi, că nu va sări drept în capul oaselor de teamă, așa cum făcea adesea, noaptea. După aceea, se întoarse zorită la bucătărie și-și reluă locul la masă.

Lângă ea, în cutie, broasca electrică sărea și foșnea; Iran se întrebă ce „mânca“ de obicei. Muște artificiale, probabil...

Deschizând anuarul telefonic, se uită peste paginile îngălbenite, la rubrica „Accesorii pentru animale electrice“, formă numărul și, când i se răspunse, se adresă vânzătorului:

– Aș vrea să comand un sfert de kilogram de muște artificiale, care să zboare cu adevărat și să bâzâie, vă rog.

– Pentru o broască-țestoasă electrică, doamnă?

– Pentru o broască râioasă, spuse ea.

– Atunci vă recomand sortimentul nostru asortat, de râme artificiale și gândaci zburători de toate tipurile, inclusiv...

– Muștele îmi ajung, îl întrerupse Iran. Puteți să mi le livrați la domiciliu? Nu am cum să părăsesc apartamentul; soțul meu doarme și vreau să fiu sigură că se simte bine.

– Pentru broasca râioasă v-aș recomanda și o argilă care se menține mereu udă, afară doar dacă nu e vorba de o broască cu coarne, în care caz avem un sac cuprinzând nisip, pietre multicolore și bucățele

de resturi organice. Iar dacă doriți să i le introduceți în mod regulat în regimul alimentar, vă sugerez să încredințați serviciului nostru specializat sarcina ajustării periodice a limbii animalului. La o broască, este un lucru vital...

– Minunat, acceptă Iran. Vreau ca totul să meargă perfect. Soțul meu ține foarte mult la ea.

Îi dădu adresa, apoi închise.

Și, simțindu-se mai bine, își pregăti în sfârșit și pentru ea o ceașcă de cafea neagră, fierbinte...

NOTE

- 1 - Percheron = rasă de cai puternici și iuți, originară din regiunea Le Perche, situată în nordul Franței (n. tr.).
- 2 - Dacă fiecare curajos / Ar găsi asemenea clopoței, / Atunci dușmanii săi / Ar scădea cu ușurință (n. tr.).

Table of Contents

[Despre autor](#)

[1](#)

[2](#)

[3](#)

[4](#)

[5](#)

[6](#)

[7](#)

[8](#)

[9](#)

[10](#)

[11](#)

[12](#)

[13](#)

[14](#)

[15](#)

[16](#)

[17](#)

[18](#)

[19](#)

[20](#)

[21](#)

[22](#)

[Note](#)

Table of Contents

Despre autor	2
1	9
2	24
3	37
4	46
5	61
6	77
7	86
8	104
9	119
10	137
11	147
12	156
13	174
14	184
15	198
16	219
17	232
18	241
19	256
20	266
21	270
22	279
Note	289